

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Biologisk veiledningsprøving 2022

Ugrasmidler

NIBIO RAPPORT | VOL. 9 | NR. 160 | 2023

Tørresen, K.S. (red.), Aamlid, T.S., Berge, T.W., Bitarafan, Z., Kaczmarek-Derda, W.
Divisjon for bioteknologi og plantehelse

TITTEL/TITLE

Biologisk veiledningsprøving 2022. Ugrasmidler

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Tørresen, K.S. (red.), Aamlid, T.S., Berge, T.W., Bitarafan, Z., Kaczmarek-Derda, W.

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKT NR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
20.12.2023	9/160/2023	Åpen	1110053, 8389, 52275 m.fl	22/00988
ISBN:	ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:	
978-82-17-03417-9	2464-1162	186	1	

OPPDRAGSGIVER/EMPLOYER:

Flere

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

STIKKORD/KEYWORDS:

Ugras, herbicider

Weeds, herbicides

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Plantevern

Plant protection

SAMMENDRAG/SUMMARY:

I denne rapporten presenteres resultater fra biologisk veiledningsprøving av ugrasmidler; mot ugras i golfgras, mot ugras i vårkorn inkl. testing av VIPS-Ugras, mot fangvekster og ugras i utendørs småskalaforsøk, mot ugras i potet under plast/fiberduk, til nedvisning av potetris, mot søtvierarter uten kultur, mot ugras og jordbærutløpere i jordbær og mot ugras i eple, samt ulike strategier mot ugras i gulrot og rotpersille.

LAND/COUNTRY:

Norge

FYLKE/COUNTY:

Viken

KOMMUNE/MUNICIPALITY:

Ås

STED/LOKALITET:

Ås

GODKJENT /APPROVED

Ingeborg Klingen

NAVN/NAME

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

Kirsten Semb Tørresen

NAVN/NAME

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forord

I denne rapporten presenteres resultater fra biologisk veiledningsprøving av ugrasmidler finansiert av importører/tilvirkere av plantevernmidler, produsentgrupper, Norsk Landbruksrådgiving (NLR), Landbruks- og matdepartementet (LMD, kunnskapsutviklingsmidler (KU-midler)) og ulike prosjekter i NIBIO med annen finansiering. Utprøving i småkulturer som er finansiert av prosjektmidler direkte til NLR gjennom Jordbruksavtalen (prosjekt småkulturer/NLR) er også inkludert her. Enheter i NLR gjør en stor egeninnsats i forsøkene. Vi takker for støtten til disse forsøkene. Etter at Norge fikk nytt regelverk for plantevernmidler i 2015 vil all godkjenningssprøving med ikke-godkjente midler på oppdrag fra plantevernmiddelfirmaer etter avtale få egne rapporter.

I tillegg til denne NIBIO Rapporten om ugras er det laget en rapport om soppsjukdommer og en om skadedyr. Eventuell utprøving med vekstregulatorer og nedvisningsmidler kan også være tatt med i disse rapportene. Oppsettet i rapportene følger samme oppsett som tidligere år: For hver serie er det spesifisert hvor finansieringen kommer fra. Videre er det gitt en kort forsøksbeskrivelse, etterfulgt av resultater og tabeller. Bakgrunnsopplysninger for det enkelte forsøk følger etter tabellene.

Den praktiske delen av forsøkene er utført ved NLRs rådgivingsenheter, ved NIBIO Divisjon for bioteknologi og plantehelse eller ved andre divisjoner i NIBIO. Alle forsøk er utført etter GEP-kvalitet (GEP=God Eksperimentell Praksis eller God EffektivitetsPrøving) hvis ikke annet er nevnt. Dette innebærer at det er utarbeidet skriftlige prosedyrer for alle aktuelle arbeidsprosesser. Disse prosedyrene, kalt standardforskrifter (SF'er), er samlet i en kvalitetshåndbok, som er tilgjengelig for alle personer som arbeider med utprøving av plantevernmidler. De samme personene har også vært med på et endagskurs i GEP-arbeid. NIBIO Divisjon for bioteknologi og plantehelse (tidligere Bioforsk Plantehelse og Planteforsk Plantevernet) fikk sitt GEP-sertifikat i mai 1999 og dette ble fornyet i 2016 (vedlagt). Ved å holde GEP-kvalitet vil våre forsøksresultater også kunne aksepteres som grunnlag for effektivitetsvurdering i andre land med lignende klimatiske forhold. I alt seks forskningsstasjoner ved NIBIO, ti regionale rådgivingsenheter i NLR, Norsk Juletre og Telemark frøavlerlag er med på GEP-ordningen (pr. mars 2022).

Rådgivingsenheter og andre som har vært delaktige i forsøksserier kan presentere resultater fra egen enhet og sammendrag av forsøksresultatene i sine årsrapporter, forsøksmeldinger og i foredrag, og må oppgi denne rapporten som kilde. Ved annen publisering må dette avtales med NIBIO Divisjon for bioteknologi og plantehelse, og ved all presentasjon av resultater skal det henvises til denne rapporten.

Ås, 20.12.23

Kirsten Semb Tørresen

Koordinator for utprøving av plantevernmidler

Innhold

1	Gras til grøntanlegg	5
1.1	Bekjemping av krypkvein på tunrappgreen	5
2	Korn, olje- og proteinvekster	11
2.1	Veiledningsforsøk- ugrasbekjemping i vårkorn 2022 (Serie 02.03.168)	11
2.2	Utendørs potteforsøk med alternative herbicider mot fangvekster og ugras 2021 og 2022 (Serie U02.12.057 og U02.12.058)	28
3	Potet	44
3.1	Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk 2022 (Serie 04.01.061)	44
3.2	Nedvisning i potet med bioherbicider 2021 og 2022 (Serie 04.91.036 og U04.91.038)	58
3.3	Mekanisk, termisk og kjemisk nedvisning i potet 2021 og 2022 (Serie 04.91.037 og U04.91.039)	84
4	Grønnsaker	98
4.1	Falsk såbed med/uten fiberduk etterfulgt av ugrasmiddel mot søtvier (serie U05.01.111)	98
4.2	Ugrasbekjemping i tidlig gulrot 2022 – Rogaland (serie U08.01.170)	104
4.3	Ugrasbekjemping i tidlig gulrot 2022 – Østfold (serie U08.01.171)	111
4.4	Ugrasbekjemping i gulrot 2022 – Rogaland (serie U08.01.173)	118
4.5	Ugrasbekjemping i gulrot 2022 – Viken (serie U08.01.174)	127
4.6	Bekjemping av søtvier i rotpersille 2022 – Østfold (serie U08.01.172)	138
5	Frukt og bær	146
5.1	Nedsviing av utløpere og bekjempelse av ugras i jordbær på friland (Serie U21.01.033)	146
5.2	Kontroll av ugras og utløpere i etablert jordbærfelt 2022 (Serie U21.01.034)	155
5.3	Bekjemping av ugras i eple (Serie U24.19.007)	167
6	Oversikt over ugrasmidler med i forsøk 2022	181
7	Oversikt over de viktigste ugrasarter	183
	Vedlegg	185

1 Gras til grøntanlegg

1.1 Bekjemping av krypkvein på tunrappgreen

v/Trygve S. Aamlid og Trond Pettersen, NIBIO

1.1.1 Bakgrunn

Ved NIBIOs forskingssenter for gras til grøntanlegg på Landvik ved Grimstad finnes fem forsøksgreener oppbygd etter spesifikasjoner fra US Golf Association og der graset klippes tre ganger i uka på 3-5 mm. I Norden sås slike greener vanligvis til med enten krypkvein eller ei frøblanding av rødsvingel og engkvein, men etter noen år er plantedeckket ofte dominert av tunrapp. I USA, Sverige og mange andre land anser de fleste greenkeepere tunrapp som kulturgras, ikke ugras, og de ønsker å framelske den flerårige underarten *Poa annua* ssp. *reptans*, i USA ofte omtalt som ‘Greens-type Poa’ (Turgeon & Vargas 2003, **figur 1.1-1**). I foredlingsprogram ved University of Minnesota og Pennsylvania State University har man prøvd å foredle sorter av denne underarten (**figur 1.1-2**), men bortsett fra ‘True Putt’ og ‘Two Putt’ fra Minnesota har få eller ingen sorter nådd markedet. ‘Two Putt’ og ‘True Putt’ har for øvrig vært prøvd med dårlig resultat i SCANGREEN, den fellesnordiske sortsprøving av gras til greener (Aamlid & Molteberg 2011, Aamlid et al. 2019).

For å drive relevant forskning for golfbaner i Norden har to av de fem forsøksgreenene på Landvik ei grasmatte bestående av stedegen tunrapp fra Borregaard GK, Sarpsborg. Grasmatta ble etablert, og er siden blitt vedlikeholdt, ved at friskt plantemateriale inneholdende skudd og frø av tunrapp er flytta og lagt ut på greenene på Landvik etter vertikalskjæring eller lufting av de gamle greenene på Borregaard. Borregaard en av landets eldste golfbaner (anlagt i 1927), og den har reinere tunrappgreener enn de fleste andre norske baner. Nåværende head-greenkeeper Steinar Kristiansen bruker ingen innkjøpte frøblandinger, men satser kun på revegetering fra frøbanken i jorda dersom skader oppstår. Likevel har det på tunrappgreenene på Landvik kommet inn krypkvein som brer seg i flekker og gjør det vanskelig å gjennomføre gode forsøk med tunrapp som kulturgras. Dette gjelder f.eks. forsøk med alternativt preparat for bekjempelse av mikrodochiumflekk (*Microdochium nivale*) eller antraknose (*Colletotricum graminicola*) som er vanlige soppsjukdommer på tunrappgreener i Norge.

Fra og med 2022 er NIBIO med som utenlandsk partner i det USDA-finansierte forskningsprosjektet WINTER TURF (2022-2025). Prosjektet omfatter sju amerikanske universiteter / forskingssentre, og målet er å redusere biotiske og abiotiske vinterskader i gras til grøntanlegg, spesielt på golfgreener. Ei

Figur 1.1-1. Grasmatte av flerårig tunrapp på golfbane i Pennsylvania. Foto: Trygve S. Aamlid

Figur 1.1-2. Varianter av tunrapp i foredlingsprogrammet ved Penn State University. ‘Ugras-tunrapp’ til venstre, ‘Greens-type Poa’ til høyre, mellomform i midten. Foto: Trygve S. Aamlid

av arbeidspakkene i prosjektet skal gjennomføres på reine tunrappgreener, og våre amerikanske partnere har da beskrevet at forsøksarealene på forhånd skal behandles med Fusilade (fluazifop-butyl) for å eliminere eventuelle innslag av krypkvein. Dette er et grasugrasmiddel (graminacid) som var på det norske markedet på 1980- og 1990 tallet, men som for lengst er trukket tilbake. For å kunne utføre gode forsøk på de tunrappgreenene på Landvik var det derfor viktig å undersøke om det finnes alternative grasugrasmidler på det norske markedet som har tilstrekkelig selektivitet til å bekjempe krypkvein på tunrappgreener.

1.1.2 Finansiering

Forsøksarbeidet var finansiert av prosjekt 52657 Winter Turf (kontrakt mellom NIBIO og University of Minnesota).

1.1.3 Formål

Med tanke på en eventuell søknad om dispensasjon eller utvidelse av godkjenning for bruksområder av mindre betydning (minor-use) var formålet å finne fram til et selektivt grasugrasmiddel som allerede finnes på det norske markedet som kan brukes til å bekjempe krypkvein på tunrappgreener.

1.1.4 Metoder

Preparatene som ble valgt ut til forsøket framgår av **tabell 1.1-1**. Hvert preparat ble prøvd i halv og full dose, der full dose er maksimaldosen på den norske etiketten. I samsvar med anbefalt bruk av Fusilade i USA ble behandlingene utført to ganger med tre ukers mellomrom.

Tabell 1.1-1. Behandlinger i forsøket

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g a.s./daa	Preparat/daa	Behandlingstid ¹⁾
1	-	Usprøyta	-	0	0	-
2	U1315	Fenoksaprop-P-etyl	Puma Extra	4,14	60 ml	A+B ¹
3	U1315	Fenoksaprop-P-etyl	Puma Extra	8,28	120 ml	A+B
4	U1285	Propakvizafop	Agil / Zetrola	7,5	75 ml	A+B
5	U1285	Propakvizafop	Agil / Zetrola	15	150 ml	A+B
6	U1404	Sykløksidim	Focus Ultra	25	250 ml	A+B
7	U1404	Sykløksidim	Focus Ultra	50	500 ml	A+B
8	U1443	Pinoksaden	Axial	3,0	60 ml	A+B
9	U1443	Pinoksaden	Axial	6,0	120 ml	A+B

¹⁾Sprøytetid A: Når tunrapp og krypkvein var i god vekst 24.juni. Sprøytetid B: Tre uker etter sprøytetid A, 14.juli

1.1.4.1 Forsøksplan og plassering

Forsøket ble anlagt som et randomisert blokkforsøk med tre gjentak på 'Niblick Experimental Green' på NIBIO Landvik i Grimstad. Forsøkssprøyting ble utført med Nor-sprøyte med tre dysers bom, dysetype TeeJet 10002 (gule dyser). Disse dysene gir mindre dråper og mer presis avslutning av sprøyteruta og foretrekkes framfor de nye lav-drift-dysene Hypro ULD 02-120 i forsøk på greener med svært kortklipt gras og liten rutestørrelse. Arbeidstrykket var 1,5 bar og væskemengden 25 l/daa. Størrelsen på behandlingsrutene var 1,5 m x 2,0 = 3,0 m², hvorav 1,5 m x 1,0 m hadde full dekning av ugraspreparatene.

1.1.4.2 Skjøtsel

Greenen ble klipt til 5 mm med sylindrerklipper (single-klipper) hver mandag, onsdag og fredag. Klipping ble utelatt på dagen for første sprøyting, fredag 24.juni (sprøytetid A), slik at greenen da ble liggende uklipt i to døgn før og tre døgn etter sprøyting. Ved andre sprøyting 14.juli (sprøytetid B) ble greenen klipt ett døgn både før og etter sprøyting. Klipping ble alltid etterfulgt av slitasje med en

spesialbygd friksjonstrømmel utstyrt med golfspikes; for vekstsesongen sett under ett tilsvarende denne slitastjen rundt 20.000 runder med golfspill.

Greenen ble gjødsla ukentlig fra 6.april til 27.oktober, dels med granulert og dels med flytende gjødsel. Total mengde av hovednæringsstoffene gjennom året var 31 kg N, 4 kg P og 23 kg K/daa. I løpet av de 49 dagene fra 17.juni (7 dager første sprøyting) til 5.august (siste registrering) kom det totalt 85 mm naturlig nedbør, men nedbøren var ujamnt fordelt og greenen ble derfor vanna hver mandag, onsdag og fredag gjennom mesteparten av perioden. Knivlufting (slicing) til 3 cm dybde ble utført 16.juni og 30.juni; sanddressing (kornstørrelse 0.2-0.8 mm) 17.juni, 1.juli, 8.juli, 15.juli, 22.juli og 29.juli (0,22 l/m²/gang) og vertikalskjæring 21.juli.

For å bekjempe tunarve (*Sagina procumbens*) ble forsøksgreenen sprøytet med Ariane S (200 ml tilsvarende 8 g fluoksyppyr, 4 g klopyralid og 40 g MCPA/daa) 25.mai. Virkningen var ikke tilfredsstillende, og gjennom hele forsøksperioden var det derfor et stort innslag av tunarve på de fleste rutene. Etter siste registrering ble en behandling med Ariane S utført 19.august, denne gangen med dosen 300 ml/daa.

1.1.4.3 Registreringer

Bedømming av farge av tunrapp og krypkvein (1-9, der 9 er grønnest/friskest farge) og dekningsprosent av tunrapp, krypkvein, tunarve og bar jord (sum= 100 %) og ble utført ved sprøytetid A, ei uke før sprøytetid B (7.juli – tidlig registrering nødvendig på grunn av ferieavvikling) og tre uker etter sprøytetid B (5.august). Alle bedømminger ble utført av avdelingsingeniør Trond Pettersen.

1.1.4.4 Beregninger

Toveis variansanalyse ble utført med SAS prosedyren 'PROC GLM' (SAS Institute Inc. 2002-2012). Siden greenen, spesielt fargen av tunrapp, ikke var helt jevn, ble registreringa av samme karakter før sprøyting brukt som kovariabel i variansanalysene. LSD5% ble brukt for å skille signifikante effekter. Effekter med P-verdi i området 5-20 % betraktes som tendenser og er oppgitt i tabellene.

1.1.5 Resultater og diskusjon

1.1.5.1 Farge

Ved første forsøkssprøyting hadde tunrapp og krypkvein gjennomsnittlige fargekarakterer på henholdsvis 6,4 og 8,0 (**tabell 1.1-2**). Fargen til krypkvein var rimelig ens på alle ruter, men hos tunrapp var fargen friskest på rutene som skulle behandles med største dose Agil og dårligst (lysest) på rutene som skulle behandles med minste dose Puma Extra eller største dose Axial (**tabell 1.1.2**). Viktigste årsak til disse ujevnhetene ved forsøksstart var at tunrappen ennå ikke hadde kommet seg fullstendig etter skader sist vinter.

To uker etter sprøyting var det ingen sikre forskjeller i tunrappfarge mellom de ulike behandlingene. Fargen til tunrapp hadde jamt over kommet seg i forhold til bedømming før sprøyting, men bedringa var minst på rutene med største dose Agil og særlig største dose Focus Ultra. For krypkvein var fargen på samme tidspunkt klart svekka på ruter behandla med Agil eller Focus Ultra (**figur 1.1-3**).

Etter to sprøytinger, fram mot avslutning av forsøket, var det ingen sikre forskjeller mellom behandlingene på fargen av verken tunrapp eller krypkvein. Sammenlikna med fire uker tidligere var tunrappen jamt over bleikere (gulere), noe som sannsynligvis skyldes et moderat angrep av antraknose. Krypkveinen som var i igjen i de ulike behandlingene hadde derimot kvikna til igjen sammenlikna med fire uker tidligere.

Tabell 1.1-2. Farge av tunrapp og krypkvein

Preparat, dose/daa	Farge tunrapp (1-9)			Farge krypkvein (1-9)		
	25. juni (før be- handling)	7.juli (etter én behandling)	5.aug. (etter to behandlinger)	25. juni (før be- handling)	7.juli (etter én behandling)	5.aug. (etter to behandlinger)
1. Uspøryta	6,2	7,7	6,0	8,0	8,0	8,0
2. Puma Extra, 60 ml	5,7	7,3	5,3	8,0	6,0	7,7
3. Puma Extra, 120 ml	6,7	7,3	5,7	8,0	7,0	8,0
4. Agil, 75 ml	6,3	7,3	5,7	8,0	2,0	7,7
5. Agil, 150 ml	7,3	7,8	5,3	8,0	2,0	7,7
6. Focus Ultra, 250 ml	6,7	7,7	5,3	8,0	2,0	7,7
7. Focus Ultra, 500 ml	6,7	6,8	5,7	8,0	1,0	7,5
8. Axial, 60 ml	6,7	7,7	6,0	8,0	5,7	7,0
9. Axial, 120 ml	5,8	6,5	5,3	7,8	6,7	8,0
P%	<5	11	>20	>20	<0,1	>20
LSD 5%	0,9	-	-	-	1,9	-

Figur 1.1-3. To uker etter første behandling var krypkveinen klart svekka på ruter sprøytet med Focus Ultra (foran og til venstre for Trond Pettersen). Ruta til høyre var usprøytet kontroll. Foto: Trygve S. Aamlid.

1.1.5.2 Dekningsprosent

Ved første forsøksprøyting var gjennomsnittlig dekning av tunrapp, krypkvein, tunarve og bar jord henholdsvis 48, 31, 20 og 1 % (data ikke vist i tabell). Verken ved denne sprøytinga eller to uker seinere 7.juli, **tabell 1.1-3**) var det sikre forskjeller mellom behandlingene, men krypkvein viste en klar tendens ($P=7\%$) til redusert dekning etter sprøyting med Agil eller Focus Ultra. Etter andre sprøyting ble dette utslaget statistisk sikkert, og registreringene viste da bedre bekjemping av krypkvein med Fokus Ultra enn med Agil. Særlig ved største dose var dessuten dekningsprosenten av tunrapp bedre med Focus Ultra enn med Agil, noe som viser bedre selektivitet. Største dose Focus Ultra første likevel til signifikant mer bar jord enn i de andre forsøksledda, så ut fra en totalvurdering er det sikrest å holde seg til 250 ml/daa og heller gjenta behandlingene.

Tabell 1.1-3. Prosent dekning av tunrapp, krypkvein, tunarve og bar jord etter en eller to behandlinger med ulike preparat i ulike doser.

Preparat dose/daa	% dekning 7.juli, etter én behandling				% dekning 5.august, etter to behandlinger			
	Tun-rapp	Kryp-kvein	Tun-arve	Bar jord	Tun-rapp	Kryp-kvein	Tun-arve	Bar jord
1. Uspøryta	47,3	40,0	12,3	0,3	32,3	41,7	25,7	0,3
2. Puma Extra, 60	38,3	31,7	28,3	1,7	37,7	26,7	31,7	4,0
3. Puma Extra, 120	53,7	28,3	17,3	0,7	48,7	27,7	23,3	0,3
4. Agil, 75 ml	53,7	24,7	21,7	0,0	53,7	20,7	24,0	1,7
5. Agil, 150 ml	41,3	21,3	37,0	0,3	38,3	13,3	44,0	4,3
6. Focus Ultra, 250	48,3	21,0	30,7	0,0	64,7	6,0	25,0	4,3
7. Focus Ultra, 500	51,0	25,0	23,7	0,3	59,7	2,0	27,7	10,7
8. Axial, 60 ml	33,3	27,0	37,3	2,3	33,7	19,3	41,0	6,0
9. Axial, 120 ml	50,3	30,0	19,0	0,7	48,3	26,7	21,7	3,3
P%	>20	7	20	>20	<1	<0,1	>20	<1
LSD 5%	-	-	-	-	15,2	10,4	-	4,7

1.1.6 Konklusjon

Forsøket har vist at Focus Ultra er et effektivt preparat for å bekjempe krypkvein på tunrappgreener. På samme måte som ved sprøyting med Fusilade i USA, bør behandlinga gjentas med to-tre ukers mellomrom. Nye forsøk på greener med en mer ensartet tunrapp/krypkveinbestand er nødvendig for å si noe sikkert om til optimal dose, men så lagt tyder resultatene på at 250 ml/daa er tilstrekkelig for å oppnå den tilsiktede effekten på krypkvein uten å skade tunrapp.

På grunnlag av disse resultatene vil NIBIO søke om dispensasjon eller minor use godkjenning til bruk av Focus Ultra for bekjemping av krypkvein på tunrappgreener.

1.1.7 Referanser

- Aamlid T.S., P. Heltoft, G. Thorvaldsson, A.M.D. Jensen, T. Espevig, K.J. Hesselsøe, W.Waalen, T.K. Petersen, T. Pettersen, J. Tangsveen, P. Sørensen, T. Gneist & B. Hannesson 2019. SCANGREEN 2015-2018: Turfgrass species, varieties, seed mixtures and seed blends for Scandinavian putting greens. NIBIO Report 5(154): 1-100. ISBN 978-82-17-02454-5.
- Aamlid, T.S. & B. Molteberg 2011. Turfgrass species and varieties for Scandinavian golf greens Acta Agriculturae Scandinavica, Section B - Soil & Plant Science 61 (2): 143-152.
- Turgeon, A.J. & J.M Vargas Jr. 2003. Poa annua: Physiology, Culture, and Control of Annual Bluegrass. Wiley. 184 s.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	Bekjemping av krypkvein i tunrapp		NLR-enhet/ sted:	NIBIO Landvik		
Anleggsrute:	2,0 m x 2,0 m		Høsterute:	1,0 m x 2,0 m		
Nærmeste klimastasjon:	0,2	km fra feltet:	Kartreferanse (UTM):	58°31'N, 8°52'Ø		
Sprøytetid med dato			A: 24/6	B: 14/7 2022	C: /	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			08.00-09.15	09.00-10.15		
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art: Krypkvein	Krypkvein		
			10-20	10-20		
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		10-60	10-60		
Sprøytetype:			NOR	NOR		
Dysetype brukt:..... TEE JET 10002 (gule dyser)	Dysetrykk i Bar:		1,5	1,5		
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd:	Vekta viste (kg):	Ikke utført			
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			4	4		
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			4	4		
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2	2		
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)			2	2		
Vind ved sprøyting, m/sek.			1,2-1,5	2,6-2,9		
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			1	2		
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting			2	2		
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			19-20	14-16		
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			70-75	54-59		

Forkultur:	Ikke aktuelt
Kultur art:	Poa annua ssp. reptans
Kultur sort:	Økotype 'Borregaard'

Jordart (Sand - Silt - Leir- Morene- Myrjord)			
% leir	1	% silt	2
% sand	97	pH	6.4
% organisk materiale	1,4		

Så/sette/plantetid:	Spiredato:	Skytedato (evt. blomstring):	Ikke aktuelt
Registreringsdato(er):	24/6, 7/7, 5/8	Kultur BBCH ved registrering:	Ikke aktuelt
Høstedato(er):	Ikke aktuelt		

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Ariane S	200 ml/daa	25/5-22	3 x 15 mm i uker uten nedbør		Ukentlig gjødsling gjennom hele sesongen, dels Greenmaster (granulert) og dels Wallco (flytende). Totalt 31 kg N, 4 kg P og 23 kg N/daa		

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere		X		

Andre merknader:	
Uheldig at det var så mye tunarve og at fargen (kondisjonen) av tunrapp var ujevn ved starten av forsøket. Men alt i alt et vellykket forsøk som gav svar på forøkssspørsmålet.	

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 08.12.2022	Ansvarlig: Trygve S. Aamlid

2 Korn, olje- og proteinvekster

2.1 Veiledningsforsøk- ugrasbekjemping i vårkorn 2022 (Serie 02.03.168)

v/Zahra Bitarafan (NIBIO), Hans André Tandberg (NLR Østafjells), Thomas Julseth Brown (NLR Innlandet), Jon Olav Forbord (NLR Trøndelag)

2.1.1 Finansiering

Serien ble finansiert gjennom betaling av forsøksledd av Nordisk Alkali og prosjektet VIPS, samt egeninnsats fra NIBIO (utviklingsprøvningsmidler fra LMD) og NLR.

2.1.2 Formål

Få mer kunnskap om effekt og selektivitet av aktuelle ugrasmidler i vårkorn under norske forhold, samt testing av VIPS-Ugras 2.0.

2.1.3 Metoder

2.1.3.1 Behandlinger

Behandlinger som var med forsøksserien, går fram av **tabell 2.1-1**.

Tabell 2.1-1. Behandlinger i forsøksserie U02.03.168. Ugrasbekjemping i vårkorn 2022.

Ledd	Prep. nr.	Aktivt stoff (a.s.)	Handelsnavn	G a.s./ daa	Preparat/ daa (ml-g)	Sprøyte-tid ¹⁾
1	-	Usprøyta	-	0	0	-
2	1495+ ²⁾	Tribenuron+ ²⁾	Express 50 SX	0,75	1,5 g+ ²⁾	A
3	1533	MCPA+fluroksypyr+klopyralid	Kinvara	69,97	225 ml	A
4	-	VIPS-Ugras 2.0 valg				A
5	-	Rådgivers valg				A

¹⁾ Sprøyte-tid: A= BBCH 21-25 (dagtemperaturen må være over 12° C, og behandling bør unngås under perioder med kalde netter)

²⁾ Tilsettes DP-klebemiddel i 0,05% av væskemengden = 12,5 ml/daa

2.1.3.2 Forsøksplan og plassering

Forsøk i bygg med behandlinger som beskrevet i Tabell 2.1-1 ble anlagt ved tre lokaliteter (NLR Østafjells, NLR Innlandet og NLR Trøndelag). Det ble sprøytet med Nor-sprøyta med et arbeidstrykk på 1,5-2 bar og 25 l væskemengde/daa. Nye avdriftsreducerende dyser, Hypro ULD (Ultra Low Drift) 02-120, ble brukt i de aller fleste ugrasforsøk i 2022. Forsøkene ble utført etter gjeldene GEP-standarder og alle tre forsøk ble gjennomført på en tilfredsstillende måte. Det skjedde en gjødslingsfeil på feltet hos NLR Innlandet der bare noen ruter ble gjødslet, men det synes ikke å ha påvirket effekt av behandlingene.

2.1.3.3 Registreringer

Registrering til VIPS-Ugras 2.0-ledd ble gjort senest tre dager før behandlingstid A (=BBCH 21-25):

På de usprøyta rutene ble de ulike ugrasartene talt opp før sprøyting for innlegging av data i VIPS-Ugras 2.0. Gjennomsnittstalla for de usprøyta rutene, samt alle andre relevante data modellen spør

om, ble lagt inn i VIPS-Ugras 2.0. Førstevalget til VIPS-Ugras 2.0 for anbefalte ugrasmidler og doser ble brukt i VIPS-Ugras 2.0 leddet.

Planlagte registreringer etter behandling:

1. Ugrasregistrering 3-4 uker etter sprøyting
2. Ugrasregistrering 7-9 uker etter sprøyting
3. Høsting med avlingskontroll

Ugras- og skaderegistreringer ble utført slik:

- Gradering av % dekning av kultur og ugras, samt skade
- Gradering av % effekt av sprøytinga på hver ugrasart basert på reduksjon i forhold til usprøyta ruter
- Telling av alle ugras på 4 x ¼ m² i usprøyta ruter

2.1.3.4 Beregninger

Forsøkene ble analysert som et randomisert blokkforsøk med 4 gjentak og LSD5% (Least Significant Difference) ble brukt for å skille signifikante effekter. SAS prosedyren 'PROC GLM' ble brukt i beregningene (SAS Institute Inc. 2002-2012). Alle ledd ble tatt med i analysen.

2.1.4 Resultater og diskusjon

Som standard i ugrasforsøk i korn er det et ønske at forsøkene skal anlegges i åker med minst tre registrerbare ugrasarter og total ugrastetthet på minst 100 planter/ m². I alle de tre forsøkene ble dette oppfylt. Behandlingstidspunktet i serien ble oppgitt til å være ved kornutvikling BBCH 21-25. Sprøytetidspunktet ble truffet rimelig bra i alle forsøkene. Nærmere opplysninger om forhold rundt behandling og andre relevante opplysninger for de enkelte forsøk, finnes i skjemaet Forsøksopplysninger- feltforsøk.

I byggforsøket utført av NLR Østafjells (**Figur 2.1-1**) var det totalt 300 ugrasplanter/ m² som dekket 18 % i de usprøyta rutene ved første registrering. Ugrasartene brunnkarse, hønsegras, meldestokk og vindeslirekne ble registrert for dekningsgrad. Fram mot neste gradering utviklet ugraset seg kraftig slik at det dekket 34 % i usprøyta ruter. Sett ut fra dekningsregistreringen utviklet ugraset seg også på sprøyta ruter fra første til andre gradering, unntaket var ledd 3 (Kinvara) med tendens til best bekjemping. Men det var jevnt over god ugrasvirkning av alle behandlingene og ugraset som overlevde, ble stående i bunnen av bestanden. Unntaket var at det ikke var noen effekt på tunrapp i noen av leddene. Avlingsresultatene viser meravling for ugrassprøyting. Avlingsnivået var relativt høyt på over 500 kg/daa for behandla ledd, uten noen sikker forskjell mellom behandlingene. Det ble ikke notert noen form for skade på kornet (bygg) eller legde for noen av behandlingene (**tabeller 2.1-3 - 2.1-6**).

I byggforsøket utført av NLR Innlandet ble følgende ugrasarter registrert: hønsegras, klengemaure, meldestokk, tranehals, vassarve, vindeslirekne og åkerdylle. Det var svært kraftig ugrastrykk ved første registrering og ugraset dekket 34 % i usprøyta ruter. Vassarve og hønsegras var dominerende ugrasarter i feltet. Telling ble ikke utført. Det var jevnt over god virkning av behandlingene, unntaket var referansebehandlingen med Express 50 SX (ledd 2) som hadde lavere effekt sammenlignet med de andre leddene. Det skjedde en gjødslingsfeil på feltet der bare noen ruter ble gjødslet, men det synes ikke å ha påvirket effekten av behandlingene. På grunn av gjødslingsfeilen, ble det bestemt å ikke registrere ugras 7-9 uker etter sprøyting. Byggavlingen var litt over 400 kg/daa for alle behandlinger, men det var overraskende nok ingen sikre utslag og ingen meravling for noen av ugrasbehandlingene. Ingen gjødslingsfeil-effekt kan sees i byggavlingen (**tabell 2.1-7 og 2.1-8**).

I byggforsøket utført av NLR Trøndelag ble følgende ugrasarter registrert for dekning: linbendel, tunrapp, åkergråurt og åkerstemorsblom. Det var frodig og fin åker gjennom hele vekstsesongen og

den kraftige åkeren konkurrerte godt med ugraset. Ved registrering (3-4 og 7-9 uker etter sprøyting) er det oppgitt høy ugrasdekning, men ugraset som overlevde, ble stående i bunnen av bestanden.

Ugrastelling på usprøyta ruter ble ikke utført ved den seineste registreringen. Det var tilfredsstillende effekt av samtlige behandlinger. Unntaket var ingen effekt på tunrapp i noen av leddene. Avlingsnivået var også høyt på vel 500 kg/daa, uten sikker forskjell mellom behandlingene. Ved registreringene ble det ikke notert noen form for skade på kornplanten eller legde for noen av behandlingene (**tabeller 2.1-9 - 2.1-11**).

De tre ugrasforsøkene utført i 2022 ble alle godt utført og viste jevnt over en god ugrasvirkning og godt samsvar mellom ugrastrykk og avlingsresultater. Alle behandlingene med ugrasmidler var signifikant forskjellige fra kontrollen på sum ugrasdekning. Resultatene viste imidlertid ingen sikker forskjell mellom behandlingene; unntaket var referansebehandlingen med Express 50 SX (ledd 2) som hadde lavere effekt på noen av ugrasartene (klengjemaure, tranehals og vindeslirekne ved første registrering og vindeslirekne og hønsegras ved andre registrering) sammenlignet med de andre leddene (**tabeller 2.1-12 og 2.1-13**). Kinvara (ledd 3), VIPS-Ugras 2.0 (ledd 4) og rådgivers valg (ledd 5) hadde en god effekt mot ugraset. Hvor god effekt de valgte VIPS-Ugras 2.0 -dosene gav sammenlignet med de teoretiske effektmålene er vist i **tabell 2.1-2**.

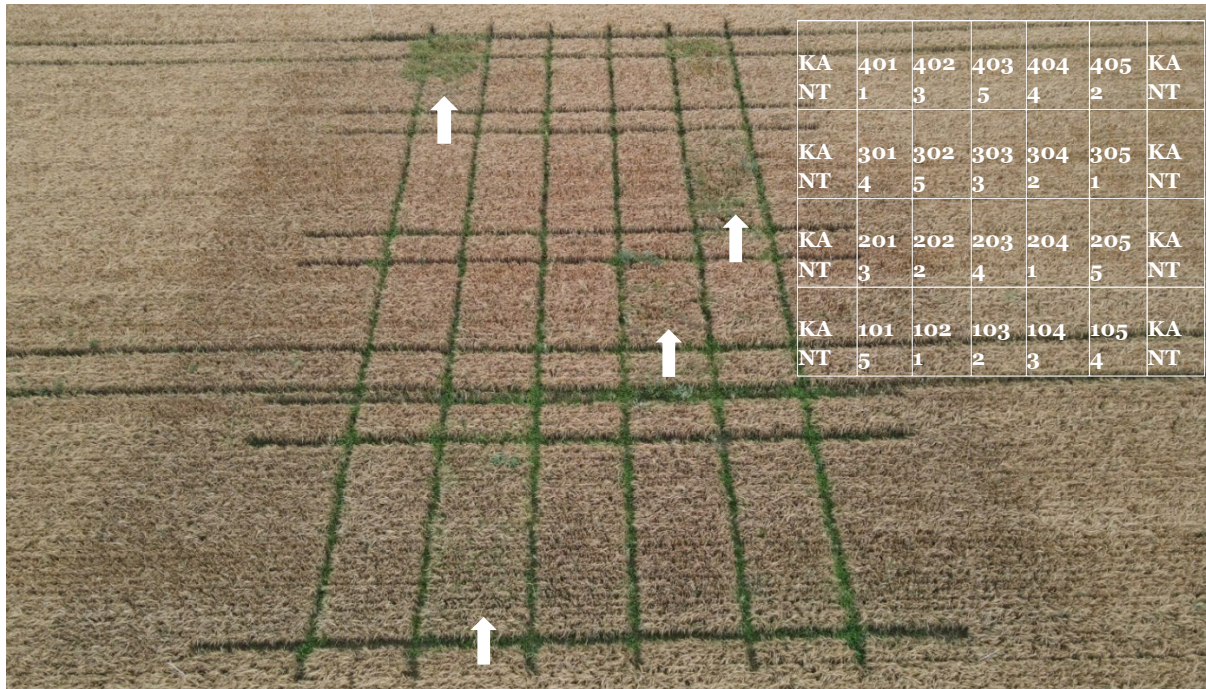
Tabell 2.1-2. Effekt (% reduksjon) de valgte VIPS-Ugras dosene gav sammenlignet med de teoretiske effektmålene.

Forsøk	Ugrasart	Effektmål VIPS-Ugras (% reduksjon)	% Effekt 3-4 uker etter sprøyting	% Effekt 7-9 uker etter sprøyting
NLR Østafjells	tunrapp	0	0	0
NLR Østafjells	vindeslirekne	0	71	75
NLR Østafjells	stemorsblom	78	48	75
NLR Østafjells	vassarve, SU-r	80	58	63
NLR Østafjells	Stivdylle, SU-r	0	73	75
NLR Østafjells	hønsegras, SU-r	80	88	88
NLR Østafjells	meldestokk	0	98	100
NLR Østafjells	Linbendel, SU-r	50	93	Ikke registrert
NLR Innlandet	klengjemaure	86	65	Ikke utført
NLR Innlandet	meldestokk	75	61	Ikke utført
NLR Innlandet	åkerdylle	84	70	Ikke utført
NLR Innlandet	tranehals	76	75	Ikke utført
NLR Innlandet	hønsegras, SU-r	78	78	Ikke utført
NLR Innlandet	vassarve, SU-r	85	53	Ikke utført
NLR Innlandet	vindeslirekne	75	65	Ikke utført
NLR Trøndelag	tunrapp	0	0	*
NLR Trøndelag	åkergråurt	50	63	*
NLR Trøndelag	jordrøyk	55	100	*
NLR Trøndelag	linbendel, SU-r	76	88	*
NLR Trøndelag	åkerminnesblom	50	75	*
NLR Trøndelag	vassarve, SU-r	85	75	*
NLR Trøndelag	åkerstemorsblom	78	43	*
NLR Trøndelag	då-arter, SU-r	80	100	*

* Ved registrering 7-9 uker etter sprøyting, herbicidvirkning var som ved registrering 3-4 uker etter sprøyting.

2.1.5 Konklusjon

De tre forsøkene i 2022 ble alle godt utført og ga dokumentasjon på effekt og selektivitet av aktuelle ugrasmidler i bygg under norske forhold, samt testing av VIPS-ugras 2.0. Det var jevnt over en god ugrasvirkning og godt samsvar mellom ugrastrykk og avlingsresultater. Både Kinvara, VIPS-Ugras 2.0 og rådgivers valg ga alle god effekt, mens referansebehandlingen med Express 50 SX (ledd 2) hadde lavere effekt på enkelte av ugrasartene.

Figur 2.1-1. Byggforsøket utført av NLR Østafjells som viser god virkning av ugrasmiddelbehandlingene sammenlignet med usprøyta ruter. Pilene angir usprøyta ruter ved den andre registreringen den 15.08.2022. (Foto: Hans André Tandberg)

2.1.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 2.1-3. U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Ugras 2022. Feltstyret NLR Østafjells. Felt nr. 11

Reg.tid	Observasjon	Plantart	Rep.	Behandlinger					LSD mellom alle ledd (0,05)	C.V. for alle ledd
				Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
				Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
3-4 uker etter spr.	Dekning, % av jordoverflata	Brunnkarse	4	3	0	1	1	7	8.5	229.7
		Hønsegras	4	8	2	0	1	1	6.5	196.6
		Meldestokk	4	2	0	0	0	0	0.6	104.3
		Vindeslirekne	4	2	1	0	0	0	0.7	73.0
		Andre arter	4	4	1	1	1	1	1.8	70.4
		SUM ALLE UGRAS	4	18	4	2	3	3	5.7	63.0
		KULTUREN	4	79	91	92	92	91	6.3	4.6
	% effekt	Brunnkarse	4	0	100	95	74	48	33.2	34.1
		Hønsegras	4	0	73	73	88	100	41.5	40.5
		Linbendel	4	0	50	98	93	77	49.2	79.3
		Meldestokk	4	0	100	100	98	100	3.4	2.8
		Stemorsblom	4	0	25	0	48	0	47.0	210.3
		Stivdylle	4	0	100	99	73	100	33.6	29.4
		Tunrapp	4	0	0	0	0	0	.	.
		Vassarve	4	0	51	100	58	100	38.0	40.0
		Vindeslirekne	4	0	28	75	71	100	50.3	59.6
		Åkergråurt	4	0	48	100	75	100	54.4	54.7
		Åkertistel	4	0	100	75	75	100	34.5	37.3
	Skade, %	KULTUREN	4	0	0	0	0	0	.	.
	7-9 uker etter sprøyting	Dekning, % av jordoverflata	Brunnkarse	4	6	0	0	1	3	2.3
Hønsegras			4	17	6	0	0	0	17.2	240.2
Meldestokk			4	2	0	0	0	0	0.6	91.3
Vassarve			4	2	2	0	1	0	3.3	235.5
Vindeslirekne			4	3	2	0	1	0	1.9	104.0
Andre arter			4	4	1	1	1	2	2.2	84.1
SUM ALLE UGRAS			4	34	11	1	4	5	14.1	83.3

Tabell 2.1-3. Forts.

			Rep.	Behandlinger					LSD mellom alle ledd (0,05)	C.V. for alle ledd
				Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
				Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
7-9 uker etter sprøyting	Dekning, % av jordoverflata	KULTUREN	4	64	83	92	88	90	14.8	11.5
	% effekt	Brunnkarse	4	0	100	100	50	50	56.3	60.9
		Hønsegras	4	0	25	100	88	100	37.2	38.6
		Meldestokk	4	0	100	100	100	100	.	.
		Stemorsblom	4	0	48	73	75	23	57.5	85.8
		Stivdylle	4	0	100	75	75	100	50.7	47.0
		Tunrapp	4	0	0	0	0	0	.	.
		Vassarve	4	0	50	100	63	100	45.6	47.3
		Vindeslirekne	4	0	25	75	75	100	58.0	68.4
		Åkergråurt	4	0	100	100	100	100	.	.
		Åkertistel	4	0	100	100	100	100	.	.
Skade, %	KULTUREN	4	0	0	0	0	0	.	.	

VIPS-Ugras 2.0 valg: Express 50 SX (0,59 g) + Banvel (18,5 ml) Sprøytetid A. VIPS-Ugras 2.0 valgene er valgt utfra data for tunrapp, vindeslirekne, stemorsblom, SU-r vassarve, pengeurt, åkergrull, stivdylle, SU-r hønsegras, åkerreddik, meldestokk, og linbendel. Rådgiversvalg: Banvel (20 ml) + Flurostar (50 ml) Sprøytetid A.

Tabell 2.1-4

Planter pr. m ² NLR Østafjells Felt 11											
grad 1	rute	Hønsegras	Brunnkarse	Stemorsblom	Vassarve	Linbendel	Tunrapp	Åkergråurt	Vindeslirekne	Meldestokk	SUM
7.7	102	4	26	12	85	0	68	109	6	0	311
	204	4	82	0	62	0	0	136	0	2	286
	305	6	188	8	6	8	52	110	2	0	380
	401	32	104	4	6	0	2	78	0	0	226
snitt/ sum		11,5	100	6	40	2	31	108	2	0,5	301

Tabell 2.1-5

Planter pr. m ² NLR Østafjells Felt 11										
grad 2	rute	Hønsegras	Brunnkarse	Stemorsblom	Vassarve	Tunrapp	Åkergråurt	Vindeslirekne	Meldestokk	SUM
15.8	102	0	24	4	38	52	40	0	0	158
	204	8	38	0	16	0	24	0	0	86
	305	8	20	16	70	0	2	4	4	124
	401	50	14	0	0	0	2	0	0	66
snitt/ sum		16.5	24	5	31	13	17	1	1	109

Tabell 2.1-6. U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Avling 2022. felt NLR Østafjells. Feltnr. 11

		Rep.	Behandlinger					LSD (0,05) Alle ledd	C.V. Alle ledd
			Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
			Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
Art	Reg.								
Bygg	Kg/daa, 15 % vann	4	480	552	552	573	550	78.7	9.4
	Vann, %	4	25.1	20.6	18.6	19.1	21.1	3.8	11.7
	HI-vekt	4	67.2	67.7	69.6	69.7	68.9	2.5	2.4
	Avrens, %	4	13.1	6.3	3.7	3.6	7.5	10.1	95.7
	Legde %	4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.	.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U0203168		Forsøksring:	NLR Østafjells		
Rutestørrelse	8 m x 3 m		Høsterute:	6,5 x 1,5 m		
Nærmeste klimastasjon:	Hønefoss	km fra feltet: 2	Kartreferanse (UTM):	60.13901 N,10.23806 Ø		
Sprøytetid med dato			A: 13/6	B: _/_	C: _/_	D: _/_
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			10:30-11:45			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras,						
Utvikling av kultur ved sprøyting BBCH:			31			
Sprøytetype: NORSPRØTE						
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd:	Vekta viste (kg):				
Dysetype brukt: ULD 120.02	Dysetrykk i Bar:		2,0			
Jordfuktighet i de øvre 2 cm Svært tørt (1) - Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) - Svært fuktig (5)			4			
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm Svært tørt (1) – Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)			3			
Vekstforhold siste uke før sprøyting Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)			2			
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)			2			
Vind ved sprøyting, m/sek. 0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning			0-0,9			
Lysforhold ved sprøyting Skyfritt, sol (1) – Lettskyet, sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)			2			
Vekstforhold første uke etter sprøyting Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			20			
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			55			

Forkultur:	Vårhveite, Seniorita
Kultur art:	Bygg
Kultur sort:	Salome

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)	Silt		
0-5 % leir	% silt	% sand	
3,8 % organisk materiale		pH	

Så/sette/plantetid:	30/4	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	7/7- 15/8	Kultur BBCH ved registrering:			
Høstedato(er):	24/8				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
					24-3.5-6	35	30/4

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling	x			

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
	Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)			
Andre merknader:				
Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 05/12 2022	Ansvarlig: Zahra Bitarafan	(sign)	

Tabell 2.1-7. U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Ugras 2022. Feltstyrer NLR Innlandet. Feltnr. 10

Reg. tidspunkt	Observasjon	Plantart	Rep.	Behandlinger					LSD mellom alle ledd (0,05)	C.V. for alle ledd
				Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
				Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
3-4 uker etter spr.	Dekning, % av jordoverflata	Hønsegras	4	34	10	6	6	2	15.1	86.9
		Klengjemaure	4	10	5	0	3	1	7.2	122.0
		Meldestokk	4	20	5	1	3	0	10.4	116.4
		Tranehals	4	13	5	1	2	2	5.3	80.4
		Vassarve	4	44	13	10	13	6	13.2	49.5
		Vindeslirekne	4	13	7	1	2	2	3.7	46.7
		Åkerdylle	4	24	6	4	5	6	6.8	48.7
		SUM ALLE UGRAS	4	35	24	16	24	9	11.1	33.4
		KULTUREN	4	50	54	61	61	76	27.3	29.3
	% effekt	Hønsegras	4	6	55	78	78	95	18.2	19.0
		Klengjemaure	4	6	38	98	65	98	44.5	47.6
		Meldestokk	4	3	44	94	61	97	52.0	56.5
		Tranehals	4	5	15	88	75	97	36.2	42.0
		Vassarve	4	8	49	61	53	80	21.4	27.8
Vindeslirekne	4	5	0	85	65	88	21.8	29.2		
Åkerdylle	4	3	55	83	70	94	14.0	14.9		

VIPS-Ugras 2.0 valg: Mustang forte (34,6 ml) + Cleave (27 ml) Sprøytetid A.

VIPS-Ugras 2.0 valgene er valgt utfra data for åkerdylle, tranehals, hønsegras, vassarve, meldestokk, vindeslirekne og klengjemaure.

Rådgivers-valg: Express Gold (2 g) + MCPA 750 (200 ml) Sprøytetid A.

Ugrastelling på usprøyta ruter ble ikke utført.

Tabell 2.1-8. U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Avling 2022. felt NLR Innlandet. Feltnr. 10

		Rep.	Behandlinger					LSD (0,05) Alle ledd	C.V. Alle ledd
			Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
			Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
Art	Reg.								
Bygg	Kg/daa, 15 % vann	4	461	449	474	424	481	279.6	39.6
	Vann, %	4	20.8	18.8	18.9	19.7	19.6	1.9	6.4
	HI-vekt	4	66.4	66.9	67.2	65.7	67.4	3.7	3.6
	Avrens, %	4	2.4	1.5	1.2	1.6	1.2	1.0	40.4
	Legde %	4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.	.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U0203168		Forsøksring:	NLR Innlandet			
Rutestørrelse	8 m x 3 m		Høsterute:	6,5 m x 1,5 m			
Nærmeste klimastasjon:	llseng	km fra feltet: 2,2	Kartreferanse (UTM):	60.81773 N,11.17930 Ø			
Sprøytetid med dato			A: 10/6	B: _/_	C: _/_	D: _/_	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			12:35-13:00				
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras,							
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		23				
Sprøytetype: NORSPRØTE							
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd:						
Dysetype brukt: Hypro ULD 02-120 (gul)	Dysetrykk i Bar:		1,5				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm Svært tørt (1) - Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) - Svært fuktig (5)			3				
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)			3				
Vekstforhold siste uke før sprøyting Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)			2				
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)			2				
Vind ved sprøyting, m/sek. 0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning			2				
Lysforhold ved sprøyting Skyfritt, sol (1) – Lettskyet,sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)			3				
Vekstforhold første uke etter sprøyting Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)			2				
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			21,5				
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			65				

Forkultur:	Bygg
Kultur art:	Bygg
Kultur sort:	Bente

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)	letteire		
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale		pH	

Så/sette/plantetid:	5/5	Spiredato:	15/5	Skytedato (evt. blomstring):	20/6	
Registreringsdato(er):	4/7	Kultur BBCH ved registrering:				60
Høstedato(er):	24/8					

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling*		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
					22-2-12	11	26/4

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere			x	
Mhp. avling			x	

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	*Gjødsel-feil- ruter som var gjødslet: 102 (ledd 1), 105 (ledd 4), 202 (ledd 2), 205 (ledd 5), 302 (ledd 5), 305 (ledd 1), 402 (ledd 3), 405 (ledd 2). Ruter som var ikke gjødslet viste omtrent 70 % lysningen i fargen sammenlignet med de var gjødslet. Graderingen som skulle gjøres 7 – 9 uker etter siste sprøyting, ble derfor ikke utført.

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 05/12 2022	Ansvarlig: Zahra Bitarafan	(sign)

Tabell 2.1-9. U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Ugras 2022. Feltstyrrer NLR Trøndelag. Felt nr. 12.

Reg. tidspunkt	Observasjon	Plantart	Rep.	Behandlinger					LSD mellom alle ledd (0,05)	C.V. for alle ledd
				Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
				Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
3-4 uker etter spr.	Dekning, % av jordover-flata	Linbendel	4	3	0	0	0	0	0.3	40.7
		Tunrapp	4	9	8	9	6	7	2.2	18.4
		Åkergråurt	4	4	2	0	1	1	1.4	61.2
		Åkerstemorsblom	4	2	2	1	3	1	2.4	93.1
		Andre arter	4	3	1	1	2	0	0.9	48.3
		SUM ALLE UGRAS	4	20	12	11	12	9	3.6	18.4
		KULTUREN	4	77	87	89	88	92	4.5	3.4
	% effekt	Då-arter	4	0	88	100	100	100	17.2	14.4
		Jordrøyk	4	0	100	100	100	100	.	.
		Linbendel	4	0	100	100	88	100	17.2	14.4
		Tunrapp	4	0	0	0	0	0	.	.
		Vassarve	4	0	100	100	75	75	24.4	22.6
		Åkergråurt	4	0	40	75	63	88	34.8	42.6
		Åkerminneblom	4	0	100	100	75	100	19.9	17.2
		Åkerstemorsblom	4	0	45	60	43	75	27.2	39.7
	Åkerveronika	4	0	88	88	75	100	32.2	29.9	
	Skade, %	KULTUREN	4	0	0	0	0	0	.	.
	7-9 uker etter sprøyting*	Dekning, % av jordover-flata	Linbendel	4	3	0	0	0	2	2.1
Tunrapp			4	13	11	14	9	11	3.2	18.2
Åkergråurt			4	5	2	0	1	1	1.9	70.6
Åkerstemorsblom			4	2	2	1	2	1	1.2	55.7
Andre arter			4	3	1	1	2	0	1.1	55.7
SUM ALLE UGRAS			4	26	16	15	14	12	3.7	14.6
KULTUREN			4	69	79	80	82	83	3.6	3.0
Skade, %		KULTUREN	4	0	0	0	0	0	.	.

* Ved registrering 31. august, herbicidvirkning var som ved registrering 19.juli. Når det gjelder gradering av ugraseffekt 40-50% ble brukt for ugras som har overlevd, men blitt stående ned i bestanden.

VIPS-Ugras 2.0 valg: MCPA 750 (Agroxone) (13 ml) + CDQ SX (2,1 g) Sprøytetid A.

VIPS-Ugras 2.0 valgene er valgt utfra data for åkergråurt, jordrøyk, tunrapp, SU-r linbendel, SU-r vassarve, tungras, meldestokk, åkerminnesblom, raudtvitann, åkerstemorssblom, SU-r då-arter, tunbalderbrå.

Rådgivers valg: Saracen Delta (6 ml) + MCPA 750 (50 ml) Sprøytetid A.

Tabell 2.1-10

Planter pr. m2 NLR Trøndelag Felt 12												
grad 1	rute	Åkerminneblom	Då-arter	Tungras	Tunbalderbrå	Vassarve	Jordrøyk	Åkerstemorsblom	Åkergråurt	Linbendel	Andre	SUM
19.7	102	4	5	2	48	19	5	42	75	16	52	268
	204	2	9	5	51	14	12	31	48	22	44	238
	305	5	5	3	56	25	12	35	43	19	47	250
	401	3	12	2	43	18	8	27	66	13	59	251
snitt/sum		3,5	7,8	3	50	19	9,3	34	58	17,5	51	252

Ugrastelling på usprøyta ruter ble ikke utført ved den seinere registreringen.

Tabell 2.1-11 U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Avling 2022. felt NLR Trøndelag. Feltnr. 12

Art	Reg.	Rep.	Behandlinger					LSD (0,05) Alle ledd	C.V. Alle ledd
			Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
			Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
Bygg	Kg/daa, 15 % vann	4	515	539	568	573	569	45.9	5.4
	Vann, %	4	34.6	34.3	35.5	35.0	35.2	1.4	2.7
	HI-vekt	4	62.6	62.3	62.0	62.1	62.0	0.9	1.0
	Avrens, %	4	0.7	0.7	0.7	0.6	0.7	0.2	21.6
	Legde %	4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.	.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U0203168		Forsøksring:	NLR Trøndelag		
Rutestørrelse	8 m x 3 m		Høsterute:	6,5 x 1,5 m		
Nærmeste klimastasjon:		km fra feltet: 7	Kartreferanse (UTM):	63.45280 N,10.97019 Ø		
Sprøytetid med dato			A: 30/6	B: __/__/__	C: __/__/__	D: __/__/__
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			22:30-24			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras, 3-4 varige blad						
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:	25		
Sprøytetype: NORSPRØTE						
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd:	Vekta viste (kg):	5,03			
	5,00					
Dysetype brukt: Hypro ULD 02	Dysetrykk i Bar: 1,8		1,8			
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			2			
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			3			
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2			
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)			2			
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0,9			
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			2			
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting			3			
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			22,3			
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			74			

Forkultur:	Bygg
Kultur art:	Bygg
Kultur sort:	Thermus

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)	Siltig mellomsand		
% leir	6	% silt	35
		% sand	59
% organisk materiale	<5	pH	6,2

Så/sette/plantetid:	24/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	19/7 og 31/8	Kultur BBCH ved registrering:			
Høstedato(er):	4/10				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Aviator xpro	60 ml	20/7	Nei		23-3-10	42	24/5
					Opti NS	15	10/7

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling	x			

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sjukdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 5/12 2022	Ansvarlig: Zahra Bitarafan	(sign)

Tabell 2.1-12. U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Sammendrag ugras 2022.

Reg. tidspunkt	Observasjon	Planteart	Felt	Behandlinger					LSD mellom alle ledd (0,05)	C.V. for alle ledd
				Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
				Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
3-4 uker etter spr.	Dekning, % av jordoverflata	Brunnkarse	1	3	0	1	1	7	.	.
		Hønsegras	2	21	6	3	3	1	6.8	10.7
		Klengjemaure	1	10	5	0	3	1	.	.
		Linbendel	1	3	0	0	0	0	.	.
		Meldestokk	2	11	3	1	2	0	4.6	7.0
		Tranehals	1	13	5	1	2	2	.	.
		Tunrapp	1	9	8	9	6	7	.	.
		Vassarve	1	44	13	10	13	6	.	.
		Vindeslirekne	2	8	4	0	1	1	5.6	8.4
		Åkerdylle	1	24	6	4	5	6	.	.
		Åkergråurt	1	4	2	0	1	1	.	.
		Åkerstemorsblom	1	2	2	1	3	1	.	.
		Andre arter	2	3	1	1	2	1	1.5	2.0
		SUM ALLE UGRAS	3	24	13	10	13	7	7.4	16.3
		KULTUREN	3	69	77	81	80	86	10.0	9.7
	% effekt	Brunnkarse	1	0	100	95	74	48	.	.
		Då-arter	1	0	88	100	100	100	.	.
		Hønsegras	2	3	64	75	83	97	21.2	7.4
		Jordrøyk	1	0	100	100	100	100	.	.
		Klengjemaure	1	6	38	98	65	98	.	.
		Linbendel	2	0	75	99	90	88	56.0	17.9
		Meldestokk	2	1	72	97	79	99	57.4	19.6
		Stemorsblom	1	0	25	0	48	0	.	.
		Stivdylle	1	0	100	99	73	100	.	.
		Tranehals	1	5	15	88	75	97	.	.
Tunrapp	2	0	0	0	0	0	.	.		
Vassarve	3	3	67	87	62	85	34.9	20.3		
Vindeslirekne	2	3	14	80	68	94	34.9	14.0		
Åkerdylle	1	3	55	83	70	94	.	.		

Tabell 2.1-12 forts.

			Felt	Behandlinger					LSD mellom alle ledd (0,05)	C.V. for alle ledd	
				Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5			
				Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt			
Reg. tidspunkt	Observasjon	Plantart									
3-4 uker etter spr.	% effekt	Åkergråurt	2	0	44	88	69	94	16.8	8.2	
		Åkerminneblom	1	0	100	100	75	100	.	.	
		Åkerstemorsblom	1	0	45	60	43	75	.	.	
		Åkertistel	1	0	100	75	75	100	.	.	
		Åkerveronika	1	0	88	88	75	100	.	.	
	Skade, %	KULTUREN	2	0	0	0	0	0	.	.	
7-9 uker etter sprøyting	Dekning, % av jordoverflata	Brunnkarse	1	6	0	0	1	3	.	.	
		Hønsegras	1	17	6	0	0	0	.	.	
		Linbendel	1	3	0	0	0	2	.	.	
		Meldestokk	1	2	0	0	0	0	.	.	
		Tunrapp	1	13	11	14	9	11	.	.	
		Vassarve	1	2	2	0	1	0	.	.	
		Vindeslirekne	1	3	2	0	1	0	.	.	
		Åkergråurt	1	5	2	0	1	1	.	.	
		Åkerstemorsblom	1	2	2	1	2	1	.	.	
		Andre arter	2	3	1	1	1	1	3.2	4.3	
		SUM ALLE UGRAS	2	30	13	8	9	9	9.3	13.6	
		KULTUREN	2	67	81	86	85	87	7.8	3.6	
		% effekt	Brunnkarse	1	0	100	100	50	50	.	.
		Hønsegras	1	0	25	100	88	100	.	.	
	Meldestokk	1	0	100	100	100	100	.	.		
Stemorsblom	1	0	48	73	75	23	.	.			
Stivdylle	1	0	100	75	75	100	.	.			
Tunrapp	1	0	0	0	0	0	.	.			
Vassarve	1	0	50	100	63	100	.	.			
Vindeslirekne	1	0	25	75	75	100	.	.			
Åkergråurt	1	0	100	100	100	100	.	.			
Åkertistel	1	0	100	100	100	100	.	.			
Skade, %	KULTUREN	2	0	0	0	0	0	.	.		

Tabell 2.1-13. U0203168. Veiledningsforsøk i vårkorn. Sammendrag avling 2022.

		Felt	Behandlinger					LSD (0,05) Alle ledd	C.V. Alle ledd
			Ubehandlet	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5		
			Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt		
Art	Reg.								
Bygg	Kg/daa, 15 % vann	3	485	514	531	524	534	47.6	4.9
	Vann, %	3	26.9	24.6	24.4	24.6	25.3	2.8	5.9
	HI-vekt	3	65.4	65.6	66.2	65.8	66.1	1.6	1.3
	Avrens, %	3	5.4	2.8	1.9	1.9	3.1	4.0	70.4
	Legde %	3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.	.

2.2 Utendørs potteforsøk med alternative herbicider mot fangvekster og ugras 2021 og 2022 (Serie U02.12.057 og U02.12.058)

v/Kirsten Semb Tørresen, Marit Helgheim (begge NIBIO) og Jørgen Ødegaard (NMBU/NIBIO)

2.2.1 Finansiering

Prosjekt «Fangvekster, rotskjæring og alternative kjemiske midler mot ugras i korn (FRAKK) finansiert av Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler (referansenummer 2022/74833, Landbruksdirektoratet).

2.2.2 Formål

I utendørs potteforsøk ønsket vi å undersøke hvordan fangvekster, rotugras og andre overvintrende ugras kan bekjempes med alternative herbicider som alternativ til glyfosatsprøyting før våronna/etablering av ny kultur. Vi ønsket å prøve ut de organiske syrene pelargonsyre og eddiksyre, og om tilsetning av olje og klebemiddel eller gjentatt behandling bedret effekten. Pelargonsyre er en fettsyre som kan framstilles naturlig fra planteolje og er da definert som et bioherbicid (Cordeau et al. 2016). Eddiksyrepreparatet brukt her er et hobbypreparat tilsatt andre stoffer. Ren eddiksyre defineres som et basisstoff hvis det brukes i konsentrasjon på maksimalt 10% (www.mattilsynet.no).

2.2.3 Metoder

Utendørs potteforsøk ble anlagt med 8 ulike behandlinger med alternative herbicider samt glyfosat og et usprøytet ledd mot ulike fangvekster og ugras i 2021 og 2022. Mer detaljer om behandlingene går fram av **tabell 2.2-1** (2021) og **2.2-2** (2022). Det bør sprøytes under gode lysforhold. Beloukha bør brukes like etter det er blandet godt i tanken og vannet bør ikke være kaldt. Eddiksyrepreparatet var mer konsentrert i 2022 (12%, laget spesielt av tilvirker) enn i 2021 (6%, hobbypreparat i handelen). Plantearter og sorter/opphavssted som inngikk i forsøkene er vist i **tabell 2.2-3**.

2.2.3.1 Forsøksplan og plassering

Potteforsøkene ble anlagt av NIBIO i Ås kommune med herbicidledd og plantearter i 2021 og 2022 som randomiserte blokkforsøk med 4 gjentak. Plantene ble sådd/plantet i begynnelsen av mai begge år. Fangvekstene ble sådd tynt med 10-20 frø per potte og ble siden tynnet til 4 planter per potte. Ugrasplantene ble sådd i såbrett og siden prikket til 4 planter pr. potte. For kveke ble rhizombiter plantet direkte i pottene, 4 biter á 2 nodier per potte. Det ble brukt 3,5 liters pottar og P-jord. Det ble sådd/plantet i veksthus og plantene ble siden satt ut i god tid før sprøyting. Plantene ble satt opp artsvis før sprøyting, mens de etter sprøyting ble stilt opp gjentakvis og tilfeldig innen gjentak. Det ble vannet etter behov.

I 2021 ble plantene klipt ned (pusset) for å etterlikne tresking ca. 6 uker etter såing (stubblengde (utstrekt): A: 7,5 cm, B: 5 cm, C: 10 cm, D: 10 cm, E: 10 cm, friskvekt fjernet for sum av 50 pottar: A: 481 g, B: 437 g, C: 826 g, D: 2490 g, E: 732 g). Det ble gjødslet etter pussing tilsvarende 5 kg N/daa i med NPK gjødsel (45 g Brun Suberba + 30 g Kalksalpeter pr. 10 liter vann). Etter ca. 2 uker gjenvekst ble pottene satt kjølig i 3 uker (+4-5 °C i kjølerom, 1 uke med knappe 50 $\mu\text{mol m}^{-2} \text{s}^{-1}$ lys for å simulere herding og 2 uker i mørke for å simulere vinter), og de ble så satt ut i 3 uker og ble sprøytet ved tid A. Ledd 7 ble i tillegg sprøytet ved tid B 2 uker etter tid A. Plantene ble sprøytet i ett drag med NOR-sprøyte med 5 dysers bom og et arbeidstrykk på 2 bar og 25 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Ledd med eddiksyre ble sprøytet to og fire ganger for å få ut hhv. 50 og 100 liter væske pr. daa, se **Tabell 2.2-2** og **2.2-3**.

Tabell 2.2-1: Planlagte behandlinger i forsøksserie U02.12.057 i 2021

Ledd	Prepratnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g a.s./daa	Preparat/daa	Behandlingstid ¹⁾
1	-	-	Usprøyta	0	0	-
2 ²⁾	U1512	glyfosat	Glypper	108	300 ml	A
3 ³⁾	U1534	pelargonsyre	Beloukha	544	0,8 l	A
4	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1,6 l	A
5 ⁴⁾	U1534 +	pelargonsyre +	Beloukha +	1088 +	1,6 l +	A
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml	
6	U1534 +	pelargonsyre +	Beloukha +	1088 +	1,6 L	A
	U1353	rapsolje	Renol	463	500 ml	
7	U1534 +	pelargonsyre +	Beloukha	1088+	1,6 l +	A
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml	
	U1534 +	pelargonsyre +	Beloukha	1088+	1,6 l +	B
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml	
8 ⁵⁾	U1547 +	eddiksyre+	UgressNIX Trippel Effekt +	3000 +	50 l +	A
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml	
9 ⁶⁾	U1547	eddiksyre	UgressNIX Trippel Effekt	6000	100 l	A
10 ⁶⁾	U1547 +	eddiksyre+	UgressNIX Trippel Effekt +	6000 +	100 l +	A
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml	

¹⁾Sprøytetid: A= på godt utvikla planter, B=14 d etter A. ²⁾Sammenlikningsbehandling. ³⁾Ved en feil brukt 0,8 L/daa Gozai (U1535, 2,12 g pyraflufen-etyl/daa) istedet. ⁴⁾Reell dose 68% av angitt, dvs. 1,1L Beloukha/daa (ca 740 g a.s./daa) + 340 ml Fibro/daa. ⁵⁾Gå(sprøyte) 2 ggr m. 25L /daa for å få 50 L/daa. ⁶⁾Gå(sprøyte) 4 ggr m. 25 L/daa for å få 100L/daa.

Tabell 2.2-2: Planlagte behandlinger i forsøksserie U02.12.058 i 2022

Ledd	Prep. nr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g a.s./ daa	Preparat/ daa	Behandlingstid ¹⁾	Tilsvare ledd i 2021
1	-	Usprøyta	-	0	0	-	1
2 ²⁾	U1512	glyfosat	Glypper	108	300 ml	A	2
3	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1,6 L	A	4
4	U1534	pelargonsyre+	Beloukha +	1088 +	1,6 L +	A	5
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml		
5	U1534	pelargonsyre+	Beloukha +	1088+	1,6 L+	A	6
	U1353	rapsolje	Renol	463	500 ml		
6	U1534	pelargonsyre+	Beloukha +	1088+	1,6 L+	A	
	U1528	klebemiddel	Biowet	20	25 ml ³⁾		
7	U1534	pelargonsyre+	Beloukha +	1088+	1,6 L+	A	
	U1353	rapsolje	Renol	139	150 ml		
8	U1546	eddiksyre 12%	UgressNIX Trippel Effekt	3000	25 L	A	
9	U1546	eddiksyre 12%+	UgressNIX Trippel Effekt +	3000 +	25 L+	A	
	U1528	klebemiddel	Biowet	20	25 m ³⁾		
10	U1546	eddiksyre 12%+	UgressNIX Trippel Effekt +	3000 +	25 L+	A	8
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml		
11 ⁴⁾	U1546	eddiksyre 12%	UgressNIX Trippel Effekt	6000	50 L	A	9
12 ⁴⁾	U1546	eddiksyre 12%+	UgressNIX Trippel Effekt +	6000 +	50 L+	A	10
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500 ml		

¹⁾ Sprøytetid: A= på godt utvikla planter, minst 6 blad (BBCH 16) og seinest ved begynnende blomstring (BBCH 61). ²⁾ Sammenlikningsbehandling. ³⁾ Tilsvare 100 ml Biowet pr. 100 liter væskemengde. ⁴⁾ Gå(sprøyte) 2 ggr. med 25 L/daa for å få 50 L/daa.

Tabell 2.2-3: Plantearter og sort/opphavssted som inngikk i forsøket i 2021 (5 arter) og 2022 (7 arter) og gjennomsnittlig utviklingsstadium (BBCH), høyde (cm) og lengde (utstrakt, cm) 0-2 dager før behandling og BBCH med sluttregistrering (ledd 1).

		2021							2022				
	Planteart ¹⁾	Sort / opphavssted	Sp. tid A, 16/8			Sp.tid B, 31/8			14/9	Sp.tid A, 8/6			7/7
			BBCH ²⁾	Høyde	Lengde	BBCH	Høyde	Lengde	BBCH	BBCH	Høyde	Lengde	BBCH
A	Flerårig raigras	'Figgjø'	29	22	32	29	17	29		26	12	17	29
B	Kvitkløver	'Riven-del'	65	32	33	65	18	37	67	22	5	6	26-61
C	Vintervikke	'Vil-lana'	65	55	81	73	13	109	79	26	14	24	71
D	Balderbrå	Ås	65	40	39	67	41	44	89	27	11	14	65
E	Kveke	Ås	59	84	73	71	78	79	35-81	21	28	39	59
F	Tunrapp	Ås								28	5	10	65
G	Vassarve	Ås								36	16	22	81

¹⁾ Vitenskapelig navn: Flerårig raigras- *Lolium perenne*, kvitkløver- *Trifolium repens*, vintervikke – *Vicia villosa* Balderbrå- *Tripleurospermum inodorum*, Kveke- *Elymus repens*, Tunrapp – *Poa annua*, Vassarve- *Stellaria media*.

²⁾ BBCH, (Hansen et al. 1995): 21= 1 buskingskudd eller sideskudd, 29=9 eller flere buskingskudd/sideskudd, 35 (kveke) – 5 leddknuter, 36=60% av artstypisk stengellengde eller rosettvekst nådd, 59 (kveke)= aksskyting avsluttet, 65=full blomstring, 67=blomstringa holder på å avsluttes, 71 & 73- hhv. 10 og 30% av fruktene har nådd sluttstørrelsen, gras: vann eller melk i frøene, 79=nesten alle frø/frukter nådd sluttstørrelsen, 81=begynnende modning av frø/frukter, 89=Fullmodent frø.

Tabell 2.2-4: Datoer for ulike operasjoner i forsøkene i 2021 og 2022. Bokstaver angir art (se tabell 2.2-3)

Operasjon	2021	2022
Såing, planting (kveke)		4-7/5
Tynning (fangvekster), prikling (sådde ugras)		2-5/5
Tynning (fangvekster), prikling (sådde ugras)	18/5-7/6	12-25/5
Satt ut	18/5-7/6	2-5/5 (ABCE), 12/5 (DFG)
Pussing og gjødsling 5 kg N/daa	17/6 (C)-21/6	-
Kjølerom 3 uker	6-27/7	-
Sprøyting	17/8 (Sp.tid A), 31/8 (Sp.tid B)	10/6 (Sp.tid A)
Gradering % biomasse	30/8, 7/9, 14/9 (13, 21 og 28 d etter sp.tid A)	15/6, 22/6, 7/7 (5, 12 og 27 d etter sp.tid A)
Høsting for friskvekt og tørrvekt	20/9 (rep 1-2) + 22/9 (rep 3-4)	7/7 (rep1, rep 2ABEFG, rep 4ACEG), 8/7 (rep 2CD, rep3), 11/7 (rep 4BDF)

I 2021 var det sprøytet under gode forhold ved 20 og 15 °C og sol eller lettskyet/sol. Det var en del vind som ble skjermet av. Plantene var kommet langt i utvikling ved sprøyting (Tabell 2.2-3, Figur 2.2-1). Det synes som om plantene var dels begynt å avslutte veksten naturlig i 2021. Balderbrå og kveke var naturlig nedvisna også på usprøytet ledd mot slutten av forsøket (se foto, Figur 2.2-2). Det ble derfor i 2022 sprøytet tidligere det ble ikke pusset eller gjødslet, og plantene gjennomgikk heller ikke en kjølig periode (Tabell 2.2-4). Plantene var likevel kommet relativt langt i utvikling ved sprøyting

a) Flerårig raigras

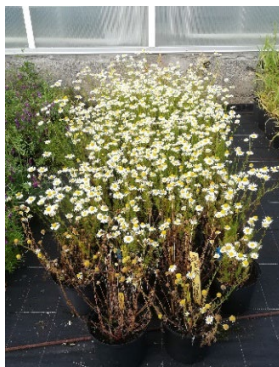
Kvitkløver

Vintervikke

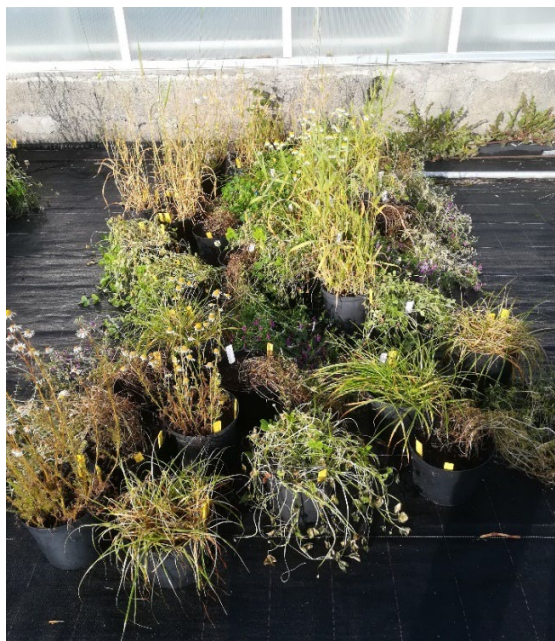
Balderbrå

Kveke

b)

c)

Figur 2.2-1. a) Planteartene 16. august, 1 dag før sprøytetid A i 2021, og plantene i et gjentak 3 (b) og 21 dager (c) etter sprøytetid A, hhv. 20. august og 7. september. En ser rask nedvisning etter 3 dager av flere behandlinger, men etter 21 dager har plantene i stor grad kommet seg igjen. Foto: Kirsten S. Tørresen, NIBIO

og seinere, men ikke så langt som i 2021 (**Tabell 2.2-3, Figur 2.2-3**). Det ble sprøytet under relativt gode temperaturforhold (19-21 °C), men det var overskyet ved sprøyting av ledd 3-7 (og lettskyet/sol på andre ledd). Sprøytinga ble utført av Kjell Wærnhus i 2021 og Andreas Beachell i 2022. Etter sprøyting ble plantene plassert i gjentakvis med ca. 20 cm mellom pottene i begge retninger. Teknisk hjelp til etablering av plantene og registrering i forsøkene ble utført av flere ingeniører ved NIBIO og studenter ved NMBU. Det ble registrert gjentakvis innen art av samme person.

2.2.3.2 Registreringer

Følgende registreringer ble utført:

- BBCH, høyde (ikke utstrakt) og lengde (utstrakt) ved sprøyting. BBCH på usprøyta planter ved hver registrering
- Visuell vurdering: i 2021: % biomasse av usprøyta ved tid B, og 1 og 2 uker etter tid B (dvs. 2, 3 og 4 uker etter tid A) (usprøyta settes til 100%). I 2022: 1, 2 og 4 uker etter tid A.
- Friskvekt og tørrvekt av overjordisk del 4 uker etter tid A (gjort noe seinere i 2021: 34 dager etter tid A og 20 dager etter tid B). Tørrvekt veies etter tørking ved 60°C i minst 48 timer. Tørrstoffprosent ble regnet ut som uttrykk for nedvisning.

2.2.3.3 Beregninger

Forsøkene ble analysert hver for seg som randomiserte blokkforsøk med 4 gjentak. Overordna variansanalyse ble utført for hvert år med faktorene ledd, arter og samspillet arter * ledd. Det ble også utført analyser på hver responsvariabel innenfor hver art med ledd som faktor. Toveis variansanalyse ble utført med SAS prosedyren 'PROC GLIMMIX' (SAS Institute Inc. 2002-2012). Tukey-test og 5% signifikansnivå ble brukt for å skille signifikante forskjeller, angitt med ulike bokstaver i resultattabellene. Alle ledd var med i analysen.

2.2.4 Resultater og diskusjon

Det var signifikant forskjell mellom behandlinger (ledd) og mellom arter for alle responsvariable i begge år. I 2021 var det signifikant samspill mellom ledd*art for estimert biomasse, friskvekt og tørrvekt ved avslutning av forsøket. Dette samspillet var imidlertid ikke signifikant for biomasse notert tidligere, henholdsvis 13 og 21 d etter sprøytetid A.

For 2021 er gjennomsnitt over arter vist i **Figur 2.2-4**. Det var best effekt av glyfosat, men feilsprøytingen med Gozai (ledd 3) kom i en mellomstilling mellom glyfosat og andre behandla ledd. Eddiksyre synes å virke bedre enn pelargonsyre. Gjentatt pelargonsyre-behandling var omtrent som en gang med høy dose eddiksyre. Tilsetning av Fibro eller Renol betyr lite. Plantene var kommet langt i utvikling ved sprøyting og dette kan forklare dårlige virkningen i 2021.

Effekter på hver plantart er vist **Tabell 2.2-4** og bildene i **Figur 2.2-2** og kommenteres her. Feilsprøyting med Gozai i 2021 kommenteres ikke videre, men vises kun i tabeller.

Flerårig raigras: Det var tendens til at eddiksyre hadde bedre effekt enn pelargonsyre. Tilsetning av Fibro og Renol hadde ingen effekt. Det var best effekt av ledd 9 og 10 (begge med 100 liter/daa med 6% eddiksyre, ledd 10 fikk i tillegg tilsatt Fibro) med 54-59 % av usprøyta. Glyfosat hadde best effekt, men effekt på veid biomasse er lavere enn visuelt vurdert (97% reduksjon visuelt vurdert, versus 71% reduksjon i friskvekt og 52% reduksjon på tørrvekt). Inkludering av visne blader i det veide materialet kan være årsak til det. Tørrstoffprosenten var størst for ledd 2 med glyfosat som hadde med best nedvisning.

Flerårig raigras

Kvitkløver

Vintervikke

Balderbrå

Kveke

Figur 2.2-2. Hver plantart 4 uker etter sprøytetid A i 2021. Behandling 1-12 fra venstre mot høyre. (Foto: Kim Bell, NIBIO)

Kvitkløver: Det var kun svak kortvarig effekt av de organiske syrene, men ingen langvarig effekt. To gangers behandling med pelargonsyre (ledd 7) hadde ca. 30% effekt visuelt vurdert og 50% effekt på frisk- og tørrvekt. Glyfosat virket best (visuelt vurdert 77%, friskvekt 72% og tørrvekt 65% effekt). Tørrstoffprosenten var også her størst for glyfosat (ledd 2) som hadde best nedvisning.

Vintervikke: Alle behandlinger ble redusert i forhold til usprøyta 21 dager etter sprøyting. 4-5 uker etter sprøyting var to ganger pelargonsyre (ledd 7) bedre enn usprøytet, for visuelt vurdert biomasse, friskvekt og tørrvekt. 50 liter med 6% eddiksyrepreparat + Fibro (ledd 8) og 100 l av 6% eddiksyrepreparat alene (ledd 9) ga best effekt av behandlingene med organiske syrer sprøytet 1 gang. Glyfosat (ledd 2) virket best (visuelt vurdert 89%, friskvekt 66% og tørrvekt 51% effekt), men ikke signifikant bedre enn de andre behandlingene. Tilsetning av Fibro og Renol (ledd?) hadde ingen effekt.

Balderbrå: Arten hadde kommet langt i naturlig nedvisning og hadde høy tørrstoffprosent på usprøyta ved sluttregistrering. Det var signifikant bedre effekt av glyfosat visuelt vurdert enn av ledd 4 og 6, mens det ikke var sikre effekter mellom behandlinger for friskvekt og tørrvekt. Ingen behandlinger var forskjellig fra usprøyta 4-5 uker etter sprøyting (men 92% effekt av glyfosat som altså ikke var signifikant forskjellig fra usprøyta). Flere av behandlingene med organisk syrer ga kortvarig effekt i forhold til usprøyta (ledd 4, 9 og 10). Ledd 9 med 100 liter av 6% eddiksyrepreparat hadde tendens til best effekt av organisk syre-leddene spesielt 21 d etter sprøyting og det leddet hadde også høy tørrstoffprosent.

Kveke: Denne arten hadde kommet langt i naturlig nedvisning og hadde høy tørrstoffprosent på usprøyta ved sluttregistrering. Det var ingen sikre forskjeller mellom noen behandlinger for friskvekt og tørrvekt. Visuelt vurdert var det best effekt av glyfosat med 97 % effekt, men ikke signifikant forskjellig fra ledd 7 (2 x pelargonsyre), 9 og 10 (100 liter 6 % eddiksyre preparat) som hadde (64-72 % effekt). Det ingen sikre forskjeller mellom pelargonsyre og eddiksyre, og tilsetning av Fibro eller Renol hadde ingen effekt.

I 2022 var en mer konsentrert form av eddiksyrepreparatet med i forsøket og, i tillegg til Renol og Fibro, ble undersøkt tilsetning med klebemidlet Biowet. I 2022 var plantene mindre utviklet ved sprøyting enn i 2021 (**Tabell 2.2-3**). Glyfosat virket best og en så gradvis nedvisning med tid (**Figur 2.2-5**). De andre preparatene virket dårlig/ikke. Det er en rask nedvisning, men plantene kom seg igjen. Dårlig virkning kan skyldes av det dels var overskyet ved sprøyting på ettermiddagen og at plantene også i 2022 var kommet for langt i utvikling til å virke godt. For at syrene skal virke godt bør en sprøyte tidlig på dagen og i solskinn slik at plantene blir eksponert for mye sollys etter sprøyting.

Flerårig raigras: Det var en kortvarig effekt av ledd 12 (50 liter av 12% eddiksyrepreparat tilsatt Fibro), ellers var andre ledd med eddiksyre eller pelargonsyre ikke forskjellig fra usprøyta, og det var dårligere effekt enn i 2021. Glyfosat hadde derimot svært bra effekt med 97 % reduksjon i biomassen visuelt vurdert, og 89 % reduksjon i friskvekt og tørrvekt i forhold til usprøyta. Prosent tørrstoff var noe høyere på glyfosat-leddet enn de andre ledd som i 2021, men i 2022 var ikke forskjellen signifikant.

Kvitkløver: Det var en kortvarig effekt av de organiske syrene 5 dager etter sprøyting, men den langvarige effekten var marginal. 50 liter/daa av 12 % eddiksyre hadde bedre kortvarig effekt enn 25 liter (ledd 11-12) og ledd 3 med kun pelargonsyre. Ledd 7 (pelargonsyre tilsatt lav dose Renol) fikk halvert friskvekta 4 uker etter sprøyting i forhold til usprøyta, men var ikke forskjellig fra andre behandla ledd. Glyfosat hadde moderat effekt, med 80% effekt 4 uker etter sprøyting visuelt vurdert, og rundt 70% effekt på friskvekt og tørrvekt.

Vintervikke: Det var en kortvarig effekt av de organiske syrene og spesielt pelargonsyre tilsatt Renol eller Biowet, og 50 liter 12% eddiksyre tilsatt Fibro. Pelargonsyre tilsatt Renol var det også sikker effekt av i forhold til usprøyta på tørrvekt 4 uker etter sprøyting. Glyfosat hadde dårlig-moderat effekt (32% reduksjon visuelt vurdert, 45% på friskvekt og 57 % på tørrvekt) og ikke bedre enn flere av de andre leddene.

a)

b)

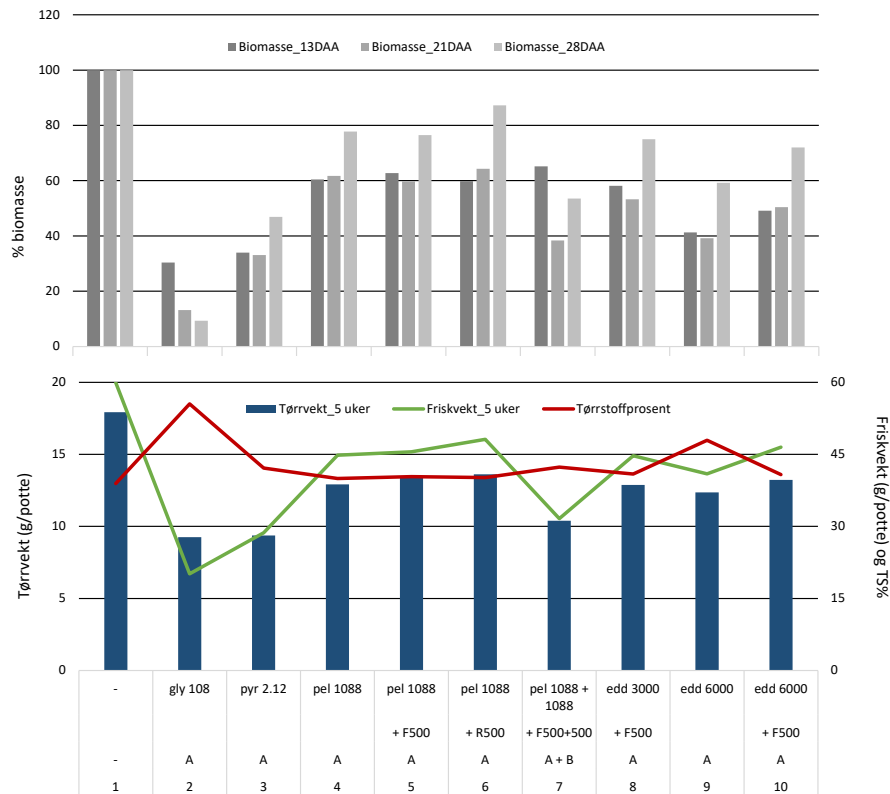
Figur 2.2-3. Noen av plantene (a) 5 og (b) 12 dager etter sprøyting i 2022. (Foto: Jørgen Ødegaard, NMBU/NIBIO)

Balderbrå: Det var kun effekt av glyfosat på balderbrå, ingen av de organiske syre hadde effekt, heller ikke kortvarig (i 2021 var der derimot kortvarig effekt). Prosent tørrstoff var høyere på glyfosat-leddet enn de andre ledd – det var mer tydelig i 2022 enn i 2021.

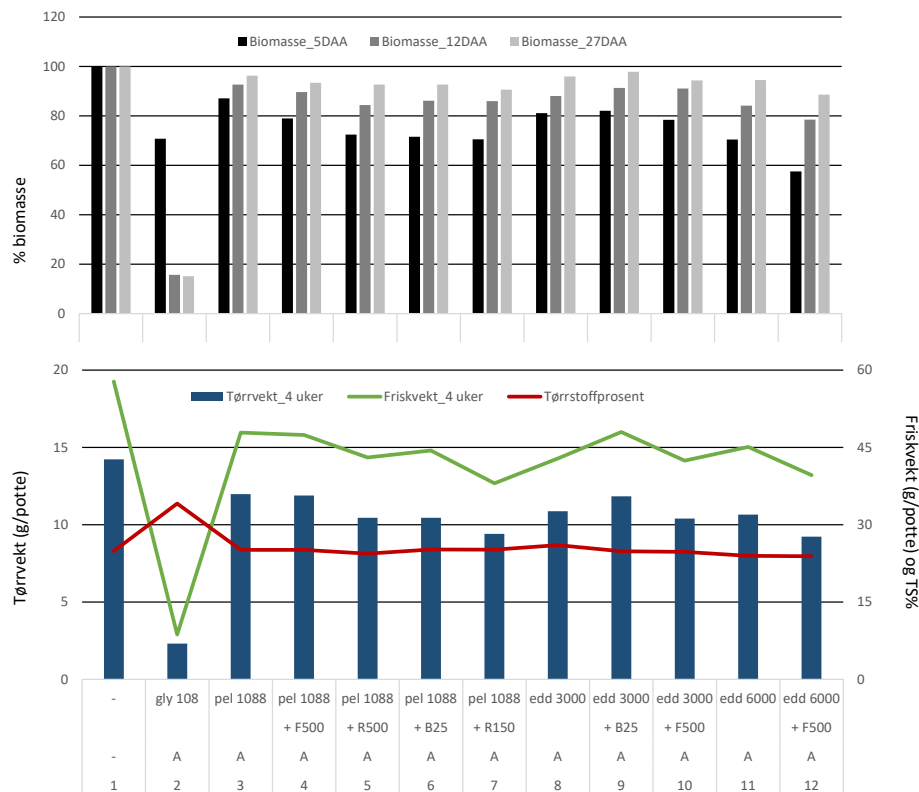
Kveke: Glyfosat hadde god effekt med ca. 90 % reduksjon av biomasse (visuelt vurdert, friskvekt og tørrvekt) 4 uker etter sprøyting. Det var kortvarig effekt av pelargonsyre tilsatt Renol eller Biowet (ledd 5-7), og 50 liter med 12% eddiksyrepreparat (ledd 11 og 12). Ledd 12 og dels ledd 6 hadde mer langvarig effekt (sikkert forskjellig fra usprøyta, ledd 9 og dels ledd 4). Flere andre ledd hadde med moderat effekt sikkert forskjellig fra usprøyta på friskvekt og tørrvekt: ledd 5, 7, 8, 10 og 11. Biowet tilsatt pelargonsyre (ledd 6) hadde bedre effekt enn hvis det ble tilsatt eddiksyre (ledd 9).

Tunrapp: Glyfosat hadde best effekt med 97-100 % reduksjon (visuelt vurdert 100%, friskvekt 98% og tørrvekt 97%). Det var kortvarig effekt av ledd 6, 7 (pelargonsyre tilsatt Biowet eller Renol), og spesielt ledd 11 og 12 med 50 liter 12% eddiksyre, men ingen langvarig effekt av de organiske syrene med unntak av ledd 12 med noe effekt også 12 dager etter sprøyting.

Vassarve: Glyfosat hadde best langvarig effekt med 85-99 % reduksjon (visuelt vurdert 99 %, friskvekt 95 % og tørrvekt 85%) og hadde også høyest tørrstoffprosent. Det var kortvarig effekt av ledd 5-7 (pelargonsyre tilsatt Biowet eller Renol, 5 d etter sprøyting), og ledd 12 (50 liter 12% eddiksyre tilsatt Fibro 12 d etter sprøyting).

Figur 2.2-4. Effekt av behandlinger (ledd) i 2021 (gjennomsnitt over arter): øverst: % biomasse visuelt vurdert 13 d (like før Sp.tid B), 21 og 28 d etter sp.tid A, nederst: tørrvekt (g/potte), friskvekt (g/potte) og prosent tørrstoff 5 uker etter sp.tid A. For forklaring av ledd se Tabell 2.2-1. Ledd 5: 68% % av 1,6 L/daa = 1,1 L/daa (740 g a.s./daa) + 340 ml Fibro/daa.

Figur 2.2-5. Effekt av behandlinger (ledd) i 2022 (gjennomsnitt over arter): Øverst: % biomasse 5, 12 og 27 d etter sp.tid A, nederst: tørrvekt, friskvekt og prosent tørrstoff 4 uker etter sprøyting. For forklaring av ledd se Tabell 2.2-2.

I forsøkene virket pelargonsyre og eddiksyre raskt, men den langvarige effekten var mye dårligere enn glyfosat. Det synes som om eddiksyre virker litt bedre enn pelargonsyre for noen av artene (flerårig raigras, kveke, tunrapp). Tilsetning av oljer eller klebemiddel hadde marginal effekt. I FRAKK-prosjektet ble det på bakgrunn av resultater fra pottforsøket i 2021 valgt å behandle med eddiksyre på ruter som var sådd til med fangvekster (raigras, kvitkløver, blodkløver) i feltforsøk på Ås og Øsaker våren 2022 og 2023. Disse syrene virker relativt raskt- hvis en hadde registrert 1-2 dager etter sprøyting er det mulig bedre resultat ville ha framkommet. Men det at effekten ikke var langvarig viser at plantene begynte å vokse raskt igjen. Det kortvarige effekt kan muligens utnyttes før våronn og bidra i kombinasjon med andre tiltak som eksempelvis harving. Dette vil undersøkes videre i prosjektet SUSWECO. Dersom en hadde behandlet på frøplanter ville trolig effekten blitt bedre. For bruk på store overvintrende planter av ugras og fangvekster ved redusert jordarbeiding før såing av ny kultur er disse plantene trolig for store til å få god nok effekt av de alternative syrene. Gjentatt behandling kan bedre effekten noe (jf. forsøket i 2021 med pelargonsyre), men dette vil føre til svært forsinka våronn og derved risiko for redusert kornavling. Skal disse og evt. andre alternative organiske syrer brukes, trenger en mer kunnskap om hvordan bruke de optimalt og utnytte deres fordeler. Pelargonsyrepreparatet Beloukha er søkt godkjent. For eddiksyre er en avhengig av at tilvirkeren utvikler en mer konsentrert form av hobbypreparatet UgressNIX Trippel Effekt for at det skal vær relevant å bruke i landbruket.

2.2.5 Konklusjon

Pelargonsyre og eddiksyre virket raskt, men den langvarige effekten på fangvekster og ugras var mye dårligere enn for glyfosat. Det syntes som om eddiksyre virker litt bedre enn pelargonsyre. Tilsetning av oljer eller klebemiddel hadde marginal effekt. Det kortvarige effekten kan muligens utnyttes før våronn og bidra i kombinasjon med andre tiltak som eksempelvis harving, men en trenger mer kunnskap om hvordan bruke disse alternative ugrasmidlene optimalt.

2.2.6 Referanser

Cordeau, S., M. Triolet, S. Wayman, C. Steinberg, J.P. Guillemin, 2016. Bioherbicides: Dead in the water? A review of the existing products for integrated weed management. *Crop Protection* 87, 44–49.

2.2.7 Resultattabeller og forsøksoplysninger

Tabell 2.2-5. Resultater for hver plantearart i 2021 – serie U02.12.057. For forklaring av ledd se Tabell 2.2-1.

Forklaring ledd	Tid etter Sp.tid A	Uspr.	Gly108	Pyr2,12	Pel 1088	Pel1088 +F500 ¹⁾	Pel1088 +R500	Pel1088 +F500 x2	Edd 3000 +F500	Edd 6000	Edd 6000 +F500	Sign. nivå (P)
		Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	Ledd 10	
A. Flerårig raigras												
% biomasse	13 d	100 a	16 e	71 bcd	70 bcd	71 bcd	78 b	75 bc	64 bcd	54 cd	53 d	<.001
	21 d	100 a	6 e	63 bc	56 bcd	56 bcd	68 b	33 d	46 bcd	39 cd	34 d	0.002
	28 d	100 a	3 c	75 ab	73 b	76 ab	78 ab	56 b	66 b	59 b	54 b	<.001
Friskvekt, g/potte	5 uker	41,6 a	11,9 f	35,0 ab	30,2 bcde	32,5 bcd	33,4 abc	25,6 cde	26,6 bcde	24,6 de	23,6 e	<.001
Tørrvekt, g/potte	5 uker	13,2 a	6,3 c	11,0 ab	9,4 b	10,3 ab	10,4 ab	8,5 bc	8,9 bc	8,6 bc	8,6 bc	<.001
% tørrstoff	5 uker	32 b	55 a	32 b	31 b	32 b	31 b	33 b	33 b	35 b	37 b	<.001
B. Kvitkløver												
% biomasse	13 d	100 a	34 c	33 c	74 b	79 b	66 b	64 b	78 b	65 b	65 b	<.001
	21 d	100 a	16 b	38 b	90 a	84 a	79 a	45 b	84 a	86 a	94 a	<.001
	28 d	100 ab	23 d	58 c	98 ab	100 ab	101 ab	69 bc	114 a	110 a	110 a	<.001
Friskvekt, g/potte	5 uker	143,9 a	39,7 c	54,7 bc	123,1 a	118,8 a	125,6 a	74,4 b	134,3 a	125,6 a	125,0 a	<.001
Tørrvekt, g/potte	5 uker	35,1 a	12,4 d	13,0 d	26,4 b	27,5 b	27,1 b	17,2 cd	29,3 ab	27,7 b	24,0 bc	<.001
% tørrstoff	5 uker	24 b	32 a	24 b	21 b	23 b	21 b	23 b	22 b	22 b	19 b	<.001
C. Vintervikke												
% biomasse	13 d	100 a	35 b	20 b	48 b	51 ab	46 b	51 ab	41 b	31 b	48 b	<.001
	21 d	100 a	25 b	19 b	45 b	46 b	47 b	25 b	38 b	28 b	43 b	0.023
	28 d	100 a	11 b	17 b	46 ab	51 ab	58 ab	33 b	43 ab	31 b	59 ab	0.001
Friskvekt, g/potte	5 uker	87,7 a	29,4 b	29,4 b	45,0 ab	51,5 ab	56,1 ab	31,8 b	38,4 b	37,6 b	61,5 ab	0.009
Tørrvekt, g/potte	5 uker	27,8 a	13,6 b	9,7 b	15,4 ab	16,8 ab	17,8 ab	12,3 b	13,1 b	15,2 ab	21,2 ab	0.006
% tørrstoff	5 uker	32	48	41	40	44	45	47	39	51	37	0.530
D. Balderbrå												
% biomasse	13 d	100 a	54 bc	14 d	60 bc	70 ab	66 ab	78 ab	66 ab	26 cd	54 bc	<.001
	21 d	100 a	15 b	9 b	66 ab	68 ab	81 a	61 ab	65 ab	18 b	60 ab	0.001
	28 d	100 abc	8 c	35 bc	116 ab	110 abc	155 a	74 abc	109 abc	64 abc	110 abc	0.003
Friskvekt, g/potte	5 uker	11,2	8,6	9,1	12,7	12,1	13,1	12,7	10,7	5,9	10,6	0.250
Tørrvekt, g/potte	5 uker	6,8	6,8	6,2	7,2	6,4	6,8	7,3	6,4	4,9	6,4	0.758
% tørrstoff	5 uker	62 bc	79 ab	68 abc	60 c	54 c	55 c	60 c	61 c	82 a	60 c	<.001

Tabell 2.2-5. forts.

Forklaring ledd	Tid etter Sp.tid A	Uspr.	Gly108	Pyr2,12	Pel 1088	Pel1088 +F500 ¹⁾	Pel1088 +R500	Pel1088 +F500 x2	Edd 3000 +F500	Edd 6000	Edd 6000 +F500	Sign. nivå (P)
		Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	Ledd 10	
E. Kveke												
% biomasse	13 d	100 a	13 d	33 bcd	51 bc	43 bc	44 bc	59 b	41 bc	30 cd	27 cd	<.001
	21 d	100 a	4 f	38 bcde	51 b	45 bcd	48 bc	28 cde	34 bcde	25 def	21 ef	<.001
	28 d	100 a	3 c	50 b	56 b	45 b	45 b	36 bc	44 b	33 bc	28 bc	<.001
Friskvekt, g/potte	5 uker	15,4 a	11,1 a	15,3 a	13,2 a	12,8 a	12,6 a	13,7 a	13,6 a	11,0 a	11,7 a	0.030
Tørrvekt, g/potte	5 uker	6,9	7,1	7,0	6,2	6,3	6,0	6,6	6,7	5,5	6,0	0.301
% tørrstoff	5 uker	44 e	64 a	46 de	47 cd	49 bc	48 cd	48 cd	50 bc	50 bc	51 b	<.001

¹⁾ Ledd 5: 68% av 1,6 L/daa= 1,1 L/daa (740 g a.s./daa) +340 ml Fibro/daa

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U02.12.057	NLR-enhet/ sted:	NIBIO, Ås		
Anleggstrute:	3,5 liter potte a 4 planter	Høsterute:	Ikke kultur som ble høstet		
Nærmeste klimastasjon:	Ås	km fra feltet: 2	Kartreferanse (UTM):		
Sprøytetid med dato			A: 17/8	B: 31/8	C: / /
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			10:00-15:00	09:30-10:00	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:		
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:		
Sprøytetype:					
Dysetype brukt:.....			Dysetrykk i Bar:	2,2	2,3
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd: 5,0	Vekta viste (kg):	5,0		
Jordfuktighet i de øvre 2 cm Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)			4		
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)			4		
Vekstforhold siste uke før sprøyting Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)					
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)					
Vind ved sprøyting, m/sek. 0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning			Over 1,9, NØ	Over 1,9, Ø	
Lysforhold ved sprøyting Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)			2	1	
Vekstforhold første uke etter sprøyting Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)					
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			20	15	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			69	73	

Forkultur:	
Kultur art:	ingen
Kultur sort:	

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			P-jord
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale			pH

Så/sette/plantetid:	Spiredato:	Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	Kultur BBCH ved registrering:		
Høstedata(er):			

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
					Brun suberba + Kalksalpeter	5 kg N	Xx/xx

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere			x	
Mhp. avling				

Årsak til evt. lavt avlingsnivå: **Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sjukdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)**

Andre merknader: **Plantene kommet for langt ved sprøyting.**

Ledd 5 ble sprøytet ut for lite (68% av det det skulle være). Reell dose angitt i tabeller /figurer.

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer. Dato: 12/8 2023 Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 2.2-6. Resultater for hvert plantetype i 2022 – serie U02.12.058. For forklaring av ledd se Tabell 2.2-2.

Forklaring ledd	Tid etter A	Uspr.	Gly 108	Pel 1088	Pel 1088 + F500	Pel 1088 + R500	Pel 1088 + B25	Pel 1088+ R150	Edd 3000	Edd 3000+ B25	Edd 3000+ F500	Edd 6000	Edd 6000+ F500	Sign. nivå (P)
			Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	Ledd 10	Ledd 11	
A. Flerårig raigras														
% biomasse	5 d	100a	75bc	98a	93ab	91ab	88abc	91ab	89abc	89abc	88abc	84abc	73c	<.001
	12 d	100a	9b	95a	99a	93a	93a	96a	93a	99a	94a	93a	93a	<.001
	27 d	100a	3 b	96a	101a	99a	95a	99a	98a	103a	96a	100a	98a	<.001
Friskvekt, g/potte	4 uker	23,7a	2,6b	22,0a	27,0a	21,1a	16,8a	25,1a	21,6a	22,7a	20,5a	20,7a	16,7a	<.001
Tørrvekt, g/potte		6,4a	0,7b	6,0a	7,4a	5,7a	5,2a	6,8a	5,9a	6,1a	5,4a	5,6a	4,0ab	<.001
% tørrstoff		27	41	27	27	27	32	27	27	27	26	27	24	0.580
B. Kvitkløver														
% biomasse	5 d	100a	53bc	69b	56bc	46bc	54bc	46bc	68b	68b	58bc	43c	38c	<.001
	12 d	100a	13b	89a	93a	88a	85a	84a	93a	90a	91a	85a	85a	<.001
	27 d	100a	20b	94a	85a	89a	96a	89a	90a	95a	98a	94a	91a	<.001
Friskvekt, g/potte	4 uker	16,7a	5,4c	11,6 abc	11,0 abc	12,1 abc	12,9ab	8,3 bc	11,4 abc	12,6 abc	13,2 ab	12,3 abc	10,2 abc	0.004
Tørrvekt, g/potte		3,2a	0,9b	2,4ab	2,0ab	2,1ab	2,5ab	1,6ab	2,4ab	2,5ab	2,6ab	2,3ab	2,0ab	0.020
% tørrstoff		19	16	20	18	18	20	19	21	20	20	18	19	0.369
C. Vintervikke														
% biomasse	5 d	100a	55bc	84ab	56bc	44c	44c	46c	74abc	73abc	70abc	64bc	48c	<.001
	12 d	100a	31c	89ab	65abc	53bc	78ab	69abc	86ab	79ab	88ab	68abc	71ab	<.001
	27 d	100	68	83	78	76	91	80	99	90	86	78	66	0.262
Friskvekt, g/potte	4 uker	56,6	31,3	33,4	25,4	21,7	33,0	22,9	39,2	38,2	31,0	29,0	25,4	0.093
Tørrvekt, g/potte		13,4a	5,8ab	7,2ab	5,7ab	5,0b	7,6ab	5,2b	8,5ab	8,9ab	7,0ab	6,8ab	5,9ab	0.042
% tørrstoff		23a	19b	22ab	23a	23a	23a	23a	22ab	23a	23a	24a	25a	0.003
D. Balderbrå														
% biomasse	5 d	100a	84bc	96ab	94ab	93abc	88abc	80c	91abc	93abc	91abc	88abc	85bc	<.001
	12 d	100a	10b	94a	95a	97a	94a	90a	89a	98a	96a	94a	91a	<.001
	27 d	100a	6b	104a	101a	99a	101a	93a	105a	101a	100a	105a	99a	<.001
Friskvekt, g/potte	4 uker	97,4a	8,8b	93,1a	92,6a	86,8a	94,0a	71,2a	92,0a	91,0a	84,8a	91,8a	78,0a	<.001
Tørrvekt, g/potte		26,3a	3,6b	25,6a	24,8a	23,5a	25,4a	19,6a	25,0a	24,5a	23,6a	25,1a	21,2a	<.001
% tørrstoff		27b	57a	28b	26b	27b	27b	28b	27b	27b	27b	28b	27b	0.010
E. Kveke														
% biomasse	5 d	100a	71bc	91ab	81abc	78bc	71bc	77bc	79abc	83abc	80abc	66c	30d	<.001
	12 d	100a	21c	91a	89a	78ab	69ab	85a	80a	89a	81a	69ab	45bc	<.001
	27 d	100a	9d	96ab	94ab	89abc	73bc	80abc	88abc	99a	85abc	86abc	68c	<.001
Friskvekt, g/potte	4 uker	52,5a	5,8e	35,9 abcd	36,6 abc	30,9 bcd	17,5 cde	22,3 bcde	28,2 bcd	41,0ab	30,6 bcd	26,6 bcd	16,1de	<.001
Tørrvekt, g/potte		17,9a	1,7e	12,0 abc	12,7 abc	10,2 bcd	6,0 cde	7,9 bcde	9,9 bcd	14,0 ab	10,2 bcd	8,2 bcde	4,6 de	<.001
% tørrstoff		34ab	30bc	33abc	35ab	34abc	34ab	35a	35ab	34ab	33abc	31abc	29c	<.001

Tabell 2.2-6. Forts.

Forklaring ledd	Tid etter A	Uspr.	Gly 108	Pel 1088	Pel 1088 + F500	Pel 1088 + R500	Pel 1088 + B25	Pel 1088+ R150	Edd 3000	Edd 3000+ B25	Edd 3000+ F500	Edd 6000	Edd 6000+ F500	Sign. nivå (P)
		Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	Ledd 10	Ledd 11	Ledd 12	
F. Tunrapp														
% biomasse	5 d	100a	73cd	94ab	84abcd	83abcd	81bcd	78bcd	84abcd	88abc	80abc	67 de	51 e	<.001
	12 d	100a	15c	101a	95ab	96a	99a	93ab	96a	98a	96a	91ab	85b	<.001
	27 d	100a	0b	101a	96a	104a	96a	98a	98a	101a	101a	98a	103a	<.001
Friskvekt, g/potte	4 uker	40,1a	0,8b	42,5a	32,9a	45,9a	37,7a	35,7a	35,9a	37,8a	37,3a	31,7a	34,2a	<.001
Tørrvekt, g/potte		9,7a	0,3b	9,9a	7,7a	11,2a	8,1a	8,4a	8,1a	8,7a	8,6a	6,6a	8,2a	<.001
% tørrstoff		25	26	24	24	24	22	24	23	23	24	21	24	0.999
G. Vassarve														
% biomasse	5 d	100a	85ab	79ab	88ab	73b	76b	75b	84ab	81ab	83ab	83ab	79ab	0.013
	12 d	100a	11c	90ab	93ab	88ab	86ab	85ab	80b	88ab	91ab	90ab	80b	<.001
	27 d	100a	1b	100a	99a	94a	96a	96a	95a	96a	94a	101a	96a	<.001
Friskvekt, g/potte	4 uker	117,4a	6,2b	96,7a	106,1a	83,0a	98,8a	80,8a	71,9a	92,6a	79,5a	103,5a	96,7a	<.001
Tørrvekt, g/potte		22,7a	3,3b	20,7a	22,9a	15,4a	18,3a	16,3a	16,4a	18,3a	15,3a	19,9a	18,7a	<.001
% tørrstoff		19b	51a	22b	22b	19b	19b	20b	27b	20b	19b	19b	19b	<.001

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U02.12.058		NLR-enhet/ sted:	NIBIO, Ås		
Anleggsrute:	3,5 liter potte a 4 planter		Høsterute:	Ikke kultur som ble høstet		
Nærmeste klimastasjon:	Ås	km fra feltet: 2	Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 10/6	B: _/_	C: _/_	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			10-16			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:	Se tabell 1.1-3		
				21-36		
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:						
Dysetype brukt: ...Hypro ULD 120-02....			Dysetrykk i Bar:	2,0		
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd: 5,0	Vekta viste (kg):	5,0			
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			5			
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			5			
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			1			
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:			2			
Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)						
Vind ved sprøyting, m/sek.			Over 1,9 (8 m/s slutten, ca 3 m/s ledd 3-8)			
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			4-Ledd 3-7, 2- ledd 8-12 + 2			
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting						
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			21 (morgen), 19 (ettermiddag)			
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			75			

Forkultur:	
Kultur art:	ingen
Kultur sort:	

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)				P-jord	
% leir		% silt		% sand	
% organisk materiale					pH

Så/sette/plantetid:	4-7/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	16/8- 30/8- 7/9 – 14//9 – 20+22/9		Kultur BBCH ved registrering:		
Høstedato(er):					

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling				

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sjukdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)				
Andre merknader:				

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 12/8 2023	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

3 Potet

3.1 Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk 2022 (Serie 04.01.061)

v/Kirsten Semb Tørresen, NIBIO, Sigbjørn Leidal, NLR Agder, Siri Abrahamsen, NLR Viken, Camilla J. Eng, NLR Øst

3.1.1 Finansiering

Nordisk Alkali, Syngenta, grøntsatsingsmidler fra NLR, egeninnsats fra NLR og utviklingsprøving (KU-midler fra LMD til NIBIO).

3.1.2 Formål

Finne alternativer til Sencor og Centium mot svartøtvier og allsidig ugrasflora i potet under plast eller fiberduk. Vi ønsker å teste ut nye midler og blandinger.

3.1.3 Metoder

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **tabell 3.1-1**.

Tabell 3.1-1: Behandlinger i forsøksserie U04.01.061

Ledd	Prepratnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g a.s./daa	Preparat/daa	Behandlingstid ¹⁾
1	-	Usprøyta	-	0	0	-
2 ²⁾	U1238 + U1456	aklonifen metribuzin	Fenix + Sencor SC 600	60 + 10,6	100 ml + 17,6 ml ³⁾	A
3	U1478	metobromuron	Proman	100	200 ml	A
4	U1478 + U1297	metobromuron + prosulfokarb	Proman + Boxer	100 + 200	200 ml + 250 ml	A
5	U1238 + U1478	aklonifen + metobromuron	Fenix + Proman	60 + 100	100 ml + 200 ml	A
6	U1238 + U1478 + U1297	aklonifen + metobromuron + prosulfokarb	Fenix + Proman + Boxer	36 + 75 + 160	60 ml + 150 ml + 200 ml	A
7	U1238 + U1297	aklonifen + prosulfokarb	Fenix + Boxer	60 + 200	100 ml + 250 ml	A

¹⁾Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk, ²⁾Sammenlikningsbehandling, ³⁾Tilsvarende 15 g/daa av Sencor WG

3.1.3.1 Forsøksplan og plassering

Tre forsøk ble anlagt av NLR Agder i Søgne, Kristiansand kommune, NLR Viken i Tolvsrød, Tønsberg kommune, og NLR Øst i Jeløy, Moss kommune som randomiserte blokkforsøk med 4 gjentak. Det ble sprøytet den 20. april i alle tre felt med Nor-sprøyta med et arbeidstrykk på 1,7-2 bar og 25 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Det var middels fuktig i jorda og middels varmt for årstida i NLR Agder og NLR Viken, mens det i NLR Øst var tørt-middels fuktig i jorda og kaldt ved sprøyting.

Feltene i NLR Agder og NLR Viken ble dyrket under plast, men feltet i NLR Øst ble dyrket under fiberduk.

Det ble sprøyta med Titus etter første ugrasregistrering i NLR Viken og NLR Øst, men ikke i NLR Agder.

3.1.3.2 Registreringer

I henhold til planen skulle følgende registreringer utføres av NLR-enheten etter plastavtak og før høsting:

- Vurdering av prosent dekning av ugras og kultur, samt gradering av eventuell skade på potetriset på alle ruter
- Ugrastelling på usprøyta ruter (telling av alle ugras $4 * 1/4$ kvm)
- Gradering av herbicideffekt på alle ruter (% reduksjon i forhold til usprøyta)

Det var ble høstet og avlingskontroll av sams vare ble registrert per rute. Prosent nedvisning av riset og antall planter per høstrute ble registrert før høsting.

3.1.3.3 Beregninger

Forsøkene ble analysert som randomiserte blokkforsøk med 4 gjentak. Toveis variansanalyse ble utført med SAS prosedyren 'PROC GLIMMIX' (SAS Institute Inc. 2002-2012). Tukey –Kramer test ble brukt for å skille signifikante effekter (markert med ulike bokstaver i resultattabellene). Forskjeller mellom ledd var sett på som signifikante dersom $P \leq 0,05$. For prosent herbicideffekt var ikke usprøyta med i analysen. For alle andre registreringer var alle ledd ble tatt med i analysen. Det var analysert på enkeltfelt med gjentak som tilfeldig variabel, og regnet på sammendrag over felt med felt og gjentak(felt) som tilfeldige faktorer. Ledd var fast faktor i alle analysene. Gjennomsnitt som variansanalysen beregner ('Least Squares Means') er oppgitt i resultattabellene.

3.1.4 Resultater og diskusjon

Forsøket i NLR Agder hadde mye ugras med mest av svartsøtvier og meldestokk og litt linbendel, tungras og balderbrå på usprøyta ruter like etter plastavtak (**tabell 3.1-2 og 3.1-3**). Effekt på meldestokk var svært god for alle behandlinger og denne effekten holdt seg til før høsting. Av de behandle leddene hadde ledd 3 (kun Proman) mest meldestokk, men det var ikke sikkert forskjellig fra de andre behandle leddene. Effekt av behandlinger på svartsøtvier varierte, ledd 2 (Fenix+ Sencor), 3 (Proman), 5 (Fenix+Proman) og dels ledd 7 (Fenix+Boxer) hadde dårlig effekt, mens ledd 4 (Proman+ Boxer) og 6 (Fenix+Proman+Boxer) der både Proman og Boxer var med ga god bekjemping. Før høsting hadde ugraset vokst mye og dekket nær 80% totalt sett på usprøyta ledd. Også før høsting var det ledd 4 (Proman+ Boxer) og 6 (Fenix+Proman+Boxer) som ga best effekt. Dekning av ugras på ledd 7 (Fenix+Boxer) var også lite. Ledd 2 (Fenix+ Sencor) og 5 (Fenix+Proman) hadde mer svartsøtvier enn usprøyta, dette skyldes dårlig effekt og at meldestokk var bekjempet og ga mer plass til svartsøtvier. Det var også stor forskjell på dekning av potetkulturen før høsting- der det var mye ugras var det lite poteter og omvendt, slik at ugras+kultur til sammen utgjorde 100%. Dette påvirket også knollavlinga (**tabell 3.1-4**). Ingen behandlinger førte til skade på potetene.

Dominerende ugras på feltet i NLR Viken var då-arter og begersøtvier med rundt 20 % dekning hver og hhv. vel 400 og 200 planter pr. m² etter plastavtak (**tabell 3.1-5 og 3.1-6**). Det er også litt svartsøtvier, balderbrå og tunrapp og noen andre arter etter plastavtak. Med unntak av begersøtvier ble ugraset bekjempet av alle behandlinger. Dekning av begersøtvier på ledd 2 (Fenix+Sencor) var ikke sikkert forskjellig fra usprøyta og de andre leddene. Gradert som % effekt var det svært dårlig effekt på begersøtvier av ledd 2 og dårlig effekt av ledd 7 (Fenix+Boxer). Den nærstående arten svartsøtvier hadde også dårlig effekt av ledd 2 (ikke signifikant). Det var omtrent ingen effekt av ledd 2 på då, mens det var moderat effekt av ledd 3 (Proman) og god (ledd 5 og 7) til svært god effekt (ledd 4 og 6, **figur 3.1-1**) av andre ledd. Svak skade ble observert på ledd 2-7. Ugrasdekning før høsting var det ingen sikre forskjeller på mellom de behandle leddene 2-7 der meldestokk og (svart)søtvier ble redusert sikkert i forhold til usprøyta. Då-arter var redusert i forhold til tidligere på usprøyta ledd. Det var sprøyta med Titus over hele feltet etter første registrering og det har trolig bekjempet då, men ikke

svartsøtvier. Knollavlinga på ledd 4 og ledd 6 (som inkluderte både Proman og Boxer og hadde tidligere best effekt på sum ugras) var sikkert høyere enn ledd 1 (usprøyta) (**tabell 3.1-7**).

Figur 3.1-1. Svært god effekt på ugraset av sprøyting i ledd 6 (Fenix+Proman+Boxer, til høyre) sammenlikna med usprøyta (til venstre) på feltet i NLR Viken. Foto: Siri Abrahamsen, NLR Viken.

På feltet i NLR Øst var det minst ugras med ca 10% dekning og med mest av meldestokk, svartsøtvier og vindeslirekne (**tabell 3.1-8 og 3.1-9**). Ved dukavtak var det ingen signifikant utslag for behandlingene. Dårlig effekt kan skyldes at det var kaldt og tørt ved sprøyting. Før høsting var det sikre utslag på meldestokk og sum ugras der hhv. ledd 3 og 5, og ledd 3 og 4 dekket mindre enn usprøyta. Ingen til marginal skade ble observert hhv. ved dukavtak og før høsting. Knollavlinga var lavere enn på de to andre feltene med ingen sikre forskjeller mellom behandlingene (**tabell 3.1-10**).

Sammendraget viser (**Tabell 3.1-11**):

- Svartsøtvier (3 felt): Ledd 3, 4, 6 og 7 ga mindre dekning av svartsøtvier enn usprøyta ledd. Ledd 6 (Fenix+Proman+Boxer) ga bedre effekt mot svartsøtvier (gj sn 87% effekt) enn ledd 2 (Fenix+Sencor), fulgt av ledd 4 (Proman+Boxer, gjsn 73 % effekt), men ledd 4 var ikke signifikant forskjellig fra andre behandla ledd. Før høsting ga ledd 4 og 6 minst svartsøtvier.
- Begersøtvier (1 felt): best effekt av ledd 3-6, svak effekt av ledd 7 (Fenix + Boxer) og dårlig/ingen effekt av ledd 2 (Fenix + Sencor).
- Meldestokk (2-3 felt): alle behandla ledd ga moderat kontroll.
- Balderbrå, linbendel, tunrapp (1 felt): alle ledd ga svært god kontroll.
- Då-arter (1 felt): alle behandla ledd ga effekt på dekning, mens vurdert som % effekt var ledd 4 (Proman + Boxer) og 6 (Fenix + Proman + Boxer) bedre enn ledd 3 (Proman) og som igjen var bedre enn ledd 2 (Fenix + Sencor). Ledd ledd 5 (Fenix + Proman) og 7 (Fenix + Boxer) var nest best, men ikke signifikant forskjellig fra ledd 3, 4 og 6.

I sammendrag over felt så økte knollavlinga signifikant på alle sprøyta ledd utenom ledd 3 (Proman) i forhold til usprøyta (**Tabell 3.1-12**). Ledd 3 med kun Proman var ikke sikkert forskjellig fra de andre sprøyta leddene.

3.1.5 Konklusjon

For å bekjempe svartsøtvier og begersøtvier hadde både Proman og Boxer hver for seg en effekt, men best effekt ga det å blande Proman og Boxer (ledd 4 og 6). Fenix+Sencor (ledd 2) hadde dårlig effekt

på søtvier- og då-arter, men dermot effekt på andre arter. Det var brukbar bekjemping av meldestokk av alle behandlinger. Det er interessant at Proman alene (ledd 3) var relativt allsidig. Proman alene, Fenix + Proman (ledd 5) og Fenix + Boxer (ledd 7) hadde bedre total ugraseffekt enn sammenlikningsbehandlingen Fenix+ Sencor (ledd 2), men altså best effekt var det med blandingene Proman+Boxer (ledd 4) og Fenix+Proman+Boxer (ledd 6).

3.1.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 3.1-2. U0401061 - Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Ugras 2022. Feltstyrer: NLR Agder. Felt nr. 3

				Uspr- øyta	Fenix + Sencor	Pro- man	Pro- man + Boxer	Fenix +Pro- man	Fenix +Pro- man + Boxer	Fenix + Boxer	Sign. Nivå
Obs.tid	Obs.	Plantearter	Ant. gjent ak	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P
Ved plastavtak	Dekning, % av jordover- flata	Linbendel	4	2.3a	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	<.001
		Meldestokk	4	13.5a	0.8b	2.3b	0.8b	0.0b	0.8b	0.5b	<.001
		Svartsøt-vier	4	25.0a	14.8b	10.0b	0.3c	12.3b	0.8c	8.3bc	<.001
		Tungras	4	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.455
		Andre arter	4	0.3	0.8	0.3	0.0	0.3	0.3	0.0	0.772
		SUM ALLE UGRAS	4	41.3a	16.3b	12.5 bc	1.0c	12.5 bc	1.8c	8.8bc	<.001
		KULTUREN	4	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	.
	Effekt, % reduk- sjon av ubehandla	Meldestokk	4	0.0	99.5a	83.5a	98.5a	100.0a	98.3a	94.5a	0.057
		Svartsøt-vier	4	0.0	18.8d	38.8bc	99.8a	32.5cd	99.3a	52.5b	<.001
	Skade%	KULTUREN	4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.
Før høsting	Dekning, % av jordover- flata	Meldestokk	4	57.5a	2.5b	7.5b	1.3b	0.0b	0.8b	2.8b	<.001
		Svartsøt-vier	4	21.3b c	46.3a	12.5bc	0.0c	31.3ab	0.0c	1.8c	<.001
		SUM ALLE UGRAS	4	78.8a	48.8b	20.0cd	1.3d	31.3cb	0.8d	4.5d	<.001
		KULTUREN	4	21.3d	51.3c	80.0ab	98.8a	68.8bc	99.3a	95.5a	<.001
	Skade%	KULTUREN	4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 3.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P \leq 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Dekning og skade: alle ledd med i analysen. Effekt: ubehandla ledd ikke md i analysen

Tabell 3.1-3. Antall planter på usprøyta ruter. NLR Agder, feltnr. 3.

Dato	Rute	Meldestokk	Svartsøtvier	Linbendel	Tungras	Balderbrå	Sum
12/5	102	137	176	5	0	0	318
	204	12	193	15	6	0	226
	306	52	239	3	0	0	294
	403	379	442	4	0	7	832
	Gjsn.	145	263	7	2	2	418

Tabell 3.1-4. U0401061. Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Avling 2022. Feltstyrer: NLR Agder. Feltnr. 3

Avling	Ant. gjen-tak	Uspr-øyta	Fenix + Sencor	Pro-man	Pro-man + Boxer	Fenix +Pro-man	Fenix +Pro-man + Boxer	Fenix + Boxer	Sig. nivå
		Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P
Knoller, sams vare, kg/daa	4	3313b	4969ab	4648ab	5750a	5172ab	6023a	5438a	0.008
Planter/10m ²	4	41.8	38.7	38.3	39.1	37.1	35.2	35.9	0.291
% nedvisna ris	4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 3.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P < 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Alle ledd med i analysen.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.01.061 /3		NLR-enhet/ sted:	NLR Agder		
Anleggsrute:	1,6 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 2,0 m		
Nærmeste klimastasjon:	Søgne	km fra feltet: 3	Kartreferanse (UTM):	Nord 6461783.47, Øst 76634.88		
Sprøytetid med dato			A: 20/04	B: /	C: /	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			09.00-13.00			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:						
Dysetype brukt: Flatdyse, Hypro ULD 02-120			Dysetrykk i Bar:	2,0		
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd:			Vekta viste (kg):		
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			3			
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			3			
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting						
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:	Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)					
Vind ved sprøyting, m/sek.			2,1			
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			2			
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting						
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			14,6			
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			40			

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			Mellomsand
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale		ca. 5	pH

Så/sette/plantetid:	20/4	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	12/5 - 6/7			Kultur BBCH ved registrering:	
Høstedato(er):	6/7				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere	x			
Mhp. avling	x			

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sjukdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	Plastdekke fra 20/4 til 9/5. Det ble ikke hyppet.

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 21/11 2022	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.1-5. U0401061 - Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Ugras 2022. Feltstyrer: NLR Viken. Felt nr. 4

				Usprøyta	Fenix + Sencor	Pro-man	Pro-man + Boxer	Fenix + Pro-man	Fenix + Pro-man + Boxer	Fenix + Boxer	Sign. Nivå	
Obs.tid	Obs.	Planteart	Ant. gjentak	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P	
Ved plast-avtak	Dekning, % av jordoverflata	Balderbrå	4	2.5a	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	<.001	
		Då-arter	4	19.3a	9.5b	4.0b	1.0b	2.0b	1.0b	2.8b	<.001	
		Svartsøt-vier	4	0.8	0.3	0.3	0.0	0.3	0.0	0.0	0.659	
		Beger-søtvier	4	21.0a	12.0ab	0.8b	0.8b	0.5b	0.3b	4.5b	0.001	
		Andre arter	4	1.5a	0.0b	0.0b	0.0b	0.3b	0.0b	0.3b	0.008	
		SUM ALLE UGRAS	4	45.0a	21.8b	5.0b	1.8b	3.0b	1.3b	7.5b	<.001	
		KULTUREN	4	16.5b	18.8ab	20.0a	19.5a	20.0a	19.5a	20.0a	0.010	
	Effekt, % reduksjon av ubehandla	Balderbrå	4	0.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	93.8	0.451
		Då-arter	4	0.0	21.3c	87.5b	99.0a	92.8ab	98.8a	97.3ab	<.001	
		Meldestokk	4	0.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	75.0	0.451
		Svartsøt-vier	4	0.0	62.5	97.5	100.0	97.5	98.8	92.5	0.061	
		Tunrapp	4	0.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	.	
		Beger-søtvier	4	0.0	20.0c	93.8a	96.8a	96.0a	95.8a	65.0b	<.001	
	Skade%	KULTUREN	4	0.0	0.8	0.3	0.5	0.8	1.3	0.3	0.246	
Før høsting	Dekning, % av jordoverflata	Då-arter	4	1.8	1.3	1.8	1.3	1.3	1.5	0.5	0.051	
		Meldestokk	4	2.0a	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.3b	<.001	
		Svartsøt-vier	4	14.3a	2.5b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	1.5b	<.001	
		SUM ALLE UGRAS	4	18.0a	3.8b	1.8b	1.3b	1.3b	1.5b	2.0b	<.001	

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 3.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P \leq 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Dekning og skade: alle ledd med i analysen. Effekt: ubehandla ledd ikke med i analysen.

Tabell 3.1-6. Antall planter på usprøyta ruter. NLR Viken, felt nr. 4.

Dato	Rute	Då-arter	Meldestokk	Balderbrå	Beger-søtvier	Tunrapp	Lin-bendel	Svartsøtvier	Åker-svineblom	Åker-snelle	Rød-tvetann	Andre	Sum
18/5	106	314	71	21	532	162	0	0	0	0	2	1	1103
	207	669	4	20	169	44	2	0	0	0	0	1	909
	306	325	12	46	16	118	0	41	2	0	0	0	560
	404	312	16	83	107	163	0	10	1	2	0	1	695
	Gjsn.	405	26	43	206	122	1	13	1	1	1	1	817

Tabell 3.1-7. U0401061. Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Avling 2022. Feltstyrer: NLR Viken. Felt nr. 4

	Ant. gjen-tak	Uspr-øyta	Fenix + Sencor	Pro-man	Pro-man + Boxer	Fenix +Pro-man	Fenix +Pro-man + Boxer	Fenix + Boxer	Sig. nivå
Avling		Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P
Knoller, sams vare, kg/daa	4	4827b	5255ab	5352ab	5638a	5401ab	5669a	5294ab	0.005
Planter/10m ²	4	38.5	37.5	37.0	37.5	36.2	37.8	35.7	0.264
% nedvisna ris	4	55.0	48.8	52.5	55.0	55.0	53.8	48.8	0.461
Frasortert, kg/daa (bløtråte)	4	5.2	0.0	5.7	15.6	0.0	18.2	11.7	0.758

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 3.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P < 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Alle ledd med i analysen.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.01.061 / 4		NLR-enhet/ sted:	NLR Viken		
Anleggsrute:	1,6 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 6,0 m		
Nærmeste klimastasjon:	Ramnes	km fra feltet: 5	Kartreferanse (UTM):	59°19'04"N, 10°29'59"Ø		
Sprøytetid med dato			A:20/4	B: /	C: /	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			11-12:30			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:	0		
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:	0		
Sprøytetype:						
Dysetype brukt: Hypro ULD 02-120 (Gul)			Dysetrykk i Bar:	2,0		
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd: 2,0	Vekta viste (kg):	2,00			
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			3			
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			3			
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			-			
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:	Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)					
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0,9			
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			2			
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting			-			
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			12-14			
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			55			

Forkultur:	Løk
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Solist

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)	Siltig sand		
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale	<6	pH	6,0

Så/sette/plantetid:	20/4	Spiredato:	11/5	Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	18/5 - 11/7	Kultur BBCH ved registrering:	35		
Høstedato(er):	11/7				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Titus	2,5 g	20/5	Etter behov	Mange ganger	12-4-18	110	20/4
Mot insekter	Etter behov				Kalksalp.	20	16/5
Mot tørråte	Etter behov				12-4-18	20	12/6

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere	X			
Mhp. avling	X			

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)			
Andre merknader:	Plast 20/4 - 16/5. Titus etter første ugrasregistrering. Slutthyping ca. 24/5 (4 dager etter Titus behandling)			

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 15/11 2022	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.1-8. U0401061 - Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Ugras 2022. Feltstyrer: NLR Øst Feltnr. 5

				Uspr- øyta	Fenix + Sencor	Pro- man	Pro- man + Boxer	Fenix +Pro- man	Fenix +Pro- man + Boxer	Fenix + Boxer	Sign. Nivå
Obs.tid	Obs.	Planteart	Ant. gjent ak	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P
Ved plastavtak	Dekning, % av jordover- flata	Meldestokk	4	7.3	3.3	4.0	4.0	5.3	4.8	5.5	0.241
		Svartsøt-vier	4	2.5	1.8	1.0	1.5	1.0	0.5	1.8	0.597
		Vinde- slirekne	4	1.0	0.3	0.8	0.5	0.8	0.8	1.0	0.156
		SUM ALLE UGRAS	4	10.8	5.3	5.8	6.0	7.0	6.0	8.3	0.165
		KULTUREN	4	40.0	40.0	37.5	37.5	38.3	37.5	37.0	0.439
	Effekt, % reduk-sjon av ubehandla	Meldestokk	4	0.0	53.3	39.3	42.5	30.0	38.3	21.5	0.718
		Svartsøt-vier	4	0.0	50.0	50.0	20.0	41.8	61.8	45.0	0.781
		Vinde- slirekne	4	0.0	75.0	25.0	50.0	25.0	25.0	0.0	0.248
	Skade%	KULTUREN	4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.
	Før høsting	Dekning, % av jordover- flata	Meldestokk	4	18.3a	13.5ab	4.5b	6.3ab	6.0b	7.5ab	10.5ab
Svartsøt-vier			4	1.0	2.8	0.8	0.8	1.3	1.0	1.0	0.176
Vinde- slirekne			4	1.0a	0.5a	0.0a	0.0a	0.5a	0.0a	0.8a	0.037
SUM ALLE UGRAS			4	20.3a	16.8ab	5.3b	7.0b	7.8ab	8.5ab	12.3ab	0.010
KULTUREN			4	69.8	70.0	70.0	70.3	68.8	70.0	70.5	0.996
Effekt, % reduk-sjon av ubehandla		Meldestokk	4	0.0	38.3	73.3	66.3	66.8	58.5	41.0	0.175
		Svartsøt-vier	4	0.0	0.0	50.0	50.0	37.5	62.5	12.5	0.250
		Vinde- slirekne	4	0.0	25.0	75.0	75.0	50.0	100.0	50.0	0.308
Skade%		KULTUREN	4	0.0	0.0	0.3	0.5	0.0	0.3	0.3	0.502

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 1.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P \leq 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Dekning og skade: alle ledd med i analysen. Effekt: ubehandla ledd ikke med i analysen.

Tabell 3.1-9. Antall planter pr. m² på usprøyta ruter. NLR Øst, felt nr. 5.

Dato	Rute	Melde- stokk	Vinde- slierekne	Svart- søtvier	Hønse- gras	Tun- gras	Rødtve- tann	Åkerste- mor	Hønse- hirse	Sum
20/5	101	228	17	36	1	2	1	0	1	286
	204	116	30	38	0	0	0	2	0	186
	306	75	47	15	0	0	0	1	0	138
	402	164	11	66	0	0	0	1	0	242
	Gjsn.	146.8	26.3	38.8	0.3	0.5	0.3	1.0	0.3	213
1/7	101	66	7	15	0	0	0	1	0	89
	204	50	5	17	0	0	0	0	0	72
	306	28	7	4	0	0	0	0	0	39
	402	25	5	29	0	1	0	1	0	61
	Gjsn.	42.3	6.0	16.3	0.0	0.3	0.0	0.5	0.0	65.25

Tabell 3.1-10. U0401061. Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Avling 2022. Feltstyrer: NLR Øst Felt nr. 5

Avling	Ant. gjen- tak	Usprøyta	Fenix + Sencor	Pro- man	Pro- man + Boxer	Fenix +Pro- man	Fenix +Pro- man + Boxer	Fenix + Boxer	Sig. nivå
		Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P
Knoller, sams vare, kg/daa	4	2923	3356	3347	3172	3087	2953	2871	0.374
Planter/10m ²	4	47.8	47.2	47.2	46.4	47.5	47.8	47.5	0.790
% nedvisna ris	4	98.5	97.8	97.0	97.8	98.0	99.5	97.3	0.835
Frasortert, kg/daa (bløtråte)	4	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0	0.455

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 3.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P \leq 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Alle ledd med i analysen.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk				
Serie/forsøksnr	U04.01.161 /5 Potet duk		NLR-enhet/ sted:	NLR Øst, Huggenes
Anleggsrute:	8 m x 1,5 m		Høsterute:	6 m x 1,5 m
Nærmeste klimastasjon:	Rygge	km fra feltet: 12	Kartreferanse (UTM):	6665416N, 302248Ø
Sprøytetid med dato			A: 20/4	B: / / C: /
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			8-9:30	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:	-
				-
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:			-
Sprøytetype: NORSPRØYTE				
Dysetype brukt: Hypro ULD 02-120 (Gul)	Dysetrykk i Bar:		1,7	
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5	Vekta viste (kg):	5	
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			2	
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)				
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			3	
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)				
Vekstforhold siste uke før sprøyting			-	
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)				
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:	Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) -		-	
	Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)			
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0,9 NV	
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning				
Lysforhold ved sprøyting			1	
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)				
Vekstforhold første uke etter sprøyting			2	
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)				
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			7	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			66	

Forkultur:	Potet
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Solist

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)	Siltig grovsand		
% leir	5-10	% silt	% sand
% organisk materiale	1.9	pH	5.7

Så/sette/plantetid:	19/4	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	20/5 – 1/7	Kultur BBCH ved registrering:			
Høstedato(er):	26/7				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Titus	4g	Ca. 22/5	20	En gang	12-4-18	100	19/4
					Nitrabor	20	
					Nitrabor	20	

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)				
Andre merknader:	Fiberduk 20/4-19/5. Slytthyping utført etter første registrering.			

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 15/11 2022	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.1-11. U0401061 - Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Ugras 2022. Sammendrag

				Uspr- øyta	Fenix + Sen-cor	Pro- man	Pro- man + Boxer	Fenix +Pro- man	Fenix +Pro- man + Boxer	Fenix + Boxer	Sign. Nivå	
Obs.tid	Obs.	Plantear	Ant. felt	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P	
Ved plast- avtak	Dekning, % av jordover- flata	Balderbrå	1	2.5a	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	<.001	
		Då-arter	1	19.3a	9.5b	4.0b	1.0b	2.0b	1.0b	2.8b	<.001	
		Linbendel	1	2.3a	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	0.0b	<.001	
		Meldestokk	2	10.4a	2.0b	3.1b	2.4b	2.6b	2.8b	3.0b	<.001	
		Svartsøtvier	3	9.4a	5.6ab	3.8b	0.6b	4.5ab	0.4b	3.3b	<.001	
		Tungras	1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.455	
		Vinde- slirekne	1	1.0	0.3	0.8	0.5	0.8	0.8	1.0	0.156	
		Begersøtvier	1	21.0a	12.0ab	0.8b	0.8b	0.5b	0.3b	4.5b	0.001	
		Andre arter	3	0.6	0.3	0.1	0.0	0.2	0.1	0.1	0.179	
		SUM ALLE UGRAS	3	32.3a	14.4b	7.8bc	2.9c	7.5bc	3.0c	8.2bc	<.001	
		KULTUREN	3	22.2	22.9	22.5	22.3	22.8	22.3	22.3	0.949	
	Effekt, % reduksjon av ubehandla	Balderbrå	1	0.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	93.8	0.451
		Då-arter	1	0.0	21.3c	87.5b	99.0a	92.8 ab	98.8a	97.3 ab	<.001	
		Meldestokk	3	0.0	84.3	74.3	80.3	76.7	78.8	63.7	0.197	
		Svartsøtvier	3	0.0	43.8b	62.1ab	73.3ab	57.3ab	86.6a	63.3ab	0.023	
		Tunrapp	1	0.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	.	
		Vinde- slirekne	1	0.0	75.0	25.0	50.0	25.0	25.0	0.0	0.248	
		Begersøtvier	1	0.0	20.0c	93.8a	96.8a	96.0a	95.8a	65.0b	<.001	
	Skade%	KULTUREN	3	0.0	0.3	0.1	0.2	0.3	0.4	0.1	0.243	
	Før høsting	Dekning, % av jordover- flata	Då-arter	1	1.8	1.3	1.8	1.3	1.3	1.5	0.5	0.051
Meldestokk			3	25.9a	5.3b	4.0b	2.5b	2.0b	2.8b	4.5b	<.001	
Svartsøtvier			3	12.2a b	17.2a	4.4bc	0.3c	10.8 abc	0.3bc	1.4c bc	<.001	
Vinde- slirekne			1	1.0a	0.5a	0.0a	0.0a	0.5a	0.0a	0.8a	0.037	
SUM ALLE UGRAS			3	39.0a	23.1ab	9.0bc	3.2c	13.4bc	3.6c	6.3c	<.001	
KULTUREN			2	45.5b	60.6 ab	75.0a	84.5a	68.8 ab	84.6a	83.0a	<.001	
Effekt, % reduksjon av ubehandla		Meldestokk	1	0.0	38.3	73.3	66.3	66.8	58.5	41.0	0.175	
		Svartsøtvier	1	0.0	0.0	50.0	50.0	37.5	62.5	12.5	0.250	
		Vinde- slirekne	1	0.0	25.0	75.0	75.0	50.0	100.0	50.0	0.308	
Skade%		KULTUREN	2	0.0	0.0	0.1	0.3	0.0	0.1	0.1	0.482	

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 1.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P \leq 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Dekning og skade: alle ledd med i analysen. Effekt: ubehandla ledd ikke med i analysen.

Tabell 3.1-12. U0401061. Ugrasbekjemping i potet under plast/fiberduk. Avling 2022. Sammendrag

Avling	Ant. felt	Usprøyta	Fenix + Sencor	Pro-man	Pro-man + Boxer	Fenix +Pro-man	Fenix +Pro-man + Boxer	Fenix + Boxer	Sig. nivå
		Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P
Knoller, sams vare, kg/daa	3	3687b	4527a	4449ab	4853a	4553a	4882a	4534a	<.001
Planter/10m ²	3	42.7	41.1	40.8	41.0	40.3	40.2	39.7	0.123
% nedvisna ris	3	51.2	48.8	49.8	50.9	51.0	51.1	48.7	0.343
Frasortert, kg/daa (bløtråte)	2	2.6	0.0	2.9	8.2	0.0	9.1	5.9	0.716

Sprøytetid: A= like etter setting, før legging av duk. Se **tabell 1.1-1** for doser og mer forklaring. Signifikante forskjeller ($P < 0.05$, **fet**) innen samme rad angitt med ulike bokstaver (a,b,c, etc.) testet med Tukey-test. Alle ledd med i analysen.

3.2 Nedvisning i potet med bioherbicer 2021 og 2022 (Serie 04.91.036 og U04.91.038)

v/Kirsten Semb Tørresen, og Eldrid Lein Molteberg (NIBIO), Camilla Bye og Stine Lysen (NLR Øst), Jarek Grodek og Kjetil Mostue (NLR Innlandet) og Borghild Glorvigen (NLR sentralt)

3.2.1 Finansiering

Prosjekt SOLUTIONS finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (NFR prosjektnr. 319588), Grofondet AS (prosjektnr. 190029), NLR, Kilter AS, A-K maskiner AS, Heatweed Technologies AS, HF Maskin Teknikk AS, Gartnerhallen, dyrkere av potet, eple og jordbær.

3.2.2 Formål

Risdreping i potet er viktig for å regulere knollstørrelsen, indusere knollmodning, fremme skallsetting, lette at knollene slipper riset, lette høstinga og redusere sjukdommer som tørråte. Vi ønsket her å undersøke effekt av de alternative midlene pelargonsyre og eddiksyre til nedvisning i potet, og om tilsetning av olje og klebemiddel, og gjentatt behandling bedret effekten. Ulike potetsorter har vist seg å reagere forskjellig på ulike risdrepsingsmetoder. Vi ønsket å undersøke hvordan sortene Folva (middels mengde ris, vanskelig å visne ned) og Asterix (mye ris) reagerte på behandlingene. For å få noe erfaring med Innovator (lite ris) ble sorten inkludert på kantradene på ett av stedene (Apelsvoll).

3.2.3 Metoder

3.2.3.1 Behandlinger

Pelargonsyre (Beloukha) og eddiksyre (UgressNIX Trippel Effekt) ble sammenliknet med ulike behandlingstider av Mizuki (pyraflufen-etyl) og Spotlight Plus (karfentrazon-etyl). Virkestoffet pyraflufen-etyl er godkjent på dispensasjon i preparatene Gozai og Mizuki de siste årene, mens karfentrazon-etyl har ordinær godkjenning. Pelargonsyre er en fettsyre som kan framstilles naturlig fra planteolje, og er definert som et bioherbicide (Cordeau et al. 2016). Eddiksyrepreparatet brukt her er et hobbypreparat tilsatt andre stoffer. Ren eddiksyre defineres som et basisstoff (dvs. et stoff som kan brukes til plantevern, men som hovedsakelig har andre bruksområder og der helse- og miljøfare er lav) hvis det brukes i konsentrasjon på maksimalt 10% (www.mattilsynet.no).

Pelargonsyre og eddiksyre ble sammenliknet med Mizuki (pyraflufen-etyl) og Spotlight Plus (karfentrazon-etyl) med to behandlingstider (ledd 2) og tre behandlingstider (ledd 3), hvor den første behandlingen var med ¼ dose Mizuki for å sette i gang avmodninga i potet.

Behandlinger som var med i forsøksserien i 2021 og 2022 går fram av **tabell 3.2-1** og **tabell 3.2-2**.

3.2.3.2 Forsøksplan og plassering

Tre forsøk ble anlagt hvert år, i NLR Øst, NLR Innlandet og NIBIO Apelsvoll, som randomiserte blokkforsøk med 3 gjentak. NLR Øst hadde felt hos Karsten Thoner i Slåstad 2021 og Skarnes 2022, begge i Sør-Odal kommune og i sorten Folva. NLR Innlandet hadde felt hos Ivar Skramstad begge år i Vang på Hedmarken, Hamar kommune i sorten Asterix. NIBIO Apelsvoll, Kapp på Toten gjennomførte begge år split-plot forsøk med sorter (Folva, Asterix, kantruter Innovator) på småruter og nedsviingsbehandlinger på storruter.

Det ble sprøytet med Nor-sprøyta med et arbeidstrykk på ca. 3 bar, 40 l væskemengde/daa (50 eller 100 liter på noen ledd, 50 l/daa oppnådd ved å gå litt seinere med sprøyta og 100 l/daa (2021) ved å gå to ganger med 50 l/daa) og dysetype Hypro ULD 025- 120 (Lilla, NLR Innlandet, Apelsvoll, NLR Øst 2021) eller Hypro ULD 02-120 (gul, NLR Øst 2022). Temperaturen ved sprøyting var relativt optimal med 15-20 °C der det var målt. Det var tørrere i jorda i 2021 enn i 2022 ved sprøyting. Andre forhold

rundt sprøyting går fram av skjemaet Forsøksopplysninger-Feltforsøk. Beloukha bør ikke ha for kaldt vann ved sprøyting. Temperatur på vannet blandet i sprøytetanken ble derfor målt. Hos NLR Øst var det varmere vann (18 °C, vann fylt opp dagen før i kanner) enn i NLR Innlandet og Apelsvoll (10-13 °C). Forsøkene ble utført etter gjeldende GEP-retningslinjer, bortsett fra at det var avvik i væskeforbruk på noen felt og ledd (angitt i resultattabeller).

Tabell 3.2-1: Behandlinger i forsøksserie U04.91.036 i 2021

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g a.s./daa	Preparat, ml/daa	Behandlings-tid ¹⁾	Væske-mengde, l/daa
1	-	Usprøyta	-	0	0	-	
2 ²⁾	U1545	pyraflufen-etyl	Mizuki	2.12	200	B	40
	U1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	6	100	C	40
3 ²⁾	U1545	pyraflufen-etyl	Mizuki	0.53	50	A	40
	U1545	pyraflufen-etyl	Mizuki	2.12	200	B	40
	U1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	6	100	C	40
4	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	B	40
5	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	B	40
	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	C	40
6	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	B	40
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	B	40
	U1534	Pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	C	40
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	C	40
7	U1547	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt	6000	100000	B	100
	U1547	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt	6000	100000	C	100
	U1547	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt	3000	50000	B	50
8	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	B	50
	U1547	Eddiksyre ⁴⁾	UgressNIX Trippel Effekt	3000	50000	C	50
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	C	50
9	U1547	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt	6000	100000	B	100
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	B	100
	U1547	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt	6000	100000	C	100
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	C	100

¹⁾Sprøytetid: A= 4 uker før høsting, B= 7 dager etter A (ca. BBCH 91), C= 5-7 dager etter B. ²⁾Sammenlikningsbehandlinger. ³⁾ Kun Eddiksyre (vanlig hobby preparat 6%, ferdigformulert) og evt. olje i tanken uten tilsatt vann.

Tabell 3.2-2: Behandlinger i forsøksserie U04.91.038 i 2022

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g a.s./daa	Preparat, ml/daa	Behandlings-tid ¹⁾	Væske-mengde, l/daa
1	-	Utsprøyta	-	0	0	-	
2 ²⁾	U1545	pyraflufen-etyl	Mizuki	2.12	200	B	40
	U1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	6.00	100	C	40
3 ²⁾	U1545	pyraflufen-etyl	Mizuki	0.53	50	A	40
	U1545	pyraflufen-etyl	Mizuki	2.12	200	B	40
	U1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	6	100	C	40
4	U1534	Pelargonsyre +	Beloukha +	1088 +	1600 +	B	40
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	B	40
	U1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	6.00	100	C	40
5	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	B	40
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	B	40
	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	C	40
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	C	40
	U1534	pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	B	40
6	U1528	Alkoholetoxilat-propoxilat	Biowet	32	40	B	40
	U1534	Pelargonsyre	Beloukha	1088	1600	C	40
	U1528	Alkoholetoxilat-propoxilat	Biowet	32	40	C	40
7	U1546	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt 12%	6000	50000	B	50
8	U1546	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt 12%	6000	50000	B	50
	U1546	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt 12%	6000	50000	C	50
9	U1546	eddiksyre ³⁾	UgressNIX Trippel Effekt 12%	6000	50000	B	50
	U1543	parafinolje	Fibro	399	500	B	50
	U1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	6.00	100	C	40

¹⁾Sprøytetid: A= 4 uker før høsting, B= 7 dager etter A (ca. BBCH 91), C= 5-7 dager etter B. ²⁾Sammenlikningsbehandlinger. ³⁾Kun eddiksyre (12%, ferdigformulert) og evt. olje i tanken uten tilsatt vann.

3.2.3.3 Registreringer

Registreringer i felt ble foretatt av feltstyrer (NLR-enheten eller NIBIO Apelsvoll).

Planlangte registreringer:

Graderinger før høsting (samme person bør foreta gradering av friskt ris hver gang):

Fire uker før høsting (Tid A) for ledd 1 og 3:

- Vurdering av % friskt ris (100%= hele planta er grønn).
- For å få en vurdering av modning ved oppstart foretas nitratmåling i bladstilk per gjentak (20 bladstilker pr. prøve og gjentak) med LQ-måler (jf. dokument fra NLR & NIBIO 2020: "Rutiner for planteanalyser. Uttak av blad til Megalab, uttak av blad for Laqua-twin (LQ) og Måling med N-tester").

Sju dager etter Tid A (Tid B, ca. BBCH91), 5-7 dager etter tid B (Tid C) (), og 7 og 14 dager etter Tid C og evt. ved høsting (hvis lenger enn 14 dager etter C):

- Gradering av % friskt ris på alle ledd (100%= hele planta er grønn, 0% =både blader og stengler er borte!).
  - På NIBIO Apelsvoll: Rishøyde/masse skala 1-9 (subjektiv skala, 1=svært lite og spinkelt ris, 9=svært høyt og kraftig). % friske blad og stengel ved Tid C, 7 og 14 d etter Tid C
- 14 dager etter Tid C, og evt. like før avsluttende risdreping og høsting:
- Gradering av stengel (i % av 100, 100%=helt grønn stengel, 0%=nedvisna og tørr stengel).
  - Antall planter på høsteruta med gjenvekst.

Registreringer ved høsting:

Valgfritt: På alle ledd foretas full risknusing like før høsting.

- Totalt antall potetplanter pr. høsterute (om ønskelig kan det gjerne gjøres 1-2 uker tidligere).
  - Vurdere knollenes evne til å slippe riset på 5 planter pr. rute (3 planter på NIBIO Apelsvoll). Skala 1-3 (1=slipper veldig lett, 3 sitter veldig fast på riset). Gjøres ved å vurdere andel knoller som følger med riset når det dras opp etter først å ha blitt løsna forsiktig med greip. Knoller som følger med riset opp telles og resterende knoller som ligger i jorda graves opp og telles (kun NLR, % knoller som slapp riset beregnes utfra dette).
  - Avlingskontroll av sams vare og uttak av 1 prøve á 7 kg pr. rute som sendes til NIBIO Apelsvoll.
- Følgende avlingsanalyser ble foretatt av NIBIO Apelsvoll:

- Sortering med digital sorterer (Smart Grader Reader, Gejo Grading Services B.V., Nederland). Sortereren har et 3D-kamera som måler lengde, bredde og høyde av hver knoll og beregner volum og vekt ut fra dette. Potetene kan digitalt fraksjoneres i 5 mm intervaller, eller tilpasses den aktuelle anvendelsen ved å slå sammen fraksjoner, eks. kan 40-60 mm defineres som 'mat'/salgbar avling
- Råvekt av uvaska prøve. Brukes sammen med restavlingen for å beregne total ruteavling
- Skallkvalitet: % av skallet som er avflasket etter våttromling (vasking) på fast hastighet (2021: 2 min, 40 omdr./min., 2022: Apelsvoll: 1 min., 25 omdr./min., øvrige 1 min. og 30 omdr./min.).
- Vekt i luft og vann for tørrstoffanalyse. Tørrstoffet blir beregnet etter prof. Aksel P. Lundens formel, og tar utgangspunkt i spesifikk vekt på ei representativ prøve (Spesifikk vekt = vekt i luft/(vekt i luft minus vekt i vann)). Tørrstoffprosenten = spes.vekt x 215,732 - 211,96.
- Registrert vekt% bløtråte, tørre råter, misform og grønne knoller. Skurv vurderes på skala 1-9 (1=100% av overflata med skurv, 9=ingen skurv)
- Gjennomskjæring av 10 knoller av den salgbare fraksjonen per prøve for å vurdere indre skader (navleendeneekrose, karstrengnekrose, og evt. andre skader (kolv, rust, indre brunfleck))

Seks jordprøver ble tatt ut per felt (2 stk. per gjentak x 3 gjentak), og analysert hos Eurofins (Analysepakke 1 + jordartsanalyse). Dyrker noterte settedato og dato for begynnende blomstring og anga andre behandlinger og gjødsling på feltet. På Apelsvoll ble notert dato for setting, ca. 50% spiring og ca. 10% blomstring.

Oversikt over datoer for ulike operasjoner er gitt i **Tabell 3.2-3** og også angitt på SF463 etter resultatet for hvert felt.

Tabell 3.2-3. Oversikt over feltene med tidspunkt for behandlinger og ulike operasjoner i 2021 og 2022.

År	2021			2022		
	NLR Øst	NLR Innlandet	NIBIO Apelsvoll	NLR Øst	NLR Innlandet	NIBIO Apelsvoll
Forsøkssted	Slåstad	Vang på Hedmarken	Apelsvoll / Kapp	Skarnes	Vang på Hedmarken	Apelsvoll / Kapp
Sort	Folva	Asterix	Asterix, Folva, Innovator (kanter)	Folva	Asterix	Asterix, Folva, Innovator (kanter)
Setting	8/6	27/5	28/5	31/5	24/5	12/5
Oppsproring	-	-	50%: Asterix 21-23/6, Folva 17-18/6, Innovator 16-17/6	-	-	50%: Asterix 12-13/6, Folva 2-3/6, Innovator 13/6
Begynnende blomstring	19/7	13/7	10%: Asterix 17/7, Folva 17-18/7, Innovator 9/7	20/7	-	10%: Asterix 6-8/7, Folva 7-8/7, Innovator 5-7/7
Behandlingstid A	13/8	6/9	25/8	15/8	8/9	12/8
Nitrat ved A	2400	-	Asterix: 570, Folva: 677, Innovator: 863	1333	-	-
Behandlingstid B	20/8	13/9	1/9	22/8	16/9	17/8
Behandlingstid C	25/8	20/9	8/9	29/8	20/9	23/8
Høsting	9/9	8/10	11/10	20/9	3/10	16/9
Avlingsanalyser, Apelsvoll	4/11	3/11	2/12	10/11	9/11	3/10

3.2.3.4 Beregninger

Forsøkene ble analysert som randomiserte blokkforsøk med 3 gjentak for feltene i NLR og som split-lot forsøk for feltet på Apelsvoll. Toveis variansanalyse ble utført med SAS prosedyren 'PROC GLIMMIX' (SAS Institute Inc. 2002-2012). Tukey –Kramer test ble brukt for å skille signifikante effekter (markert med ulike bokstaver i resultattabellene). Forskjeller mellom ledd var sett på som signifikante dersom $P \leq 0,05$. Behandla ledd var tatt med i analysen for alle registreringer.

3.2.4 Resultater og diskusjon

Hvert felt beskrives for seg mht. nedvisning, høsting, knollavling og kvalitet (**Tabell 3.2-4 til 3.2-11**).

NLR Øst 2021 (**Tabell 3.2-4**):

Feltet i NLR Øst i sorten Folva ble behandlet på grønt ris og nedvisningen gikk sakte/var dårlig. Ledd 3 med 3 behandlinger skilte seg ut med bedre nedvisning tidlig, og 15% friskt ris ved høsting. Referansebehandlingen på ledd 2 og ledd med eddiksyrepreparatet (ledd 7 og 9), selv om dosen var omtrent halvert i forhold til planlagt, hadde også relativt sett for feltet lite friskt ris igjen ved høsting. Ledd 9 var ikke sikkert forskjellig fra ledd 3. Ledd med Beloukha (ledd 4-6) virker dårlig, men 2 ganger virket noe bedre enn 1 gang. Effekt på prosent friske stengler viste noe av det samme bildet som for friskt ris, med best effekt av ledd 3 (3 behandlinger), 7 og 9 (eddiksyre). Beloukha hadde ingen effekt på friske stengler. Det var en svak effekt på riset av å tilsette Fibro til Beloukha (ledd 5 vs. ledd 6), mens dette ikke var sikkert til eddiksyrepreparatet (ledd 7 vs. ledd 9).

Også for evne til å slippe riset ved høsting var ledd 3 og 9 nokså like, og slapp riset lettest. Ledd 2, 7 og 8 slapp også riset noe bedre enn kontrollen og tendensen var det samme for de tre leddene med Beloukha.

Avlingsnivået samvarierer i stor grad med mengde friskt ris, slik at leddene med størst effekt på riset også får lavest avling. Avlingen er lavest for ledd 3, nesten 30% lavere enn kontroll-leddet. De tre

behandlingene med eddiksyrepreparatet reduserte avling med 17% i gjennomsnitt, mens det var tendens til liten effekt på avling av de to Beloukha-leddene uten Fibro, og noe mer med tilsatt Fibro. Kun ledd 3 (3 behandlinger) og 8 (eddiksyre 2 ganger) hadde statistisk sikker reduksjon i avling.

Tørrstoff-innholdet ble redusert med inntil 2,2%-enheter fra kontrollen (22%), og mest for ledd 3 og ledd 7-9 (- ca 1,5 %-enheter). Mellom kontrollen og Beloukha-leddene var det ikke sikre forskjeller. Det var ingen sikre forskjeller i andre kvalitetsparametre (råter, misvekst, skurv eller nekroser) mellom de ulike leddene

NLR Innlandet 2021 (Tabell 3.2-5):

Feltet i NLR Innlandet i sorten Asterix var så vidt begynt å visne ned ved tid B og en så her betydelig effekt av den første behandlingen på ledd 3 med ¼ dose Mizuki. Ved tid C var flere av behandlingene på høyde med ledd 3, men stort sett ikke signifikant forskjellig fra ledd 3 eller usprøyta ledd. Den eneste sikre forskjellen hadde ledd 9 (100 liter av eddiksyrepreparatet UgressNIX TrippelEffekt (heretter kalt UNTE) + Fibro) som var bedre enn ledd 4 (1, 6 L Beloukha). Dessverre mangler det ytterligere informasjon om friskt ris og stengel etter tid C. Det var noen planter med gjenvekst ved høsting på dette feltet, men uten statistisk sikre forskjeller mellom ledd.

Det var ingen sikre forskjeller mellom ledd for knollenes evne til å slippe riset, eller for ulike avlings- og kvalitetsparametere. Det var stor avling (knapt 5 t/daa) og høyt tørrstoffinnhold (26-27%) i alle ledd. Det var noe flassing i feltet, men nokså likt mellom leddene.

Apelsvoll 2021 (Tabell 3.2-6 og 3.2-7):

Feltet på Apelsvoll hadde begynt å visne ned ved første behandlingstid (Tid A). Ved Tid A hadde Asterix mer friskt ris enn Folva, mens nitratmålingene viste høyest verdier i Folva. Ved tid B og C var det tendens til noe mer friske blad og stengler for Folva, noe som bekrefter at Folva er noe vanskelig å visne ned enn Asterix. Fra tid C og seinere hadde alle behandla ledd mindre andel friske blad enn usprøyta ledd, og ved tid C hadde ledd 7 og 9 (100 liter UNTE) mindre friske blad enn usprøyta og ledd 5 (1,6 L Beloukha). 14 dager etter tid C hadde alle behandla ledd ingen friske blad igjen, mens alle blad i alle ledd hadde visna ned ved høsting. Effekt på stengelen slo ut 7 dager etter Tid C, da alle behandla ledd hadde lavere verdier enn usprøyta ledd. Selv om det ikke var sikre forskjeller fra andre ledd kan det nevnes at leddene med Beloukha hadde betydelig mer frisk stengel igjen (23-34%) enn andre behandla ledd (0-5%). Det var samme bilde 14 dager etter tid C, men med mer nedvisning på alle ledd. Ved høsting var stenglene helt døde, også på usprøyta ledd. Ved tid C var det påvist samspill mellom ledd og sort for % friske blad, for Asterix var ledd 4 og 5 med kun Beloukha uten tilsetning av Fibro ikke forskjellig fra usprøyta, mens alle andre ledd var mindre enn usprøyta. Det var dels det samme for Folva, men her var kun ett ledd med Beloukha (ledd 5) ikke forskjellig fra usprøyta, og ledd 7 og 9 (100 L UNTE) hadde mindre friske blad enn ledd 5.

Det ble ikke registret forskjeller i knollenes evne til så slippe riset. Avlingsnivået var høyt (5,5-6 t/daa) for begge sortene og i alle ledd, og uten sikre forskjeller mellom ledd, kun litt høyere i Folva. Tørrstoffinnholdet var rundt 2%-enheter høyere i Asterix (23,1-23,9%) enn Folva (21-21,7%). Innovator på kantraden hadde 22,3-23,2% tørrstoff. Det var litt råter og karstrengnekrose i feltet. For tørre råter skilte ledd 3 og 5 seg ut for både Asterix og Folva. For karstrengnekrose var det samspill mellom sort og ledd, men likevel ikke sikre forskjeller for noen sorter. Asterix hadde mest nekrose i ledd 7 og 3, og minst i ledd 6 og 5. For Folva er det mest i ledd 6 og 2, og minst i ledd 4, 7 og 9. Det er vanskelig å se noen god forklaring på noen av disse forskjellene.

NLR Øst 2022 (Tabell 3.2-8):

Feltet i Folva i NLR Øst hadde i 2022 kommet noe lenger i utvikling 4 uker før høsting ved tid A enn i 2021 (ledd 3 litt mindre grønt ris enn ledd 1 før behandling). Ved tid B var det samme forskjell mellom ledd 1 og 3, noe som både kan skyldes effekt av behandlingen med Mizuki i ledd 3 ved tid A, men også

at plantene hadde kommet lenger i utgangspunktet. Ved tid C, da en ser effekt av B-sprøytinga, var det bra effekt av alle sprøytinger, med unntak av Beloukha. Eddiksyrepreparatet UgressNIX TrippelEffekt 12% (heretter kalt UNTE12) var lovende, med like nedvisna ris som referansebehandlingen på ledd 2 og 3. Ved høsting var det lite friskt ris igjen på ledd 2, 3, 4, 8 og 9. Ledd med kun Beloukha, tilsatt enten Fibro eller Biowet, sprøyta to ganger, var ikke forskjellig fra usprøyta. En gangs behandling med 50 Liter UNTE12 var like dårlig som ledd 5 og 6, men pga. stor variasjon i feltet ikke sikkert forskjellig fra ledd 4 og 8. På % frisk stengel ved høsting var også dårlig effekt av ledd med kun Beloukha (+Fibro eller Biowet) 2 ganger, samt 1 gang med UNTE12. 50 liter med UNTE12 2 ganger var lovende, og ga likt resultat som både ledd 2 og 3. Beloukha + Spotlight Plus (ledd 4) var også relativt lovende, men var ikke sikkert forskjellig fra referanseleddene 2 og 3, samt ledd 8 og 9 (2 ganger eddiksyre), og heller ikke fra de «dårligere» leddene 6 (Beloukha+Biowet 2 ganger) og 7 (1 gang eddiksyre). Gjenvekst ble ikke notert.

Det var ikke sikker forskjell på knollenes evne til å slippe riset ved høsting. Avlingen varierte omtrent på samme måte som mengde friskt ris, ved at referansebehandlingen på ledd 2, og særlig 3, hadde lavest avling, etter fulgt av ledd 8 og 9. Ledd 1 hadde høyest avling, ca. 4,5 t/daa, og omtrent det samme i ledd 4-7. For tørrstoff skilte kontrollen seg ut med 22,6%, som var 2-3%-enheter over de andre leddene. Det var minst tørrstoff i ledd 3, 8 og 9 (19,6-8%). Det var litt mindre flassing i ledd 2, fulgt av 9, 4 og 5, men forskjellene var små. Det var ingen eller små forskjeller i andre kvalitetsparametere.

NLR Innlandet 2022 (Tabell 3.2-9):

I feltet i NLR Innlandet i sorten Asterix i 2022 var alle ledd begynt å visne ned ved tid B. Ledd 3 som ble sprøyta med Mizuki ved tid A hadde betydelig nedvisning med kun 8% friskt ris igjen. Andre forsøk har også vist tendens til bedre effekt selv med ¼ dose pyraflufen-etyl (som Gozai) enn andre behandlinger (Glorvigen et al. 2022). Ved tid C var det også betydelig nedvisning i ledd 7 og 8, og delvis ledd 9, men relativt liten effekt på ledd 2, 4, 5, og 6. Ved høsting var det lite friskt ris i alle ledd, med 13% i kontroll-leddet og 4% i de sprøyta leddene med mest ris (ledd 5, 6 og 9).

Det var ingen sikre forskjeller mellom ledd for knollenes evne til å slippe riset, eller for ulike avlings- og kvalitetsparametere. Det var stor avling (ca. 5 t/daa) og et tørrstoffinnhold på 23,1-23,7% i alle ledd. Det var litt flassing og skurv i feltet, men nokså likt mellom leddene.

Apelsvoll 2022 (Tabell 3.2-10 og 3.2-11):

Som i 2022 hadde feltet på Apelsvoll begynt å visne ned ved første behandlingstid (Tid A) og Asterix hadde mer friskt ris enn Folva. Også ved tid B hadde Asterix mer rismasse, friske blad og stengler enn Folva. Ledd 3 og dels ledd 1 hadde mist rismasse ved tid B. Det var samspill mellom ledd og sort, noe som henger sammen med relativt lav rismasse for ledd 3 i Asterix. Det samme er tilfelle for % friske blad ved tid B. Ved tid C var ledd 3 lavere enn særlig ledd 1, 2 og 6, for både % friske blad og % friske stengler. De fleste av forskjellene gjelder som hovedeffekt for ledd og for Asterix alene (signifikant samspill ledd*sort). 7 dager etter siste behandling var det 11% friskt ris og stengel igjen i ubehandlet ledd, men de behandlede leddene hadde mindre enn 4%. Ledd 6 hadde mest av de behandlede ledd. For frisk stengel var det nær dødt i ledd 2-5 og 8 i gjennomsnitt over sorter. Ved høsting gjaldt dels det samme, men det var mer nedvisning både av blad og stengler. I Folva var det ingen forskjell hverken i % friske blad eller stengler mellom noen ledd ved tid B, C og seinere. Det var ingen gjenvekst ved høsting i feltet på Apelsvoll.

Det var små og usikre effekter av nedsviing på avlings- og kvalitetsparametere. Avlingen av Asterix var ca. 4,3 t/daa og av Folva ca. 4,9 t. Tørrstoffinnholdet var hhv. 21 og 19,4% i middel. I middel for sorter var det en tendens til lavest avling i ledd 3. Forskjellen var tydeligst i Asterix, og minst i Folva. For begge sorter var det tendens til mest flassing i ledd 5, 6 og 7, og relativt likt mellom andre ledd. Det

var litt bløte råter i Asterix ledd 9. Asterix er kjent for å være mer utsatt for bløtråte enn de andre to sortene, men dette kan også skyldes tilfeldigheter.

3.2.5 Konklusjon

Resultatene viser at eddiksyrepreparatet UgressNIX Trippel Effekt er mer lovende enn Beloukha i nedvisning. Tilsetning av Fibro (2021, 2022) eller Biowet (2022) har ikke gitt statistisk bedre effekt. To ganger behandling med for eksempel Mizuki og Spotlight Plus og to ganger eddiksyre er nødvendig. Ledd 3, hvor en starter med en liten dose Mizuki etterfulgt av full dose Mizuki og Spotlight Plus har gitt god effekt på nedvisninga, men mulig avlingstapet er for stort til at det er regningssvarende. Folva har vist seg å være vanskeligere å få visnet ned, spesielt ved sprøyting på grønt ris (NLR Øst begge år), mens ved seinere sprøyting på Apelsvoll der potetplantene var kommet lenger i avmodning, er nedvisningen brukbar også der.

3.2.6 Referanser

Cordeau, S., M. Triolet, S. Wayman, C. Steinberg, J.P. Guillemin, 2016. Bioherbicides: Dead in the water? A review of the existing products for integrated weed management. *Crop Protection* 87, 44–49.

Glorvigen, B., S. Abrahamsen, J. Grodek, K. Mostue, S. Leidal, A. Vagle, J.O. Forbord, K. Sørensen, 2022. Sluttrapport vekstavslutning 2021 – Prosjekt: «Skallmodne poteter med ny vekstavslutning». 30.03.2022, 44 s. Tilgjengelig på www.potet.no

3.2.7 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 3.2-4. Nedvisning og avling serie U04.91.036 i 2021. Feltnr. 28: NLR Øst, sort: Folva. Forkortelser: Mi=Mizuki, SP=Spotlight Plus, Be=Beloukha, Fi= Fibro, UNTE=UgressNIX Trippel EFFEKT. A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C.

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B*+C)	50 ml Mi + 200 ml SP (A+B*+C)	1,6 l Be (B)	1,6 l Be x 2 (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE x 2 (B*+C*)	50 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B*+C)	100 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B*+C*)	Sign. nivå
Ledd	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	P-verdi
Ris/ stengel										
% friskt ris ved A	100	100	100	100	100	100	100	100	100	.
% friskt ris ved B	100 a	97 a	63 b	100 a	97 a	97 a	100 a	90 a	97a	<,001
% friskt ris ved C	100 a	63 d	40 e	94 ab	91 b	80 c	62 d	77 c	62 d	<,001
% friskt ris 7 d etter C	100 a	50 d	25 f	91 ab	85 b	70 c	43 de	62 c	35 e	<,001
% friskt ris 14 d etter C (=Høsting)	100 a	30 e	15 f	91 ab	83 b	68 c	33 e	53 d	25 ef	<,001
% frisk stengel 14 d etter C (=Høsting)	100 a	60 cd	23 f	100 a	100 a	93 ab	48 de	75 bc	33 ef	<,001
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Høsting og knollavling										
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	3,0 a	2,3 a	1,7 a	3,0 a	3,0 a	2,7 a	2,3 a	2,3 a	1,7 a	0,010
% knoller sluppet riset	45 d	65 abc	77 a	51 cd	54 cd	56 bcd	69 abc	66 abc	76 ab	<,001
Totalavling, kg/daa	4869 a	4226 abc	3511 c	4779 ab	4568 ab	4254 abc	4142 abc	3932 bc	4048 abc	0,001
Avling <40 mm, kg/daa	218	467	302	258	298	415	368	383	195	0.189
Avling 40-60 mm, kg/daa	3034	3159	2877	3610	3188	3111	3096	3051	3316	0.618
Avling >60 mm, Kg/daa	1617 a	600 ab	332 b	911 ab	1083 ab	728 ab	678 ab	497 b	537 b	0.017
Middel knollvekt, g	97	71	72	82	86	73	72	72	83	0,081
Kvalitet knoller										
Avflassing, %	30	37	40	27	27	30	37	27	37	0,511
Tørrstoff, %	22,0 a	20,8 bcd	19,8 d	21,6 ab	21,6 ab	20,9 abc	20,5 cd	20,6 bcd	20,4 cd	<,001
Bløte råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0,4	0	0	0,469
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Misform, vekt%	0	0	0,6	0	0	0	0	0,4	0	0,473
Grønne, vekt%	0,4	1,9	3,5	1,3	1,3	3,7	1,9	1,8	4,9	0,422
Skurv, 1-9 ²⁾	6,7	7,7	7,3	6,7	7,0	6,7	6,7	6,3	7,0	0,680
Indre defekter, gjennomskjæring av 10 knoller ³⁾										
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.

¹⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ³⁾ Ingen andre defekter observert på dette feltet.

*Pga. avvik i væskeforbruk er reell dose: Ledd 2, tid B: 168 ml Mizuki, ledd 3, tid B: 170 ml Mizuki, Ledd 7 tid B+C: 54 + 51 l UNTE, Ledd 8, tid B: 37,5 l UNTE+ 375 ml Fibro, Ledd 9, tid B: 51 l UNTE +255 ml Fibro, Ledd 9, tid C: 52 l UNTE +260 ml Fibro.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.91.036 / 28		NLR-enhet/ sted:	NLR Øst, Kirkenær		
Anleggsrute:	3,2 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 6 m		
Nærmeste klimastasjon:	km fra feltet:		Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 13/8	B: 20/8	C: 25/8	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			9-10	9-12		
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:			Dysetrykk i Bar:			
Dysetype brukt:.....			Dysetrykk i Bar:			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd: 5,0	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm					Ikke funnet	
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm						
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting						
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:	Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) -					
	Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)					
Vind ved sprøyting, m/sek.						
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting						
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting						
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)						
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)						

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Folva

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale			pH

Så/sette/plantetid:	8/6	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	Beg. blomstring 19/7
Registreringsdato(er):	13/8 – 20/8 – 25/8 – 1/9 – 9/9			Kultur BBCH ved registrering:	
Høstedata(er):	9/9				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Sencor WG 70 + Titus +Biowet	20 ml+ 0.5 g+ 9 ml	25/6	0		12-4-18 + Opti Start 12-23	47 + 10	9/6
Tørråtebekj, 7 ggr- jordet		23/7-10/9			Patent Kali	21	6/7

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. nedvisning		x		
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	Patent Kali: 25% K, 6% Mg. 1 blad med tørråte funnet av NLR før sprøyting med Zorvec 16/8
Det var avvik i væskeforbruk (10% avvik tillatt i vårt GEP-system): Ledd 2 og 3 ved tid B hhv. 2,6 og 2,64 kg (skulle vært 3,1 kg), Ledd 7 & 9 ved tid B+C: 4,0+3,76 og 3,77+3,84 (skulle vært 7,4 kg per tid). Ledd 8: tid B 3,17 kg (skulle vært 4,2 kg). Medfører at ledd 8 og 9 var omtrent like. Reell dose angitt i resultattabell.	

Forsøket er delvis utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11 2023	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.2-5. Nedvisning og avling serie U04.91.036 i 2021. Feltnr. 29: NLR Innlandet, sort: Asterix. Forkortelser: Mi=Mizuki, SP= Spotlight Plus, Be=Beloukha, Fi= Fibro, UNTE=UgressNIX Trippel EFFEKT. A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C.

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP (A+B+C)	1,6 l Be (B)	1,6 l Be x 2 (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE x 2 (B+C)	50 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)	Sign. nivå
	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	P-verdi
Ris/ stengel										
% friskt ris ved B	82 a	67 a	30 b	89 a	73 a	87 a	88 a	88 a	80 a	<,0001
% friskt ris ved C	60 ab	55 ab	22 ab	70 a	40 ab	22 ab	25 ab	33 ab	12 b	0,023
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute	5,7	0,0	0,7	2,0	1,0	0,3	0,0	0,3	0,3	0,401
Høsting og knollavling										
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,469
% knoller sluppet riset	93	94	100	98	95	97	95	100	98	0,438
Totalavling, kg/daa	4992	4635	4780	5156	4865	4763	4657	4909	4789	0,997
Avling <40 mm, kg/daa	253	389	277	301	339	460	277	358	276	0,413
Avling 40-60 mm, kg/daa	3466	3678	3564	3989	4120	3784	3783	4035	3843	0,953
Avling >60 mm, Kg/daa	1273	568	939	866	406	518	597	516	670	0,463
Middel knollvekt, g	103	88	105	99	92	87	95	94	100	0,547
Kvalitet knoller:										
Avflassing, %	20	18	27	28	18	20	25	25	20	0,681
Tørrstoff, %	26,7	28,4	26,1	26,3	27,1	27,2	25,7	26,4	26,1	0,681
Bløte råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Misform, vekt%	1,1	0,9	0,7	0,6	1,8	1,0	1,1	0,5	0,8	0,993
Grønne, vekt%	0,2	0,4	1,0	0	0,2	0,9	0,3	1,5	0,4	0,780
Skurv 1-9 ²⁾	6,3	6,7	6,7	7,7	7,0	7,3	7,3	7,3	7,0	0,590
Indre defekter, gjennomskjæring av 10 knoller³⁾										
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0.3	0,469
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.

¹⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset

²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%.

³⁾ Andre defekter observert på dette feltet: støtblått på alle ledd unntatt ledd 7, spor av kjølmørk på ledd 6 og 8, av kolv på ledd 8, og brunfleck på ledd 1. Det var betydelig mekanisk skade (0.3-1.1 kg pr prøve a ca. 7 kg) på alle ledd som skyldes opptaking med grev.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.91.036 / 29		NLR-enhet/ sted:	NLR Innlandet, Ridabu		
Anleggstrute:	4 rader / 3,2 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 4 m		
Nærmeste klimastasjon:	Ilseeng	km fra feltet: 10	Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 6/9	B: 13/9	C: 20/9	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			13:50-14	12:30-13_30	14:30-16:30	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:	91		
Sprøytetype: NOR						
Dysetype brukt:.....			Dysetrykk i Bar:			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5,0	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			1	1	1	
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			2	2	1	
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2	2	3	
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)			3	3	3	
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0,9	0-0,9	0-0,9	
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			2	2	4	
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting			2	2	3	
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			19	-	10	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			57	-	50	

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Asterix

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			Siltig mellomsand		
% leir	11	% silt	38	% sand	52
% organisk materiale			3,1	pH	6,1

Så/sette/plantetid:	27/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	13/7 (beg. blomstring)
Registreringsdato(er):	13/8 – 20/9 – 8/10		Kultur BBCH ved registrering:		
Høstedato(er):	8/10				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Sencor+Titus Titus	10 g+3g 2 g	8/6 17/6	Ikke vannet		12-4-18	40+30+10	26/4+11/6+28/6
Tørråtebekj (Ridomil Gold, Revus Top, Ranman Top, Revus)	200 g, 50-60 ml	7 ggr, 8/7-7/9			NP 12-23	10	27/5
Decis Mega	15 g	24/6			Bor salpeter	10	8/7

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. nedvisning			x	
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	Endel registreringer mistet

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 24/10 2023	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.2-6. Nedvisning og avling Apelsvoll 2021, serie U04.91.036: gjennomsnitt over ledd og sorter og resultat av variansanalysen. Innovator (kant) ikke med i gjsn. eller analyse. Feltnr. 30: NIBIO Apelsvoll. Forkortelser: M=Mizuki, S=Spotlight Plus, B=Beloukha, F= Fibro, U=UgressNIX Trippel EFFEKT, As=Asterix, Fo=Folva. Se tabell 3.2-1 for doser og tidspunkt.

	Ube.	M+S	M+ M+ S	B	B+ B	BF+ BF	2U+ 2U	UF+ UF	2UF+ 2UF	Sort		Sign.nivå (P)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	As	Fo	Ledd	Sort	Ledd x Sort
Ledd														
Ris/ stengel														
Nitrat	623	623	623	623	623	623	623	623	623	570	677	1,000	<,001	1,000
% friskt ris ved A	71	.	77	.	.	.	.	.	.	82	67	0,369	0,008	0,440
Rismasse ved tid B, 1-9 ¹⁾	6.0	6.5	5.7	7.2	5.3	6.5	6.3	4.7	6.3	5.8	6.3	0,485	0,056	0,810
% friske blad ved B	39	37	25	38	38	38	33	30	33	33	36	0,859	0,070	0,492
% friske blad ved C	43a	15bc	15bc	23bc	29ab	18bc	7c	16bc	8c	17	21	<,001	<,001	0,048
% friske blad 7 d etter C	37a	0b	0b	6b	2b	3b	0b	0b	0b	5	6	<,001	0,266	0,872
% friske blad 14 d etter C	14a	0b	0b	2b	0b	0b	0b	0b	0b	1	2	0,010	0,331	0,469
% friske blad v/ høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
% frisk stengel ved C	100a	78a	88a	100a	93a	100a	73a	87a	81a	87	91	0,033	0,168	0,275
% frisk stengel 7 d etter C	98a	1b	0b	34b	28b	23b	0b	5b	0b	19	23	<,001	0,359	0,460
% frisk stengel 14 d etter C	42a	0b	0b	8b	1b	0b	0b	0b	0b	5	6	<,001	0,588	0,900
% frisk stengel v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Høsting og knollavling														
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	.	.	.
Totalavling, kg/daa	6127	5531	5606	5739	5710	5623	5523	5728	5547	5452	5911	0,788	0,002	0,578
Avling <40 mm, kg/daa	60	56	67	50	72	29	65	29	57	57	50	0,850	0,585	0,531
Avling 40-60 mm, kg/daa	3609	3805	3892	3585	3817	3670	3643	3567	3754	3775	3634	0,990	0,427	0,885
Avling >60 mm, Kg/daa	2459	1671	1646	2103	1822	1922	1816	2130	1736	1618	2227	0,587	0,003	0,336
Middel knollvekt, g	128	122	123	124	123	135	122	129	124	135	116	0,884	<,001	0,198
Kvalitet knoller														
Avflassing, %	37	30	29	30	29	45	29	31	31	33	31	0,378	0,506	0,411
Tørrstoff, %	22,6	22,6	22,1	22,4	22,2	22,4	22,2	22,4	21,6	23,3	21,2	0,172	<,001	0,302
Bløte råter, vekt%	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0	0,5	0	0	0,3	0,1	0,561	0,062	0,422
Tørre råter, vekt%	0 a	0 a	0,7a	0 a	0,7a	0 a	0 a	0 a	0 a	0,1a	0,2a	0,024	0,293	0,810
Misform, vekt%	0,4	1,8	2,1	1,6	3,4	0,7	1,4	0,8	0,9	1,4	1,5	0,326	0,870	0,382
Grønne, vekt%	3,8	5,4	6,1	7,7	4,8	5,1	4,4	6,2	6,9	6,5	4,7	0,743	0,093	0,551
Skurv, 1-9 ³⁾	8,0	7,5	7,7	7,3	7,0	7,5	7,8	7,8	7,5	7,9	7,3	0,684	0,006	0,936
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾														
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Karstrengnekrose, antall	1,0	2,0	1,5	1,0	1,3	1,5	1,8	1,0	1,0	1,5	1,3	0,755	0,576	0,003

¹⁾ rismasse, skala 1-9 (1=lite ris, 9=mest ris). ²⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ³⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ⁴⁾ Andre indre defekter observert på dette feltet: kolv, rust, kjølmork, brunflekk.

Mi=Mizuki, SP= Spotlight Plus, Be=Beloukha, Fi= Fibro, UNTE=UgressNIX Trippel EFFEKT. A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C

Tabell 3.2-7. Nedvisning og avling serie U04.91.036 for hver sort i 2021 (Asterix, Folva, kant: Innovator) Feltnr. 30: NIBIO Apelsvoll. Forkortelser: Mi=Mizuki, SP= Spotlight Plus, Be=Beloukha, Fi= Fibro, UNTE=UgressNIX Trippel EFFEKT. A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C.

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP (A+B+C)	1,6 l Be (B)	1,6 l Be x 2 (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE x 2 (B+C)	50 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)
Sort: Asterix	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9
Ris/ stengel									
Nitrat	570	570	570	570	570	570	570	570	570
% friskt ris ved A	78	.	85	.	.	.	.	.	.
Rismasse ved tid B, 1-9 ¹⁾	5,3	6,0	5,3	7,0	5,0	6,7	6,3	4,7	5,7
% friske blad ved B	37	38	22	40	33	35	33	28	30
% friske blad ved C	40 ab	13 d	13 d	23 abcd	22 bcd	15 cd	6 d	15 cd	7 d
% friske blad 7 d etter C	35	0	0	7	1	2	0	0	0
% friske blad 14 d etter C	12	0	0	2	0	0	0	0	0
% friske blad v/ høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% frisk stengel ved C	100	73	88	100	87	100	67	93	77
% frisk stengel 7 d etter C	97	0	0	33	12	22	0	10	0
% frisk stengel 14 d etter C	37	0	0	8	2	0	0	0	0
% frisk stengel v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ant. planter m/ gjenvækst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Høsting og knollavling									
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totalavling, kg/daa	6047	5040	5296	5740	5541	5556	5289	5260	5301
Avling <40 mm, kg/daa	34	74	46	74	66	48	70	25	81
Avling 40-60 mm, kg/daa	3641	4077	3868	3819	3758	3408	3710	3665	4030
Avling >60 mm, Kg/daa	2372	887	1382	1846	1717	2097	1511	1569	1185
Middel knollvekt, g	143	116	136	135	140	152	130	140	125
Kvalitet knoller									
Avflassing, %	35	33	35	33	33	37	28	37	28
Tørrstoff, %	23,9	23,5	23,1	23,6	23,3	23,4	23,2	23,4	22,4
Bløte råter, vekt%	0,1	0,3	0,4	0,7	0,3	0,0	1,0	0,0	0,0
Tørre råter, vekt%	0,0	0,0	0,5	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Misform, vekt%	0,0	0,0	2,5	2,2	2,4	1,4	2,0	1,3	0,8
Grønne, vekt%	4,1	6,9	8,0	5,8	7,3	5,2	4,1	8,7	8,3
Skurv, 1-9 ³⁾	8,3	8,0	8,0	7,7	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾									
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karstrengnekrose, antall	1,0a	1,3a	2,3a	1,7a	0,7a	0a	3,3a	1,0a	1,7a

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP (A+B+C)	1,6 l Be (B)	1,6 l Be x 2 (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE x 2 (B+C)	50 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)
Sort: Folva	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9
Ris/ stengel									
Nitrat	677	677	677	677	677	677	677	677	677
% friskt ris ved A	65	.	68	.	.	.	.	.	.
Rismasse ved tid B, 1-9 ¹⁾	6,7	7,0	6,0	7,3	5,7	6,3	6,3	4,7	7,0
% friske blad ved B	42	35	28	37	43	42	32	32	35
% friske blad ved C	45a	17cd	17cd	22bcd	37abc	22bcd	8d	17cd	8d
% friske blad 7 d etter C	38	1	0	6	3	3	0	0	0
% friske blad 14 d etter C	17	0	0	2	0	0	0	0	0
% friske blad v/ høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% frisk stengel ved C	100	83	88	100	100	100	80	80	85
% frisk stengel 7 d etter C	100	2	0	35	43	25	0	0	0
% frisk stengel 14 d etter C	47	0	0	8	1	0	0	0	0
% frisk stengel v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Høsting og knollavling									
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totalavling, kg/daa	6206	6023	5917	5738	5880	5690	5758	6195	5793
Avling <40 mm, kg/daa	86	37	87	25	78	11	59	33	33
Avling 40-60 mm, kg/daa	3576	3534	3916	3351	3876	3932	3576	3469	3477
Avling >60 mm, Kg/daa	2546	2456	1909	2360	1928	1748	2121	2691	2287
Middel knollvekt, g	112	128	109	114	106	118	115	118	122
Kvalitet knoller									
Avflassing, %	38	27	23	27	25	53	30	25	33
Tørrstoff, %	21,2	21,7	21,1	21,1	21,0	21,3	21,2	21,3	20,8
Bløte råter, vekt%	0,3	0	0	0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Tørre råter, vekt%	0,0	0,0	0,9	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Misform, vekt%	0,9	3,6	1,7	1,0	4,3	0,0	0,7	0,3	1,0
Grønne, vekt%	3,5	3,9	4,1	9,6	2,2	5,0	4,7	3,7	5,5
Skurv, 1-9 ³⁾	7,7	7,0	7,3	7,0	7,0	7,0	7,7	7,7	7,0
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾									
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karstrengnekrose, antall	1,0a	2,7a	0,7a	0,3a	2,0a	3,0a	0,3a	1,0a	0,3a

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP (A+B+C)	1,6 l Be (B)	1,6 l Be x 2 (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE x 2 (B+C)	50 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)	100 l UNTE + 500 ml Fi x 2 (B+C)
Sort: Innovator (kant)	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9
Ris/ stengel									
Nitrat	863	863	863	863	863	863	863	863	863
% friskt ris ved A	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rismasse ved tid B, 1-9 ¹⁾	5,7	7,0	4,7	7,3	4,7	7,3	7,7	6,0	7,7
% friske blad ved B	37	40	27	37	42	47	27	35	43
% friske blad ved C	37	30	20	33	33	35	13	28	20
% friske blad 7 d etter C	37	7	2	15	5	3	0	2	0
% friske blad 14 d etter C	20	2	0	6	1	0	0	1	0
% friske blad v/ høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% frisk stengel ved C	100	100	90	97	98	100	90	100	90
% frisk stengel 7 d etter C	100	27	28	50	47	38	3	32	10
% frisk stengel 14 d etter C	30	8	3	25	5	17	3	3	0
% frisk stengel v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Høsting og knollavling									
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totalavling, kg/daa	4851	4510	4956	4727	4717	4442	4465	4378	4069
Avling <40 mm, kg/daa	8	17	10	24	5	9	18	17	9
Avling 40-60 mm, kg/daa	2126	1521	1252	1339	1165	1550	1267	453	1002
Avling >60 mm, Kg/daa	2714	2973	3696	3364	3547	2878	3182	2456	3057
Middel knollvekt, g	172	192	219	194	172	187	181	239	199
Kvalitet knoller									
Avflassing, %	40	35	43	52	48	47	42	40	38
Tørrstoff, %	22,7	22,7	22,6	22,3	22,8	23,2	22,8	22,6	23,2
Bløte råter, vekt%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0
Tørre råter, vekt%	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Misform, vekt%	6,1	4,3	3,0	2,6	1,3	6,8	3,0	2,2	3,1
Grønne, vekt%	7,1	15,8	5,4	10,3	7,1	8,3	12,0	23,7	9,3
Skurv, 1-9 ³⁾	6,7	5,7	6,3	6,3	7,0	6,0	4,7	7,0	4,7
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾									
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karstrengnekrose, antall	0,7	0,3	0,0	0,0	0,7	0,3	0,3	1,0	0,3

¹⁾ rismasse, skala 1-9 (1=lite ris, 9=mest ris). ²⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ³⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ⁴⁾ Andre indre defekter observert på none ruter på dette feltet: Asterix: brunfleck, kolv, rust, Folva: kjølmærk, rust, Innovator: brunfleck, kolv.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.91.036 / 30		NLR-enhet/ sted:	NIBIO Apelsvoll		
Anleggsrute:	3,2 (storrute)/ 0,8 (smårute) m x 8 m		Høsterute:	0,8 m x 6 m		
Nærmeste klimastasjon:	Apelsvoll	km fra feltet: 1	Kartreferanse (UTM): WGS84	60.692154, 10.861959		
Sprøytetid med dato			A: 25/8	B: 1/9	C: 8/9	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			Ca. 8:30	9-10	8:30-10:30	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:						
Dysetype brukt:			Dysetrykk i Bar:			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5,0	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			1	1	2	
Svært tørt (1) – Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			1-2	1	2	
Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2	3	3	
Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:	Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)		3	>=2	>=2	
Vind ved sprøyting, m/sek.			2-3	0-0,9	1-2	
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			3	2	2	
Skyfritt, sol (1) – Lettskyet, sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting						
Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			16	16	20	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			64	64	72	

Forkultur:	Korn
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Asterix, Folva, Innovator (kant)

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)	Morene, , siltig mellomsand		
% leir	13	% silt	36
% sand			52
% organisk materiale	5,1	pH	5,3

Så/sette/plantetid:	28/5	Spiredato:	16-23/6	Skytedato (evt. blomstring):	Beg. blomstring 9-17/7
Registreringsdato(er):	25/8 – 1/9 – 7/9 – 15/9 – 22/9 – 11/9			Kultur BBCH ved registrering:	
Høstdato(er):	11/10				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Sencor+ Titus+ klebemiddel	10 g+ 2 g +0.05%	18/6	Ca 20	9/7 – 20/7 – 28/8 – 3/9			
Tørråte: Revus Ranman x 2, Revus x2	60 + 50 + 50 +60 + 60 ml	9/7-20/8					
Decis	15 ml	9/7					

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling	x			

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)
Andre merknader:	Dødt ris ved høsting

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11 2023	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.2-8. Nedvisning og avling serie U04.91.038 i 2022. Feltnr.23: NLR Øst, sort: Folva. Forkortelser: Mi=Mizuki, SP=Spotlight Plus, Be=Beloukha, Fi= Fibro, Bi=Biowet, UNTE12=UgressNIX Trippel EFFEKT (12%). A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C.

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP ml (A+B+C)	1,6 l Be+500 ml Fi + 100 ml SP (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	1,6 l Be +40 ml Bi x 2 (B+C)	50 l UNTE12 (B)	50 l UNTE12 x 2 (B*+C*)	50 l UNTE12+ 500 ml Fi + 100 ml SP (B+C*)	Sign. nivå
Ledd	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	P-verdi
Ris/ stengel										
% friskt ris ved A	100	.	90	.	.	.	.	.	.	.
% friskt ris ved B	100a	97a	90b	100a	100a	100a	100a	100a	100a	<,001
% friskt ris ved C	100a	53bc	50c	87a	87a	77ab	53bc	40c	33c	<,001
% friskt ris 14 d etter C (=Høsting)	87a	1d	0d	6cd	53ab	47ab	42bc	2cd	0d	<,001
% frisk stengel 14 d etter C (=Høsting)	90a	3d	1d	12cd	75ab	40c	43bc	5d	0d	<,001
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Høsting og knollavling										
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	2,0	1,7	1,0	1,3	2,3	1,0	1,0	1,3	1,7	0,069
% knoller sluppet riset	86	93	91	86	86	89	93	86	90	0,916
Totalavling, kg/daa	4658a	4132ab	3868b	4473ab	4762a	4381ab	4532ab	4123ab	4221ab	0,013
Avling <40 mm, kg/daa	189	369	310	327	415	313	243	341	305	0,438
Avling 40-60 mm, kg/daa	3886	3193	3136	3399	3710	3582	3865	3546	3577	0,223
Avling >60 mm, Kg/daa	581	570	420	746	633	485	422	236	342	0,459
Middel knollvekt, g	81	71	76	78	73	73	77	67	72	0,310
Kvalitet knoller										
Avflassing, %	10a	5a	13a	8a	8a	12a	12a	13a	7a	0,033
Tørrstoff, %	22,6 a	20,2 bc	19,7 c	20,2 bc	20,9 b	20,7 bc	20,5 bc	19,8 bc	19,6 c	<,001
Bløte råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0,7	0	0,469
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Misform, vekt%	0	0,7	0	0,7	0	1,8	1,0	0	1,9	0,326
Grønne, vekt%	1,2	2,4	2,6	2,4	1,9	2,1	3,0	2,7	3,2	0,857
Vekstsprekke, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Skurv, 1-9 ²⁾	7,7	8,7	7,3	8,0	8,0	8,0	8,3	8,3	8,3	0,120
Indre defekter, gjennomskjæring av 10 knoller ³⁾										
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.

¹⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ³⁾ Ingen andre defekter observert på dette feltet.

*Pga. avvik i væskeforbruk er reell dose: Ledd 8, tid B+C: 43 l + 56 l UNTE12, Ledd 9, tid C: 119 ml Spotlight Plus.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk				
Serie/forsøksnr	U04.91.038 / 23		NLR-enhet/ sted:	NLR Øst, Kirkenær
Anleggsrute:	3,2 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 6 m
Nærmeste klimastasjon:	Roverud	km fra feltet: 29	Kartreferanse (UTM):	
Sprøytetid med dato			A:15/8	B:22/8 C: 29/8
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			10:00	9-12 9-12
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras	Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		Grønt ris?	
Sprøytetype: NOR sprøyte				
Dysetype brukt: ...GUL Hypro ULD.....	Dysetrykk i Bar:		3	3 3
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5,0	Vekta viste (kg):		
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			2	2 2
Svært tørt (1) - Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) - Svært fuktig (5)				
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			3	3 3
Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)				
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2	2 2
Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)				
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)			2	3 3
Vind ved sprøyting, m/sek.			1,0	1,0 1,9
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning				
Lysforhold ved sprøyting			2	2 2
Skyfritt, sol (1) – Lettskyet,sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)				
Vekstforhold første uke etter sprøyting			2	2 2
Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)				
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)				
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)				

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Folva

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)				Silt	
% leir	7	% silt	79	% sand	13
% organisk materiale		2,6	pH	5,6	

Så/sette/plantetid:	31/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	Beg. blomstring 20/7, full blomstring 25/7
Registreringsdato(er):	15/8 – 22/8 – 29/8 – 20/9		Kultur BBCH ved registrering:		
Høstedata(er):	20/9				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Sencor WG 70 + Titus +Biowet	20 ml+ 2 g+ 17 ml	20/6	0		NPK 12-4-18 + NP 12-23	47 + 10	31/6
Tørråtebekj, 5 ggr- jordet		21/7-29/8			Patent Kali	23	6/7

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
	Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)			
Andre merknader:	Avvik i væskeforbruk: Ledd 9 tid C: 3,8 kg (skulle vært 3,2 kg),			
	Ledd 8: tid B 3,48 kg + tid C 4,6 kg (skulle vært 4,1 kg ved begge tider) dvs. hhv. for lav og for høy dose, men total dose OK			

Forsøket er delvis utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11-23	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.2-9. Nedvisning og avling serie U04.91.038 i 2022. Feltnr.22: NLR Innlandet, sort: Asterix. Forkortelser: Mi=Mizuki, SP= Spotlight Plus, Be=Beloukha, Fi= Fibro, Bi=Biowet, UNTE12=UgressNIX Trippel EFFEKT (12%). A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C.

	Ubek.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml SP ml (A+B+C)	1,6 l Be+500 ml Fi + 100 ml SP (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	1,6 l Be +40 ml Bi x 2 (B+C)	50 l UNTE12 (B)	50 l UNTE12 x 2 (B+C)	50 l UNTE12+ 500 ml Fi + 100 ml SP (B+C*)	Sign. nivå
Ledd	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	P-verdi
Ris/ stengel										
% friskt ris ved B	88a	70a	8b	78a	78a	68a	78a	77a	73a	<,001
% friskt ris ved C	87a	63abc	7d	68ab	63abc	73ab	23cd	35bcd	55abc	<,001
% friskt ris 14 d etter C (=Høsting)	13a	2b	0b	3b	4ab	4ab	3b	1b	4ab	0,012
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Høsting og knollavling										
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	1,7	1,3	2,0	2,0	1,3	1,7	1,7	2,0	2,0	0,510
% knoller sluppet riset	97	100	98	98	97	99	99	99	98	0,447
Totalavling, kg/daa	5372	5498	4679	5371	5092	4999	4952	5397	4089	0,479
Avling <40 mm, kg/daa	461	433	539	506	534	500	385	492	278	0,448
Avling 40-60 mm, kg/daa	4727	4513	3962	3838	4371	4060	3964	4418	3642	0,675
Avling >60 mm, Kg/daa	178	555	178	1030	189	438	603	491	171	0,076
Middel knollvekt, g	89	89	78	96	85	86	91	88	92	0,532
Kvalitet knoller										
Avflassing, %	17	15	12	17	10	10	13	22	17	0,224
Tørrstoff, %	23,5	23,5	23,2	23,6	23,6	23,7	23,1	23,4	23,7	0,974
Bløte råter, vekt%	1,6	1,0	0	0	0	0,2	0	0,6	0	0,533
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	,
Misform, vekt%	0	2,0	0	0	0,9	0	0	1,0	0	0,131
Grønne, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0,4	0,469
Vekstsprekke, vekt%	1,1	1,3	0	0	0	1,2	0,7	0,8	0,7	0,892
Skurv, 1-9 ²⁾	7,0	7,7	7,7	7,0	7,3	7,7	7,3	7,0	7,3	0,393
Indre defekter, gjennomsjæring av 10 knoller ³⁾										
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.

¹⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ³⁾ Ingen andre defekter observert på dette feltet.

*Pga. avvik i væskeforbruk er reell dose: Ledd 9, tid C: 130 ml Spotlight Plus.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.91.038 / 22		NLR-enhet/ sted:	NLR Innlandet		
Anleggsrute:	3,2 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 4 m		
Nærmeste klimastasjon:	llseng	km fra feltet: 10	Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 8/9	B: 16/9	C: 20/9	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			9-10	9-10	9-10	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:						
Dysetype brukt:.....			Dysetrykk i Bar:			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd: 5,0	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			2	4	2	
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			2	3	3	
Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2	2	2	
Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)			2	2	2	
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0,9	0-0,9	0-0,9	
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			3	3	1	
Skyfritt, sol (1) – Lettskyet, sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting			2	2	2	
Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			19,9	18	14,9	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			53	49	51	

Forkultur:	Bygg
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Asterix

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)		Lettleire			
% leir	10	% silt	27	% sand	64
% organisk materiale		1,8	pH	5,6	

Så/sette/plantetid:	24/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato (er):	16/9 – 20/9 – 3/10	Kultur BBCH ved registrering:			
Høstedato(er):	3/10				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Fenix + Boxer Titus	100 + 200 ml 2 g	7/6 15/6	0		12-4-18 + Optistart 12-23	48 + 10	16 + 24/5
Mospilan + Decis Mega	25 g + 15 ml	15/7 + 8/8			12-4-18 + Nitabor	15 + 10	10 +12/7
Tørråte 5 ggr: Revus, Ranman, Revus Top, Revus x 2	60 ml, 20 ml, 60 ml	15/7-24/8					

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	Hypptet m/skålhypper 12/7.
Avvik væskeforbruk: Ledd 9 tid C: 4,16 kg (skulle vært 3,2 kg), dvs. dosen økt med 30%	

Forsøket er delvis utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11 2023	Ansvarlig: Kirsten Tøresen (sign)

Tabell 3.2-10. Nedvisning og avling Apelsvoll 2022, serie U04.91.038: gjennomsnitt over ledd og sorter og resultat av variansanalysen. Innovator (kant) ikke med i gjsn. eller analyse. Feltnr. 21: NIBIO Apelsvoll. Forkortelser: M=Mizuki, S=Spotlight Plus, B=Beloukha, F= Fibro, Bi=Biowet, UNTE12=UgressNIX Trippel EFFEKT (12%), As=Asterix, Fo=Folva. A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C. Se tabell 3.2-2 for doser og tidspunkt.

Ledd	Ube.	M+SP	M+ M+ S	BF + S	BF+ BF	BBi+ BBi	U	U+ U	UF+ S	Sort		Sign.nivå (P)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	As	Fo	Ledd	Sort	Ledd x Sort
Ris/ stengel														
% friskt ris ved A	68	.	73	.	.	.	.	.	.	84	57	0,707	0,005	0,137
Rismasse ved B, 1-9 ¹⁾	4,8 bc	6,5ab	4,3c	6,7a	6,0 abc	6,2 ab	6,7a	5,8 abc	6,3ab	7,1	4,7	0,002	<,001	0,007
% friske blad ved B	60bc	73ab	48c	69ab	68ab	68ab	77a	71ab	73ab	78	57	<,001	<,001	0,003
% friske blad ved C	56a	51a	18b	28ab	30ab	54a	38ab	38ab	38ab	46	32	0,007	<,001	0,018
% friske blad 7 d etter C	11a	1b	0b	0b	0b	4ab	2b	1b	2b	3	2	0,005	0,102	0,016
% friske blad v/ høsting	2a	0,3ab	0b	0b	0b	1ab	0b	0b	1ab	0	1	0,016	0,376	0,251
% frisk stengel ved B	49a	70a	47a	65a	64a	69a	70a	61a	69a	75	51	0,021	<,001	0,005
% frisk stengel ved C	48a	55a	15b	31ab	37ab	54a	43ab	41ab	42ab	50	31	0,011	<,001	0,020
% frisk stengel 7 d etter C	11a	1b	0b	0b	1b	3ab	3ab	1b	3ab	3	2	0,009	0,070	0,144
% frisk stengel v/høsting	2a	0,3ab	0b	0b	0b	1ab	0b	0b	1ab	0	1	0,016	0,376	0,251
Ant. planter m/ gjenvækst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Høsting og knollavling														
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,2	1,0	1,2	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	0,625	0,104	0,625
Totalavling, kg/daa	4487	4724	4196	4451	4667	4686	4738	4615	4796	4302	4889	0,491	<,001	0,258
Avling <40 mm, kg/daa	143	62	129	146	91	106	70	115	133	135	86	0,508	0,010	0,174
Avling 40-60 mm, kg/daa	3316	3371	3101	3263	3511	3450	3467	3646	3872	3370	3519	0,486	0,244	0,588
Avling >60 mm, Kg/daa	1026	1290	967	1045	1063	1127	1199	851	789	796	1284	0,889	<,001	0,108
Middel knollvekt, g	109	112	105	105	113	114	113	106	109	112	107	0,986	0,118	0,010
Kvalitet knoller														
Avflassing, %	3	7	8	6	18	17	18	7	8	9	11	0,260	0,018	0,014
Tørrstoff, %	20,3	20,1	20,7	20,9	19,9	20,1	19,4	20,0	20,2	21,0	19,4	0,071	0,156	0,085
Bløte råter, vekt%	0a	0a	0,2a	0a	0a	0a	0a	0a	0,6a	0,2a	0a	0,040	0,061	0,040
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Misform, vekt%	0,9	0,3	0,3	0,3	2,5	0,1	0	0,8	1,4	1,1	0,4	0,528	0,221	0,565
Grønne, vekt%	4,0	9,6	5,4	4,1	3,8	4,6	4,4	4,0	4,3	2,3	7,5	0,182	<,001	0,513
Vekstsprekk, vekt%	2,0	2,2	3,8	0,9	1,0	0,7	1,2	0,3	2,4	1,8	1,4	0,344	0,406	0,443
Skurv, 1-9 ³⁾	7,7	7,7	7,3	7,8	8,0	8,0	8,2	8,0	8,0	7,8	7,9	0,414	0,378	0,875
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾														
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.

¹⁾ rismasse, skala 1-9 (1=lite ris, 9=mest ris). ²⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ³⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ⁴⁾ Ingen andre indre defekter observert på dette feltet. .

Tabell 3.2-11. Nedvisning og avling serie U04.91.038 for hver sort i 2022 (Asterix, Folva, kant: Innovator). Feltnr. 21: NIBIO Apelsvoll. Forkortelser: Mi=Mizuki, SP= Spotlight Plus, Be=Beloukha, Fi= Fibro, Bi=Biowet, UNTE12=UgressNIX Trippel EFFEKT (12%). A=Behandlingstid A, B=Behandlingstid B, C=Behandlingstid C. Hvis signifikant samspill påvist (jf. Tabell 1.1-10) er signifikant forskjeller i Tukey-test for ledd*sort angitt med ulike bokstaver for Asterix og Folva. "*" angir at Tukey-test viser at sorter er ulike på disse ledd selv om de deler like bokstaver.

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP ml (A+B+C)	1,6 l Be+500 ml Fi + 100 ml SP (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	1,6 l Be +40 ml Bi x 2 (B+C)	50 l UNTE12 (B)	50 l UNTE12 x 2 (B+C)	50 l UNTE12+ 500 ml Fi + 100 ml SP (B+C)
Sort: Asterix	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9
Ris/ stengel									
% friskt ris ved A	87	.	82	.	.	.	.	.	.
Rismasse ved B, 1-9 ¹⁾	6,0 abcd	8,0a	4,0d	8,0a	7,3abc	7,3abc	8,3a	7,3abc	7,7ab
% friske blad ved B	70 abcdef	85ab	40g	82 abcd	78 abcde	82 abcde	92a	87ab	83abc
% friske blad ved C	63ab	53abc	13 d	32 abcd	37 abcd	67a*	47 abcd	50 abcd*	48 abcd
% friske blad 7 d etter C	14a	0b	0b	0b	1b	7ab	2b	0b	2b
% friske blad v/ høsting	3	0	0	0	0	0	0	0	0
% frisk stengel ved B	58 abcd	83 ab*	43 d	80 abc*	78 abc*	85 ab*	87 a	78 abc	80 abc
% frisk stengel ved C	60 ab*	63 ab	13 d	37 abcd	47 abcd	68 a*	53 abc	53 abc*	52 abcd
% frisk stengel 7 d etter C	16	1	0	0	2	5	7	0	2
% frisk stengel v/høsting	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Ant. planter m/ gjenvækst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Høsting og knollavling									
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,3	1,0	1,3	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totalavling, kg/daa	4165	4508	3668	3960	4428	4563	4529	4392	4506
Avling <40 mm, kg/daa	163	116	169	223	70	105	71	168	131
Avling 40-60 mm, kg/daa	3251	3672	2969	3253	3327	3208	3500	3501	3648
Avling >60 mm, Kg/daa	749	722	534	484	1028	1245	956	718	723
Middel knollvekt, g	106a	106a	99a	101a	122a	122a	116a	110a	123a
Kvalitet knoller									
Avflassing, %	3 a	7 a	10 a	2 a	18 a	13 a	12 a*	7 a	8 a
Tørrstoff, %	21,1	20,7	21,3	22,4	20,8	21,0	20,1	20,9	20,9
Bløte råter, vekt%	0 a	0 a	0,3 ab	0 a	0 a	0 a	0 a	0 a	1,3 a
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Misform, vekt%	1,8	0,6	0	0,6	4,0	0	0	0	2,9
Grønne, vekt%	3,9	6,3	0,4	1,3	1,8	1,3	2,6	2,1	0,7
Vekstsprek, vekt%	3,3	3,2	4,0	1,7	0,7	0	2,5	0,0	1,3
Skurv, 1-9 ³⁾	7,3	7,3	7,3	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾									
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP ml (A+B+C)	1,6 l Be+500 ml Fi + 100 ml SP (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	1,6 l Be +40 ml Bi x 2 (B+C)	50 l UNTE12 (B)	50 l UNTE12 x 2 (B+C)	50 l UNTE12+ 500 ml Fi + 100 ml SP (B+C)
Sort: Folva	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9
Ris/ stengel									
% friskt ris ved A	50	.	63	.	.	.	.	.	.
Rismasse ved B, 1-9 ¹⁾	3,7d	5,0cd	4,7d	5,3 bcd	4,7d	5,0cd	5,0cd	4,3d	5,0cd
% friske blad ved B	50 fg	62 bcdefg	55 efg	57 defg	58 cdefg	53 efg	62 bcdefg	55 efg	62 bcdefg
% friske blad ved C	48 abcd	48 abcd	23cd	23cd	23cd	42 abcd*	28 abcd	25 bcd*	28 abcd
% friske blad 7 d etter C	7ab	2b	0b	1b	0b	2b	1b	2b	2b
% friske blad v/ høsting	1	1	0	0	0	2	0	0	2
% frisk stengel ved B	40 d	57 abcd*	50 cd	50 cd*	50 cd*	53bcd*	53bcd	43d	58 abcd
% frisk stengel ved C	35 abcd*	47 abcd	17 cd	25 bcd	27 bcd	40 abcd*	33 abcd	28 bcd*	32 abcd
% frisk stengel 7 d etter C	7	2	0	0	0	0	0	2	3
% frisk stengel v/høsting	1	1	0	0	0	2	0	0	2
Ant. planter m/ gjenvækst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Høsting og knollavling									
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totalavling, kg/daa	4809	4940	4723	4942	4907	4809	4947	4839	5086
Avling <40 mm, kg/daa	123	8	88	69	111	106	70	62	135
Avling 40-60 mm, kg/daa	3382	3070	3234	3272	3696	3692	3433	3791	4097
Avling >60 mm, Kg/daa	1302	1859	1400	1606	1098	1008	1442	983	855
Middel knollvekt, g	111a	119a	111a	110a	103a	105a	110a	102a	96a
Kvalitet knoller									
Avflassing, %	3 a	7 a	7 a	10 a	17 a	20 a	25 a*	7 a	8 a
Tørrstoff, %	19,6	19,5	20,0	19,5	19,1	19,3	18,7	19,1	19,5
Bløte råter, vekt%	0 b	0 b	0 b	0 b	0 b	0 b	0 b	0 b	0 b
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Misform, vekt%	0	0	0,6	0	1,0	0,2	0	1,6	0
Grønne, vekt%	4,0	13,0	10,4	6,8	5,7	8,0	6,1	5,8	7,8
Vekstsprekk, vekt%	0,7	1,2	3,5	0,0	1,2	1,3	0,0	0,6	3,6
Skurv, 1-9 ³⁾	8,0	8,0	7,3	7,7	8,0	8,0	8,3	8,0	8,0
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾									
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Ubeh.	200 ml Mi + 100 ml SP (B+C)	50 ml Mi + 200 ml Mi + 100 SP ml (A+B+C)	1,6 l Be+500 ml Fi + 100 ml SP (B + C)	1,6 l Be +500 ml Fi x 2 (B+C)	1,6 l Be +40 ml Bi x 2 (B+C)	50 l UNTE12 (B)	50 l UNTE12 x 2 (B+C)	50 l UNTE12+ 500 ml Fi + 100 ml SP (B+C)
Sort: Innovator (kant)	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9
Ris/ stengel									
% friskt ris ved A	67	.	65	.	.	.	.	.	.
Rismasse ved B, 1-9 ¹⁾	5	6	4	6	5	6	6	6	6
% friske blad ved B	49	76	44	65	63	67	73	67	67
% friske blad ved C	36	25	17	22	23	28	25	24	22
% friske blad 7 d etter C	1	0	0	0	0	1	1	0	0
% friske blad v/ høsting	1	0	0	0	0	0	0	0	0
% frisk stengel ved B	47	62	40	60	54	60	61	51	57
% frisk stengel ved C	32	27	17	18	18	27	25	25	21
% frisk stengel 7 d etter C	2	0	2	0	0	0	1	1	0
% frisk stengel v/høsting	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ant. planter m/ gjenvækst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Høsting og knollavling									
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ²⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totalavling, kg/daa	3927	3995	3935	3840	3974	3979	3826	3979	3873
Avling <40 mm, kg/daa	80	97	72	43	78	47	42	46	81
Avling 40-60 mm, kg/daa	2265	2360	2670	2262	2569	2371	2345	2684	2371
Avling >60 mm, Kg/daa	1581	1536	1193	1534	1326	1559	1439	1250	1418
Middel knollvekt, g	130	130	131	133	126	133	129	129	131
Kvalitet knoller									
Avflassing, %	23	28	27	23	30	40	35	27	33
Tørrstoff, %	22,5	22,2	22,4	22,6	22,0	21,8	21,8	22,3	22,0
Bløte råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Misform, vekt%	1,7	2,8	1,8	3,5	0,0	2,9	4,3	0,8	2,1
Grønne, vekt%	8,2	12,8	9,8	7,1	8,8	11,1	11,6	4,9	7,8
Vekstsprekk, vekt%	0	0,5	0,9	1,3	0,9	0	0,8	0	0
Skurv, 1-9 ³⁾	7,0	7,0	7,0	7,2	7,5	7,5	7,5	7,2	7,5
Kvalitet ved gjennomskjæring, 10 knoller⁴⁾									
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ rismasse, skala 1-9 (1=lite ris, 9=mest ris).. ²⁾ slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ³⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ⁴⁾ Ingen andre defekter observert på dette feltet.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk						
Serie/forsøksnr	U04.91.038 / 21		NLR-enhet/ sted:	NIBIO Apelsvoll		
Anleggsrute:	3,2/0,8 m x 8 m		Høsterute:	0,8 m x 6 m		
Nærmeste klimastasjon:	Apelsvoll	km fra feltet: 3	Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 12/8	B:17/8	C: 23/8	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			13-14	9:00-11:15	9:10 – 19:30	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:						
Dysetype brukt:.....			Dysetrykk i Bar:			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5,0	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			4	5	3	
Svært tørt (1) - Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			3	5	4	
Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting						
Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)			2	2	2	
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0,2	1	2	
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			2	3	1	
Skyfritt, sol (1) – Lettskyet,sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting						
Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			25	21	15	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			51	83	80	

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Asterix, Folva, Innovator (kantene)

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)				Lettleire	
% leir	18	% silt	29	% sand	54
% organisk materiale			3,9	pH	6,2

Så/sette/plantetid:	12/5	Spiredato:	2-13/6	Skytedato (evt. blomstring):	Beg. blomstring: 5-8/7
Registreringsdato(er):	12/8 – 17/8 – 23/8 – 30/8 – 15/9			Kultur BBCH ved registrering:	
Høstedato(er):	16/9				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere	x			
Mhp. avling	x			

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)				
Andre merknader:				
Væske forbruk OK				

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11 2023	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

3.3 Mekanisk, termisk og kjemisk nedvisning i potet 2021 og 2022 (Serie 04.91.037 og U04.91.039)

v/Kirsten Semb Tørresen og Eldrid Lein Molteberg (NIBIO), Camilla Bye og Stine Lysen (NLR Øst), Jarek Grodek og Kjetil Mostue (NLR Innlandet) og Borghild Glorvigen (NLR sentralt)

3.3.1 Finansiering

Prosjekt SOLUTIONS, finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (NFR prosjektnr. 319588), Grofondet AS (prosjektnr. 190029), NLR, Kilter AS, A-K maskiner AS, Heatweed Technologies AS, HF Maskin Teknikk AS, Gartnerhallen, dyrkere av potet, eple og jordbær.

3.3.2 Formål

Risdreping i potet er viktig for å regulere knollstørrelsen, indusere knollmodning, fremme skallsetting, lette at knollene slipper riset, lette høstinga og redusere sjukdommer som tørråte. I denne forsøksserien ønsket vi å undersøke effekten av termisk og kjemisk risknusing med og uten mekanisk risknusing først. Som termisk behandling undersøkte vi flammning og varmtvannsbehandling. De beste alternative midlene fra forsøkene med «bioherbicer» ble inkludert sammen med mer tradisjonelle kjemiske nedsviingsmidler, Mizuki (pyraflufen-etyl) + Spotlight Plus (karfentrazon-etyl), i tillegg til ubehandlet kontroll. Pyraflufen-etyl har vært godkjent på dispensasjon i preparatene Gozai og Mizuki i 2020-2023. Spotlight Plus ble godkjent i 2020. Vi ønsket å undersøke hvordan sortene Innovator (lite ris) og Asterix (mye ris) reagerte på behandlingene.

3.3.3 Metoder

3.3.3.1 Behandlinger

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **Tabell 3.3-1** og **3.3-2**. Det var risknust mekanisk ca. 3-3,5 uker før høsting ved tid A, etterfulgt av kjemisk eller termisk behandling 2-3 dager etter ved tid B og 5-7 dager etter det ved tid C.

3.3.3.2 Forsøksplan og plassering

Tre forsøk ble anlagt i 2021 og 2022 som randomiserte blokkforsøk med 3 gjentak. Sortene Innovator og Asterix var med i forsøkene i henholdsvis Vormsund i Nes kommune hos dyrker Anders Nordlund (av NLR Øst), og i Vang på Hedmarken i Hamar kommune hos dyrker Ivar Skramstad (av NLR Innlandet). Av praktiske årsaker måtte risknusing gjøres gjennomgående gjennom 3 gjentak og behandlingene ble strengt tatt ikke helt tilfeldig fordelt innen gjentak.

Mekanisk risknusing med 20-30 cm stubbehøyde ble utført av dyrker med en risknuser type Grimme 4r (Innovator) og gammel type i Asterix.

Det ble sprøytet med Nor-sprøyta med et arbeidstrykk på ca. 3 bar og 40 l væskemengde/daa (50 liter på ledd 9 i 2022) og dysetype Hypro ULD 025- 120 (Lilla, NLR Innlandet, NLR Øst 2021) eller Hypro ULD 02-120 (gul, NLR Øst 2022). Temperaturen ved sprøyting var relativt optimal med 15-20 °C der det var målt. Det var tørrere i jorda i 2021 enn i 2022 ved sprøyting. Andre forhold rundt sprøyting går fram av skjemaet Forsøksopplysninger-Feltforsøk.

Flammning ble utført på høsteradene etter risknusing med et håndholdt utstyr av NLR Innlandet på alle felt. Det ble veid mengde propan medgått før og etter utført behandling på alle ledd for å estimere hvor mye propan som ble brukt.

Varmtvannbehandling ble utført med Heatweed maskin Mid med en 20 cm håndholdt lanse av Heatweed Technologies/HF Maskin Teknikk i 2021 og av den respektive NLR-enhet i 2022. Ut fra gjennomstrømming («flow», liter pr. minutt) og areal, ble tid per rute estimert og utført.

Tabell 3.3-1: Behandlinger i forsøksserie U04.01.061 i 2021

Ledd	Tid A ¹⁾	Tid B	Tid C
1	Ubehandlet	-	-
2 ²⁾	-	200 ml Muzuki/daa	100 ml Spotlight Plus/daa
3	Risknusing	.	-
4	Risknusing	Flamming	-
5	-	Varmt vann 3 l/m ²	Varmt vann 3 l/m ²
6	-	Varmt vann 6 l/m ²	-
7	Risknusing	Varmt vann 3 l/m ²	-

¹⁾Behandlingstid: A: 4 uker før høsting, på fullt utvikla potetris (indusere modning), B= 7 dager etter A (normal tid, BBCH 91) ("åpne" riset), C= 5-7 dager etter B. ²⁾Sammenlikningsbehandling

Tabell 3.3-2: Behandlinger i forsøksserie U04.91.039 i 2022

Ledd	Tid A ¹⁾	Tid B	Tid C
1	Ubehandlet	-	-
2 ²⁾	-	200 ml Muzuki/daa	100 ml Spotlight Plus/daa
3	Risknusing	-	-
4	Risknusing	Flamming	-
5	-	Varmt vann 3 l/m ²	Varmt vann 3 l/m ²
6	-	Varmt vann 6 l/m ²	Varmt vann 6 l/m ²
7	Risknusing	Varmt vann 3 l/m ²	-
8	-	Varmt vann 3 l/m ²	100 ml Spotlight Plus/daa
9	-	Varmt vann 3 l/m ²	50 l UgressNIX Trippel Effekt 12%/daa
10	Risknusing	50 ml Spotlight Plus/daa	-

¹⁾ Behandlingstid: A: 4 uker før høsting, på fullt utvikla potetris (indusere modning), B= 7 dager etter A (normal tid, BBCH 91) ("åpne" riset), C= 5-7 dager etter B. ²⁾Sammenlikningsbehandling

3.3.3.3 Registreringer

Registreringer i felt ble foretatt av feltstyrer (NLR-enheten).

Planlagte registreringer:

Graderinger før høsting (samme person bør foreta gradering av friskt ris hver gang):

Ved tid A på ledd 1 og 3 (felt i NLR Innlandet reg. på alle ledd):

- Vurdering av % friskt ris (100%= hele planta er grønn).
- For å få en vurdering av modning ved oppstart foretas nitratmåling i bladstilk per gjentak (20 bladstikker pr. prøve og gjentak) med LQ-måler (jf. dokument fra NLR & NIBIO 2020: "Rutiner for planteanalyser. Uttak av blad til Megalab, uttak av blad for Laqua-twin (LQ) og Måling med N-tester").).

Tid B, Tid C, Tid C + 2 (kun 2021), Tid C + 7 (kun 2021) og Tid C + 14 dager og evt. ved høsting (hvis lenger enn 14 dager etter C):

- Gradering av % friskt ris på alle ledd (100%= hele planta er grønn, 0% =både blader og stengler er helt nedvisnet).

14 dager etter Tid C, og evt. like før avsluttende risdreping og høsting:

- Gradering av stengel (i % av 100, 100%=helt grønn stengel, 0%=nedvisna og tørr stengel).
- Antall planter på høsteruta med gjenvekst.

Registreringer ved høsting:

Valgfritt: På alle ledd foretas full risknusing like før høsting.

- Totalt antall potetplanter pr. høsterute (kan gjøres 1-2 uker tidligere).
- Vurdere knollenes evne til å slippe riset på 5 planter pr. rute. Skala 1-3 (1=slipper veldig lett, 3 sitter veldig fast på riset). Gjøres ved å vurdere andel knoller som følger med riset når det dras opp etter først å ha blitt løsna forsiktig med greip. Knoller som følger med riset opp telles og resterende knoller som lå i jorda graves opp og telles (% knoller som slapp riset beregnes). Avlingskontroll av sams vare og uttak av 1 prøve á 7 kg pr. rute som sendes til NIBIO Apelsvoll.

Følgende avlingsanalyser ble foretatt av NIBIO Apelsvoll:

- Sortering med digital sorterer (Smart Grader Reader, Gejo Grading Services B.V., Nederland). Sortereren har et 3D-kamera som måler lengde, bredde og høyde av hver knoll og beregner volum og vekt ut fra dette. Potetene kan digitalt fraksjoneres i 5 mm intervaller, eller tilpasses den aktuelle anvendelsen ved å slå sammen fraksjoner, eks. kan 40-60 mm defineres som 'mat'/salgbar avling
- Råvekt av uvaska prøve. Brukes sammen med restavlingen for å beregne total ruteavling
- Skallkvalitet: % av skallet som er avflasket etter våttromling (vasking) på fast hastighet (2021: 2 min, 40 omdr./min., 2022: 1 min. og 30 omdr./min.).
- Vekt i luft og vann for tørrstoffanalyse. Tørrstoffet blir beregnet etter prof. Aksel P. Lundens formel, og tar utgangspunkt i spesifikk vekt på ei representativ prøve (Spesifikk vekt = vekt i luft/(vekt i luft minus vekt i vann)). Tørrstoffprosenten = spes.vekt x 215,732 - 211,96.
- Registrert vekt% bløtråte, tørre råter, misform og grønne knoller. Skurv vurderes på skala 1-9 (1=100% av overflata med skurv, 9=ingen skurv)
- Indre skader blir vurdert ved gjennomskjæring av 10 knoller av den salgbare fraksjonen per prøve (navleendekrose, karstrengnekrose, og evt. andre skader (kolv, rust, indre brunflekk))

Seks jordprøver ble tatt ut per felt (2 stk. per gjentak x 3 gjentak), og ble analysert hos Eurofins (Analysepakke 1 + jordartsanalyse). Dyrker noterte settedato og dato for begynnende blomstring og anga andre behandlinger og gjødsling på feltet.

Oversikt over datoer for ulike operasjoner er gitt i **Tabell 3.3-3** og også angitt på SF463 etter resultatet for hvert felt.

Tabell 3.3-3. Oversikt over feltene med tidspunkt for behandlinger og ulike operasjoner i 2021 og 2022.

År	2021		2022	
	NLR Øst	NLR Innlandet	NLR Øst	NLR Innlandet
Forsøkssted	Nes	Vang på Hedmarken	Nes	Vang på Hedmarken
Sort	Innovator	Asterix	Innovator	Asterix
Setting	30/5	27/5	13/5	24/5
Begynnende blomstring	Ca. 9/7	13/7	30/6	-
Behandlingstid A	8/9	3/9	2/9	6/9
Nitrat	787	-	963	-
Behandlingstid B	10/9	6/9	6/9	8/9
Behandlingstid C	17/9	13-14/9	14/9	16/9
Høsting	1/10	5/10	28/9	3/10
Avlingsanalyser, Apelsvoll	4/11	1/11	10/11	9/11

3.3.3.4 Beregninger

Forsøkene ble analysert som randomiserte blokkforsøk med 3 gjentak for feltene i NLR og som split-lot forsøk for feltet på Apelsvoll. Toveis variansanalyse ble utført med SAS prosedyren 'PROC GLIMMIX' (SAS Institute Inc. 2002-2012). Tukey–Kramer test ble brukt for å skille signifikante effekter (markert med ulike bokstaver i resultattabellene). Forskjeller mellom ledd var sett på som signifikante dersom $P \leq 0,05$. Behandla ledd var tatt med i analysen for alle registreringer.

3.3.4 Resultater og diskusjon

Hvert felt beskrives for seg mht. nedvisning, høsting, knollavling og kvalitet (**Tabell 3.3-4** til **3.3-7**).

NLR Øst 2021 (**Tabell 3.3-4**):

Feltet i NLR Øst i sorten Innovator startet behandlingene i 2021 da riset hadde begynt å visne ned. Ved tid C så var det en raskere nedvisning med risknusing kombinert med enten flammings eller varmt vann, mens de andre behandlingene ikke var sikkert forskjellig fra ubehandla. To dager etter tid C hadde også risknusing alene effekt, men mye dårligere enn der det var flammings etterpå. Kun varmtvannsbehandling hadde effekt to dager etter tid C av 6 l/m² og sju dager etter tid C både av 6 l/m² en gang og to ganger med 3 l/m², og var på høyde med risknusing alene (ledd 3). 14 dager etter tid C ved høsting var alle behandla ledd mindre friskt ris igjen enn ubehandla. Det ser ut til at ledd 5 og 6 med kun varmt vann hadde tendens til mer friskt ris og friske stengler igjen enn andre behandla ledd (ikke signifikant). Ingen planter hadde gjenvekst ved høsting.

De fleste behandlingene, med unntak av ledd 5 (3+3 liter varmtvann), ga knoller som slapp riset signifikant lettere enn kontrollen. I ledd 2 (kjemi) og 7 (varmt vann på knust ris) slapp knollene riset lettest. Leddene med risknusing (ledd 3, 4 og 7) hadde noe lavere avling enn øvrige ledd og ca. 10% lavere enn kontrollen. De hadde også tendens til lavere andel store knoller og mindre grønne knoller. Tørrstoffinnholdet var høyest i ledd 2 og lavest i ledd 3 og 6. Det var ikke systematisk forskjell for ledd med og uten risknusing.

NLR Innlandet 2021 (**Tabell 3.3-5**):

Feltet i NLR Innlandet i sorten Asterix ble behandlet i 2021 da riset hadde begynt å visne ned. Ved tid C hadde alle behandla ledd effekt på frisk ris sammenlikna med ubehandla. Stenglene var helt nedvisna på behandla ledd, mens på ubehandla var det 25% frisk stengel igjen. Det var spor av gjenvekst på ledd 2, 3 og 4 (ikke sikker effekt).

Knollene slapp riset bedre ved alle behandlinger (ledd 2-7) enn i kontrolleddet. For avling og knollstørrelse var det ingen sikre effekter. Det var høyt tørrstoff, og høyest for ubehandlet (1) og

kjemisk behandlet ledd (2). Det var få og små forskjeller i kvalitet. Forskjellen i misform kan vanskelig forklares ut fra behandlingene.

NLR Øst 2022 (Tabell 3.3-6):

Feltet i NLR Øst i sorten Innovator ble behandlet i 2022 da riset så vidt hadde begynt å visne ned (men det var 100% friskt ris ved tid B på flere ledd). Fjorten dager etter tid C ved høsting var det ikke noe friskt ris igjen på behandla ledd. På ubehandla ledd stod det igjen litt friskt ris (5%), men mindre enn i 2021. For andel friske stengler var det en del igjen på ubehandla, mens behandla ledd hadde sikkert mindre frisk stengel. Det var ikke sikre effekter mellom behandla ledd i andel frisk stengel, men det er en tendens til at ledd med risknusing er nede i 0%, men ledd med varmtvann og/eller kjemisk behandling (inkludert referansebehandlingen på ledd 2) hadde litt frisk stengel igjen.

Det var en tendens til at knollene på ledd 2 (kjemi) og ledd 8 (varmt vann + Spotlight Plus), men også ledd 1 (kontroll), slapp riset noe dårligere enn de andre, og særlig leddet med full dose varmt vann (ledd 6). Det var ikke systematiske forskjeller i avlingsnivå. Det var en tendens til lavest knollvekt i risknuste ledd. Ledd 8 skilte seg ut med lavest knollvekt og minst store knoller, men forskjellene var ikke signifikante, og årsaken er uklar til at dette leddet hadde mindre knoller som satt bedre på riset. Det var få og små forskjeller i kvalitet mellom leddene.

NLR Innlandet 2022 (Tabell 3.3-7):

Feltet i NLR Innlandet i sorten Asterix ble behandlet i 2022 når riset var på god vei til å visne ned (men hadde på ubehandla mer friskt ris ved tid C enn tid B, usikkert av hvilken årsak). Ved tid C hadde alle behandla ledd mindre friskt ris enn ubehandla. Ledd 10 (risknusing+ Spotlight Plus) var det mest effektive leddet og hadde sikkert mindre friskt ris enn noen ledd med varmtvann (ledd 5 og 8). Etter at behandling ved tid C var utført var det flere lovende ledd: i tillegg til ledd 10, var det 6 og 7 med høy dose varmt vann eller varmtvann kombinerte med risknusing. Flaming hadde ikke en tilleggseffekt til risknusing på dette feltet. 14 dager etter tid C var det 0-2% frisk ris igjen på behandla ledd, men ubehandla hadde 17% friskt ris igjen. Det var ingen planter med gjenvekst på dette feltet.

Det var signifikant flere knoller som satt igjen på riset i ledd 1 (kontrollen) enn alle andre behandlinger. Det var tendens til at knollene satt minst fast på ledd 4, 7 og 10. Det var små og usikre forskjeller i avlingsmengde og størrelse. Det var heller ikke systematiske forskjeller for kvalitetsegenskaper. Det var minst skurv i ledd 2 (kjemi) og mest i ledd 10 (risknust+Spotlight Plus), men forskjellene var ikke statistisk sikre.

3.3.5 Konklusjon

Risknusing alene kan ha god effekt på nedvisning av ris og stengler, men ikke alltid. I 3 av 4 felt var det tendens til tilleggseffekt av å flamme, behandle med varmt vann eller Spotlight Plus. Risknusing før behandling med kjemiske nedsviingsmidler gir god virkning på nedvisning av både potetris og stengler. Dette stemmer godt med resultater fra forsøksfelt utført i regi av NLR i 2019-2020 (Glorvigen og Abrahamsen, 2020 og Abrahamsen et al, 2021) hvor risknusing pluss behandling med kjemi ga god nedvisning.

Når det gjald termisk risdreping hadde varmtvannsbehandling alene lovende effekt på friskt ris og stengel i noen felt, mens det i andre felt var mindre nedvisning av stengler. Ulempen er at det skal store vannmengder og energi til å oppvarming til selv med laveste dose brukt i disse forsøkene. I 2023 undersøker vi effekt av lavere doser varmt vann kombinert med risknusing og det kan tenkes mengde varmtvann kan reduseres hvis det påføres kun der hvor de avkutta stenglene er (sensorstyrt påføring).

3.3.6 Referanser

- Abrahamsen, S., C. Bye, S. Leidal, A. Vagle, J. O. Forbord, B. Glorvigen, 2021. Sluttrapport vekstavslutning 2020- Prosjekt: 2019/60145 «Alternative vekstavslutningsmetoder og en sikker kontroll av tørråte inn mot høsting». 14.05.2021, Norsk Landbruksrådgiving, 26 s. Tilgjengelig på www.potet.no
- Glorvigen, B., S. Abrahamsen, 2020. Sluttrapport vekstavslutning 2019 - Prosjekt: Demofelt «Alternativ til dikvat». Prosjektnummer: 2018/66738, Agros 101057. 29.04.2020, Norsk Landbruksrådgiving, 22 s. Tilgjengelig på www.potet.no

3.3.7 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 3.3-4. Nedvisning og avling for serie U04.91.037 2021, felt nr. 31: NLR Øst, sort: Innovator. Se Tabell 3.3-1 for mer opplysninger om behandlinger.

	Ubehandlet	Muzuki+ Spotlight Plus	Ris-knusing	Ris-knusing+ Flamming	Varmt vann 3 l+3 l	Varmt vann 6 l	Ris-knusing + varmt vann 3l	Sign. nivå
Ledd	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	6	7	P-verdi
Ris/ stengel								
% friskt ris ved A	80	80	80	80	80	80	80	.
% friskt ris ved B	80	80	70	70	80	80	70	.
% friskt ris ved C	70 a	60 ab	63 ab	37c	55 ab	55 ab	50 bc	<,001
% friskt ris 2 d etter C	65 a	48 ab	45 b	20 c	47 ab	45 b	37 bc	<,001
% friskt ris 7 d etter C	57 a	38 ab	33 b	13 c	37 b	33 b	30 bc	<,001
% friskt ris 14 d etter C (=Høsting)	42 a	3 b	3 b	3 b	10 b	9 b	3 b	<,001
% frisk stengel 14 d etter C (=Høsting)	63 a	7 b	5 b	3 b	20 b	17 b	3 b	<,001
Ant. planter m/ gjenvækst pr. rute v/høsting	0	0	0	0	0	0	0	.
Høsting og knollavling								
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	3,0	1,7	2,0	1,7	2,7	2,3	1,3	0,124
% knoller sluppet riset	58 c	92 a	85 ab	87 ab	72 bc	83 ab	95 a	<,001
Totalavling, kg/daa	7486 a	7164 a	6699 a	6604 a	6973 a	7337 a	6630 a	0,043
Avling <40 mm, kg/daa	64	41	107	46	88	39	51	0,220
Avling 40-60 mm, kg/daa	1324	1242	1695	1727	1708	1853	2177	0,421
Avling >60 mm, Kg/daa	6098	5881	4897	4831	5177	5445	4403	0,061
Middel knollvekt, g	208	222	181	205	186	195	178	0,435
Knollengde, mm	95	99	90	95	93	93	88	0,181
Kvalitet knoller								
Avflassing, %	67	60	67	63	57	63	70	0,930
Tørrestoff, %	22,8 ab	23,6 a	22,3 ab	22,8 ab	23,0 ab	22,2 b	22,6 ab	0,046
Bløte råter, vekt%	0	0,2	0	0	0	0	0	0,463
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	.
Misform, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	.
Grønne, vekt%	21,2 a	12,7 a	7,9 a	10,5 a	19,8 a	17,0 a	7,0 a	0,030
Skurv, 1-9 ²⁾	7,0	7,0	7,0	7,0	7,7	7,7	7,3	0,703
Indre defekter, gjennomskjæring av 10 knoller ³⁾								
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	.
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	.

¹⁾slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ³⁾ Ingen andre indre defekter observert på dette feltet.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U4.91.037/31		NLR-enhet/ sted:	NLR Øst, Kirkenær		
Anleggsrute:	3,2 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 4 m		
Nærmeste klimastasjon:	km fra feltet:		Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 8/9	B: 10/9	C: 17/9	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			risknust			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:			Dysetrykk i Bar:			
Dysetype brukt:.....			Dysetrykk i Bar:			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5,0	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm						
Svært tørt (1) - Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm						
Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting						
Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:	Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) –					
Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)						
Vind ved sprøyting, m/sek.						
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting						
Skyfritt, sol (1) – Lettskyet,sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting						
Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)						
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)						

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Innovator

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)	Sandig silt		
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale		pH	

Så/sette/plantetid:	30/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	Beg. blomstring ca. 9/7
Registreringsdato(er):	8/9 – 10/9 – 17/9 – 20/9 – 23/9 – 1/10			Kultur BBCH ved registrering:	
Høstedato(er):	1/10				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Mot ugras: Titus + Sencor WG + Biowet	3 g+ 9 g + 20 ml	14/6	0		F 12-4-18 mikro	106	1/6
Mot tørråte, 11 ggr Mot skadedyr: Evure Neo	Se fil? 15 ml	22/7-12/9 1/7			Optistart NP	9 (se fil?)	18/6-26/8

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)				
Andre merknader:	Beising 31/5 Rizolex 50 FW 250 ml. Hypping 30/6 og 5/7.			
GEP- ledd 2 (kjemi) væskeforbruk OK ved tid B og C, men mangler forhold rundt sprøyting				

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11-23	Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.3-5. Nedvisning og avling for serie U04.91.037 i 2021, felt nr. 32: NLR Innlandet, Sort: Asterix. Se Tabell 3.3-1 for mer opplysninger om behandlinger.

	Ubehandlet	Muzuki+ Spotlight Plus	Ris-knusing	Ris-knusing+ Flamming	Varmt vann 3 l+3 l	Varmt vann 6 l	Ris-knusing + varmt vann 3l	Sign. nivå
Ledd	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	P-verdi
Ris/ stengel								
% friskt ris ved A	93	76	90	80	75	82	67	0,243
% friskt ris ved B	.	.	.	.	.	.	.	.
% friskt ris ved C	92 a	25 b	25 b	17 b	18 b	10 b	4 b	<,001
% frisk stengel ved høsting (21-22 d etter C)	25 a	0 b	0 b	2 b	0 b	0 b	0 b	<,001
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute v/høsting	0	0,3	1,3	1,7	0	0	0	0,301
Høsting og knollavling								
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	2,3 a	1,0 b	1,3 b	1,0 b	1,0 b	1,0 b	1,0 b	<,001
% knoller sluppet riset	91	97	95	97	99	100	97	0,694
Totalavling, kg/daa	4669	4850	3363	4547	4275	4628	4690	0,434
Avling <40 mm, kg/daa	286	401	221	290	407	401	379	0,474
Avling 40-60 mm, kg/daa	4011	4297	2959	3920	3375	3607	3960	0,418
Avling >60 mm, Kg/daa	370	154	183	337	492	621	351	0,112
Middel knollvekt, g	101	89	102	96	95	101	98	0,6793
Kvalitet knoller								
Avflassing, %	30	42	38	38	40	40	35	0,217
Tørrstoff, %	29,8 a	30,2 a	27,5 a	27,9 a	28,2 a	27,5 a	27,5 a	0,047
Bløte råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	.
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	.
Misform, vekt%	0,8 b	1,0 ab	0,0 b	1,8 ab	5,2 a	3,1 ab	0,8 ab	0,019
Grønne, vekt%	0,3	1,7	0,6	1,0	1,4	1,3	2,6	0,841
Skurv, 1-9 ²⁾	7,3	6,7	7,3	7,7	6,7	7,0	7,3	0,951
Indre defekter, gjennomskjæring av 10 knoller ³⁾								
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	.
Karstrengnekrose, antall	2,3	3,3	3,3	1,3	2,7	0,7	3,7	0,414

¹⁾Slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3=sitter fast på riset. ²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ³⁾ Andre defekter observert på dette feltet: mekanisk skade, støtblått, rust

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.91.037 / 32		NLR-enhet/ sted:	NLR Innlandet		
Anleggsrute:	3,2 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 4 m		
Nærmeste klimastasjon:	llseng	km fra feltet: 10	Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 3/9	B: 6/9	C: 13/9	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			Risiknust	14:00-14:10	14:00-14:30	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype:			Dysetrykk i Bar:			
Dysetype brukt:.....			Dysetrykk i Bar:			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd:	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm				1	1	
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm				2	2	
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting				2	2	
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)				3	3	
Vind ved sprøyting, m/sek.				0-0.9	0-0.9	
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting				2	2	
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting				2	2	
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)				19	-	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)				57	-	

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Asterix

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)				Lettleire	
% leir	11	% silt	24	% sand	35
% organisk materiale			2,5	pH	5,6

Så/sette/plantetid:	27/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	Beg. blomstring: 13/7
Registreringsdato(er):	26/8 – 13/9 – 5/10	Kultur BBCH ved registrering:			
Høstedato(er):	5/10				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Sencor+Titus / Titus	10 g+3 g / 2 g	8/6 og 17/6	0		12-4-18	40	26/4
Tørråtebekj. 7 ggr. (Ridomil, Revus, Ranman)	200 g, 50-60 ml	8/7-7/9			NP 12-23	10	27/5
Decis Mega	15 g	24/8			12-4-18 + Borsalpeter	30 + 10	11/6 +8/7

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere			X	
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Risiknuser gammel type, 3,2 m bred, stubbøyd ca 25 cm	
GEP – ledd 2 (kjemi) OK væskeforbruk ved sprøyting. Mangler en del registreringer	

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11-23 Ansvarlig: Kirsten Tørresen (sign)

Tabell 3.3-6. Nedvisning og avling for serie U04.91.039 i 2022, felt nr. 25: NLR Øst, Sort: Innovator. Se Tabell 3.3-2 for mer opplysninger om behandlinger.

	Ubeh.	Muzuki+ Spot- light Plus	Ris- knusing	Ris- knusing+ Flam- ming	Varmt vann 3 l+3 l	Varmt vann 6 l + 6 l	Ris- knusing + varmt vann 3l	Varmt vann 3 l + 100 ml SP	Varmt vann 3 l + 50 l UNTE12	Ris- knusing + 50 ml SP	Sign. nivå
Ledd	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	Ledd 10	P-verdi
Ris/ stengel											
% friskt ris ved A	92	.	90	.	.	.	.	.	.	.	0,808
% friskt ris ved B	92a	100a	90a	100a	100a	100a	100a	100a	100a	100a	0,024
% friskt ris 14 d etter C (=Høsting)	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
% frisk stengel 14 d etter C (=Høsting)	35a	10b	0b	0b	8b	2b	0b	7b	8b	0b	<,001
Høsting og knollavling											
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	1,3	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,7	1,0	1,0	0,174
% knoller sluppet riset	89ab	85b	92ab	94ab	93ab	97a	92ab	85b	95ab	90ab	0,016
Totalavling, kg/daa	7157	6474	5809	6363	7071	6856	6539	6623	6619	6746	0,456
Avling <40 mm, kg/daa	43	35	35	0	34	25	35	114	31	17	0,429
Avling 40-60 mm, kg/daa	1763	1725	1581	2548	2029	1670	2207	3166	1691	2093	0,082
Avling >60 mm, Kg/daa	5350	4710	4192	3816	5003	5159	4304	3345	4899	4638	0,112
Middel knollvekt, g	200	213	189	185	199	213	189	165	217	195	0,113
Kvalitet knoller											
Avflassing, %	22	25	27	28	30	25	28	22	23	25	0,261
Tørrstoff, %	21,8	22,2	21,8	22,2	22,4	22,1	21,8	22,0	21,4	22,5	0,401
Bløte råter, vekt%	0	0	0	0	0,3	0	0	0	0	0	0,471
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Misform, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Grønne, vekt%	19,9	16,6	9,1	9,3	16,5	9,0	16,8	13,0	14,6	18,5	0,750
Vekstsprekk, vekt%	2,6	0	0	2,2	0	0	0	0	0	0	0,551
Skurv, 1-9 ²⁾	7,3	7,7	7,7	8,0	8,0	7,7	7,7	7,7	7,7	7,3	0,737
Indre defekter, gjennomskjæring av 10 knoller ³⁾											
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.

¹⁾slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ³⁾ Ingen andre indre defekter observert på dette feltet.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U04.91.039 / 25		NLR-enhet/ sted:	NLR Øst, Kirkenær		
Anleggsrute:	3,2 m x 8 m		Høsterute:	1,6 m x 6 m		
Nærmeste klimastasjon:	Årnes	km fra feltet: 7	Kartreferanse (UTM):	60°08'20.9"N 11°23'14.7"E		
Sprøytetid med dato			A: 2/9	B: 6/9	C: 14/9	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			Risiknust			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:			
Sprøytetype: NOR-sprøyta			Dysetrykk i Bar:	3 3		
Dysetype brukt: ... Gul Dyse.....						
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5,0	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm				3 3		
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm				2 4		
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting				2 2		
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)				3 2		
Vind ved sprøyting, m/sek.				1,0 1,0		
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting				2 3		
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting				2 2		
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)						
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)						

Forkultur:	
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Innovator

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			
Silt			
% leir	6	% silt	73
% sand			20
% organisk materiale	5,0	pH	5,5

Så/sette/plantetid:	13/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	Beg. blomstring 30/6
Registreringsdato(er):	1/9 – 6/9 – 14/9 - 28/9			Kultur BBCH ved registrering:	
Høstedata(er):	28/9				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Fenix+Titus+Biowet	130 ml + 3 g + 20 ml	29/5	0		12-4-18 + Optistart NP 12-23	100 + 9	13/5
Mospilan SG	25 +25 g	21/6 + 8/8			Nitrabor-Kalksalp. + 12-4-18	20 + 20	6/6 + 12/7
Mot tørråte m.fl.: Revus, Revus Top, Ranman Top, Amistar	60 ml, 60 ml, 50 ml, 50 ml	10 ggr. 3/7-29/8 (+ felt rundt 6+11/9)			Div. bladgj.		28/6-15/8

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	2 + 7			
	Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)			
Andre merknader:	Mye meldestokk. Blindfår langs 101 - 201 – 301. Væskeforbruk OK på sprøyta ledd			
Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11 2023	Ansvarlig: Kirsten Tøresen (sign)		

Tabell 3.3-7. Nedvisning og avling for serie U04.91.039 i 2022, felt nr. 24: NLR Innlandet, Sort: Asterix. Se Tabell 3.3-2 for mer opplysninger om behandlinger.

	Ubeh.	Muzuki+ Spot- light Plus	Ris- knusing	Ris- knusing+ Flam- ming	Varmt vann 3 l+3 l	Varmt vann 6 l + 6 l	Ris- knusing + varmt vann 3l	Varmt vann 3 l + 100 ml SP	Varmt vann 3 l + 50 l UNTE12	Ris- knusing + 50 ml SP*	Sign. nivå
Ledd	Ledd 1	Ledd 2	Ledd 3	Ledd 4	Ledd 5	Ledd 6	Ledd 7	Ledd 8	Ledd 9	Ledd 10	P- verdi
Ris/ stengel											
% friskt ris ved B	67	73	70	82	75	72	82	80	67	70	0,050
% friskt ris ved C	92 a	23 bcd	15 cd	10 cd	30 cb	17 bcd	10 cd	40 b	18 bcd	2 d	<,001
% friskt ris ved 4 d etter C	92 a	10 bc	8 bc	9 bc	13 bc	5 c	2 c	32 b	17 bc	2 c	<,001
% friskt ris 14 d etter C (=Høsting)	17 a	1 b	1 b	0 b	2 b	0 b	0 b	1 b	0 b	0 b	<,001
Ant. planter m/ gjenvekst pr. rute ved høsting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Høsting og knollavling											
Knollenes evne til å slippe riset 1-3 ¹⁾	2,0	2,0	1,7	1,7	2,0	1,7	1,0	1,7	1,7	1,3	0,771
% knoller sluppet riset	92 b	97 ab	98 ab	100 a	96 ab	99 ab	100 a	98 ab	99 ab	100 a	0,038
Totalavling, kg/daa	5115	5033	4438	4725	4741	4960	4430	5083	4790	4581	0,522
Avling <40 mm, kg/daa	378	564	626	470	392	521	510	575	415	683	0,546
Avling 40-60 mm, kg/daa	4210	4469	3678	4013	3840	4386	3799	4466	4284	3795	0,212
Avling >60 mm, Kg/daa	530	0	135	244	512	56	121	40	91	106	0,089
Middel knollvekt, g	91	78	76	89	88	81	80	83	79	73	0,584
Kvalitet knoller											
Avflassing, %	11	8	11	12	12	6	6	8	8	8	0,898
Tørrstoff, %	24,5	24,6	23,7	23,7	23,8	24,4	23,0	24,3	23,6	24,3	0,284
Bløte råter, vekt%	0,0	0,0	0,3	0,0	0	0,3	0	0	0	0,3	0,679
Tørre råter, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Misform, vekt%	0,9	0	0	0	0,8	0,5	0	0	0	0	0,669
Grønne, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Vekstsprek, vekt%	0	0	0	0	0	0	0	0,9	0	1,8	0,514
Skurv, 1-9 ²⁾	7,7	8,0	7,3	7,7	7,0	7,0	7,0	7,0	7,7	6,3	0,069
Indre defekter, gjennomskjæring av 10 knoller ³⁾											
Navlestrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.
Karstrengnekrose, antall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.

¹⁾slippe riset, skala 1-3, 1=slipper veldig lett, 3= sitter fast på riset. ²⁾ Skurv, skala 1-9, 1=100 dekket %, 9=0%. ³⁾ Ingen andre indre defekter observert på dette feltet.

*Pga. avvik i væskeforbruk er reell dose: Ledd 10, tid B: 60 ml Spotlight Plus.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk			
Serie/forsøksnr	U04.91.039 / 24		NLR-enhet/ sted: NLR Innlandet
Anleggsrute:	3,2 m x 8 m		Høsterute: 1,6 m x 4 m
Nærmeste klimastasjon:	km fra feltet:		Kartreferanse (UTM):
Sprøytetid med dato			A: 6/9 B: 8/9 C: 16/9
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			Risikust 9-10 9-10
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		
Sprøytetype:			
Dysetype brukt:.....	Dysetrykk i Bar:		
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.			
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			2 4
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)			
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			2 3
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)			
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2 2
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)			
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)			2 2
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0.9 0-0.9
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning			
Lysforhold ved sprøyting			3 3
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)			
Vekstforhold første uke etter sprøyting			2 2
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)			
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			19,9 18
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			53 49

Forkultur:	Bygg
Kultur art:	Potet
Kultur sort:	Asterix

Jordart (Sand - Silt - Leir - Morene - Myrjord)				Lettleire	
% leir	12	% silt	27	% sand	61
% organisk materiale			2,2	pH	5,4

Så/sette/plantetid:	24/5	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	8/9 - 16/9 - 20/9 - 3/10		Kultur BBCH ved registrering:		
Høstedata(er):	3/10				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Fenix + Boxer Titus	100 + 200 ml 2 g	7/6 15/6	0		12-4-18 +	48	16/5
Mospilan + Decis Mega	25 g + 15 ml	15/7 + 8/8			Optistart 12-23	10	24/5
Tørråte 5 ggr: Revus, Ranman, Revus Top, Revus x 2	60 ml, 20 ml, 60 ml	15/7-24/8			12-4-18 + Nitrabor	15 + 10	10 +12/7

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. Skadegjørere		x		
Mhp. Avling		x		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sjukdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)
Andre merknader:	Hyppet med skålhopper 12/7.
Avvik i væskeforbruk ledd 10, tid B: 3,81 kg (skal være 3,2 kg).	

Forsøket er delvis utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 8/11 2023	Ansvarlig: Kirsten Tøresen (sign)

4 Grønnsaker

4.1 Falsk såbed med/uten fiberduk etterfulgt av ugrasmiddel mot søtvier (serie U05.01.111)

v/Therese W. Berge, NIBIO, og Hilde Marie Saastad, NLR Øst.

4.1.1 Finansiering

Forprosjektet 'Problemugrasene Svartsøtvier og Begersøtvier – økt kunnskap om biologi, omfang og integrerte bekjempingsmetoder' finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA).

4.1.2 Formål

Teste falsk såbed med og uten dekking med fiberduk etterfulgt av ugrasmiddel (glyfosat eller Maister) mot søtvier (svartsøtvier og begersøtvier, hhv. *Solanum nigrum* L. og *S. physalifolium* Rusby = *S. nitidibaccatum* Bitter) før såing av kultur (reddik). Hypotesene var: 1) fiberduk vil føre til raskere oppspiring av søtvier-arter slik at bekjemping før såing kan skje raskere enn uten duk, 2) MaisTer WG er like effektivt som glyfosat i bekjempelsen av søtvier (før såing). (Forsøk i 2021 viste svært god effekt av MaisTer WG på svartsøtvier og alle andre ugras i serien U08.01.169 (Tørresen et al. 2022)).

4.1.3 Metoder

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **Tabell 4.1-1**.

Tabell 4.1-1: Planlagte behandlinger i forsøksserien.

Ledd	Fiberduk	Preparatnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g a.s./daa	Planlagt dose Preparat/daa	Reell dose Preparat/daa	Behandlingstid ¹⁾
1	Nei	1512	glyfosat	Glypper	90	250 ml	310 ml	A2
2	Ja	1512	glyfosat	Glypper	90	250 ml	284 ml	A1
3	Nei	1468+1469	foramsulfuron, jodsulfuron + rapsolje	MaisTer WG + Mero	2,25+0,08	7,5 g+100 ml	8.9 g+ 119 ml	A2
4	Ja	1468+1469	foramsulfuron, jodsulfuron + rapsolje	MaisTer WG + Mero	2,25+0,08	7,5 g+100 ml	8.3 g+ 110 ml	A1

¹⁾Planlagte sprøytetider: A1=A2=Når søtvier er på frøbladstadiet, A2=Når søtvier er på frøbladstadiet.

4.1.3.1 Forsøksplan og plassering

Ett forsøk ble anlagt av NLR Øst i Rygge kommune, som et blokkforsøk med 5 gjentak. De to ugrasmidlene var randomisert innen blokkene. Fiberduk var av praktiske årsaker lagt på alle ruter i samme «kolonne», se **Figur 4.1-1**.

Det ble sprøytet med Nor-sprøya, arbeidstrykk på 1,7 bar og 20 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Det var tørt i øverste 10 cm av jorda, ca. 20°C varmt og 39% RF ved sprøyting. Det var optimale vekstforhold både siste uke før og etter sprøyting.

4.1.3.2 Operasjoner og registreringer

I henhold til planen ble følgende operasjoner og registreringer utført av NLR-enheten:

- Utlegg av fiberduk i ledd 2 og ledd 4, utført 27. juni 2022.

- Tid A (søtvier er på frøbladstadiet): Rutevis ugrastelling (alle arter) basert på fire tellerammer à 0,25 kvm. Rutevis vurdering av prosent dekning av ugras (søtvier og dominerende arter), kultur og barmark. Utført 6. juli (dvs. 9 dager etter evt. utlegg av duk).
- Sprøyting ved tid A1 (=når søtvier er på frøbladstadiet i leddene med duk) og tid A2 (=når søtvier er på frøbladstadiet i ledd uten duk). Utført 8. juli i både tid A1 og tid A2.
- Tid B (rett før såing av kulturen): Rutevis vurdering av prosent dekning av ugras (søtvier og dominerende arter), kultur og barmark. Utført 25. juli.
- Tid C (ca. 3 uker etter såing): Rutevis ugrastelling (alle arter) basert på fire tellerammer à 0,25 kvm. Rutevis vurdering av prosent dekning av ugras (søtvier og dominerende arter), kultur og barmark. Utført 10. august.
- Forbruk av ugrasmiddel (for å beregne evt. avvik fra planlagt dose), sprøyting utført 8. juli.

Det var ikke planlagt å høste feltet. Det ble tatt jordprøve.

4	3	2	1
101	102	103	104
DUK		DUK	
2	3	4	1
201	202	203	204
DUK		DUK	
4	1	2	3
301	302	303	304
DUK		DUK	
2	3	4	1
401	402	403	404
DUK		DUK	
4	1	2	3
501	502	503	504
DUK		DUK	

Figur 4.1-1. Feltkart. Rutestr.: Anleggsruta 2 m bred x 4 meter lang = 8 kvm. Feltstr.: Nettostr.: 160 kvm =8 m bredt (2 m x 4 ruter) x 20 m langt (4 m x 5 ruter). Kanter kommer i tillegg.

4.1.3.3 Beregninger

Planlagt væskeforbruk pr ledd var 0,96 kg. Reelt forbruk i A-sprøytingene var fra 1,06 kg (ledd 4/MaisTer) - 1,19 kg (ledd 1/glyfosat), m.a.o. var det bare ledd 4 som var innenfor akseptabelt avvik på 10 % for GEP (0,86 - 1,06 kg). De tre andre var høyere. Reelle doser er derfor angitt i **Tabell 4.1-1**.

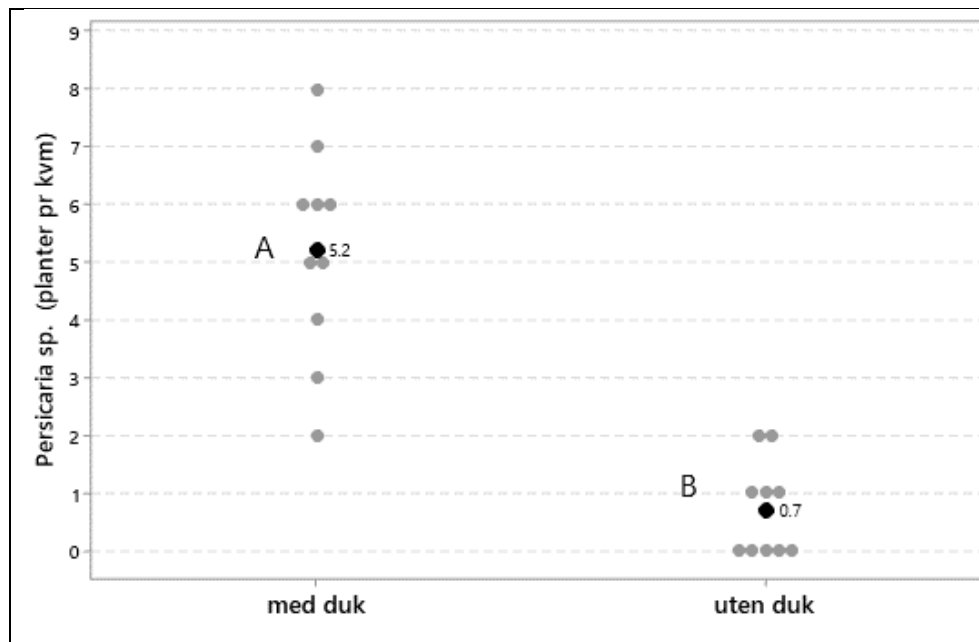
Ugrastellinger ble omregnet til antall planter per kvm. Data som var reg. 9 dager etter evt. utlegg av duk (og 2 dager før sprøyting) ble analysert med parvis t-test. Data reg. drøyt 4 uker etter sprøyting med glyfosat eller MaisTer ble analysert som randomisert blokkforsøk med 5 gjentak ('mixed effect model'). Tukey parvis test og p-verdi ≤ 0.05 ble brukt til å avgjøre om det var sikre forskjeller mellom behandlingene. Alle analyser ble utført i Minitab (versjon 19.2 (64-bit)).

4.1.4 Resultater og diskusjon

Søtvier-artene regnes som varmekjære. Det var derfor forventet at rutene med fiberduk skulle få varmere mikroklima og dermed raskere oppkomst av søtvier-artene (og andre arter), og dermed tidligere ugrasregistrering, sprøyting (planlagt tidspunkt var frøbladstadiet til søtvier) og såing av kulturen. Men slik ble det ikke. Grunnen til det kan være at det var svært varmt uansett i denne perioden. Derfor ble alle ruter i forsøket registrert for ugras samtidig.

Etter 9 dager med eller uten duk var det flere planter av **hønsegras** pr kvadratmeter der det hadde vært duk (5,2 planter pr kvm) sammenlignet med uten duk (0,7 planter pr kvm) jfr. **Figur 4.1-2**. Iflg. Korsmo-plansjene (Korsmo m. fl. 1981) er hønsegras-artene ikke spesielt varmekjære, så dette var ikke forventet. Forskjellen kan skyldes en tilfeldighet. Det var derimot ingen sikker forskjell i antall **svartsøtvier**, **begersøtvier**, eller deres sum mellom ledd med versus uten duk (**Tabell 4.1-2**). Det var det heller ikke for sum alle ugras eller de andre artene (**hønsehirse**, **meldestokk**, **då**-arter vassarve, tungras, vindelslirekne, tunbalderbrå og gjetertaske). Det samme gjaldt for dekningsgrad for de to søtvier-artene (begge null % både med og uten duk), meldestokk (0.21 % både med og uten duk) og hønsehirse (0.29 % både med og uten duk).

Figur 4.1-2 Antall planter av hønsegras den 6. juli, dvs. etter 9 dager med eller uten duk. Grå sirkler = verdier per enkeltrute; Svarte sirkler = gjennomsnittsverdier (LS means). Det var i gj.snitt signifikant flere planter av hønsegras der det hadde vært duk (parvis t-test, p-verdi ≤ 0.0001).

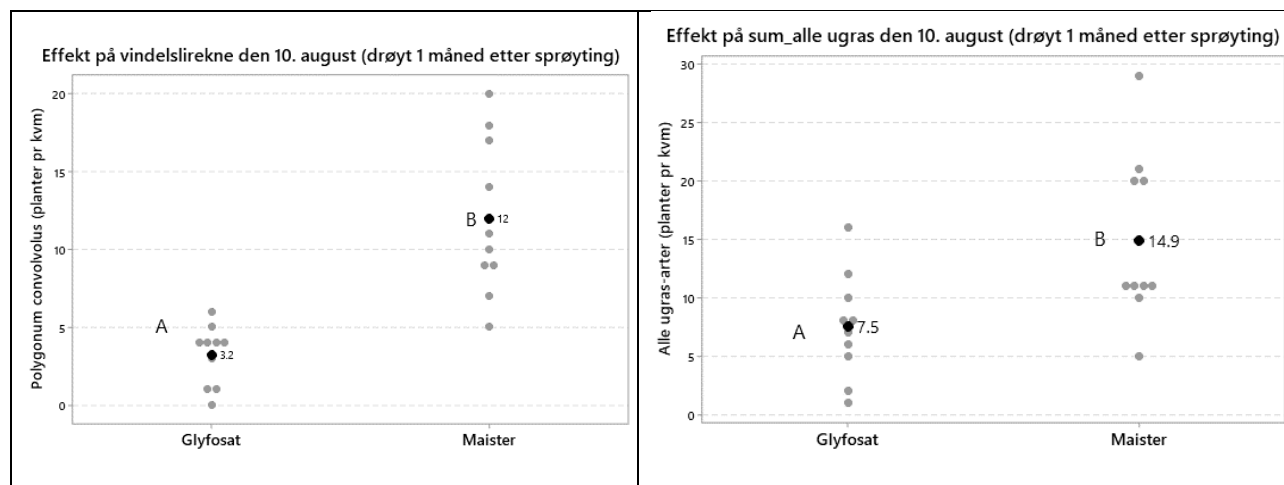

Drøyt 2 uker etter sprøyting var dekningsgrad for sum ugras ikke forskjellig mellom de to ugrasmidlene glyfosat og Maister. Dette var forventet. Både svartsøtvier og begersøtvier hadde 0 prosent dekning, mens både vindelslirekne og sum ugras var 0,1 prosent i samtlige ruter. Det var også enkeltplanter av hønsegras, meldestokk og hønsehirse (data ikke vist).

Drøyt 4 uker etter sprøyting var det derimot sikker forskjell mellom de to ugrasmidlene for antall planter av **vindelslirekne** og sum alle ugras (**Tabell 4.1-3**). MaisTer ga dårligere effekt enn glyfosat (**Figur 4.1-3**). Andre arter i feltet på dette tidspunktet var svartsøtvier, begersøtvier, meldestokk, vassarve, hønsegras, tungras, rødtvetann, vindelslirekne, tunbalderbrå, åkersvineblom, jordrøyk, tunrapp og hønsehirse og blåmelde* (som er beskrevet i fotnote neste side).

Drøyt 4 uker etter sprøyting var det sikker forskjell i dekningsgrad for kultur (MaisTer hadde noe lavere dekningsgrad enn glyfosat), barmark og nesten for vindelslirekne etter de to ulike ugrasmidlene. Men ingen forskjell for resterende ugrasarter eller sum ugras (**Tabell 4.1-4**). Både svartsøtvier og

begersøtvier hadde null prosent dekning. Sammenlignet med glyfosat, hadde MaisTer noe mindre dekningsgrad av kulturen. For barmark var det vice versa.

Figur 4.1-3 Antall planter av vindelslirekne og sum alle ugras drøyt 4 uker etter sprøyting (Tukey parvis test, p-verdi ≤ 0.05). Grå sirkler = hver enkeltrute; Svarte sirkler = gjennomsnitt for behandlingen (LS means). Det var signifikant bedre effekt av glyfosat enn Maister.

4.1.5 Konklusjon

Hypotese 2 (MaisTer WG er like effektivt som glyfosat i bekjempelsen av søtvier før såing) ble bekreftet. Hypotese 1 (fiberduk fører til raskere oppspiring av svartøtvier og begersøtvier slik at bekjemping før såing kan skje raskere enn uten duk) ble ikke bekreftet. Søtvier-artene regnes som varmekjære. Det var derfor forventet at rutene med fiberduk skulle få varmere mikroklima og dermed raskere oppkomst av søtvier-artene (og andre arter), og dermed tidligere ugrasregistrering, påfølgende sprøyting (planlagt på frøbladstadiet til søtvier) og såing av kulturen. Men slik ble det ikke. Grunnen kan være at det var svært varmt uansett i denne perioden. Ved framtidig utprøving av falsk såbed med og uten dekke er det viktig at dekking skjer så tidlig som mulig, og at man sjekker ofte nok for oppspirt søtvier. Hvis det er svært tørt bør en vurdere å vanne slik at det ikke er jordfuktighet som er den begrensede faktor på spiringen.

*) **Blåmelde** (*Oxybasis glauca*, tidligere *Chenopodium glaucum* s. str.) er ettårig og regnes av Artsdatabanken som livskraftig, likeså dens vanlige underart: **ugrasblåmelde** (*Oxybasis glauca* subsp. *glauca*) som er innført, mest trolig før 1800, og er knyttet til kulturlandskapet sørpå. Underarten kan være i noe tilbakegang, men neppe nok til å kunne vurderes som nær truet. Den andre underarten, **skaftblåmelde** (*Oxybasis glauca* subsp. *salina*, tidligere *Chenopodium glaucum* subsp. *salinum* eller *C. salinum*) er fremmed i Norge. Skaftblåmelde er meget hardfør og fra Nord-Amerika. Den kunne utmerket vel etablere seg på strender og i tørre, saline områder i Norge. Den synes imidlertid praktisk talt aldri å bli innført. Den er funnet én gang ved et mølleanlegg i Ro Stavanger 1971. Arten har lite potensial i Norge, men bare på grunn av manglende innførsel (Solstad m.fl. 2021)).

4.1.6 Resultattabeller og forsøksoplysninger

Tabell 4.1-2: Antall ugrasplanter pr kvm (LS means) den 6. juli, dvs. etter 9 dager med/uten duk i forsøksserie U05.01.111. Behandling som ikke deler samme bokstav er sikkert forskjellig fra hverandre (parvis t-test, sign.nivå 5%).

Behandling	Antall gjentak	Svart-søtvier	Beger-søtvier	Svartsøtvier+Begersøtvier	Hønse-gras	Melde-stokk	Då-arter	Hønse-hirse	Sum alle ugras
Uten duk (ledd 1 og ledd 3)	10	0.5 A	0.6 A	1.1 A	0.7 B	14.0 A	1.2 A	45.6 A	63.0 A
Med duk (ledd 2 og ledd 4)	10	0.9 A	1.5 A	2.4 A	5.2 A	13.3 A	2.5 A	36.9 A	61.3 A
P-verdi		0.309	0.302	0.240	≤ 0.0001	0.652	0.158	0.379	0.868

Tabell 4.1-3: Antall ugrasplanter pr kvm (LS means) den 10. august, dvs. drøyt 4 uker etter sprøyting i forsøksserie U05.01.111. Behandling som ikke deler samme bokstav er sikkert forskjellig fra hverandre (Tukey parvis test, sign.nivå 5%).

Behandling	Antall gjentak	Svart-søtvier	Beger-søtvier	Svartsøtv.+Begersøtv.	Vindel-slirekne	Hønse-gras	Melde-stokk	Hønse-hirse	Tun-rapp	Sum alle ugras
Glypper (ledd 1 og ledd 2)	10	0.1 A	0.1 A	0.2 A	3.2 A	0.0 A	1.6 A	0.9 A	0.8 A	7.5 A
MaisTer+Mero (ledd 3 og ledd 4)	10	0.000 A	0.1 A	0.1 A	12.0 B	0.5 A	0.2 A	1.5 A	0.0 A	14.9 B
P-verdi		0.334	1.000	0.531	≤ 0.0001	0.160	0.209	0.439	0.104	0.013

Tabell 4.1-4: Dekningsgrad (LS means) den 10. august, dvs. drøyt 4 uker etter sprøyting i forsøksserie U05.01.111. Behandling som ikke deler samme bokstav er sikkert forskjellig fra hverandre (Tukey parvis test, sign.nivå 5%).

Behandling	Antall gjentak	Kultur	Bar mark	Svart-søtvier	Beger-søtvier	Vindel-slirekne	Hønse-gras	Melde-stokk	Andre arter	Sum alle ugras
Glypper (ledd 1 og ledd 2)	10	9.1 A	88.9 A	0	0	1.7 A	0.1 A	0.2 A	0	2.0 A
MaisTer+Mero (ledd 3 og ledd 4)	10	6.0 B	91.4 B	0	0	2.6 A	0.0 A	0.0 A	0	2.6 A
P-verdi		0.00002	0.003	-	-	0.076	0.334	0.151	-	0.224

4.1.7 Referanser

Korsmo, E., Vidme, T. & Fykse, H. 1981. Korsmos ugrasplansjer. Norsk Landbruk/Landbruksforlaget Oslo. 295 s. ISBN 82-529-0462-9.

Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av blåmelde *Oxybasis glauca* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/16080>

Tørresen, K.S. (red.), Berge, T.W., Bitarafan, Z., Kaczmarek-Derda, W. 2022. Biologisk veiledningsprøving 2021 Ugrasmidler. NIBIO Rapport Volum 8 (nr. 108). 126 s.

Forsøksopplysninger – Hagebruksforsøk

Serie/forsøksnr	U05.01.111		Forsøksring/Sted:	NLR Øst	Huggenes
Anleggsrute:	4 m x 1,6 m		Høsterute:	Ikke høsta,	
Nærmeste klimastasjon:	Rygge	km fra feltet: 9	Koordinater:	N: 59.376546	Ø: 10.674065
Sprøytetid med dato			A1 og A2: 8/7		
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			12:45-13:30		
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras,	Art: Svartsøtvier	10			
	Art: Begersøtvier	10			
	Art				
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		-		
Sprøytetype: NORSPRØYTE					
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5	Vekta viste (kg):	5		
Dysetype brukt:	Hypro ULD 02-120		Dysetrykk i Bar:	1,7	
Jordfuktighet i de øvre 2 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			2		
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm <i>Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			2		
Vekstforhold siste uke før sprøyting <i>Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)</i>			1		
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: <i>Våte planter (1) - Tørre planter, saftspente (2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)</i>			-		
Vind ved sprøyting, m/sek. <i>0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning</i>			0-0,9		
Lysforhold ved sprøyting <i>Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)</i>			1		
Vekstforhold første uke etter sprøyting <i>Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige (5)</i>			1		
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			20 °C		
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			39 %		

Forkultur:		Jordart (<i>Sand - Silt - Leir - Morene - Myrjord</i>)	Siltig mellomsand		
Kultur art:	Reddik	% leir	5-10 %	% silt	
Kultur sort:		% organisk materiale	3,1 %	% sand	
Så/setting/plantetid:		Spiredato:		pH	6,7
Registreringsdato(er):		Skytedato (evt. blomstring):			
Høstedato(er):		Kultur BBCH ved registrering:	Før kulturen ble sådd/satt		

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen:

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket:	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere				
Mhp. avling				
Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)				
Andre merknader:	Reddik sådd etter ugrassprøytingen (ifm falsk såbed)			

4.2 Ugrasbekjemping i tidlig gulrot 2022 – Rogaland (serie U08.01.170)

v/Therese W. Berge, NIBIO, og Kari Aarekol, NLR Rogaland.

4.2.1 Finansiering

Prosjektet 'Regionalt nettverk og samarbejde om plantebeskyttelse i specialafgrøder' finansiert av EU Interreg ØKS, og NLR Småkulturer.

4.2.2 Formål

Teste virkestoff mot frøugras i tidliggulrot under plast basert på godkjente og ikke-godkjente ugrasmidler. Finne god løsning uten bruk av metribuzin (Sencor). (For øvrig samme leddliste som i tilsvarende forsøk i Østfold (serie U08.01.171), men generelt høyere doser).

4.2.3 Metoder

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **Tabell 4.2-1**.

Tabell 4.2-1: Behandlinger i forsøksserien

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Preparat per daa (ml, g)	Handelsnavn	gram a.s. pr daa	Tid ¹
1			Ubehandlet	Ubeh		A
2 ²	1238	aklonifen	100	Fenix	60.00	A
2 ²	1396	klomazon	10	Centium 36 CS	3.60	A
2 ²	1456	metribuzin	9	Sencor SC 600	5.40	A
3	1238	aklonifen	90	Fenix	54.00	A
3	1396	klomazon	7	Centium 36 CS	2.52	A
3	1510	diflufenikan	7.5	DFF 500 SC	3.75	A
3	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
4	1238	aklonifen	100	Fenix	60.00	A
4	1396	klomazon	10	Centium 36 CS	3.60	A
4	1510	diflufenikan	7.5	DFF 500 SC	3.75	A
5	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
5	1396	klomazon	10	Centium 36 CS	3.60	A
5	1181	metamitron	40	Goltix	28.00	A
6	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
6	1396	klomazon	10	Centium 36 CS	3.60	A
6	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
7	1238	aklonifen	100	Fenix	60.00	A
7	1396	klomazon	10	Centium 36 CS	3.60	A
7	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
8	1238	aklonifen	100	Fenix	60.00	A
8	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
8	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A

¹Sprøytetid: A= Rett etter såing, før plastlegging; ²Sammenlikningsbehandling i ledd 2

4.2.3.1 Forsøksplan og plassering

Ett forsøk ble anlagt av NLR Rogaland som et randomisert blokkforsøk med 3 gjentak. Det ble sprøytet med Nor-sprøyta med et arbeidstrykk på 1,8 bar og 25 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Ved sprøyting var det middels fuktig jord og 10 °C i lufta.

4.2.3.2 Registreringer

I henhold til planen skulle følgende registreringer og arbeid utføres av NLR-enheten:

- A-sprøyting rett etter såing, utført 18. mars, og alle doser i henhold til GEP-kravet.
- Rutevis ugrastelling (telling av alle ugras 4 tellerammer à 0,25 kvm), utført (etter plastavtak) 9. mai, dvs. drøyt 7 uker etter spr. (ubehandla ledd 1) eller 19. mai, dvs. knapt 9 uker etter spr. (resterende ledd).
- Vurdering av prosent dekning av ugras og kultur, utført samme datoer som ugrastelling.
- Gradering av eventuell skade på gulrotriset (jfr. **Tabell 4.2-2**), utført samme datoer som ugrastelling og dekningsgrad.
- Feltet ble høstet 4. august, og det ble tatt jordprøve.

Tabell 4.2-2: Skala brukt til skadegradering ("Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops", fra Peter Hartvig, Århus Univ., 23/4-2020).

Rating	"Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops"	Norsk oversettelse ved NIBIO (Therese W. Berge)
0	No injury	Ingen skade
10	Least significant injury of herbicide	Svak skade av ugrasmiddel
20	Clear injury of herbicide, but probably acceptable without affecting yield	Klar skade av ugrasmiddel, men antagelig akseptabel og uten effekt på avlinga
30	Clear injury of herbicide. On the limit of acceptable.	Klar skade av ugrasmiddel. På grensen til akseptabel.
40	Very clear injury of herbicide. Will probably affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil sannsynligvis påvirke avlinga
50	Very clear injury of herbicide. Will for sure affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil helt sikkert påvirke avlinga
60		
70		
80		
90		
100	All crop killed	Alle kulturplanter drept

4.2.3.3 Beregninger

Data ble analysert med ANOVA og 'mixed effects model' i programvaren Minitab (versjon 19.2 (64-bit)) med blokk som tilfeldig og ledd som fixed faktor. Fisher LSD parvis sammenligningstest ble benyttet for å skille signifikante (sikker effekt ved p-verdi $\leq 0,05$) forskjeller mellom leddene. Generelt var ledd 1 ikke med i denne analysen for å unngå at ubeh.kontroll – som generelt er svært infisert av ugras - «maskerer» vekk eventuelle forskjeller mellom behandla ledd. For å beregne effekt (prosent kontroll) i leddene 2-8 er vanlig gj.snitt (ikke LS means) for ledd 1 benyttet.

4.2.4 Resultater og diskusjon

4.2.4.1 Skade og dekningsgrad for kulturen

For de behandla leddene var dekningsgrad for kulturen 32-35 % (**Tabell 4.2-3**), og alle med større prosent dekning enn i ubehandla ledd (15 %). Det var beskjeden Centium-skade på gulrotriset i noen av leddene med Centium (**Tabell 4.2-3**). Ellers ingen skade.

4.2.4.2 Ugrasflora og ugraskontroll

Ugrasflora- og mengde i ubehandla ledd fremkommer av **Tabell 4.2-4**. Det var rel. mye ugras i feltet. Totalt drøyt 200 ugrasplanter pr kvm i gj.snitt fordelt på drøyt 30 tunrapp-planter pr kvm og ca. 175 tofrøblada planter pr kvm. De tofrøblada artene som dominerte var tunbalderbrå, vassarve, smånesle og gjetertaske. Det var også bl.a. svartsøtvier der.

Sannsynligvis er prosent ugraskontroll i de behandla leddene i forhold til ubeh. kontroll generelt underestimert ettersom ugraset i ubehandla ledd ble registrert 10 dager før resterende ledd.

Basert på **totalt antall ugras-planter** og **totalt antall tofrøblada ugras** var ingen behandling sikkert bedre enn ref. leddet (**Tabell 4.2-5**) Men leddet uten Centium, dvs. ledd 8 (70 og 69% effekt) var dårligere enn ref. leddet (82 og 84 % effekt).

For **tunbaldlerbrå** var behandlingene i leddene 3, 4 og 6 (87-88 % effekt), og spesielt ledd 8 (75 % effekt), dårligere enn ref. leddet som var godt (94 % effekt). Resterende ledd var like gode som ref. leddet.

For **vassarve** var behandlingen i ledd 8 dårligere (85 % effekt) enn ref. leddet (100 %) som var lik med resterende behandlinger (100 %).

For **gjetertaske** var alle behandlinger (98-100 % effekt) bedre enn ref. leddet (88 % effekt).

For **smånesle** og **tunrapp** var ingen behandlinger bedre eller dårligere enn ref. leddet (63 og 70 % effekt).

For **svartsøtvier** kunne ledd 6 (96 % effekt) og ledd 5 (92 % effekt) synes spesielt gunstige, men de var ikke sikkert forskjellig fra ref. leddet som hadde kun 40 % effekt.

Basert på **total ugrasdekningsprosent** (**Tabell 4.2-6**) ga alle behandlinger samme effekt (66-87 %) som ref. leddet (74 %). Men leddene 3 og 6 (begge 87 % effekt) var sign. bedre enn leddene 4 og 8 (knappt 70 %).

4.2.4.3 Salgbar avling

Frasorterte røtter skyldtes hovedsakelig greina, men også noen sprukne røtter. Salgbar avling pr ledd er vist i **Tabell 4.2-7**.

Vurdert i kg pr daa var ingen beh. sikkert bedre eller dårligere enn ref. leddet (8031 kg). Behandla ledd var fra 7748 kg (ledd 4) til 9472 kg (ledd 3) som var sign. forskjellig (Hvis ledd 1 ble utelatt i analysen var forskjellen ikke sikker). Det var minst og størst avling i de to samme leddene som i tilsvarende serie i Østfold.

Vurdert som antall røtter pr 10 kvm var det heller ingen behandling som var sikkert bedre eller dårligere enn ref. leddet (747 røtter), ei heller sammenlignet med ubeh. kontroll (829 røtter). (Samme resultat hvis ledd 1 ble uteatt i ananlysen) Behandla ledd varierte fra 747 røtter (ledd 2/ref) til 885 røtter (ledd 7).

4.2.5 Konklusjon

For salgbar avling var ingen behandling bedre eller dårligere enn referanse-leddet (100 Fenix +10 Centium +9 Sencor). Men som i tilsvarende serie i Østfold gav ledd 3 - som bestod av fire preparat (90 Fenix +7 Centium+7.5 DFF + 50 Boxer) -, den høyeste avlinga og ledd 4 (100 Fenix +10 Centium+7.5 DFF) den minste avlinga.

Vurdert som **alle ugrasplanter pr kvm** var ingen behandlinger bedre enn referanse leddet (82 % effekt). Men ledd 8 (100 Fenix+50 Boxer+9 DFF) var signifikant sikkert dårligere (70 % effekt) enn referanse leddet grunnet relativt svak effekt på **tunbaldlerbrå** og **vassarve**. Ledd 8 kan ikke anbefales hvis mye tunbaldlerbrå og vassarve på arealet.

Basert på **total ugrasdekningsprosent** var leddene 3 og 6 (begge 87 % effekt) sign. bedre enn leddene 4 og 8 (knappt 70 %). Ledd 3 med fire preparat, 90 Fenix +50 Boxer +7.5 DFF + 7 Centium, er interessant pga god effekt og høy avling.

Konklusjon, begge feltene i tidliggulrot (dvs. serie U08.01.170 = Rogaland og U08-01.171 = Østfold):

- Ingen behandlinger ga sprøyteskade av betydning på gulrotriset (begge felt)
- Salgbar avling: Ingen behandling bedre el. dårligere enn referanseleddet (begge felt). I begge felt ble det størst avling i ledd 3 (= Fenix+ Centium+ DFF + Boxer), og minst avling i ledd 4 (= Fenix + Centium+DFF).
- Total ugraseffekt: Ingen behandlinger bedre enn referanseleddet (begge felt)
- Total ugraseffekt: Ledd 8 i Rogaland (100 Fenix+50 Boxer+9 DFF), ledd 5 (50 Boxer + 7 Centium + 30 Goltix) og ledd 6 (50 Boxer + 7 Centium + 9 DFF) i Østfold var alle dårligere enn ref. leddet
- Hvis mye **meldestokk**: Ikke dropp Fenix i blandingen (jfr. Østfold-feltet)
- Hvis **vassarve** viktig i feltet: Ikke dropp Centium i blandingen (jfr. Rogaland-feltet)
- Hvis **svartsøtvier** viktig: Ref. leddet utilstrekkelig. Ledd 3 (50 Boxer + 5/7 Centium + 6/7,5 DFF + 70/90 Fenix) viste 63/64 % effekt (Østfold/Rogaland). Følgende to ledd var svært gode i Rogaland, men ikke i Østfold:
  - ledd 5 (50 Boxer+10 Centium+40 Goltix): 92 % effekt. *Men i Østfold var denne elendig (= 0% effekt)*
  - ledd 6 (50 Boxer+10 Centium+9 DFF): 96 % effekt. *I Østfold kun 47 % effekt.*

Disse forskjellene i resultater kan vi ikke forklare.

4.2.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 4.2-3: Dekningsgrad for kultur og evt. prosent skade på gulrottriset (jfr. Tabell 4.2-2) vurdert 9. mai (ledd 1) og 19. mai (resterende ledd).

Ledd	Behandling	Dekningsgrad kulturen (%)		Dekningsgrad kulturen (%)		Skade (%)	
1	Ubeh. kontroll	15.0	B	-	-	0.0	-
2 ¹	100 Fenix+10 Centium 36 CS+9 Sencor	31.7	A	31.7	A	0.0	A
3	90 Fenix+7 Centium+7.5 DFF + 50 Boxer	33.3	A	33.3	A	0.0	A
4	100 Fenix+10 Centium+7.5 DFF 500 SC	33.3	A	33.3	A	0.0	A
5	50 Boxer+10 Centium+40 Goltix	33.3	A	33.3	A	3.3	A
6	50 Boxer+10 Centium+9 DFF 500 SC	33.3	A	33.3	A	3.3	A
7	100 Fenix+10 Centium+9 DFF 500 SC	33.3	A	33.3	A	3.3	A
8	100 Fenix+50 Boxer+9 DFF 500 SC	35.0	A	35.0	A	0.0	A
P-verdi		<0.0001		0.874		0.468	

¹)Sammenlikningsbehandling i ledd 2

Tabell 4.2-4: Ugrasflora (gj.snitt, minimum og maksimum i ubeh. kontroll) i serie U08.01.170 (Rogaland) registrert 9. mai.

Art/gruppe	Bayer-kode	Gj.snitt (planter pr kvm)	Minimum (planter pr kvm)	Maksimum (planter pr kvm)
Sum alle ugras		209.0	144	292
Tunrapp	POAAN	33.7	31	37
Tofrøblada ugras		175.3	111	261
Tunbalderbrå	MATMT	93.0	41	159
Vassarve	STEME	18.0	13	22
Smånesle	URTUR	18.0	13	21
Gjetertaske	CAPBP	16.3	7	26
Svartsøtvier	SOLNI	8.3	0	24
Åkersvineblom	SENVU	7.0	4	9
Rødtvetann	LAMPU	4.3	0	11
Mjølke	<i>Epilobium</i>	3.7	3	5
Tungras	POLAV	3.7	0	7
Meldestokk	CHEAL	2.3	1	3
Linbendel	SPRAR	0.7	0	2

Tabell 4.2-5. Gj.snitt per ledd (som LS mean, unntatt i ledd 1 som er vanlig gj.snitt) og verdier i kursiv er prosent ugraskontroll pr behandla ledd i forhold til ubehandla ledd 1 for sum alle ugras, tunrapp, sum tofrøblada ugras, og diverse tofrøblada arter basert på antall ugrasplanter per kvm. Behandlinger som ikke deler samme bokstav er sign. forskjellig fra hverandre.

Ledd	Sum alle ugras	Tunrapp	Tofrøbl. ugras	Tunbalderbrå	Vassarve	Gjetertaske	Smånesle	Svartsøtvier	
1	209.0	33.7	175.3	93.0	18.0	16.3	18.0	8.3	
2 ¹	37.3 B	82.2 10.0 A	70.3 27.3 B	84.4 5.3 C	94.3 0.0 B	100.0 2.0 A	87.7 6.7 AB	62.8 5.0 AB	39.8
3	46.3 AB	77.8 11.3 A	66.5 35.0 AB	80.0 11.3 B	87.8 0.0 B	100.0 0.0 B	100.0 6.3 AB	65.0 3.0 AB	63.9
4	55.0 AB	73.7 13.7 A	59.3 41.3 AB	76.4 12.3 B	86.8 0.0 B	100.0 0.0 B	100.0 7.0 AB	61.1 12.7 A	0.0
5	46.3 AB	77.8 14.0 A	58.5 32.3 B	81.6 8.3 BC	91.1 0.0 B	100.0 0.3 B	98.2 17.0 A	5.6 0.7 B	91.6
6	37.3 B	82.2 9.0 A	73.3 28.3 B	83.9 12.0 B	87.1 0.0 B	100.0 0.0 B	100.0 12.0 AB	33.3 0.3 B	96.4
7	35.7 B	82.9 10.7 A	68.2 25.0 B	85.7 7.7 BC	91.7 0.0 B	100.0 0.0 B	100.0 3.3 B	81.7 5.7 AB	31.3
8	63.7 A	69.5 8.7 A	74.2 55.0 A	68.6 23.7 A	74.5 2.7 A	85.0 0.0 B	100.0 5.7 B	68.3 6.7 AB	19.3
P-verdi	0.122	0.63	0.122	0.00022	0.000043	0.054	0.214	0.217	

¹)Sammenlikningsbehandling i ledd 2

Tabell 4.2-6: Gj.snittlig dekningsgrad for sum ugras (LS mean i behandla ledd) og prosent ugraskontroll pr behandla ledd i forhold til ubehandla ledd 1 (basert på dekningsgrad for sum ugras).

Ledd	Behandling	Ugrasdekning (%)	Prosent effekt (%)
1	Ubeh. kontroll	57.3 -	-
2 ¹	100 Fenix+10 Centium 36 CS+9 Sencor SC 600	14.7 AB	74.4
3	90 Fenix+7 Centium+7.5 DFF 500 SC+ 50 Boxer	7.7 B	86.6
4	100 Fenix+10 Centium+7.5 DFF 500 SC	18.0 A	68.6
5	50 Boxer+10 Centium+40 Goltix	10.0 AB	82.6
6	50 Boxer+10 Centium+9 DFF 500 SC	7.7 B	86.6
7	100 Fenix+10 Centium+9 DFF 500 SC	9.7 AB	83.1
8	100 Fenix+50 Boxer+9 DFF 500 SC	19.3 A	66.3
P-verdi		0.121	

¹)Sammenlikningsbehandling i ledd 2

Tabell 4.2-7: Salgbar avling (LS means) som antall kilo per daa og antall røtter pr 10 kvm.

Ledd	Behandling	Kg gulrot pr daa	Antall gulrøtter pr 10 kvm
1	Ubeh. kontroll	9295.1AB	829.3A
2 ¹	100 Fenix +10 Centium 36 CS+9 Sencor SC 600	8031.1AB	747.1A
3	90 Fenix +7 Centium+7.5 DFF 500 SC+ 50 Boxer	9472.0A	852.9A
4	100 Fenix +10 Centium+7.5 DFF 500 SC	7748.4B	755.1A
5	50 Boxer +10 Centium+40 Goltix	8541.3AB	828.9A
6	50 Boxer +10 Centium+9 DFF 500 SC	9103.1AB	800.4A
7	100 Fenix+10 Centium+9 DFF 500 SC	9140.9AB	885.3A
8	100 Fenix+50 Boxer+9 DFF 500 SC	9193.3AB	822.7A
P-verdi		0.338	0.866

¹)Sammenlikningsbehandling i ledd 2

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U08.01.170		NLR-enhet/ sted:	NLR Rogaland			
Anleggsrute:	1,5 m x 7m		Høsterute:	1,5 m x 5 m			
Nærmeste klimastasjon:	Obrestad	km fra feltet: 20	Koordinater:	N:58° 32'32.6"		Ø:5° 44'37.1"	
Sprøytetid med dato			A:18/3	B: / /	C: / /	D: / /	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			9:00-11:00				
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras	Art:		-				
	Art:		-				
Utvikling av kultur ved sprøyting BBCH:			00				
Sprøytetype: Nor-sprøyte							
Dysetype brukt: Hypro ULD 12002 (gul)			Dysetrykk i	1,8			
Bar:							
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd: 3.00	Vekta viste (kg):	3 kg				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			3				
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			3				
Vekstforhold siste uke før sprøyting <i>Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige (5)</i>			-				
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: <i>Våte planter (1) - Tørre planter, saftspente (2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)</i>			-				
Vind ved sprøyting, m/sek. <i>0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning</i>			1,0-1,9-NV				
Lysforhold ved sprøyting <i>Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)</i>			2				
Vekstforhold første uke etter sprøyting <i>Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige (5)</i>			2				
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			10 °C				
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			80 %				

Forkultur:	Korn		Jordart (<i>Sand - Silt - Leir - Morene - Myrjord</i>): Finsand				
Kultur art:	Gulrot		% leir	< 5 %	% silt	% sand	
Kultur sort:	Napoli		% organisk materiale	2,3 %	pH	6,3	
Så/sette/plantetid:	18/3-22	Spiredato:	Skytedato (evt. blomstring):				
Registreringsdato(er):	9/5-22, 19/5-22		Kultur BBCH ved registrering:				
Høstedata(er):	4/8-22						

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
					12-4-18		18/3
					K49%		18/3
					Nitrabor		18/3
					Nitrabor		
Vurdering av kvaliteten på forsøket				Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere				XX			
Mhp. avling				XX			
Årsak til evt. lavt avlingsnivå:							
<i>Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sjukdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)</i>							
Andre merknader:							
Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.				Dato: 14. juni	Therese W Berge (sign)		

4.3 Ugrasbekjemping i tidlig gulrot 2022 – Østfold (serie U08.01.171)

v/Therese W. Berge, NIBIO, og Hilde Marie Saastad, NLR Øst.

4.3.1 Finansiering

Prosjektet 'Regionalt nettverk og samarbejde om plantebeskyttelse i specialafgrøder' finansiert av EU Interreg ØKS, og NLR Småkulturer.

4.3.2 Formål

Teste virkestoff mot frøugras i tidliggulrot (under plast) basert på godkjente og ikke-godkjente ugrasmidler. Finne god løsning uten bruk av metribuzin (Sencor). (For øvrig leddliste som i tilsvarende forsøksserie i Rogland (serie U08.01.170), men generelt lavere doser).

4.3.3 Metoder

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **Tabell 4.3-1**.

Tabell 4.3-1: Behandlinger i forsøksserien i Østfold.

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Preparat per daa (ml, g)	Handelsnavn	gram a.s.per daa	Tid ¹
1	-	-	Ubehandlet	-	-	A
2 ²	1238	aklonifen	70	Fenix	42.00	A
2 ²	1396	klomazon	7	Centium 36 CS	2.52	A
2 ²	1456	metribuzin	5.3	Sencor SC 60	3.18	A
3	1238	aklonifen	70	Fenix	42.00	A
3	1396	klomazon	5	Centium 36 CS	1.80	A
3	1510	diflufenikan	6	DFF 500 SC	3.00	A
3	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
4	1238	aklonifen	70	Fenix	42.00	A
4	1396	klomazon	7	Centium 36 CS	2.52	A
4	1510	diflufenikan	6	DFF 500 SC	3.00	A
5	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
5	1396	klomazon	7	Centium 36 CS	2.52	A
5	1181	metamitron	30	Goltix	21.00	A
6	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
6	1396	klomazon	7	Centium 36 CS	2.52	A
6	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
7	1238	aklonifen	70	Fenix	42.00	A
7	1396	klomazon	7	Centium 36 CS	2.52	A
7	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
8	1238	aklonifen	70	Fenix	42.00	A
8	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A
8	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A

¹)Sprøytetid: A= Rett etter såing, før plastlegging; ²)Sammenlikningsbehandling i ledd 2

4.3.3.1 Forsøksplan og plassering

Ett forsøk ble anlagt av NLR Øst i Råde kommune som et randomisert blokkforsøk med 3 gjentak. Det ble sprøytet med Nor-sprøyta med et arbeidstrykk på 1,7 bar og 25 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Ved sprøyting var det rim og tørt øverst i jorda, middels fuktig i sjiktet 2-10 cm, og kaldt i lufta (0,5 °C).

4.3.3.2 Registreringer

I henhold til planen skulle følgende registreringer og arbeid utføres av NLR-enheten:

- A-sprøyting rett etter såing, utført 31. mars, og alle planlagte doser ihh til GEP-kravet.
- Rutevis ugrastelling (telling av alle ugras 4 tellerammer à 0,25 kvm), utført (etter plastavtak) den 20. mai (dvs. drøyt 7 uker etter spr.).
- Vurdering av prosent dekning av ugras og kultur, utført utført samme dato som ugrastelling.
- Gradering av eventuell skade på gulrotriset (jfr. **Tabell 4.3-2**), utført samme dato som ugrastelling og dekningsgrad.
- Feltet ble høstet 8. august, og det ble tatt jordprøve.

Tabell 4.3-2: Skala for skadegradering ("Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops", fra Peter Hartvig, Århus Univ., 23/4-2020).

Rating	"Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops"	Norsk oversettelse ved NIBIO (Therese W. Berge)
0	No injury	Ingen skade
10	Least significant injury of herbicide	Svak skade av ugrasmiddel
20	Clear injury of herbicide, but probably acceptable without affecting yield	Klar skade av ugrasmiddel, men antagelig akseptabel og uten effekt på avlinga
30	Clear injury of herbicide. On the limit of acceptable.	Klar skade av ugrasmiddel. På grensen til akseptabel.
40	Very clear injury of herbicide. Will probably affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil sannsynligvis påvirke avlinga
50	Very clear injury of herbicide. Will for sure affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil helt sikkert påvirke avlinga
60		
70		
80		
90		
100	All crop killed	Alle kulturplanter drept

4.3.3.3 Beregninger

Data ble analysert med ANOVA og 'mixed effects model' i programvaren Minitab (versjon 19.2 (64-bit) med blokk som tilfeldig og ledd som 'fixed' faktor. Fisher LSD parvis sammenligningstest ble benyttet for å skille signifikante (sikre) forskjeller mellom de behandlede leddene (sikker effekt ved p-verdi $\leq 0,05$).

4.3.4 Resultater og diskusjon

4.3.4.1 Skade og dekningsgrad av kulturen

Det var ingen skade av ugrasmidlene og i alle ledd var dekningsgrad for kulturen 60 % (**Tabell 4.3-3**).

4.3.4.2 Ugrasflora og ugraskontroll

Ugrasflora- og mengde i ubehandla ledd i feltet er vist i **Tabell 4.3-4**. Det var svært mye ugras i feltet. I gj.snitt nesten 450 ugrasplanter pr kvm fordelt på ca. 300 tofrøblada planter og nesten 150 planter av grasugras pr kvm. Artene som dominerte var meldestokk, tunrapp, hønsehirse, åkergråurt og svartstøtvier.

Basert på **total ugrasdekning (Tabell 4.3-5)** ga Goltix-leddet uten Fenix (dvs. ledd 5) dårlig effekt (50 % effekt). Resterende behandlinger var gode, 81-94 %, og like god som ref. leddet (92 %).

Basert på **totalt antall ugras-planter per kvm** var de to leddene uten Fenix, dvs. ledd 5 og ledd 6, relativt svake, med 71 og 76 % effekt (**Tabell 4.3-6**). Resterende ledd viste god effekt og like god som i

ref. leddet (93 %). Ledd 3 – som bestod av fire preparat - hadde færrest antall ugras, men var ikke sign. bedre enn ref. leddet.

For **totalt antall tofrøblada ugras-planter** pr kvm (**Tabell 4.3-7**) viste de to leddene uten Fenix (ledd 5 og ledd 6) relativt svak effekt (71 og 76 % effekt). Resterende behandlinger var like gode som ref. leddet (90 % effekt).

De to leddene uten Fenix (ledd 5 og 6) var relativt svake (82 og 76 % effekt) mot **meldestokk**. Ellers var det utmerket og like god effekt som ref. leddet (100 % effekt), jfr. **Tabell 4.3-7**.

Alle behandlinger ga utmerket bekjempelse av **åkergråurt**, jfr. **Tabell 4.3-7**.

Mot **svartsøtvier** (**Tabell 4.3-7**) var ingen behandling bedre eller dårligere enn ref. leddet som også var svakt (< 30 % effekt). Ledd 3 med fire preparat (63 % effekt) var best, men bare sign. bedre enn ledd 5 (0 % effekt).

Mot **hønehirse** var ref. leddet og ledd 3 svært gode (hhv. 95 og 92 % effekt) og begge var sign. bedre enn Goltix-leddet, dvs. ledd 5 (ca. 2 % effekt). Ellers ingen sikre forskjeller (**Tabell 4.3-7**).

Mot **tunrapp** (**Tabell 4.3-7**) ga ledd 6 (50 Boxer+7 Centium+9 DFF 500 SC) dårligere bekjempelse (78 % effekt) enn alle andre behandlinger inkl. ref. leddet (100 % effekt). Ledd 6 og ledd 5 (50 Boxer+7 Centium+30 Goltix) var begge uten Fenix, men ledd 5 inkluderte Goltix. Både Fenix og Goltix er ifølge etikettene som gode mot tunrapp.

4.3.4.3 Salgbar avling

Salgbar avling pr ledd er vist i **Tabell 4.3-8**.

Vurdert i kg pr daa var ingen beh. sikkert bedre eller dårligere enn ref. leddet (8462 kg pr daa).

Behandla ledd var fra 8035 kg i ledd 4 til 8636 kg i ledd 3. Det var lavest og størst avling i de to samme leddene som i tilsvarende felt i Rogaland.

Vurdert som antall røtter pr 10 kvm var det heller ingen behandling som var sikkert bedre eller dårligere enn ref. leddet (912 røtter), ei heller sammenlignet med ubeh. kontroll. Behandla ledd varierte fra 839 røtter (ledd 8) til 940 røtter (ledd 5).

4.3.5 Konklusjon

Salgbar avling: Ingen behandling bedre eller dårligere enn referanse-leddet (70 Fenix +7 Centium +5,3 Sencor). Men som i tilsvarende serie i Rogaland ga ledd 3, - som bestod av fire preparat (70 Fenix +5 Centium+6 DFF+ 50 Boxer) -, den høyeste avlinga, mens ledd 4 (70 Fenix +7 Centium+6 DFF) ga den dårligste avlinga. Det var ingen sprøyteskader på riset.

Ugraseffekt vurdert som **sum alle ugrasplanter pr kvm**: Ingen behandlinger bedre enn referanse-leddet som var godt (93 % kontroll). Leddene 5 og 6 viste dårligere effekt (71 og 76 % effekt) enn referanse-leddet grunnet relativt svak effekt mot **meldestokk** (ledd 5 og ledd 6), **tunrapp** (ledd 6) og **hønehirse** (ledd 5). Basert på total ugrasdekning ga ledd 5 bare 50 % effekt.

Mot **svartsøtvier** var ledd 3 (63 % effekt) bedre enn ledd 5 (0 % effekt). Referanse-leddet viste < 30 % effekt.

Mot **hønehirse**: var både ledd 3 og referanse-leddet svært gode (begge > 92 %) og sikkert bedre enn det svært dårlige ledd 5 (ca. 2% effekt)

Konklusjon, begge feltene i tidliggulrot (dvs. serie U08.01.170 =Rogaland og U08.01.171 = Østfold)):

- Ingen behandlinger ga sprøyteskade av betydning på gulrottriset (begge felt)

- Salgbar avling: Ingen behandling bedre el. dårligere enn ref. leddet (begge felt). I begge felt ble det størst avling i ledd 3 (= Fenix+ Centium+ DFF + Boxer), og minst avling i ledd 4 (= Fenix + Centium+DFF).
- Total ugraseffekt: Ingen behandlinger bedre enn ref. leddet (begge felt)
- Total ugraseffekt: Ledd 8 i Rogaland (100 Fenix+50 Boxer+9 DFF), ledd 5 (50 Boxer + 7 Centium + 30 Goltix) og ledd 6 (50 Boxer + 7 Centium + 9 DFF) i Østfold var alle dårligere enn ref. leddet
- Hvis mye **meldestokk**: Ikke dropp Fenix i blandingen (jfr. Østfold-feltet)
- Hvis **vassarve** viktig i feltet: Ikke dropp Centium i blandingen (jfr. Rogaland-feltet)
- Hvis **svartsøtvier** viktig: Ref. leddet utilstrekkelig. Ledd 3 (50 Boxer + 5/7 Centium + 6/7,5 DFF + 70/90 Fenix) viste 63/64 % effekt (Østfold/Rogaland). Følgende to ledd var svært gode i Rogaland, men ikke i Østfold:
  - ledd 5 (50 Boxer+10 Centium+40 Goltix): 92 % effekt. *Men i Østfold var denne elendig (= 0% effekt)*
  - ledd 6 (50 Boxer+10 Centium+9 DFF): 96 % effekt. *I Østfold kun 47 % effekt.*

Disse forskjellene i resultater kan vi ikke forklare.

4.3.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 4.3-3: Dekningsgrad for kultur og evt. prosent skade på gulrotriset (jfr. Tabell 4.3-2) vurdert drøyt 7 uker etter sprøyting.

Ledd	Behandling	Prosent skade på gulrotriset(%)	Dekningsgrad for kultur (%)
1	Ubeh. kontroll	0.0	60.0
2	Ref. (70 Fenix+7 Centium 36 CS+5.3 Sencor SC 600)	0.0	60.0
3	70 Fenix+5 Centium+6 DFF 500 SC+ 50 Boxer	0.0	60.0
4	70 Fenix+7 Centium+6 DFF 500 SC	0.0	60.0
5	50 Boxer+7 Centium+30 Goltix	0.0	60.0
6	50 Boxer+7 Centium+9 DFF 500 SC	0.0	60.0
7	70 Fenix+7 Centium+9 DFF 500 SC	0.0	60.0
8	70 Fenix+50 Boxer+9 DFF 500 SC	0.0	60.0

Tabell 4.3-4: Ugrasflora og ugrasmengde (gj.snitt, min. og maks. i ubeh. kontroll) i serie U08.01.171 (Østfold) registrert 20. mai (dvs. drøyt 7 uker etter spr.).

Art/gruppe	Bayer-kode	Gjennomsnitt (planter pr kvm)	Minimum (planter pr kvm)	Maksimum (planter pr kvm)
Alle ugras		446.7	285	609
Tofrøblada ugras		297.3	223	375
Tunrapp	POAAN	107.7	43	205
Hønsehirse	ECHCG	41.7	19	77
Meldestokk	CHEAL	196.7	141	233
Åkergråurt	GNAUL	40.3	18	78
Svartsøtvier	SOLNI	39.3	31	51
Brønnkarse	RORIS	5.3	2	8
Åkersvineblom	SENVU	4.0	0	7
Vassarve	STEME	3.7	1	7
Tunbalderbrå	MATMT	2.7	0	4
Vindelslirekne	POLCO	1.7	0	5
Gjetertaske	CAPBP	1.0	0	3
Åkergull	ERYCH	1.0	0	3
Groblad	PLAMA	0.7	0	1
Vasspepper	POLHY	0.3	0	1
Hønsegras	PRASS	0.3	0	1
Tungras	POLAV	0.3	0	1

Tabell 4.3-5: Gj.snittlig dekningsgrad for sum ugras (LS mean i behandla ledd) og prosent ugraskontroll pr behandla ledd i forhold til ubehandla ledd 1 (basert på dekningsgrad for sum ugras) drøyt 7 uker etter sprøyting.

Ledd	Behandling	Dekningsgrad sum ugras (%)		Prosent effekt (%)
1	Ubeh. kontroll	40.00	-	-
2	70 Fenix+7 Centium 36 CS+5.3 Sencor SC 600	3.3	B	91.8
3	70 Fenix+5 Centium+6 DFF 500 SC+ 50 Boxer	2.3	B	94.3
4	70 Fenix+7 Centium+6 DFF 500 SC	5.7	B	85.8
5	50 Boxer+7 Centium+30 Goltix	20.0	A	50.0
6	50 Boxer+7 Centium+9 DFF 500 SC	7.7	B	80.8
7	70 Fenix+7 Centium+9 DFF 500 SC	7.0	B	82.5
8	70 Fenix+50 Boxer+9 DFF 500 SC	6.7	B	83.3
P-verdi		0.029		

Tabell 4.3-6: Gj.snittlig totalt antall ugras (LS means unntatt i ledd 1) og prosent ugraskontroll sammenlignet med ledd 1 drøyt 7 uker etter sprøyting.

Ledd	Behandling	Alle ugras (planter pr kvm)		Prosent effekt (%)
1	Ubeh. kontroll	446.7	-	-
2	70 Fenix+7 Centium 36 CS+5.3 Sencor SC 600	31.0	C	93.1
3	70 Fenix+5 Centium+6 DFF 500 SC+ 50 Boxer	20.0	C	95.5
4	70 Fenix+7 Centium+6 DFF 500 SC	50.3	C	88.7
5	50 Boxer+7 Centium+30 Goltix	129.0	A	71.1
6	50 Boxer+7 Centium+9 DFF 500 SC	109.0	AB	75.6
7	70 Fenix+7 Centium+9 DFF 500 SC	57.7	BC	87.1
8	70 Fenix+50 Boxer+9 DFF 500 SC	45.7	C	89.8
P-verdi		0.008		

Tabell 4.3-7: Gj.snittlig antall ugras (LS means unntatt i ledd 1) og prosent ugraskontroll sammenlignet med ledd 1 drøyt 7 uker etter sprøyting.

Ledd	Tofrøblada ugras_Effekt				Åkergråurt_Effekt				Svartsøtvier_Effekt			
	Tunrapp_Effekt		Hønsehirse_Effekt		Meldestokk_Effekt		t		t		t	
1	297.3	-	107.7	-	41.7	-	196.7	-	40.3	-	39.3	-
2	29.0	BC 90.2	0.0	B 100.0	2.0	B 95.2	0.0	B 100.0	0.0	A 100.0	28.0	AB 28.8
3	16.7	C 94.4	0.0	B 100.0	3.3	B 92.1	0.0	B 100.0	0.0	A 100.0	14.7	B 62.6
4	30.3	BC 89.8	1.7	B 98.4	18.3	AB 56.1	0.3	B 99.8	0.0	A 100.0	29.3	AB 25.4
5	85.0	A 71.4	3.0	B 97.2	41.0	A 1.7	34.3	A 82.6	0.0	A 100.0	47.7	A 0.0
6	71.7	A 75.9	23.7	A 78.0	13.7	AB 67.1	47.0	A 76.1	0.0	A 100.0	20.7	AB 47.3
7	44.0	B 85.2	0.7	B 99.4	13.0	AB 68.8	1.0	B 99.5	0.0	A 100.0	36.7	AB 6.6
8	32.3	BC 89.1	0.7	B 99.4	12.7	AB 69.5	1.0	B 99.5	0.3	A 99.3	30.3	AB 22.9
P-verdi		0.00029	0.00007	0.376	<0.0001	0.468	0.287					

Tabell 4.3-8: Salgbar avling (LS mean) i serien i østfold som antall kilo per daa og antall røtter pr 10 kvm.

Ledd	Behandling	Kg pr daa	Røtter pr 10 kvm
1	Ubeh. kontroll	7089.6 B	787.4 A
2/Ref	70 Fenix+7 Centium 36 CS+5.3 Sencor SC 600	8462.2 AB	912.6 A
3	70 Fenix+5 Centium+6 DFF 500 SC+ 50 Boxer	8635.6 A	885.9 A
4	70 Fenix+7 Centium+6 DFF 500 SC	8034.8 AB	874.1 A
5	50 Boxer+7 Centium+30 Goltix	8545.2 AB	940.7 A
6	50 Boxer+7 Centium+9 DFF 500 SC	8630.4 A	883.7 A
7	70 Fenix+7 Centium+9 DFF 500 SC	8348.2 AB	923.0 A
8	70 Fenix+50 Boxer+9 DFF 500 SC	8238.5 AB	839.3 A
P-verdi		0.433	0.806

Forsøksopplysninger – Hagebruksforsøk

Serie/forsøksnr.:	U08.01.171		Forsøksring/Sted:	NLR Øst		Huggenes	
Anleggsrute:	7 m x 1,5 m		Høsterute:	3 m x 1,5 m			
Nærmeste klimastasjon:	Rygge	km fra feltet: 5	Koordinater:	N: 59.396899		Ø: 10.710970	
Sprøytetid med dato			A: 31/3	B: /	C: /	D: /	E: /
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			7:45 - 9:30				
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras,	Art:	-					
	Art:	-					
	Art:	-					
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		-				
Sprøytetype: NOR-SPRØYTE							
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5	Vekta viste (kg):	5 kg				
Dysetype brukt: Hypro ULD 02-120	Dysetrykk i Bar:		1,7				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			2, rim				
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			3				
Vekstforhold siste uke før sprøyting <i>Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)</i>			-				
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: <i>Våte planter (1) - Tørre planter, saftspente (2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)</i>			-				
Vind ved sprøyting, m/sek. <i>0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning</i>			0-0,9 N				
Lysforhold ved sprøyting <i>Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)</i>			1				
Vekstforhold første uke etter sprøyting <i>Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige (5)</i>			3				
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			0,5 °C				
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			55 %				

Forkultur:	Rødbeter		Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord):	Siltig finsand			
Kultur art:	Gulrot		% leir	5-10 %	% silt		% sand
Kultur sort:	Nominator		% organisk materiale	3,0 %	pH	5,5	
Så/sette/plantetid:	29/3	Spiredato: 7/4	Skytedato (evt. blomstring):				
Registreringsdato(er):	Se skjema		Kultur BBCH ved registrering:				
Høstedato(er):	8. august						

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen:

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
			20	21/5	12-4-18	40	28/3
Decis	15	14/6	20	18/6	12-4-18	35	20/5
			20	11/7	Nitrabor	35	20/5

Vurdering av kvaliteten på forsøket:	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere	X			
Mhp. avling	x			
Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)			
Andre merknader:	Utenfor feltet brukte bonden 30. mars denne blandingen: 75 Fenix+6Sencor+8 Centium			
Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 5/1-2023	Ansvarlig: Therese W Berge (sign)		

4.4 Ugrasbekjemping i gulrot 2022 – Rogaland (serie U08.01.173)

v/Therese W. Berge, NIBIO, og Kari Aarekol, NLR Rogaland.

4.4.1 Finansiering

NLR Småkulturer og Utviklingsprøving (KU-midler fra LMD).

4.4.2 Formål

Teste strategier basert på godkjente og ikke-godkjente ugrasmidler, med fokus på å finne god strategi uten Sencor (metribuzin).

4.4.3 Metoder

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **Tabell 4.4-1**. Midlene- og kombinasjonene er lik med tilsvarende serie i Viken, men dosene for Fenix, Centium og Sencor var forskjellig. Dosene for Boxer, DFF, Goltix og Lentagran var like.

Tabell 4.4-1: Behandlinger i forsøksserien gulrot friland (Rogaland).

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Prep./daa (ml, g)	Handelsnavn	gram a.s./daa	Behandlingstid ¹
1	-	-	-	Rent vann	-	alle
2	1238	aklonifen	90	Fenix	54.00	A
2	1396	klomazon	12.5	Centium 36 CS	4.50	A
2	1456	metribuzin	7	Sencor SC 600	4.20	A
2	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	B
2	1456	metribuzin	2.3	Sencor SC 600	1.38	B
2	1238	aklonifen	25	Fenix	15.00	C
2	1456	metribuzin	2.3	Sencor SC 600	1.38	C
2	1238	aklonifen	35	Fenix	21.00	D
2	1456	metribuzin	4	Sencor SC 600	2.40	D
3	1238	aklonifen	60	Fenix	36.00	A
3	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
3	1396	klomazon	8	Centium 36 CS	2.88	A
3	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	B
3	1396	klomazon	4.5	Centium 36 CS	1.62	B
3	1238	aklonifen	35	Fenix	21.00	C
3	1297	prosulfokarb	30	Boxer	24.00	C
3	1238	aklonifen	40	Fenix	24.00	D
3	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
4	1238	aklonifen	90	Fenix	54.00	A
4	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
4	1396	klomazon	10	Centium 36 CS	3.60	A
4	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	B
4	1396	klomazon	2.5	Centium 36 CS	0.90	B
4	1238	aklonifen	25	Fenix	15.00	C
4	1297	prosulfokarb	30	Boxer	24.00	C
4	1238	aklonifen	35	Fenix	21.00	D
4	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
5	1238	aklonifen	90	Fenix	54.00	A
5	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
5	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	A

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Prep./daa (ml, g)	Handelsnavn	gram a.s./daa	Behandlingstid ¹
5	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	B
5	1396	klomazon	4.5	Centium 36 CS	1.62	B
5	1396	klomazon	3	Centium 36 CS	1.08	C
5	1006	pyridat	20	Lentagran WP	9.00	C
5	1238	aklonifen	35	Fenix	21.00	D
5	1006	pyridat	20	Lentagran WP	9.00	D
6	1238	aklonifen	60	Fenix	36.00	A
6	1510	diflufenikan	6	DFF 500 SC	3.00	A
6	1181	metamitron	100	Goltix	70.00	A
6	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	B
6	1396	klomazon	4.5	Centium 36 CS	1.62	B
6	1238	aklonifen	25	Fenix	15.00	C
6	1396	klomazon	4.5	Centium 36 CS	1.62	C
6	1238	aklonifen	40	Fenix	24.00	D
6	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
7	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
7	1396	klomazon	5	Centium 36 CS	1.80	A
7	1181	metamitron	100	Goltix	70.00	A
7	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	B
7	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	B
7	1238	aklonifen	35	Fenix	21.00	C
7	1396	klomazon	3.5	Centium 36 CS	1.26	C
7	1238	aklonifen	40	Fenix	24.00	D
7	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
8	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
8	1181	metamitron	150	Goltix	105.00	A
8	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	B
8	1396	klomazon	4.5	Centium 36 CS	1.62	B
8	1238	aklonifen	30	Fenix	18.00	C
8	1396	klomazon	4.5	Centium 36 CS	1.62	C
8	1238	aklonifen	40	Fenix	24.00	D
8	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D

¹)Planlagte sprøytetider: A=4-5 dager før gulrota spirer, B= Gulrota på frøbladstadiet, C=6-7 dager etter B, D= Gulrota 2 varige blad; ²)Referansebehandling

4.4.3.1 Forsøksplan og plassering

Ett forsøk ble anlagt av NLR Rogaland ved Særheim, som randomiserte blokkforsøk med 4 gjentak. Gulrot, sort Romance, ble sådd 24. mai. Det ble sprøytet med Nor-sprøyta med et arbeidstrykk på 1,8 bar og 25 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Ved sprøytetidene A, B, C og D var det hhv tørt, tørt, middels fuktig og svært tørt øverst i jorda og lufttemperaturen var 13-15 °C.

4.4.3.2 Registreringer

I henhold til planen skulle følgende registreringer og arbeid utføres av NLR-enheten:

- A-sprøyting utført 31. mai, alle planlagte doser ihh til GEP-kravet.
- B-sprøyting utført 15. juni, da hadde gulrota frøblad, alle planlagte doser ihh til GEP-kravet.
- C-sprøyting, utført 22. juni, da hadde gulrota ett varig blad, alle planlagte doser ihh til GEP-kravet.
- D-sprøyting utført 29. juni, da hadde gulrota to varige blad, alle planlagte doser ihh til GEP-kravet.

- Rutevis telling av oppspirte gulrotplanter (alle planter i en tilfeldig rad i 1 m), utført tre ganger i sesongen: 13. juni (=13 dager etter A-spr.), 20. juni (= 5 dager etter B-spr) og 8. august (= drøyt 5 uker etter D-spr).
- Rutevis ugrastelling (telling av alle ugras 4 tellerammer à 0,25 kvm), utført tre ganger i sesongen: 14. juni (= 2 uker etter A-spr.), 29. juni (= 1 uke etter C-spr) og 20. juli (= 3 uker etter D-spr.).
- Vurdering av prosent dekning av ugras og kultur, utført tre ganger i sesongen: 14. juni (= 2 uker etter A-spr.), 29. juni (= 1 uke etter C-spr.) og 18. juli (knappt 3 uker etter D-spr.).
- Gradering av eventuell skade på gulrottriset, utført fire ganger i sesongen (jfr. **Tabell 4.4.-2**): 14. juni (= 2 uker etter A-spr.), 20. juni (= 5 dager etter B-spr.), 29. juni (= 1 uke etter C-spr.) og 18. juli (knappt 3 uker etter D-spr.).

Feltet skulle ikke høstes. Det ble tatt jordprøve.

Tabell 4.4-2: Skala for skadegradering ("Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops", fra Peter Hartvig, Århus Univ., 23/4-2020).

Rating	"Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops"	Norsk oversettelse ved NIBIO (Therese W. Berge)
0	No injury	Ingen skade
10	Least significant injury of herbicide	Svak skade av ugrasmiddel
20	Clear injury of herbicide, but probably acceptable without affecting yield	Klar skade av ugrasmiddel, men antagelig akseptabel og uten effekt på avlinga
30	Clear injury of herbicide. On the limit of acceptable.	Klar skade av ugrasmiddel. På grensen til akseptabel.
40	Very clear injury of herbicide. Will probably affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil sannsynligvis påvirke avlinga
50	Very clear injury of herbicide. Will for sure affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil helt sikkert påvirke avlinga
60		
70		
80		
90		
100	All crop killed	Alle kulturplanter drept

4.4.3.3 Beregninger

Antall ugras ble regnet om til antall ugras per kvadratmeter før stat. analyse. Forsøket ble analysert som randomisert blokkforsøk med 4 gjentak i Minitab (ANOVA/Mixed model). Fisher LSD 5% ble brukt for å skille signifikante effekter. Generelt inkluderte vi ledd 2-8 i analysene av responsvariablene for skade, ugras og kultur, mens alle ledd var med i analysen av antall gulrotplanter.

4.4.4 Resultater og diskusjon

4.4.4.1 Antall gulrotplanter, skade og dekningsgrad av kulturen

Ca. 2 uker etter A-sprøyting var det ingen sikre forskjeller i antall gulrotspirer mellom leddene (**Tabell 4.4-3**), og det var ingen skader av ugrasmidlene (**Tabell 4.4-4**). Det var noe mindre dekning av kulturen i ledd 3 (60 Fenix + 9 DFF + 8 Centium) og ledd 5 (90 Fenix + 9 DFF + 50 Boxer) sammenlignet med både ledd 8 (9 DFF + 150 Goltix) og referanse-leddet (90 Fenix + 12,5 Centium + 7 Sencor), jfr. **Tabell 4.4-5**.

Knappt 1 uke etter B-sprøyting, var det svak skade (10-17,5 %) i alle behandla ledd unntatt i ref. leddet som var skadefritt (**Tabell 4.4-4**). Sammenlignet med ref. leddet var det færre gulrotplanter i tre av

leddene - ledd 3, 5 og 6 - som nok skyldtes en økning i antall gulrotplanter i ref.leddet og ikke nedgang i de tre leddene (**Tabell 4.4-3**).

1 uke etter C-sprøyting, hadde skadene økt noe i tre av leddene sammenlignet med forrige vurdering. Det var ledd 5 (3 Centium + 20 Lentrigran), ledd 7 (35 Fenix+ 3,5 Centium) og ledd 8 (30 Fenix+ 4,5 Centium) med hhv. 22,5 %, 17,5 % og 21,3 % skade (**Tabell 4.4-4**). Ref. leddet hadde nå sign. mindre skade (6,3 %) enn resterende behandla ledd.

Knappt 3 uker etter D-sprøyting hadde skadene økt i fire av leddene til hele 30 % og 32,5 % skade sammenlignet med forrige vurdering. Dette gjaldt ledd 5 (35 Fenix + 20 Lentrigran), ledd 6, ledd 7 og ledd 8 - alle med Centium + Fenix i C-spr. og 40 Fenix + 50 Boxer i D-spr. Ref. leddet hadde sign. mindre skade (0 %) enn alle resterende behandlinger (**Tabell 4.4-4**).

40 dager etter D-sprøyting: Som ved forrige vurdering var det fortsatt færre gulrotplanter i leddene 3, 5 og 6 sammenlignet med ref.leddet, men nå var det også sign. færre gulrotplanter i ledd 7 (**Tabell 4.4-3**).

4.4.4.2 Ugrasflora og ugraskontroll

Ugrasmengde – og flora: Vurdert to uker etter A-spr. var det var det 109 ugrasplanter pr kvm i ubehandla ledd fordelt på hovedsakelig vassarve, tungras og tunrapp. Ved siste vurdering 3 uker etter D-spr. var det 240 ugrasplanter pr kvm i ubehandla ledd fordelt på hovedsakelig tunbalderrå, tunrapp, tungras og noe jordrøyk.

Ca. 2 uker etter A-sprøyting var ledd 7 (9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix) sign. dårligere enn ref. leddet (94 % effekt), men var likevel relativt godt (81 % effekt) basert på totalt antall ugrasplanter per kvm. Det var også større ugrasdekning i ledd 7, men også i ledd 6 og ledd 8, sammenlignet med ref. leddet (**Tabell 4.4-5**). Ingen ledd var bedre enn ref. leddet (**Tabell 4.4-6**).

Knappt 1 uke etter C-sprøyting, var det utmerket kontrolleffekt i alle behandlinger sammenlignet med ubeh. ledd (ledd 1). Dette gjaldt både for sum ugras pr kvm, sum tofrøblada ugras pr kvm, antall **tunrapp, tungras** og **vassarve** pr kvm (**Tabell 4.4-7**). Ingen ledd var bedre eller dårligere enn de andre.

3 uker D-spr., skilte Lentrigran-leddet (ledd 5) seg litt negativt ut for antall **jordrøyk** og **tunbalderrå** pr kvm, og dermed også sum tofrøblada ugras og sum ugras pr kvm (**Tabell 4.4-8**). Også for dekningsgrad av jordrøyk og sum ugras hadde ledd 5 sign. mer ugras enn resterende ledd (**Tabell 4.4-5**). Det var også noe overlevende **tungras** i ledd 5.

4.4.5 Konklusjon

Basert på resultatene og ugrasflora i dette feltet, er det totalstrategien i ledd 4 og evt. ledd 3 man kan anbefale med fokus på å finne en god strategi uten Sencor. Ledd 4 og ledd 3 oppnådde relativt like resultater, men ledd 3 oppnådde noe færre gulrotplanter enn referanse-leddet, mens ledd 4 var likt med referanse-leddet.

Tabellen under «oppsummerer» resultatene for feltet. Grønn indikerer «bra», rosa «ikke bra», og gul en mellomstilling.

Ledd	Behandling (A-spr.)	Behandling (B-spr.)	Behandling (C-spr.)	Behandling (D-spr.)
2	90 Fenix + 12.5 Centium +7 Sencor	20 Fenix+ 2.3 Sencor	25 Fenix+ 2.3 Sencor	35 Fenix+ 4 Sencor
3	60 Fenix + 9 DFF + 8 Centium	20 Fenix+ 4.5 Centium	35 Fenix+ 30 Boxer	40 Fenix+ 50 Boxer
4	90 Fenix + 9 DFF + 10 Centium	20 Fenix+ 2.5 Centium	25 Fenix+ 30 Boxer	35 Fenix+ 50 Boxer
5	90 Fenix + 9 DFF +50 Boxer	20 Fenix + 4.5 Centium	3 Centium + 20 Lentagran	35 Fenix+ 20 Lentagran
6	60 Fenix + 6 DFF + 100 Goltix	20 Fenix + 4.5 Centium	25 Fenix+ 4.5 Centium	40 Fenix+ 50 Boxer
7	9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix	20 Fenix + 4.0 Centium	35 Fenix+ 3.5 Centium	40 Fenix+ 50 Boxer
8	9 DFF + 150 Goltix	20 Fenix + 4.5 Centium	30 Fenix+ 4.5 Centium	40 Fenix+ 50 Boxer

Totalstrategien i Lentagran-leddet (ledd 5) kan ikke anbefales. Vurdert etter siste sprøyting (tid D: 35 Fenix+ 20 Lentagran) viste strategien alvorlig skade og noe svakere ugraseffekt (mot jordrøyk og tunbalderrå) – men fortsatt reletivt god - og dessuten færre gulrotplanter enn i ref.leddet. Men det var først etter siste behandling (tid D) at skadene ble alvorlig. Etter A-behandlingen (90 Fenix + 9 DFF +50 Boxer) var det hverken skade, redusert antall gulrotplanter eller dårlig ugraseffekt, så den blandingen kan anbefales. Etter C-behandlingen (3 Centium + 20 Lentagran), var det fortsatt relativt lite skade, og utmerket ugraseffekt, så den kan også anbefales. Ved framtidig forsøk bør man endre D-beh. i ledd 5.

Totalstrategiene i Goltix-leddene, dvs. ledd 6, 7 og 8, kan heller ikke anbefales grunnet stor skadeprosent. Men som for ledd 5 var det først etter siste D-beh. (40 Fenix+ 50 Boxer), at alvorlig skade ble påvist. Etter A-beh. viste ledd 7 (9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix) noe dårligere ugraseffekt enn ref.leddet, men fortsatt mer enn 80 %. Vurdert etter C-beh. og D-beh. var ugraseffekten utmerket i alle Goltix-leddene. Ved framtidig forsøk bør man endre D-beh. i ledd 6, 7 og 8.

Felles konklusjon for gulrot-feltene på friland i Rogaland og Viken:

Sammenlignet med feltet i Viken, som hadde svært mye ugras -1767 planter pr kvm i ledd 1-, var det relativt lite ugras i Rogaland -109 planter pr kvm i ledd 1- ved første telling etter A-spr. I Rogaland dominerte vassarve, mens meldestokk dominerte i Viken.

Ingen av blandingene ved **tid A** medførte skade i de to feltene. Men ledd 8 (9 DFF + 150 Goltix) i Viken hadde 10 færre gulrotplanter enn ref.leddet. Det kan skyldes at Goltix-dosen ble for høy i kombinasjon med full dose DFF. Basert på ugraseffekten etter A-spr., var ledd 7 (9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix) dårligst i Rogaland (men fortsatt rel. bra, 81 %), men svært dårlig i Viken (19 % kontroll). I Viken ga også ledd 5 (75 Fenix + 9 DFF +30 Boxer) svært dårlig ugraseffekt (14 %). I Viken var det i grunnen bare ledd 6 (60 Fenix + 6 DFF + 100 Goltix) som ga akseptabel ugraskontroll på mer enn 80 % etter A-behandlingen. Med så sprikende resultater på ugraseffekt, er det nærliggende å anbefale å teste behandlingene ved tid A mer for å kunne dra sikre konklusjoner.

Etter **tid B**, viste ingen ledd mer enn 18 % skade i de to feltene. Ingen ledd hadde færre gulrotplanter enn i ref. leddet i Viken, mens tre ledd i Rogaland (ledd 3, 5 og 6) hadde redusert antall gulrotplanter.

Etter **tid C**, viste ingen ledd mer enn 23 % skade i de to feltene. Ugraseffekten var god i begge felt. Maksimal gj.snittlig ugrasdekning var < 1 % i Rogaland og ca. 3 % i Viken, og ingen beh. var dårligere (eller bedre) enn ref.leddet.

Etter **tid D**, var total ugraseffekt god til utmerket i de to feltene. Men i begge felt var leddet uten Boxer, dvs. ledd 5 (Fenix+ 20 Lentagran), noe svakt mot hønsehirse (Viken), jordrøyk og tunbalderrå (Rogaland). Mens ledd 8 (Fenix+ 50 Boxer) i Viken var svakt pga hønsehirse, var dette leddet utmerket i Rogaland. Det var alvorlig skade i fire ledd i Rogaland (ledd 5, 6, 7, og 8), som delvis overlappet med redusert antall gulrotplanter (ledd 5, 6, 7 og 3), mens det kun var ubetydelig skade i

Viken. Med så sprikende resultater, er det nærliggende å anbefale å teste, evt. justere, behandlingene ved tid D mer for å kunne dra sikre konklusjoner.

4.4.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 4.4-3: Gj.snittlig antall gulrotplanter 13. og 20. juni, og 8. august. Gulrot friland, NLR Rogaland. (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå)

Ledd	Behandling (A-spr.)	13. juni (13 dager etter A-spr.)	Behandling (B-spr.)	20. juni (5 dager etter B-spr.)	Behandling (C-spr.)	Behandling (D-spr.)	8. august (40 dager etter D-spr.)
1	-	53.5 A	-	57.0 AB	-	-	57.5 AB
2	90 Fenix + 12.5 Centium +7 Sencor	61.0 A	20 Fenix+ 2.3 Sencor	64.5 A	25 Fenix+ 2.3 Sencor	35 Fenix+ 4.0 Sencor	66.0 A
3	60 Fenix + 9 DFF + 8 Centium	50.7 A	20 Fenix+ 4.5 Centium	51.7 B	35 Fenix+ 30 Boxer	40 Fenix+ 50 Boxer	52.0 B
4	90 Fenix + 9 DFF + 10 Centium	57.2 A	20 Fenix+ 2.5 Centium	59.0 AB	25 Fenix+ 30 Boxer	35 Fenix+ 50 Boxer	59.7 AB
5	90 Fenix + 9 DFF +50 Boxer	50.0 A	20 Fenix + 4.5 Centium	52.2 B	3 Centium + 20 Lentagran	35 Fenix+ 20 Lentagran	53.7 B
6	60 Fenix + 6 DFF + 100 Goltix	49.7 A	20 Fenix + 4.5 Centium	50.5 B	25 Fenix+ 4.5 Centium	40 Fenix+ 50 Boxer	53.2 B
7	9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix	54.2 A	20 Fenix + 4.0 Centium	54.7 AB	35 Fenix+ 3.5 Centium	40 Fenix+ 50 Boxer	52.7 B
8	9 DFF + 150 Goltix	59.0 A	20 Fenix + 4.5 Centium	59.5 AB	30 Fenix+ 4.5 Centium	40 Fenix+ 50 Boxer	59.0 AB
P-verdi		0.479		0.298			0.252

Tabell 4.4-4: Gj.snittlig skadeprosent av ugrasmidlene på gulrotplantene (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå) den 14., 20. og 29. juni og 18. juli. Skala for gradering av skade er vist i Tabell 4.4-2. Gulrot friland, NLR Rogaland.

Ledd	14. juni (2 uker etter A-spr.)	Behandling (B-spr.)	20. juni (5 dager etter B-spr.)	Behandling (C-spr.)	29. juni (1 uke etter C-spr.)	Behandling (D-spr.)	18. juli (knappt 3 uker etter D-spr.)
1	0.0	-	0.0 -	-	0.0 -	-	0.0 -
2	0.0	20 Fenix+ 2.3 Sencor	0.0 C	25 Fenix+ 2.3 Sencor	6.3 D	35 Fenix+ 4 Sencor	0.0 B
3	0.0	20 Fenix+ 4.5 Centium	15.0 A	35 Fenix+ 30 Boxer	17.5 ABC	40 Fenix+ 50 Boxer	22.5 A
4	0.0	20 Fenix+ 2.5 Centium	17.5 A	25 Fenix+ 30 Boxer	15.0 BC	35 Fenix+ 50 Boxer	17.5 A
5	0.0	20 Fenix + 4.5 Centium	10.0 B	3 Centium + 20 Lentagran	22.5 A	35 Fenix+ 20 Lentagran	30.0 A
6	0.0	20 Fenix + 4.5 Centium	10.0 B	25 Fenix+ 4.5 Centium	13.8 C	40 Fenix+ 50 Boxer	32.5 A
7	0.0	20 Fenix + 4.0 Centium	10.0 B	35 Fenix+ 3.5 Centium	17.5 ABC	40 Fenix+ 50 Boxer	32.5 A
8	0.0	20 Fenix + 4.5 Centium	10.0 B	30 Fenix+ 4.5 Centium	21.3 AB	40 Fenix+ 50 Boxer	32.5 A
P-verdi	-		<0.0001		0.001		0.003

Tabell 4.4-5: Gj.snittlig dekningsgrad for kulturen, sum ugras og mest dominerende ugrasarter 14. juni (dvs. 2 uker etter A-spr.), 29. juni (dvs. 1 uke etter C-spr.), og 18. juli (dvs. knapt 3 uker etter D-spr). Gulrot friland, NLR Rogaland. (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå). Alle ledd 4 gjentak.

Ledd	Kultur 14.6	Sum ugras 14.6	Vassarve 14.6	Kultur 29.6	Sum ugras 29.6	Tunb.brå 29.6	Kultur_18.7	Sum ugras_18.7	Jordrøyk 18.7
1	4.8 AB	5.5 -	1.4 -	10.0	23.0 -	15.3 -	0.0 -	84.5 -	5.6
2	5.0 A	0.3 C	0.1 C	10.0	0.4 A	0.0 A	36.3 A	1.5 B	0.8 AB
3	4.3 B	0.6 ABC	0.4 AB	8.0	0.3 A	0.0 A	27.8 BCD	0.9 B	0 B
4	4.8 AB	0.4 BC	0.3 ABC	8.0	0.5 A	0.1 A	30.0 B	1.0 B	0 B
5	4.3 B	0.7 ABC	0.3 ABC	8.0	0.5 A	0.0 A	30.5 B	3.3 A	1.5 A
6	4.8 AB	0.8 AB	0.2 BC	8.0	0.3 A	0.0 A	24.5 D	0.1 B	0 B
7	4.5 AB	0.8 AB	0.3 ABC	8.0	0.5 A	0.0 A	29.5 BC	0.3 B	0 B
8	5.0 A	0.9 A	0.4 A	8.0	0.3 A	0.0 A	26.5 CD	0.3 B	0 B
P-verdi	0.121	0.139	0.196		0.156	0.455	<0.0001	0.058	

Tabell 4.4-6: Gj.snittlig antall ugras og prosent effekt ift ledd 1 den 14. juni, dvs. 2 uker etter A-spr. Gulrot friland, NLR Rogaland. (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå)

Ledd	Behandling (A-spr.)	Sum ugras_% effekt	Tofrøbl. ugras_% effekt	Tunrapp	Tungras	Vassarve		
1	-	109.3 -	-	101.3 -	-	8.0 -	7.8 -	29.5 -
2	90 Fenix + 12.5 Centium + 7 Sencor	7.0 B	93.6	6.2 B	93.9	0.7 AB	4.3 A	2.0 B
3	60 Fenix + 9 DFF + 8 Centium	10.8 B	90.1	10.5 B	89.6	0.2 B	4.8 A	4.7 AB
4	90 Fenix + 9 DFF + 10 Centium	9.8 B	91.0	8.7 B	91.4	1.0 AB	5.3 A	3.5 AB
5	90 Fenix + 9 DFF + 50 Boxer	12.0 B	89.0	11.2 AB	88.9	0.7 AB	6.0 A	5.2 AB
6	60 Fenix + 6 DFF + 100 Goltix	12.8 AB	88.3	11.5 AB	88.6	1.3 AB	4.0 A	1.7 B
7	9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix	20.3 A	81.4	18.3 A	81.9	2.0 A	6.5 A	7.0 A
8	9 DFF + 150 Goltix	12.8 AB	88.3	11.7 AB	88.5	1.0 AB	4.0 A	7.2 A
P-verdi		0.079		0.118		0.536	0.934	0.063

Tabell 4.4-7: Gj.snittlig antall ugras 29. juni, dvs. 1 uke etter C-spr. Gulrot friland, NLR Rogaland. (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå)

Ledd	Behandling (B-spr.)	Behandling (C-spr.)	Sum ugras_% effekt	Tofrøbl. ugras	Tunrapp	Tungras	Vassarve	
1	-	-	205.3 -	168. -	36.8 -	18.8 -	7.0 -	
2	20 Fenix+ 2.3 Sencor	25 Fenix+ 2.3 Sencor	1.0 A	99.5	1.0 A	0.0 A	0.3 A	0.0 -
3	20 Fenix+ 4.5 Centium	35 Fenix+ 30 Boxer	4.0 A	98.1	4.0 A	0.0 A	0.3 A	0.0 -
4	20 Fenix+ 2.5 Centium	25 Fenix+ 30 Boxer	2.5 A	98.8	2.5 A	0.0 A	0.8 A	0.0 -
5	20 Fenix + 4.5 Centium	3 Centium + 20 Lentagran	4.0 A	98.1	3.7 A	0.3 A	0.8 A	0.0 -
6	20 Fenix + 4.5 Centium	25 Fenix+ 4.5 Centium	1.5 A	99.3	1.5 A	0.0 A	0.8 A	0.0 -
7	20 Fenix + 4.0 Centium	35 Fenix+ 3.5 Centium	3.5 A	98.3	3.5 A	0.0 A	0.3 A	0.0 -
8	20 Fenix + 4.5 Centium	30 Fenix+ 4.5 Centium	1.3 A	99.4	1.2 A	0.0 A	0.8 A	0.0 -
P-verdi			0.251	0.30	0.45	0.83	-	
				9	5	5		

Tabell 4.4-8: Gj.snittlig antall ugras 20. juli, dvs. 3 uker etter D-spr. Gulrot friland, NLR Rogaland. (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå).

Ledd	Behandling (D-spr.)	Sum ugras	Tofrøbladet ugras ¹	Tunrapp	Tunbalderbrå	Tungras ²	Jordrøyk
1	-	240.3 -	199.5 -	40.8 -	134.5	26.0 -	4.0 -
2	35 Fenix+ 4 Sencor	2.0 B	2.0 AB	0.0 A	0.0 B	1.7 A	0.25 B
3	40 Fenix+ 50 Boxer	1.7 B	1.5 B	0.3 A	1.0 AB	0.3 AB	0.25 B
4	35 Fenix+ 50 Boxer	2.0 B	1.8 B	0.3 A	1.0 A	0.8 AB	0.00 B
5	35 Fenix+ 20 Lentagran	6.3 A	6.0 A	0.3 A	1.5 A	1.8 A	2.75 A
6	40 Fenix+ 50 Boxer	0.7 B	0.8 B	0.0 A	0.0 B	0.5 AB	0.25 B
7	40 Fenix+ 50 Boxer	1.0 B	1.0 B	0.0 A	0.2 A	0.3 AB	0.25 B
8	40 Fenix+ 50 Boxer	0.2 B	0.2 B	0.0 A	0.0 B	0.0 B	0.00 B
P-verdi		0.101	0.145	0.659	0.206	0.137	0.103

1) I stat. analyse hvor leddene 3, 6, 7, og 8 ble slått sammen (LS means = 0.9 tofrøblada planter pr kvm, n= 16 gjentak, P-verdi = 0.020), var ledd 5 sign. dårligere enn ledd 2.

2) I stat. analyse hvor leddene 3, 6, 7, og 8 ble slått sammen, var dette leddet (LS means = 0.3 tungras-planter pr kvm, n= 16 gjentak, P-verdi = 0.019) sign. bedre enn ledd 2 og ledd 5.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U08.01.173		NLR-enhet/ sted:	NLR Rogaland			
Anleggsrute:	1,5 m x m 5		Høsterute:				
Nærmeste klimastasjon:	Særheim	km fra feltet: 1	Koordinater:	N:58° 45'59.9"		Ø:5° 39'19.4"	
Sprøytetid med dato			A:31/5	B:15/6	C:22/6	C:29/6	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			7:15-9:15	7-8:15	7:30-8:45	22:30-23:15	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras	Art:	Tunbalderbrå	-	12	16	18	
	Art:	Vassarve	-	12	13	15	
	Art:	Tungras	-	11	12	15	
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		07	10	11	12	
Sprøytetype: Nordsprøyte							
Dysetype brukt: Hypro ULD 02-120	Dysetrykk i Bar:		3	3	3	3	
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd: 3.00	Vekta viste (kg):	1,8	1,8	1,8	1,8	
Jordfuktighet i de øvre 2 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			2	2	3	1	
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			3	2	3	2	
Vekstforhold siste uke før sprøyting <i>Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)</i>			2	2	2	2	
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: <i>Våte planter (1) - Tørre planter, saftspente (2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)</i>			-	2	2	2	
Vind ved sprøyting, m/sek. <i>0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning</i>			0-0,9	0-0,9	1-1,9 S	0-0,9	
Lysforhold ved sprøyting <i>Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)</i>			2	2	4	2	
Vekstforhold første uke etter sprøyting <i>Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige (5)</i>			2	2	2		
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			13° C	14° C	13° C	15° C	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			85 %	93 %	88 %	72 %	

Forkultur:	Gras/eng	Jordart (<i>Sand - Silt - Leir - Morene - Myrjord</i>)	Silt
Kultur art:	Gulrot	% leir	% silt
Kultur sort:	Romance	% organisk materiale	8,5
Så/sette/plantetid:	24/5-22	Spiredato:	Skytedato (evt. blomstring):
Registreringsdato(er):	13/6, 14/6, 20/6, 29/6, 18/7, 20/7, 8/8, 3/10	Kultur BBCH ved registrering:	
Høstedato(er):	3/10-22		

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
					12-4-18	60	
					K 49%	20	
					Nitrabor	15	
					bortrac	0,4	

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere	xx			
Mhp. avling	xx			
Årsak til evt. lavt avlingsnivå:				
<i>Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sykdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)</i>				
Andre merknader:				
Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 5/1-2023	Ansvarlig: Therese W. Berge		

4.5 Ugrasbekjemping i gulrot 2022 – Viken (serie U08.01.174)

v/Therese W. Berge, NIBIO, samt Lars-Arne Høgetveit og Torgeir Tajet, begge NLR Viken (Stokke).

4.5.1 Finansiering

NLR Småkulturer og Utviklingsprøving (KU-midler fra LMD).

4.5.2 Formål

Teste strategier basert på godkjente og ikke-godkjente ugrasmidler, med fokus på å finne en god strategi uten Sencor (metribuzin).

4.5.3 Metoder

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av Tabell 4.5-1. Midlene- og kombinasjonene er lik med tilsvarende serie i Rogaland, men dosene av Fenix, Centium og Sencor var forskjellig. Dosene av Boxer, DFF, Goltix og Lentagran var like.

Tabell 4.5-1: Behandlinger i forsøksserien gulrot friland (Viken).

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Preparat	Handelsnavn	gram a.s. pr daa	Behandlingstid ¹
1	-	Usprøyta	- -		-	alle
2 ²	1238	aklonifen	75	Fenix	45.00 A	
2	1396	klomazon	8	Centium 36 CS	2.88 A	
2	1456	metribuzin	4	Sencor SC 600	2.40 A	
2	1238	aklonifen	15	Fenix	9.00	B
2	1456	metribuzin	2	Sencor SC 600	1.20	B
2	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	C
2	1456	metribuzin	2	Sencor SC 600	1.20	C
2	1238	aklonifen	30	Fenix	18.00	D
2	1456	metribuzin	3	Sencor SC 600	1.80	D
3	1238	aklonifen	60	Fenix	36.00 A	
3	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50 A	
3	1396	klomazon	8	Centium 36 CS	2.88 A	
3	1238	aklonifen	15	Fenix	9.00	B
3	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	B
3	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	C
3	1297	prosulfokarb	30	Boxer	24.00	C
3	1238	aklonifen	30	Fenix	18.00	D
3	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
4	1238	aklonifen	75	Fenix	45.00 A	
4	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50 A	
4	1396	klomazon	8	Centium 36 CS	2.88 A	
4	1238	aklonifen	15	Fenix	9.00	B
4	1396	klomazon	2.5	Centium 36 CS	0.90	B
4	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	C
4	1297	prosulfokarb	30	Boxer	24.00	C
4	1238	aklonifen	30	Fenix	18.00	D
4	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
5	1238	aklonifen	75	Fenix	45.00 A	
5	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50 A	
5	1297	prosulfokarb	30	Boxer	24.00 A	

Ledd	Preparatnr.	Aktivt stoff	Preparat	Handelsnavn	gram a.s. pr daa	Behandlingstid ¹
5	1238	aklonifen	15	Fenix	9.00	B
5	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	B
5	1396	klomazon	3	Centium 36 CS	1.08	C
5	1006	pyridat	20	Lentagran WP	9.00	C
5	1238	aklonifen	25	Fenix	15.00	D
5	1006	pyridat	20	Lentagran WP	9.00	D
6	1238	aklonifen	60	Fenix	36.00	A
6	1510	diflufenikan	6	DFF 500 SC	3.00	A
6	1181	metamitron	100	Goltix	70.00	A
6	1238	aklonifen	15	Fenix	9.00	B
6	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	B
6	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	C
6	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	C
6	1238	aklonifen	30	Fenix	18.00	D
6	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
7	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
7	1396	klomazon	5	Centium 36 CS	1.80	A
7	1181	metamitron	100	Goltix	70.00	A
7	1238	aklonifen	15	Fenix	9.00	B
7	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	B
7	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	C
7	1396	klomazon	3.5	Centium 36 CS	1.26	C
7	1238	aklonifen	30	Fenix	18.00	D
7	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D
8	1510	diflufenikan	9	DFF 500 SC	4.50	A
8	1181	metamitron	150	Goltix	105.00	A
8	1238	aklonifen	15	Fenix	9.00	B
8	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	B
8	1238	aklonifen	20	Fenix	12.00	C
8	1396	klomazon	4	Centium 36 CS	1.44	C
8	1238	aklonifen	30	Fenix	18.00	D
8	1297	prosulfokarb	50	Boxer	40.00	D

¹)Planlagte sprøyteperioder: A=4-5 dager før gulrota spirer, B= Gulrota på frøbladstadiet, C=6-7 dager etter B, D= Gulrota 2 varige blad; ²)Standardbehandling (Referanse-behandling)

4.5.3.1 Forsøksplan og plassering

Ett forsøk ble anlagt av NLR Viken (Stokke) ved Melsomvikveien i Sandefjord, som randomisert blokkforsøk med 4 gjentak. Gulrot, sorten Romance, ble sådd 20. mai. Det ble sprøytet med Norsprøyta med et arbeidstrykk på 2 bar og 25 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Ved sprøyteperiodene A, B, C og D var det hhv. fuktig, tørt, fuktig og middels fuktig øverst i jorda og lufttemperaturen var 16-19 °C. Det ble sådd 19. mai, altså relativt seint, noe produsenten bevisst valgte for å ha bra jordvarme og korte ned oppspiringshastigheten.

4.5.3.2 Registreringer

I henhold til planen skulle følgende registreringer og arbeid utføres av NLR-enheten:

- A-sprøyting utført 25. mai, alle planlagte doser iht GEP-kravet.
- B-sprøyting utført 3. juni, alle planlagte doser iht GEP-kravet.

- C-sprøyting utført 9. juni, da hadde gulrota ett varig blad, alle planlagte doser iht GEP-kravet.
- D-sprøyting utført 16. juni, da hadde gulrota to varige blad, alle planlagte doser iht GEP-kravet.
- Rutevis telling av oppspirte gulrotplanter (alle planter i 1 m i en tilfeldig rad), utført to ganger i sesongen: 2. juni (= 8 dager etter A-spr.) og 9. juni (= 6 dager etter B-spr.).
- Rutevis ugrastelling, utført to ganger i sesongen: 3. juni (= 9 dager etter A-spr., med 2 tellerammer à 0,25 kvm pr rute pga mye ugras) og 5. juli (= 19 dager etter D-spr., hele ruta vurdert pga lite ugras, men i ledd 1 ble det brukt 1 telleramme à 0,25 kvm).
- Vurdering av prosent dekning av ugras og kultur, utført tre ganger i sesongen: 3. juni (= 9 dager etter A-spr.), 16. juni (= 7 dager etter C-spr.) og 5. juli (= 19 dager etter D-spr.).
- Gradering av eventuell skade på gulrottriset, utført fire ganger i sesongen: 3. juni (= 9 dager etter A-spr.), 9. juni (= 6 dager etter B-spr.), 16. juni (= 7 dager etter C-spr.) og 5. juli (19 dager etter D-spr.).

Feltet skulle ikke høstes. Det ble tatt jordprøve.

Tabell 4.5-2: Skala for skadegradering ("Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops", fra Peter Hartvig, Århus Univ., 23/4-2020).

Rating	"Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops"	Norsk oversettelse ved NIBIO (Therese W. Berge)
0	No injury	Ingen skade
10	Least significant injury of herbicide	Svak skade av ugrasmiddel
20	Clear injury of herbicide, but probably acceptable without affecting yield	Klar skade av ugrasmiddel, men antagelig akseptabel og uten effekt på avlinga
30	Clear injury of herbicide. On the limit of acceptable.	Klar skade av ugrasmiddel. På grensen til akseptabel.
40	Very clear injury of herbicide. Will probably affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil sannsynligvis påvirke avlinga
50	Very clear injury of herbicide. Will for sure affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil helt sikkert påvirke avlinga
60		
70		
80		
90		
100	All crop killed	Alle kulturplanter drept

4.5.3.3 - Beregninger

Antall ugras ble regnet om til antall ugras per kvadratmeter før stat. analyse. Forsøket ble analysert som randomisert blokkforsøk med 4 gjentak i Minitab (ANOVA/Mixed model). Fisher LSD_{5%} ble brukt for å skille signifikante effekter. Generelt var leddene 2-8 med i analysene av responsvariablene skade, ugras og kultur, mens leddene 1-8 var med i analysen for antall gulrotplanter.

4.5.4 Resultater og diskusjon

4.5.4.1 Antall gulrotplanter

Ca. 1 uke etter A-behandlingen: Ledd 8 (9 DFF + 150 Goltix) pekte seg negativt ut med sign. færre gulrotplanter (ca. 50 planter per meter) enn de tre leddene med flest planter hvorav ref. leddet med ca. 60 planter var en av de tre (**Tabell 4.5-3**). Den relativt høye dosen med 150 Goltix i ledd 8 kan være årsaken.

Ca. en uke etter B-behandlingen var ledd 8 fortsatt relativt glissent, men var nå bare sikkert dårligere enn kun ledd 5, som hadde ca. 64 planter (**Tabell 4.5-3**).

4.5.4.2 Skade på gulrotplantene

Ca. 1 uke etter A-behandlingen: Det var ingen skade (**Tabell 4.5-4**).

Ca. 1 uke etter B-behandlingen var det svært beskjeden skade i alle behandla ledd, alle under 4 % (**Tabell 4.5-4**).

4.5.4.3 Dekningsgrad etter A-behandling

For kulturen var det ingen forskjell mellom behandla ledd, alle 1 % (**Tabell 4.5-5**). For dekningsgrad av ugras skilte ledd 6 seg positivt ut med under 2 %, som var sikkert mindre enn i ubehandla ledd (ca. 17 %). Resterende ledd lå mellom disse.

4.5.4.4 Antall ugras ca. 1 uke etter A-behandling

Ubehandla ledd hadde svært mye ugras, med mer enn **1750 planter pr kvm** hvorav **meldestokk** dominerte (**Tabell 4.5-6** og **Tabell 4.5-7**). Ugraseffekten var fra svært dårlig i ledd 5 og ledd 7 (14 og 19 %), til svært god i ledd 6 (60 Fenix + 6 DFF 500 SC + 100 Goltix) med 94 % effekt. Ref. leddet hadde dårlig effekt, 44 %.

4.5.4.5 Skade på gulrotriet etter C-behandling og etter D-behandling

En uke etter C-behandlingen var det bare ubetydelig skade. Ref.leddet hadde i gjennomsnitt minst skade (< 1 %), og var sikkert bedre enn leddene 5 og 8, begge med ca. 14 % skade (**Tabell 4.5-8**). **Figur 4.5-1** viser en gulrotplante med skade i **ledd 7** en uke etter C-spr.

Ca. tre uker etter D-behandlingen var det fortsatt ubetydelig skade, ingen ledd med mer enn 10 %.

Figur 4.5-1. Skade på gulrotplante den 16. juni i rute 401 (ledd 7: Tid A: 9 DFF+5 Centium+100 Goltix. Tid B: 15 Fenix+4 Centium. Tid C: 20 Fenix + 3.5 Centium), vurdert til 15 % skade (jfr. Tabell 4.5-2). Foto: L.A. Høgetveit, NLR Viken.

4.5.4.6 Dekningsgrad ugras og kulturen etter C-behandling

En uke etter C-behandlingen var det ingen forskjeller mellom de behandla leddene i dekning av kulturen og av barmark (**Tabell 4.5-9**).

For dekningsgrad sum ugras skilte Lentagran-leddet, dvs. ledd 5, seg negativt ut med 5 % ugras, hvorav tofrøblada arter utgjorde ca. 3 %. Dette var eneste ledd uten Fenix ved tid C. Ugrasartene var **meldestokk, tungras, vindelslirekne, hønsehirse** med flere. Fenix har ifølge etiketten meget god effekt mot bl.a. meldestokk.

4.5.4.7 Dekningsgrad og antall ugras etter D-behandling

Ca. tre uker etter D-behandlingen varierte dekningsgrad for kulturen mellom 18 og 23 % (**Tabell 4.5-10**). Ubehandla ledd hadde i gj.snitt under 3 % kultur og hele 74 % ugras fordelt på 545 ugrasplanter pr kvm. På dette tidspunktet dominerte **meldestokk** og **vindelslirekne**. Også **hønsehirse** og **klistersvineblom** var tilstede (**Tabell 4.5-12**). (Klistersvineblom (*Senecio viscosus*) er en fremmed art vurdert til kategori svært høy risiko. Ifølge Elven m. fl. (2022) kan den danne delvis fertile hybrider med de stedegne artene åkersvineblom (*S. vulgaris*) og bergsvineblom (*Senecio sylvaticus*)).

For dekningsgrad sum ugras pekte to strategier seg negativt ut, det var ledd 5 (26 % ugras) og ledd 8 (19 % ugras) grunnet svak virkning på **hønsehirse**.

Men basert på antall ugras var den totale ugraseffekten svært god i alle strategier med alle over 99 % effekt (**Tabell 4.5-11**). Men for **hønsehirse** varierte effekten fra relativt svak i ledd 4 (65 % effekt, 1,4 hirse pr kvm) til 100 % i ledd 3 (ingen hirse pr kvm), men forskjellene var ikke sikre. De få hirseplantene som var der gjorde mye ute av seg mhp dekningsgrad.

4.5.5 Konklusjon

Det var svært mye ugras i Viken-feltet.

Ingen av seks testa alternative strategiene uten Sencor (ledd 3-8) ga alvorlig skade på gulrotplantene. Men Goltix-leddet med sterkest dose ved tid A (150 Goltix + 9 DFF), dvs ledd 8, ga sammenlignet med flere andre ledd inkl. ref. leddet (ca. 60 gulrotplanter pr m) et redusert antall gulrotplanter (ca. 50 planter pr m). *Derfor kan antagelig denne blandingen som A-behandling ikke anbefales.* Ledd 8 hadde også rel. stor ugrasdekning vurdert tre uker etter siste D-beh. grunnet hønsehirse.

Tabellen under «oppsummerer» resultatene for feltet. Grønn indikerer «bra», rosa «ikke bra», og gul en mellomstilling.

Ledd	Behandling (A-spr.)	Behandling (B-spr.)	Behandling (C-spr.)	Behandling (D-spr.)
2	75 Fenix + 8 Centium + 4 Sencor	15 Fenix+ 2 Sencor SC 600	20 Fenix + 2 Sencor	30 Fenix + 3 Sencor
3	60 Fenix + 9 DFF + 8 Centium	15 Fenix+ 4 Centium	20 Fenix + 30 Boxer	30 Fenix + 50 Boxer
4	75 Fenix + 9 DFF + 8 Centium	15 Fenix+ 2.5 Centium	20 Fenix + 30 Boxer	30 Fenix + 50 Boxer
5	75 Fenix + 9 DFF + 30 Boxer	15 Fenix + 4 Centium	3 Centium + 20 Lentagran	25 Fenix+20 Lentagran
6	60 Fenix + 6 DFF + 100 Goltix	15 Fenix + 4 Centium	20 Fenix + 4 Centium	30 Fenix + 50 Boxer
7	9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix	15 Fenix + 4 Centium	20 Fenix + 3.5 Centium	30 Fenix + 50 Boxer
8	9 DFF + 150 Goltix	15 Fenix + 4 Centium	20 Fenix + 4 Centium	30 Fenix + 50 Boxer

Basert på ugraseffekt etter **A-behandlingen**, pekte blandingen i ledd 6 (60 Fenix + 6 DFF + 100 Goltix) seg positivt ut med 94 % kontroll. Det var særlig effekten mot meldestokk, men også gjetertaske, som gjorde blandingen god. Å erstatte både Centium og Sencor i ref.leddet med DFF og Goltix var åpenbart mest vellykket. *Basert på forsøkets resultater for ugraseffekt kan ingen behandlinger (inkl. Ref.leddet) utenom ledd 6 ved tid A anbefales.*

Basert på ugrasdekningen etter **C-behandlingen**, kan en anbefale alle blandinger unntatt Lentagran-leddet, dvs. ledd 5. Å utelate Fenix ved C-beh. var ikke lurt grunnet mye meldestokk i feltet. Ledd 5 hadde dessuten rel. høy dekningsgrad av hønsehirse ved siste vurdering og dessuten svært dårlig effekt etter A-beh. *Ved evt. senere uttesting av Lentagran, bør en ved tid A kanskje bruke blandingen i ledd*

6 i stedet for den valgte (i ledd 5). Med så mye ugras og meldestokk som det var i feltet er det viktig å få god kontroll på ugraset når gulrota er liten og konkurransesvak.

Basert på totalt antall ugras pr kvm ved siste vurderingstidspunkt **etter D-beh.** var ugraseffekten svært god i alle ledd. På dette tidspunktet dominerte meldestokk og vindelslirekne med hhv. 335 og 105 planter pr kvm i ubeh. kontroll. Blandingen i ref. leddet (30 Fenix + 3 Sencor) var dog noe svakere mot vindelslirekne enn resterende ledd (30 Fenix + 50 Boxer) unntatt ledd 5 (25 Fenix+20 Lentagran). Basert på denne ugrasfloraen og ugraseffekt, er det å erstatte Sencor med enten Boxer eller Lentagran ved tid D derfor uproblematisk.

Felles konklusjon for gulrot-feltene på friland i Rogaland og Viken:

Sammenlignet med feltet i Viken, som hadde svært mye ugras -1767 planter pr kvm i ledd 1-, var det relativt lite ugras i Rogaland -109 planter pr kvm i ledd 1- ved første telling etter A-spr. I Rogaland dominerte vassarve, mens meldestokk dominerte i Viken.

Ingen av blandingene ved **tid A** medførte skade i de to feltene. Men ledd 8 (9 DFF + 150 Goltix) i Viken hadde 10 færre gulrotplanter enn ref.leddet. Det kan skyldes at Goltix-dosen ble for høy i kombinasjon med full dose DFF. Basert på ugraseffekten etter A-spr., var ledd 7 (9 DFF + 5 Centium + 100 Goltix) dårligst i Rogaland (men fortsatt rel. bra, 81 %), men svært dårlig i Viken (19 % kontroll). I Viken ga også ledd 5 (75 Fenix + 9 DFF +30 Boxer) svært dårlig ugraseffekt (14 %). I Viken var det i grunnen bare ledd 6 (60 Fenix + 6 DFF + 100 Goltix) som ga akseptabel ugraskontroll på mer enn 80 % etter A-behandlingen. Med så sprikende resultater på ugraseffekt, er det nærliggende å anbefale å teste behandlingene ved tid A mer for å kunne dra sikre konklusjoner.

Etter **tid B**, viste ingen ledd mer enn 18 % skade i de to feltene. Ingen ledd hadde færre gulrotplanter enn i ref. leddet i Viken, mens tre ledd i Rogaland (ledd 3, 5 og 6) hadde redusert antall gulrotplanter.

Etter **tid C**, viste ingen ledd mer enn 23 % skade i de to feltene. Ugraseffekten var god i begge felt. Maksimal gj.snittlig ugrasdekning var < 1 % i Rogaland og ca. 3 % i Viken, og ingen beh. var dårligere (eller bedre) enn ref.leddet.

Etter **tid D**, var total ugraseffekt god til utmerket i de to feltene. Men i begge felt var leddet uten Boxer, dvs. ledd 5 (Fenix+ 20 Lentagran), noe svakt mot hønsehirse (Viken), jordrøyk og tunbaldlerbrå (Rogaland). Mens ledd 8 (Fenix+ 50 Boxer) i Viken var svakt pga hønsehirse, var dette leddet utmerket i Rogaland. Det var alvorlig skade i fire ledd i Rogaland (ledd 5, 6, 7, og 8), som delvis overlappet med redusert antall gulrotplanter (ledd 5, 6, 7 og 3), mens det kun var ubetydelig skade i Viken. Med så sprikende resultater, er det nærliggende å anbefale å teste, evt. justere, behandlingene ved tid D mer for å kunne dra sikre konklusjoner.

4.5.6 Referanser

Elven R, Hegre H, Solstad H, Pedersen O, Pedersen PA, Åsen PA og Vandvik V (2018, 5. juni). *Senecio viscosus*, vurdering av økologisk risiko. Fremmedartslista 2018. Artsdatabanken. Hentet (2022, 20. desember) fra <https://www.artsdatabanken.no/fab2018/N/1816>.

4.5.7 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 4.5-3: Gj.snittlig antall gulrotspirer pr meter i planteraden den 2. og 9. juni, dvs. hhv. 8 dager etter A-spr. og 6 dager etter B-spr. Gulrot friland, NLR Viken. (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå)

Ledd	Gjentak	Behandling (A-spr.)	2. juni (8 dager etter A-spr.)	Behandling (B-spr.)	9. juni (6 dager etter B-spr.)
1	4	-	54.0 ABC	-	51.5 C
2	4	75 Fenix + 8 Centium 36 CS + 4 Sencor SC 600	59.5 AB	15 Fenix+ 2 Sencor SC 600	61.5 AB
3	4	60 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	56.5 ABC	15 Fenix+ 4 Centium 36 CS	62.0 AB
4	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	52.5 BC	15 Fenix+ 2.5 Centium 36 CS	58.0 ABC
5	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 30 Boxer	60.5 AB	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	63.5 A
6	4	60 Fenix + 6 DFF 500 SC + 100 Goltix	62.0 A	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	62.0 AB
7	4	9 DFF 500 SC + 5 Centium 36 CS + 100 Goltix	58.0 ABC	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	55.2 ABC
8	4	9 DFF 500 SC + 150 Goltix	49.5 C	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	55.0 BC
P verdi			0.082		0.069

Tabell 4.5-4: Gj.snittlig skade på gulrotplantene den 3. og 9. juni, dvs. hhv. 9 dager etter A-spr. og 6 dager etter B-spr. Skala for gradering er vist i Tabell 4.5-2. Gulrot friland, NLR Viken. (LS means, Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå)

Ledd	Gjentak	Behandling (A-spr.)	3. juni (9 dager etter A-spr.)	Behandling (B-spr.)	9. juni (6 dager etter B-spr.)
1	4	-	0.0	-	0.0 -
2	4	75 Fenix + 8 Centium 36 CS + 4 Sencor SC 600	0.0	15 Fenix+ 2 Sencor SC 600	1.2 A
3	4	60 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	0.0	15 Fenix+ 4 Centium 36 CS	3.3 A
4	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	0.0	15 Fenix+ 2.5 Centium 36 CS	2.0 A
5	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 30 Boxer	0.0	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	1.2 A
6	4	60 Fenix + 6 DFF 500 SC + 100 Goltix	0.0	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	1.2 A
7	4	9 DFF 500 SC + 5 Centium 36 CS + 100 Goltix	0.0	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	3.7 A
8	4	9 DFF 500 SC 150 Goltix	0.0	15 Fenix + 4 Centium 36 CS	3.7 A
P verdi			-		0.705

Tabell 4.5-5: Gj.snittlig dekningsgrad (LS means) den 3. juni, dvs. 9 dager etter A-spr. Gulrot friland, NLR Viken. (Fisher LSD Method, 5% signifikansnivå).

Ledd	Gjentak	Behandling (A-spr.)	Kultur	Barmark	Sum ugras (= Meldestokk)
1	4	-	1.0	82.3 B	16.8 A
2	4	75 Fenix + 8 Centium 36 CS + 4 Sencor SC 600	1.0	91.3 AB	7.8 AB
3	4	60 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	1.0	96.3 AB	2.8 AB
4	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	1.0	89.5 AB	9.5 AB
5	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 30 Boxer	1.0	90.5 AB	8.5 AB
6	4	60 Fenix + 6 DFF 500 SC + 100 Goltix	1.0	97.3 A	1.8 B
7	4	9 DFF 500 SC + 5 Centium 36 CS + 100 Goltix	1.0	86.3 AB	12.8 AB
8	4	9 DFF 500 SC + 150 Goltix	1.0	92.3 AB	6.8 AB
P verdi			-	0.456	0.456

Tabell 4.5-6: Gj.snittlig antall ugras pr kvm (LS means) og prosent kontroll ift ledd 1 den 3. juni, dvs. 9 dager etter A-spr. (Fisher LSD Method, 5%). Gulrot friland, NLR Viken.

Ledd	N	Behandling (A-spr.)	Sum ugras	Prosent effekt	Meldestokk	Prosent effekt	Gjetertaske	Prosent effekt
1	4	-	1767 -	-	1676 -	-	85.5 -	
2	4	75 Fenix + 8 Centium 36 CS + 4 Sencor SC 600	997 AB	44	975 AB	42	15.5 A	82
3	4	60 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	563 AB	68	547 AB	67	0.5 AB	99
4	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	673 AB	62	662 AB	61	2.5 AB	97
5	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 30 Boxer	1528 A	14	1510 A	10	11.0 AB	87
6	4	60 Fenix + 6 DFF 500 SC + 100 Goltix	109 B	94	96 B	94	6.0 AB	93
7	4	9 DFF 500 SC + 5 Centium 36 CS + 100 Goltix	1435 AB	19	1422 AB	15	5.0 AB	94
8	4	9 DFF 500 SC + 150 Goltix	827 AB	53	819 AB	51	2.0 B	98
P- verdi			0.40		0.40		0.137	
			6		7			

Tabell 4.5-7: Gj.snittlig antall ugras pr kvm (LS means) og prosent kontroll ift ledd 1 den 3. juni, dvs. 9 dager etter A-spr. (Fisher LSD Method, 5%). Gulrot friland, NLR Viken.

Ledd	N	Behandling (A-spr.)	Åkerstemor	Åkerminneblom	Då	Rødtvetann
1	4	-	2.5 -	1.0 -	0.5 -	0.5 -
2	4	75 Fenix + 8 Centium 36 CS + 4 Sencor SC 600	3.5 A	0.0 A	1.5 A	0.0 B
3	4	60 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	4.0 A	0.0 A	2.5 A	7.0 A
4	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 8 Centium 36 CS	2.5 A	1.0 A	1.5 A	1.5 AB
5	4	75 Fenix + 9 DFF 500 SC + 30 Boxer	5.0 A	0.0 A	1.5 A	0.0 B
6	4	60 Fenix + 6 DFF 500 SC + 100 Goltix	2.5 A	0.0 A	1.0 A	1.5 AB
7	4	9 DFF 500 SC + 5 Centium 36 CS + 100 Goltix	3.0 A	1.0 A	1.0 A	2.5 AB
8	4	9 DFF 500 SC + 150 Goltix	2.0 A	1.5 A	1.5 A	0.0 B
P- verdi			0.959	0.663	0.973	0.334

Tabell 4.5-8: Gj.snittlig skade (LS means) den 16. juni, dvs. 7 dager etter C-spr. og 5. juli, dvs. 19 d etter D-spr. (Fisher LSD Method, 5%). Gulrot friland, NLR Viken.

Ledd	Gjentak	Behandling (C-spr.)	16. juni (7 dager etter C-spr.)	Behandling (D-spr.)	5. juli (19 dager etter D-spr.)
1	4	-	0.0 -	-	0.0 -
2	4	20 Fenix + 2 Sencor SC 600	0.8 B	30 Fenix + 3 Sencor SC 600	7.5 AB
3	4	20 Fenix + 30 Boxer	10.0 AB	30 Fenix + 50 Boxer	7.5 AB
4	4	20 Fenix + 30 Boxer	7.5 AB	30 Fenix + 50 Boxer	0.0 B
5	4	3 Centium + 20 Lentagran WP	13.7 A	25 Fenix+20 Lentagran WP	2.5 AB
6	4	20 Fenix + 4 Centium	7.5 AB	30 Fenix + 50 Boxer	10.0 A
7	4	20 Fenix + 3.5 Centium	5.0 AB	30 Fenix + 50 Boxer	5.0 AB
8	4	20 Fenix + 4 Centium	13.8 A	30 Fenix + 50 Boxer	5.0 AB
P verdi			0.33		0.368

Tabell 4.5-9: Gj.snittlig dekningsgrad (LS means) den 16. juni, dvs. 7 dager etter C-spr. (Fisher LSD Method, 5%). Gulrot friland, NLR Viken. Ugrasartene var hønsehirse, meldestokk, tungras, vindeslirekne og andre.

Ledd	Gjentak	Behandling (C-spr.)	Kultur	Barmark	Sum tofrøbl. ugras	Sum ugras
1	4	-	4.5 B	17.8 B	77.6	- 77.7 -
2	4	20 Fenix + 2 Sencor SC 600	15.0 A	83.6 A	1.1	AB 1.4 AB
3	4	20 Fenix + 30 Boxer	12.5 A	86.7 A	0.5	AB 0.7 B
4	4	20 Fenix + 30 Boxer	12.5 A	86.5 A	0.9	AB 1.0 B
5	4	3 Centium + 20 Lentagran WP	13.2 A	81.7 A	2.9	A 5.0 A
6	4	20 Fenix + 4 Centium	11.2 A	88.2 A	0.4	B 0.5 B
7	4	20 Fenix + 3.5 Centium	12.5 A	85.2 A	2.0	AB 2.2 AB
8	4	20 Fenix + 4 Centium	9.2 AB	87.6 A	1.9	AB 3.1 AB
P- verdi			0.055	<0.00001	0.335	0.188

Tabell 4.5-10: Gj.snittlig dekningsgrad (LS means) den 5. juli, dvs. 19 dager etter D-spr. (Fisher LSD Method, 5%) Gulrot friland, NLR Viken. Utenom hønsehirse, og 'andre arter' (inkl. kveke) var det i ubeh. kontroll stor andel meldestokk (68.0 %) og litt vindeslirekne (3.8 %).

Ledd	Gjentak	Behandling (D-spr.)	Kultur		Barmark		Sum ugras		Hønsehirse		Andre arter (bl.a. kveke)	
1	4	-	2.5	-	23.3	-	74.3	-	0.8	-	1.8	-
2	4	30 Fenix + 3 Sencor SC 600	21.3	AB	73.0	A	5.8	A	2.0	A	3.8	A
3	4	30 Fenix + 50 Boxer	20.0	AB	73.7	A	6.3	A	1.2	A	4.5	A
4	4	30 Fenix + 50 Boxer	20.0	AB	75.0	A	5.0	A	3.8	A	1.3	A
5	4	25 Fenix+20 Lentagran WP	20.0	AB	53.7	A	26.3	A	23.2	A	3.0	A
6	4	30 Fenix + 50 Boxer	17.5	B	78.7	A	3.8	A	2.5	A	1.2	A
7	4	30 Fenix + 50 Boxer	22.5	A	73.7	A	3.8	A	1.2	A	2.5	A
8	4	30 Fenix + 50 Boxer	17.5	B	63.2	A	19.3	A	18.0	A	1.3	A
P-verdi			0.323		0.603		0.495		0.531		0.613	

Tabell 4.5-11: Gj.snittlig antall ugras pr kvm (LS means) for sum alle ugras, sum tofrøblada ugras og hønsehirse og prosent kontroll ift ledd 1 den 5. juli, dvs. 19 dager etter D-spr. (Fisher LSD Method, 5%). Gulrot friland, NLR Viken.

Ledd	N	Behandling (D-spr.)	Sum alle ugras - prosent effekt			Sum tofrøbl. ugras_prosent effekt			Hønsehirse_prosent effekt		
1	4	-	545.	-	-	541.0	-	-	4.0	-	-
			0								
2	4	30 Fenix + 3 Sencor SC 600	3.2	AB	99.4	2.9	A	99.5	0.4	A	90.0
3	4	30 Fenix + 50 Boxer	1.1	B	99.8	1.1	A	99.8	0.0	A	100.0
4	4	30 Fenix + 50 Boxer	2.1	AB	99.6	0.7	A	99.9	1.4	A	65.0
5	4	25 Fenix + 20 Lentagran WP	2.5	AB	99.5	1.5	A	99.7	1.0	A	75.0
6	4	30 Fenix + 50 Boxer	1.0	B	99.8	0.7	A	99.9	0.3	A	92.5
7	4	30 Fenix + 50 Boxer	1.0	B	99.8	0.8	A	99.9	0.2	A	95.0
8	4	30 Fenix + 50 Boxer	4.1	A	99.2	3.2	A	99.4	0.9	A	77.5
P- verdi			0.203			0.465			0.578		

Tabell 4.5-12: Gj.snittlig antall ugras pr kvm (LS means) for meldestokk, vindeslirekne og klisteresvineblom og prosent kontroll ift ledd 1 den 5. juli, dvs. 19 dager etter D-spr. (Fisher LSD Method, 5%). Gulrot friland, NLR Viken.

Ledd	N	Behandling (D-spr.)	Meldestokk_prosent effekt			Vindeslirekne_prosent effekt			Klisteresvineblom_prosent effekt		
1	4	-	335.0	-	-	105.0	-	-	3.0	-	-
2	4	30 Fenix + 3 Sencor SC 600	0.1	A	99.9	2.2	A	97.9	0.2	A	93.3
3	4	30 Fenix + 50 Boxer	0.1	A	99.9	0.6	B	99.4	0.1	AB	96.7
4	4	30 Fenix + 50 Boxer	0.1	A	99.9	0.4	B	99.6	0.0	B	100.0
5	4	25 Fenix + 20 Lentagran WP	0.2	A	99.8	1.0	AB	99.0	0.1	AB	96.7
6	4	30 Fenix + 50 Boxer	0.0	A	100.0	0.5	B	99.5	0.1	AB	96.7
7	4	30 Fenix + 50 Boxer	0.1	A	99.9	0.4	B	99.6	0.1	AB	96.7
8	4	30 Fenix + 50 Boxer	2.6	A	97.5	0.3	B	99.7	0.1	AB	96.7
P- verdi			0.475			0.044			0.495		

Forsøksopplysninger – Feltforsøk							
Serie/forsøksnr	U.08.01.174			NLR-enhet/ sted:	NLR Viken	Stokke	
Anleggsrute:	1,7 m x 5 m = 8,5 m ²			Høsterute:			
Nærmeste klimastasjon:	Melsom (Met. Inst.)	km fra feltet: 3	Koordinater:	N: 59.229432		Ø: 10.319638	
Sprøytetid med dato				A:25/5	B:3/6	C:9/6	D:16/6
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting				9:30-11:30	8:15-10:15	14:45-16:45	14:45-16:45
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras	Art:						
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:			0	10	11	12
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd:	Vekta viste (kg):	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Dysetype brukt: Hypro ULD dyse 12002 (gul)	Dysetrykk i Bar:			2,0	2,0	2,0	2,0
Jordfuktighet i de øvre 2 cm Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)				4	2	4	3
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm Svært tørt (1) - Tørt(2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)				4	3	4	3
Vekstforhold siste uke før sprøyting Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige (5)				3	3	2	2
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter (1) - Tørre planter, saftspente (2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)				-	2	2	2
Vind ved sprøyting, m/sek. 0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning					0-1,9-Ø	0-0,9-SØ	0-1,9-S
Lysforhold ved sprøyting: Skyfritt, sol (1) - Lettskyet, sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)				3	2	3	3
Vekstforhold første uke etter sprøyting Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige (5)							
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)				16 °C	16,5 °C	19 °C	19 °C
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)				55%	62 %	65 %	
Forkultur:	Mais til för	Jordart (Sand - Silt - Leir - Morene - Myrjord)			Siltig finsand		
Kultur art:	Gulrot	% leir:	5-10	% silt:		% sand:	
Kultur sort:	Romance	% organisk materiale:			2,4 %TS	pH:	6,5
Så/sette/plantetid:	20.5.22	Spiredato:	30.5.22	Skytedato (evt. blomstring):	-		
Registreringsdato(er):	Se skjemaer			Kultur BBCH ved registrering:	-		
Høstedata(er):	Ikke høsting						

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
					12-4-18	60	12.5.22
					12-4-18	30	Ca 20.7.22
					12-4-18	30	Ca 31.8.22

Vurdering av kvaliteten på forsøket:		Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere			x		
Mhp. Avling					
Årsak til evt. lavt avlingsnivå:					
Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sykdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)					
Andre merknader:	Vi har 12+ ulike arter frøugras, men med ulikt ugraspress				
Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 5/1-2023	Ansvarlig: Therese W. Berge			

4.6 Bekjemping av søtvier i rotpersille 2022 – Østfold (serie U08.01.172)

v/Therese W. Berge, NIBIO, og Hilde Marie Saastad, NLR Øst.

4.6.1 Finansiering

Forprosjektet 'Problemugrasene Svartsøtvier og Begersøtvier – økt kunnskap om biologi, omfang og integrerte bekjempelsesmetoder' finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA), samt NLR Småkulturer og Utviklingsprøving (KU-midler fra LMD).

4.6.2 Formål

Teste strategier mot ugrasene svartsøtvier og begersøtvier basert på godkjente og ikke-godkjente ugrosmidler.

4.6.3 Metoder

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **Tabell 4.6-1**.

Tabell 4.6-1: Behandlinger i forsøksserie U08.01.172 (Søtvier i rotpersille). Behandling ved Tid D ble ikke utført.

Ledd	Prepratnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g.v.s./daa	Prep./daa	Tid ¹
1	-	-	Rent vann	-	-	A
2 ²	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
2 ²	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	4.50	9	A
2 ²	1396	klomazon	Centium 36 CS	2.88	8	A
2 ²	1238	aklonifen	Fenix	36.00	60	D
3	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
3	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	4.50	9	A
3	1396	klomazon	Centium 36 CS	2.88	8	A
3	1405	fenmedifam	Betanal SE	7.85	50	B
3	1181	metamitron	Goltix	21.00	30	B
3	1238	aklonifen	Fenix	36.00	60	D
4	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
4	1181	metamitron	Goltix	35.00	50	A
4	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	A
4	1238	aklonifen	Fenix	12.00	20	B
4	1396	klomazon	Centium 36 CS	1.44	4	B
4	1498	fluroksypyr	Flurostar 200	2.00	10	D
4	1006	pyridat	Lentagran WP	13.50	30	D
5	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
5	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	A
5	1181	metamitron	Goltix	35.00	50	A
5	1238	aklonifen	Fenix	9.00	15	B
5	1181	metamitron	Goltix	21.00	30	B
5	1238	aklonifen	Fenix	15.00	25	D
5	1297	prosulfokarb	Boxer	24.00	30	D

Ledd	Prepratnr.	Aktivt stoff	Handelsnavn	g.v.s./daa	Prep./daa	Tid ¹
6	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
6	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	4.50	9	A
6	1396	klomazon	Centium 36 CS	2.88	8	A
6	1238	aklonifen	Fenix	9.00	15	B
6	1006	pyridat	Lentagran WP	11.25	25	B
6	1238	aklonifen	Fenix	36.00	60	D
7	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
7	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	A
7	1396	klomazon	Centium 36 CS	2.88	8	A
7	1238	aklonifen	Fenix	12.00	20	B
7	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	B
7	1238	aklonifen	Fenix	12.00	20	D
7	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	D
8	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
8	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	A
8	1181	metamitron	Goltix	35.00	50	A
8	1468	foramsulfuron	MaisTer WG	2.25	7.5	B
8		+ jodsulfuron		0.08		B
8	1469	rapsolje	Mero	0.00	100	B
8	1468	foramsulfuron	MaisTer WG	2.25	7.5	D
8		+ jodsulfuron		0.08		D
8	1469	rapsolje	Mero	0.00	100	D
9	1238	aklonifen	Fenix	42.00	70	A
9	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	A
9	1396	klomazon	Centium 36 CS	2.88	8	A
9	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	B
9	1498	fluoroksypr	Flurostar 200	2.00	10	B
9	1504	diflufenikan	Legacy 500 SC	2.10	4.2	D
9	1498	fluoroksypr	Flurostar 200	2.00	10	D

¹) Planlagte sprøytetider: Tid A: 4-5 dager før rottersilla spirer; Tid B: Når søtvieren er på frøbladstadiet; (Tid C: Radrensing); Tid D: Ved ny oppspiring av ugras etter C. Ikke utført; ²)Sammenlikningsbehandling.

4.6.3.1 Forsøksplan og plassering

Ett forsøk ble anlagt av NLR Øst i Rygge kommune (Østfold), som randomisert blokkforsøk med 4 gjentak. Det ble sprøytet med Nor-sprøya med et arbeidstrykk på 1,7 2 bar og 25 l væskemengde/daa og dysetype Hypro ULD 02-120. Det var fuktig og middels fuktig i øverste jordlag ved sprøyting ved hhv. Tid A (utført 19. mai; ugras på stadium BBCH 10, ca. 15 °C) og Tid B (utført 8. juli, ugras stadium BBCH 12-14; kulturen BBCH 16, ca. 20 °C).

4.6.3.2 Registreringer

Følgende arbeid og registreringer ble utført av NLR-enheten:

- **Sprøyting** ved Tid A (utført 19. mai; ugras på stadium BBCH 10), i hht GEP-krav.

- Tid C er normalt første radrensing. Men første **radrensing** ble utført (av bonden) tidligere, i perioden før Tid B i feltet.
- **Sprøyting** ved Tid B (utført 8. juli, ugras stadium BBCH 12-14; kulturen BBCH 16), i hht GEP-krav
- Store ugrasplanter ble **luket** 4. august.
- Sprøyting ved Tid D ble ikke utført fordi da var kulturplantene så store at ugrasmiddelet ikke ville truffet ugrasplantene i særlig grad. Det var heller ikke spirt ny søtvier da, heller ikke der hvor kulturen var totalskadd (ledd 8).
- Rutevis **ugrastelling** (telling av alle ugras i 4 tellerammer à 0.25 kvm) to ganger: 10. juni, dvs. ca. 3 uker etter A-spr. og 21. juli, dvs. ca. 14 dager etter B-spr.
- **Gradering** av eventuell **skade** på kulturplantene to ganger: etter A-spr. og etter B-spr. Skala vist i **Tabell 4.6-2** ble benyttet.
- Visuell vurdering av **prosent dekning av ugras**, barmark og kultur to ganger: etter A-spr. og etter B-spr.
- Det ble **høstet** og tatt avlingskontroll av sams vare per rute. Utført 21. september.

Det ble tatt jordprøve.

Tabell 4.6-2: Skadegradering ("Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops", fra Peter Hartvig, Århus Univ., 23/4-2020).

Rating	"Flakkebjerg rating of herbicide injury in minor crops"	Norsk oversettelse ved NIBIO (Therese W. Berge)
0	No injury	Ingen skade
10	Least significant injury of herbicide	Svak skade av ugrasmiddel
20	Clear injury of herbicide, but probably acceptable without affecting yield	Klar skade av ugrasmiddel, men antagelig akseptabel og uten effekt på avlinga
30	Clear injury of herbicide. On the limit of acceptable.	Klar skade av ugrasmiddel. På grensen til akseptabel.
40	Very clear injury of herbicide. Will probably affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil sannsynligvis påvirke avlinga
50	Very clear injury of herbicide. Will for sure affect the yield	Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil helt sikkert påvirke avlinga
60		
70		
80		
90		
100	All crop killed	Alle kulturplanter drept

4.6.3.3 Beregninger

Forsøksdata ble analysert som randomisert blokkforsøk med 4 gjentak ('mixed effect model'). Alle analyser ble utført i Minitab (versjon 19.2 (64-bit)). Fisher parvis LSD metode og p-verdi ≤ 0.05 ble brukt til å avgjøre om det var sikre forskjeller mellom behandlingene. Kun behandla ledd var tatt med i analysen av gradering av ugrasmiddel-skade på kulturen, mens alle ledd var med for resterende responsvariabler (med mindre ledd 1 var luket på vurderingstidspunktet). Ettersom blandingene ved A-spr. var identiske for mange av leddene, ble vurderingene for ledd med like behandlinger slått sammen før stat. analyse av registreringsdata gjort etter A-spr.

4.6.4 Resultater og diskusjon

4.6.4.1 Skade på kulturen og dekningsgrad av kulturen ca. 3 uker etter A-sprøyting

Det var ingen forskjeller i dekningsgrad av kulturen. Verdiene varierte fra 0,7-1,0 prosent dekning (Tabell 4.6-4).

Det var sikker forskjell i skadeprosent (Tabell 4.6-3), mellom ref. leddet (70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium) med nesten 50 % skade på den ene siden og de to andre blandingene med hhv 25 % (70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium) og knapt 20 % skade (70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix). Skadegradering 50 prosent står for «Veldig tydelig skade av ugrasmiddel. Vil helt sikkert påvirke avlinga» (jfr. Tabell 4.6-2).

4.6.4.2 Dekningsgrad og antall ugras ca. 3 uker etter A-sprøyting.

I ubehandla kontroll var det nesten 30 % ugrasdekning og 243 planter pr kvm fordelt hovedsakelig på **meldestokk, vindelslirekne** og **tunrapp**. Det var ingen forskjell i dekningsgrad for ugras (Tabell 4.6-5) eller antall ugras mellom de tre behandlingene på dette tidspunktet. Alle viste utmerket kontroll (Tabell 4.6-6). Det var også full kontroll av svartøtvier, men det var foreløpig relativt få søtvier i ubeh. ledd (3 planter pr kvm).

4.6.4.3 Skade på kulturen og dekningsgrad av kulturen ca. 2 uker etter B-sprøyting

Alle ledd (unntatt ledd 1) viste skade, også ledd 2 selv om det ikke ble sprøytet ved tid B (Tabell 4.6-7). Behandling med Legacy, Maister og Flurostar antas å være årsak til skadene. Det var svært alvorlig og uakseptabel skade etter Maister i ledd 8.

Det var skadeprosent 25 % eller mindre i ledd 4 (B: 20 Fenix+4 Cenitum), ledd 5 (B: 15 Fenix+30 Goltix) og ledd 7 (B: 20 Fenix + 4,2 Legacy).

Dekningsgrad for kulturen var best i ledd 4 og ledd 7 med hhv. 39 og 37 % (Tabell 4.6-8). Dette var signifikant bedre enn flere andre ledd.

4.6.4.4 Antall ugras og dekningsgrad av ugras ca. 2 uker etter B-sprøyting

Det var radrenset av feltverten på dette tidspunktet.

Basert på dekningsgrad av ugras, var ledd 4 noe svakere enn resterende grunnet svak effekt mot **jordrøyk** (Tabell 4.6-9). Basert på antall ugras, skilte ledd 2 seg noe negativt ut (Tabell 4.6-10). Ledd 2 var ikke sprøytet ved tid B og hadde nå rel. mye **meldestokk** og **tunrapp**. Ledd 9 var også svak mot meldestokk. Mot **søtvier-artene** var ledd 5 noe svakere enn resterende ledd, som var gode.

4.6.4.5 Avling

Målt i antall salgbare røtter pr areal, var ledd 4 sikkert bedre enn ledd ref. behandlingen (ledd 2).

Den salgbare avlingen i kg per daa var størst i ledd 4, men den var ikke sikkert forskjellig fra de andre leddene (Tabell 4.6-11) med unntak av ledd 8 som var helt uten rotpersiller (p.g.a. Maister ved tid B). Behandlingen med Maister i ledd 8 var som forventet uegnet i rotpersille.

4.6.5 Konklusjon

Mot søtvier var alle behandlinger effektive, kanskje med unntak av ledd 5 som var helt uten Centium, men det var lite søtvier i feltet. Det var ingen avling å høste etter behandling med Maister (ledd 8).

Det var sign. flere salgbare røtter i ledd 4 enn i ledd 2. Ledd 2 var usprøytet ved tid B.

Leddene med akseptabel skade på kulturen (rottersille), - ledd 4, kanskje også ledd 5 (med mindre det er begersøtvier som dominerer) og ledd 7 -, bør testes mer mot svartsøtvier og begersøtvier med tanke på å finne optimale blandinger- og doser i balansen mellom ugraseffekt og negativ skade på kulturen.

Ledd	Behandling (Tid A)	Behandling (Tid B)
2	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	-
3	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	50 Betanal + 30 Goltix
4	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	20 Fenix + 4 Centium
5	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	15 Fenix + 30 Goltix
6	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	15 Fenix + 25 Lentagran
7	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	20 Fenix + 4,2 Legacy
8	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	7,5 MaisTer + 100 Mero
9	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	4,2 Legacy + 10 Flurostar

Ifølge danske erfaringer (Hartvig m. fl. 2013) er begersøtvier vanskelig å bekjempe i flere radkulturer, da hverken aklonifen (Fenix) eller metribuzin (Sencor) er særlig effektive, ei heller prosulfokarb (Boxer). Klomazon (Centium) og pendimethalin (Stomp) har derimot normalt god virkning på begersøtvier. Stomp er ikke tillatt i Norge. Århus universitet har god erfaring med strategier som inkluderer Starane 333 HL (fluroksypyr-meptyl) (og Fenix og Boxer) mot begersøtvier i rotgrønnsaker. Men skade på kulturen er en utfordring, men den er noe mindre alvorlig i pastinak (Hartvig 2021). Virkestoffet i Starane 333 HL og Flurostar 200 er identisk.

4.6.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 4.6-3: Gj.snittlig (LS means) skade på kulturen vurdert ca. 3 uker etter A-spr. (Fisher LSD)

Ledd (Tid A)	Antall gjentak	Behandling (Tid A)	Prosent skade etter A-spr.
1	4	-	0 -
2, 3, 6	12	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	49.2 A
7, 9	8	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	25.0 B
4, 5, 8	12	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	18.3 B
P-verdi			0.012

Tabell 4.6-4: Gj.snittlig (LS means) dekningsgrad av kulturen og barmark vurdert ca. 3 uker etter A-spr. (Fisher LSD).

Ledd (Tid A)	Behandling (Tid A)	Antall gjentak	Kultur_dekningsgrad	Barmark_dekningsgrad
1	ubeh. (kun vann)	4	1.0 A	69.8 B
4, 5, 8	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	12	0.9 A	99.1 A
7, 9	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	8	0.9 A	99.1 A
2, 3, 6	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	12	0.7 A	99.3 A
P-verdi			0.316	<0.00001

Tabell 4.6-5: Gj.snittlig (LS means) dekningsgrad av ugras vurdert ca. 3 uker etter A-spr. (Fisher LSD).

Ledd (Tid A)	Behandling (Tid A)	Antall gjentak	Sum ugras_dekningsgrad	Meldestokk_dekningsgrad	Tunrapp_dekningsgrad	Vindelslikrekne_dekningsgrad
1	ubeh. (kun vann)	4	29.3 A	14.0 A	10.0 A	4.0 A
2, 3, 6	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	12	0.0 B	0.0 B	0.0 B	0.0 B
4, 5, 8	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	12	0.0 B	0.0 B	0.0 B	0.0 B
7, 9	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	8	0.0 B	0.0 B	0.0 B	0.0 B
P-verdi			<0.00001	<0.00001	0.00069	<0.00001

Tabell 4.6-6: Gj.snittlig (LS means) antall ugras vurdert ca. 3 uker etter A-spr. (Fisher LSD).

Ledd (Tid A)	Behandling (Tid A)	Gjentak	Sum ugras	Sum tofrøbl. ugras	Svart-søtvier	Meldestokk	Vindelikrekne	Tunrapp
1	ubeh. (kun vann)	4	243.2 A	135.0 A	3.0 A	75.8 A	29.8 A	108.2 A
2, 3, 6	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	12	0.5 B	0.1 B	0.0 B	0.0 B	0.0 B	0.4 B
4, 5, 8	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	12	1.0 B	0.2 B	0.0 B	0.0 B	0.2 B	0.8 B
7, 9	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	8	0.1 B	0.0 B	0.0 B	0.0 B	0.0 B	0.1 B
P-verdi			<0.00001	<0.00001	0.0011	<0.00001	<0.00001	0.0012

Tabell 4.6-7: Gj.snittlig (LS means) skade på kulturen vurdert ca. 2 uker etter B-spr. (Fisher LSD).

Ledd	Gjentak	Behandling (Tid A)	Behandling (Tid B)	Prosent skade etter B-spr.	
1	4	-	-	0.00	-
2	4	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	-	35.00	B
3	4	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	50 Betanal + 30 Goltix	32.50	B
4	4	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	20 Fenix + 4 Centium	15.00	C
5	4	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	15 Fenix + 30 Goltix	20.00	BC
6	4	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	15 Fenix + 25 Lentagran	35.00	B
7	4	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	20 Fenix + 4,2 Legacy	25.00	BC
8	4	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	7,5 MaisTer + 100 Mero	57.50	A
9	4	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	4,2 Legacy + 10 Flurostar	30.00	BC
P-verdi				0.0005	

Tabell 4.6-8: Gj.snittlig (LS means) dekningsgrad av kulturen og barmark vurdert ca. 2 uker etter B-spr. (Fisher LSD).

Ledd	Antall gjentak	Behandling (Tid B)	Kultur_dekningsgrad	Barmark_dekningsgrad
1	4	-	42.5 A	57.5 D
2	4	-	17.3 DE	81.3 AB
3	4	50 Betanal + 30 Goltix	23.5 BCDE	75.3 ABC
4	4	20 Fenix + 4 Centium	38.8 AB	58.8 D
5	4	15 Fenix + 30 Goltix	23.0 BCDE	76.0 ABC
6	4	15 Fenix + 25 Lentagran	21.3 CDE	78.3 ABC
7	4	20 Fenix + 4,2 Legacy	37.0 ABC	62.5 CD
8	4	7,5 MaisTer + 100 Mero	10.0 E	89.5 A
9	4	4,2 Legacy + 10 Flurostar	28.2 ABCD	70.0 BCD
P-verdi			0.006	0.005

Tabell 4.6-9: Gj.snittlig dekningsgrad av ugras (LS means) vurdert ca. 2 uker etter B-spr. (Fisher LSD).

Ledd	Behandling (Tid B)	Sum ugras_ dekningsgrad	Meldestokk_ dekningsgrad	Jordrøyk_ dekningsgrad	Vindelikrekne_ dekningsgrad
1	-	0.0 -	0.0 -	0.0	0.0
2	-	1.5 AB	1.3 A	0.0	0.3
3	50 Betanal + 30 Goltix	1.3 AB	1.0 A	0.0	0.5
4	20 Fenix + 4 Centium	2.5 A	0.8 AB	1.2	0.5
5	15 Fenix + 30 Goltix	1.0 B	0.8 AB	0.0	0.5
6	15 Fenix + 25 Lentagran	0.5 B	0.0 C	0.0	0.5
7	20 Fenix + 4,2 Legacy	0.5 B	0.2 BC	0.0	0.5 A
8	7,5 MaisTer + 100 Mero	0.5 B	0.0 C	0.0	0.5
9	4,2 Legacy + 10 Flurostar	1.8 AB	1.0 A	0.8	0.0
P-verdi		0.101	0.003	0.432	0.866

Tabell 4.6-10: Gj.snittlig antall ugras (LS means) vurdert ca.2 uker etter B-spr. (Fisher LSD). Ledd 1 ikke med i stat.analyse.

Ledd	Behandling (Tid B)	Sum ugras	Søtvier (begge arter)	Sum tofrøbl. ugras	Meldestokk	Jordrøyk	Vindel-slirekne	Tunrapp
1	-	3.5 -	0.0 -	2.8 -	0.5 -	0.0	0.3	0.8
2	-	12.0 A	0.0 B	8.3 A	7.0 A	0.0	0.5	3.7
3	50 Betanal + 30 Goltix	5.0 BC	0.3 B	5.0 ABC	3.8 B	0.0	1	0.0
4	20 Fenix + 4 Centium	4.0 BC	0.3 B	4.0 BCD	2.0 BC	1.0	0.7	0.0
5	15 Fenix + 30 Goltix	5.3 BC	0.8 A	5.3 ABC	3.8 B	0.0	0.7	0.0
6	15 Fenix + 25 Lentagran	2.3 C	0.0 B	2.0 CD	1.5 BC	0.0	0.2	0.3
7	20 Fenix + 4,2 Legacy	3.3 BC	0.0 B	2.2 CD	1.7 BC	0.0	0.5	1.0
8	7,5 MaisTer + 100 Mero	1.0 C	0.0 B	1.0 D	0.3 C	0.0	0.7	0.0
9	4,2 Legacy + 10 Flurostar	7.5 AB	0.0 B	7.3 AB	6.5 A	0.5	0	0.2
P-verdi		0.004	0.021	0.002	0.00009	0.441	0.765	0.513

Tabell 4.6-11: Gj.snittlig avling (LS means). Rotpersille. Antall gjentak per ledd = 4. ¹Ledd 8 utelatt i sammenligningen(Fisher LSD)

Ledd	Behandling (Tid A)	Behandling (Tid B)	Salgbar _kg daa ⁻¹	Salgbar _antall pr 10 m ²	Frasortert _kg daa ⁻¹	Frasortert _antall pr 10 m ²
1	-	-	1913 A	149.0 A	939 A	146.0 A
2	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	-	1626 A	95.5 B	693 BC	100.5 AB
3	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	50 Betanal + 30 Goltix	1747 A	101.5 AB	665 BC	77.3 B
4	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	20 Fenix + 4 Centium	2055 A	147.0 A	674 BC	116.7 AB
5	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	15 Fenix + 30 Goltix	1838 A	109.1 AB	893 AB	89.4 AB
6	70 Fenix + 9 Legacy + 8 Centium	15 Fenix + 25 Lentagran	1561 A	101.0 AB	590 C	88.4 AB
7	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	20 Fenix + 4,2 Legacy	1943 A	123.2 AB	868 AB	121.7 AB
8	70 Fenix + 4,2 Legacy + 50 Goltix	7,5 MaisTer + 100 Mero	0	0.0	87 D	80.3 AB
9	70 Fenix + 4,2 Legacy + 8 Centium	4,2 Legacy + 10 Flurostar	1620 A	104.5 AB	891 AB	122.7 AB
P-verdi			0.621 ¹	0.221 ¹	0.000004	0.419

Forsøksopplysninger – Hagebruksforsøk

Serie/forsøksnr	U08.01.172		Forsøksring/Sted:	NLR Øst		Huggenes	
Anleggsrute:	5 m x 1,65 m		Høsterute:	3 m x 1,65 m			
Nærmeste klimastasjon:	Rygge	km fra feltet: 8	Koordinater:	N: 59.379296		Ø: 10.676350	
Sprøytetid med dato			A: 19/5	B: 8/7	C: __/__/__	D: __/__/__	E: __/__/__
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			8:15-9:15	9-11			
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras,	Art:	10		12-14			
	Art						
	Art						
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH: 0	16			
Sprøytetype: NORSPRØYTE							
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrollodd: 5		Vekta viste (kg):	5	5		
Dysetype brukt:	Hypro ULD 02-120		Dysetrykk i Bar:	1,7	1,7		
Jordfuktighet i de øvre 2 cm <i>Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			4	3			
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm <i>Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)</i>			4	4			
Vekstforhold siste uke før sprøyting <i>Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)</i>			1	1			
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: <i>Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)</i>			-	2			
Vind ved sprøyting, m/sek. <i>0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning</i>			0-0,9 NØ	0-0,9			
Lysforhold ved sprøyting <i>Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)</i>			4	1			
Vekstforhold første uke etter sprøyting <i>Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)</i>			1	1			
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			15,4 °C	20 °C			
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			65 %	39 %			
Forkultur:			Jordart (<i>Sand - Silt - Leir - Morene - Myrjord</i>):		Lettleire		
Kultur art:	Rotpersille		% leir	10-25 %	% silt		% sand
Kultur sort:			% organisk materiale		1,8% TS		pH 6,6
Så/sette/plantetid:	Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):				
Registreringsdato(er):	10. juni, 21. juli		Kultur BBCH ved registrering:				
Høstedato(er):	21. september						
Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen:							
Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato
Vurdering av kvaliteten på forsøket:				Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere							
Mhp. avling							
Årsak til evt. lavt avlingsnivå:							
Tørke (1) - Ugras (2) - Dårlig jordstruktur (3) - sjukdommer (4) - Næringsmangel (5) - Lav pH (6) - annet (7, spesifiser over)							
Andre merknader:	Sprøyting ved Tid D ble ikke utført fordi da var kulturplantene så store at ugrasmiddelet ikke ville truffet ugrasplantene i særlig grad. Det var heller ikke spirt ny søtvier da, heller ikke der hvor kulturen var totalskadd (ledd 8)						
Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.			Dato: 14. juni 2023		Ansvarlig: Therese W. Berge (sign)		

5 Frukt og bær

5.1 Nedsviing av utløpere og bekjempelse av ugras i jordbær på friland (Serie U21.01.033)

v/Wiktoria Kaczmarek-Derda, NIBIO, Jørn Haslestad og Kristin Rofstad, NLR Innlandet

5.1.1 Finansiering

Forsøket ble finansiert av Interreg- prosjekt i NLR og Utviklingsprøving (KU-midler fra LMD)

5.1.2 Formål

Ved jordbærproduksjon på friland er kontroll over ugras og utløpere viktig fordi jordbærplantene konkurrerer dårlig med ugraset og utløperne svekker kraften hos morplanten, samtidig er ingen av de tilgjengelige tiltakene helt effektive (**Figur 5.1-1**). Veksten av jordbærutløpere og ugras (både vår og høst) må også begrenses for å gjøre mer luftige jordbærbestander, noe som gir raskere opptørking ved nedbør og mindre problem med gråskimmel. Reglone mistet godkjenningen 04.02.2020 og etter det har jordbær dyrkerne opplevd en alvorlig situasjon med mangel på tilgjengelige metoder for nedsviing av utløperne og bekjempelse av ugras i dyrking av mattekultur uten plast. I 2022 har Spotlight Plus (karfentrazon) fått minor use godkjenning for skjermet sprøyting mellom radene med dosering 40 ml per dekar per år etter høsting. For vekstsesongen 2022 ble det også gitt dispensasjon for bruk av Gozai (pyraflufen-etyl) + Renol (rapsolje) med godkjent dosering 40-80 ml preparat per dekar etter høsting i etablerte vekst og ved begynnende rotvekst på første utløperplante i ny-etablerte felt hvor bær ikke høstes. Forsøk i 2020, 2021 og 2022 viser at Spotlight Plus (karfentrazon) alene er ikke helt tilstrekkelig for å oppnå tilfredsstillende effekt på å begrense jordbærutløpere og ugras. Forsøk i 2021 viste at pyraflufen-etyl (aktivstoff i preparater Gozai og Mizuki) er et mer effektivt mot jordbærutløpere enn karfentrazon. Målet i dette forsøket er å teste flere alternativer til Reglone for ugras og jordbærutløpere i etablert jordbær.

Fig. 5.1-1. Ugras og utløpere er et viktig problem i jordbærproduksjon. På bildet jordbærfelt med sorten Polka plantet i 2020 i Stange (NLR Innlandet). Foto: Jørn Haslestad.

5.1.3 Metoder

5.1.3.1 Behandlinger

Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **tabell 5.1-1**.

Tabell 5.1-1: Behandlinger i forsøksserien

Ledd	Prep nr	Virksomt stoff	Handelsnavn	Virksomt stoff g.v.s./daa i sprøytet bånd	Prep./daa i sprøytet bånd	Sprøytetid*
1	-	Usprøyta	Usprøyta	-	-	
2	1534	pelargonsyre	Beloukha	1088.00	1600 ml	A
	1534	pyraflufen-ethyl	Mizuki	1.06	100 ml	B
3	1534	pelargonsyre	Beloukha	1088.00	1600 ml	A
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	10.00	12.5 ml	A
	1534	pyraflufen-ethyl	Mizuki	1.06	100 ml	B
4	1534	pelargonsyre	Beloukha	544.00	800 ml	A
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	10.00	12.5 ml	A
	1534	pyraflufen-ethyl	Mizuki	2.12	200 ml	B
	1534	pyraflufen-ethyl	Mizuki	2.12	200 ml	C
5	1548	eddiksyre	Eddik 10%**	2500.00	25 L	A
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	10.00	12.5 ml	A
	1548	eddiksyre	Eddik 10%**	2500.00	25 L	B
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	10.00	12.5 ml	B
6	1534	pelargonsyre	Beloukha	1088.00	1600 ml	A
	1543	parafinolje	Fibro	398.50	500 ml	A
	1435	foramsulfuron+jodsulfuron	MaisTer	4.65	15 g	B
	1534	pyraflufen-ethyl	Mizuki	2.12	200 ml	B
7	1534	pelargonsyre	Beloukha	544.00	800 ml	A
	1543	parafinolje	Fibro	398.50	500 ml	A
	1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	2.40	40 ml	B
	1534	pyraflufen-ethyl	Mizuki	2.12	200 ml	C

*Sprøytetid:

A: Før blomstring på utløpere og ugras (ca. 1 juni,

B: Etter høsting på utløpere og ugras (ca. 5-10. august).

C: ca. 4 uker etter B (ca. 1-5. september)

** Eddik 35% (U1548) ble tynnet ut til konsentrasjon 10% (U1549) hos NLR rett før sprøyting

5.1.3.2 Forsøksplan og plassering

Ett forsøk ble anlagt i et 2 år gammelt jordbærfelt i Stange (NLR Innlandet). Jordbærsorten var Polka. Det ble utført sprøyting i gangene mellom jordbærrader ved bruk av Norsprøyte (væskemengde 25 l/daa, trykk 2 bar) som hadde to dyser av type Teejet AIXR 02 (gul) med skjermmer (løse skjermmer fra Hardi ryggspøyte) på 3 dysers bom (1 dyse var blendet av). Skjermene var holdt ca. 20 cm over bakkenivå og båndbredde av sprøytete bånd i forsøket var 100 cm. Væskemengde var 25 l/daa og arbeidstrykk 2 bar. Sprøytingen ble utført i tre sprøytetidspunkter: A=7/6, B=24/8 og C=6/9. Jorda var tørt ved tidspunkt A, fuktig ved tidspunkt B og middels-fuktig ved tidspunkt C. Vekstforholdene var middels gode eller optimale før sprøytingene. Temperaturen var 20 grader ved sprøytetid A, 18 og 17 grader ved sprøytinger B og C, forholdsvis. Relativ luftfuktighet var ved sprøytetid A 55% (ikke oppgitt ved spøytetider B og C).

5.1.3.3 Registreringer

I henhold til planen ble følgende registreringer utført av NLR Innlandet:

- Prosent dekning av ugras (4 dominerende arter, andre arter og sum ugras), utløpere og barmark ble registrert i gangene 24/5 (14 dager før sprøytetidspunkt A: 7/6), 17/6 (10 dager etter A: 7/6), 15/8 (11 dager før B: 24/8) og 21/9 (ca. 4 uker etter C: 21/9).
- Prosent skade på kulturen ble registrert etter alle sprøytetidspunkter samtidig med ugrasregistreringer.

5.1.3.4 Beregninger

Forsøket ble analysert som randomisert blokkforsøk med 3 gjentak. Variansanalyse ble utført med prosedyren 'Proc mixed' i Minitab. Tukey test med $P \leq 0.05$ ble brukt for å skille signifikante effekter mellom behandlingene (ledd). Alle ledd ble tatt med i analysen.

5.1.4 Resultater og diskusjon

Før A-sprøyting (**Tabell 5.1-2**), det ble hvitkløver (*Trifolium repens*), tungras (*Polygonum aviculare*), Starr (*Carex digitata*) og balderbrå (*Tripleurospermum inodorum*) registrert som dominerende arter. Ugrasdekning (sum alle ugras) var jevnfordelt i forsøksfeltet med % dekning i forsøksrutene fra 11% til 19% (med ikke signifikant forskjell mellom ledd). Utløpere dekket 15-17% av sprøytearealet. Forsøksfeltet vurderes som et felt med moderat ugrasproblem før A-sprøyting, men det gikk imidlertid lang tid (2 uker) mellom startregistreringen og første sprøytingen. Ugrasdekningen har sannsynligvis økt noe frem til A-sprøytinga ble utført.

Bedømming utført 10 dager etter A-sprøytinga (17. juni) viste klare effekter av Beloukha på antall utløpere i forhold til usprøyta ruter og ruter sprøytet med Eddik 10% (**Tabell 5.1-3, Figur 5.1-2**). Gode værforhold (temperatur ved sprøyting 20 grader) var sannsynligvis viktig for å oppnå denne effekten. Gjennomsnittlig dekningsprosent av utløpere ble mest redusert i behandla ruter med ful dose (1600 ml) av Beloukha alene (ledd 2; 68% reduksjon) og med tilsetning av 12,5 ml Biowet (ledd 3) eller 500 ml Fibro (ledd 6; 59% reduksjon), i forhold til usprøyta ruter. Signifikant utslag på utløpere i forhold til usprøyta ruter ble også observert i ledd med halvert dose (800 ml) av Beloukha blandet med 12,5 ml Biowet eller 500 ml Fibro (ledd 4 og 7). Kun liten reduksjon i dekningsprosent av utløpere var observert etter behandling med 25 L Eddik 10% + 12,5 ml Biowet (ledd 5). Ingen sikker reduksjon i prosentdekning av sum ugras ble observert med de testede midler. Av de dominerende artene var prosentdekningen av tungras redusert (i forhold til usprøyta ruter) med 89 % og starr ble bekjempet helt etter ful dose (1600 ml) av Beloukha + 12,5 ml Biowet (ledd 3), men uten at statistikken viste signifikant utslag på det. Ingen skade på jordbærplantene ble registrert etter A-sprøytinga.

Fig. 5.1-2. Effekt av sprøyting 10 dager etter tidspunkt A. Til venstre: effekten etter Beloukha 1600 ml (ledd 2). Til høyre: effekten etter av Eddik 10% 25 L + Biowet 12,5 ml (ledd 5). Foto: Jørn Haslestad.

Bedømming 15. august, ca. 2 måneder etter sprøytetid A (og ca. 2 uker før sprøyting B), viste videreutvikling av utløpere og ugrasflora. I kontrollruter (ledd 1) steg dekningsprosenten av utløpere til 28% og sum ugras (alle ugras) til 25% (**Tabell 5.1-4**). I behandlede ruter (ledd 2-8) var dekningsprosenten av utløpere 19 – 23 % med signifikant lavest dekningsprosent i rutene med 25 L Eddik 10 % + 12,5 ml Biowet. Ingen signifikante forskjeller i prosent dekning av de dominerende artene og sum ugras ble observert i rutene med de testede midler. Fortsatt ingen skade på jordbærplantene ble observert.

Bedømming 6. september, ca. 2 uker etter B-sprøyting var prosentdekning av utløpere på 34% i usprøyta ruter og 13-20% i sprøytete ruter (**Tabell 5.1-5, Figur 5.1-3**). Av de testede midler viste begge doser av Mizuki (100ml og 200 ml) og 15 g MaisTer + 200 ml Mizuki signifikant effekt mot utløpere (ledd 2, 3, 4, og 6) med reduksjon 53 - 62% i forhold til usprøyta ruter. Spotlight plus (ledd 7) og 25 L Eddik 10% + 12.5 ml Biowet (ledd 5) virket dårligere enn Mizuki og kun 41 % reduksjon av prosentdekningen av utløpere ble observert i forhold til usprøyta ruter. Prosentdekning av alle ugras (sum ugras) i ubehandla ruter økte minimalt (2% økning) i forhold til forrige registrering og var på 13 - 25% i behandla ruter. Ingen av de testede midlene ga sikker reduksjon i prosentdekningen av de dominerende artene til tross for at prosentdekning av tungras var 89% lavere i ledd med 100 ml Mizuki (ledd 3) enn i usprøyta ruter (ledd 1). Ingen skade på jordbærplantene ble registrert.

Fig. 5.1-3. Effekt av sprøyting ca. 2 uker etter tidspunkt B. Til venstre: Ubehandla rute. I midten: effekten etter av Mizuki 200 ml + MaisTer 15 g. Til høyre: effekten etter Mizuki 100 ml. Foto: Jørn Haslestad.

Ved bedømming 26. september, ca. 3 uker etter C-sprøyting var dekningsprosenten av utløpere på 40% i usprøyta ruter og 13-25% i ruter med testede midler (**Tabell 5.1-6, Figur 5.1-4**). Signifikant lavest dekningsprosenten av utløpere var observert i ledd 4 der to behandlinger med ful dose av Mizuki (200 ml) var brukt etter høsting (68% reduksjon i forhold til usprøyta ruter). En synlig effekt (63-65% reduksjon i forhold til usprøyta ruter) var også observert i leddene 2, 3 og 6 som var behandlet ved sprøytetid B med ful dose (200 ml) eller halvert dose (100 ml) av Mizuki. Siden effekten er fortsatt synlig på slutten av september tyder dette på langvarig effekt av dette middelet. Det var ikke signifikant forskjell mellom leddene der Mizuki var sprøytet ved 2 tidspunkter eller ved 1 tidspunkt. Ingen skade på jordbærplantene ble registrert.

5.1.5 Konklusjon

Mot utløpere viste Beloukha bra effekt før blomstring i dette forsøket, men tilsetning av klebemidler (Biowet og Fibro) viste ikke forbedring på virkning av dette middelet. Mizuki (både ful dose 200 ml og halvert dose 100 ml) viste en lovende effekt i dette forsøket. Signifikant lavest dekningsprosenten av utløpere var observert i ledd 4 der en behandling med 800 ml Beloukha + 12.5 ml Biowet ble utført før blomstring og to behandlinger med ful dose av Mizuki (200 ml) var brukt etter høsting (68% reduksjon i forhold til usprøyta ruter). Spotlight Plus (40 ml) virket svakt i dette forsøket og ga dårligere effekt enn Mizuki. Samlet effekt av 25L Eddik 10% etter A- og B-sprøyting er kun 38 % reduksjon i forhold til usprøyta ruter.

Mot ugras viste kun Mizuki utslag på tungras og starr, men uten signifikant effekt.

5.1.6 Resultattabeller og forsøksoplysninger

Tabell 5.1-2. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere før første sprøytetid.

% dekning før sprøytetid A (24/5-22)									
Ledd nr	Utløpere	Kløver	Tungras	Starr	Balderbrå	Andre arter	Sum ugras	Barmark	
1	16	5	6	3 B	0	0	14	70	
2	17	4	5	0 B	0	1.3	11	72	
3	16	13	1	1 B	0	0	14	70	
4	15	10	3	1 B	0	1.0	15	70	
5	16	13	3	1 B	0.3	0.3	17	68	
6	16	2	9	8 A	0	0	19	65	
7	17	4	7	1 B	0	0	11	72	
<i>P-verdi</i>									
$\leq 0.05^*$									
	0.99	0.52	0.71	0.03	0.47	0.17	0.88	0.94	

*Signifikante utslag er merket med fet skrift og ulike bokstaver.

Tabell 5.1-3. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere etter første sprøytetid. Doser gitt ml eller L per daa i sprøytet bånd.

Ledd nr	Spr.Tid: A (7/6)	% dekning etter sprøytetid A (17/6-22)							
		Utløpere	Kløver	Tungras	Starr	Balderbrå	Andre arter	Sum ugras	Barmark
1	Usprøyta	22 A	3	9	5	0	1.0	18	60
2	Beloukha 1600 ml	7 C	6	6	1	0	0.3	13	80
3	Beloukha 1600 ml + Biowet 12.5 ml	9 C	14	1	0	0	0.3	15	75
4	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	12 BC	14	5	1	0	0.7	20	67
5	Eddik 10% 25 L + Biowet 12.5 ml	18 AB	18	8	1	0.3	0.3	28	54
6	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	9 C	3	10	8	0.3	0.7	22	69
7	Beloukha 800 ml + Fibro 500 ml	12 BC	6	9	1	0	0.7	16	72
<i>P-verdi</i>									
$\leq 0.05^*$		0.00	0.28	0.80	0.06	0.47	0.84	0.64	0.10

*Signifikante utslag er merket med fet skrift og ulike bokstaver

Tabell 5.1-4. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere før andre sprøytetid. Doser gitt ml eller L per daa i sprøytet bånd.

Ledd nr	Spr.Tid: A (7/6)	Spr.Tid: B (24/8)	% dekning før sprøytetid B (15/8-22)							
			Utløpere	Kløver	Tun-gras	Starr	Balder-brå	Andre arter	Sum ugras	Bar-mark
1	Usprøyta		28 A	7	14	3	0	1	25	47
2	Beloukha 1600 ml	Mizuki 100 ml	21 AB	6	14	0	0.3	2	23	56
3	Beloukha 1600 ml + Biowet 12.5 ml	Mizuki 100 ml	19 AB	26	6	0	0	2	33	47
4	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Mizuki 200 ml	21 AB	12	14	1	0.3	3	30	49
5	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	19 B	24	15	1	0.3	2	42	39
6	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	MaisTer 15 g + Mizuki 200 ml	22 AB	2	18	6	1	1	28	50
7	Beloukha 800 ml + Fibro 500 ml	Spotlight Plus 40 ml	23 AB	6	15	1	0.3	3	25	52
P-verdi ≤ 0.05			0.05	0.32	0.89	0.23	0.34	0.14	0.74	0.86

*signifikante utslag er merket med fet skrift og ulike bokstaver

Tabell 5.1-5. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere etter andre sprøytetid. Doser gitt ml eller L per daa i sprøytet bånd.

Ledd nr	Spr.Tid: A (7/6)	Spr.Tid: B (24/8)	% dekning ca. 2 uker etter sprøytetid B (6/9-22)							
			Utløpere	Kløver	Tun-gras	Starr	Balder-brå	Andre arter	Sum ugras	Bar-mark
1	Usprøyta		34 A	12	9	3	0.3	2.3	27	39
2	Beloukha 1600 ml	Mizuki 100 ml	14 B	8	3	0	0.3	2.0	13	73
3	Beloukha 1600 ml + Biowet 12.5 ml	Mizuki 100 ml	13 B	31	1	0	0	1.7	34	53
4	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Mizuki 200 ml	16 B	16	7	0	0	2.7	25	59
5	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	20 AB	29	4	1	0.0	1.0	35	45
6	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	MaisTer 15 g + Mizuki 200 ml	13 B	2	4	8	0.3	1.0	16	71
7	Beloukha 800 ml + Fibro 500 ml	Spotlight Plus 40 ml	20 AB	6	7	1	0.3	1.7	16	64
P-verdi ≤ 0.05*			0.00	0.34	0.50	0.16	0.75	0.15	0.65	0.38

*Signifikante utslag er merket med fet skrift og ulike bokstaver

Tabell 5.1-6. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere etter tredje sprøytetid. Doser gitt ml eller L per daa i sprøytet bånd.

Ledd nr	Spr.Tid: A (7/6)	Spr.Tid: B (24/8)	Spr.Tid: C (6/9)	% dekning ca. 4 uker etter sprøytetid C (21/9-22)							
				Utløp-ere	Klø-ver	Tun-gras	Starr	Bal-der-brå	Andre arter	Sum ugras	Bar-mar-k
1	Usprøyta			40 A	14	2	6	0.33 3	2.7	25	35
2	Beloukha 1600 ml	Mizuki 100 ml		15 B	7	2	0	0	2.3	11	73
3	Beloukha 1600 ml + Biowet 12.5 ml	Mizuki 100 ml		14 B	34	1	0	0	1.7	37	49
4	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Mizuki 200 ml	Mizuki 200 ml	13 B	15	1	1	0	2.3	19	68
5	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml		25 AB	30	1	0	0.3	1.7	33	42
6	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	MaisTer 15 g + Mizuki 200 ml		16 B	2	1	8	0.0	0.7	12	72
7	Beloukha 800 ml + Fibro 500 ml	Spotlight Plus 40 ml	Mizuki 200 ml	14 B	6	1	2	0.33 3	1.7	10	76
P-verdi ≤ 0.05				0.00	0.34	0.40	0.20	0.68	0.53	0.51	0.10

*Signifikante utslag er merket med fet skrift og ulike bokstaver

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U21.01.033		NLR-enhet/ sted:	Innlandet		
Anleggsrute:	6 m x 1.8 m		Høsterute:	m x m		
Nærmeste klimastasjon:	Bjørke/llseng	km fra feltet: 7	Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato				A: 7/6	B: 24 /8	C: 6 /9
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting				14:00-17:00	14.00	15.30
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras				Art:		
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:			60	90	93
Sprøytetype: NORSPRØYTE						
Dysetype brukt:.....Teejet 03 LD	Dysetrykk i Bar:			2	2	2
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd:	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm				2	4	3
Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm				3	4	2
Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting				2	1	2
Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting:	Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)			2	2	2
Vind ved sprøyting, m/sek.				1-1,9	1-1,9	1-1,9
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting				3	2	1
Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting				2	3	2
Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)				20	18	17
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)				55		

Forkultur:	Jordbær
Kultur art:	Jordbær (2. år), dobbeltrad
Kultur sort:	Polka

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale			pH

Så/sette/plantetid:	Spiredato:	Skytedato (evt. blomstring):
Registreringsdato(er):	24/5; 17/6; 15/8; 6/9; 21/9	Kultur BBCH ved registrering:
Høstedato(er):	Avling ikke registrert	

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere		x		
Mhp. avling				

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 19/02 2023	Ansvarlig: W. Kaczmarek-Derda

5.2 Kontroll av ugras og utløpere i etablert jordbærfelt 2022 (Serie U21.01.034)

v/Wiktoria Kaczmarek-Derda (NIBIO), Jørn Haslestad og Kristin Rofstad (NLR Innlandet)

5.2.1 Finansiering

Forsøkene var en del av SOLUTIONS-prosjektet finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (NFR prosjektnr. 319588), Grofondet AS (prosjektnr. 190029), NLR, Kilter AS, A-K maskiner AS, Heatweed Technologies AS, HF Maskin Teknikk AS, Gartnerhallen, dyrkere av potet, eple og jordbær.

5.2.2 Formål

Formålet med utprøving var å teste mulige alternativer for Reglone (dikvat) for bekjempelse av ugras og utløpere i etablert jordbær med ulik feltalder. Reglone er forbudt å bruke og var ikke med som referanse i forsøket. Alternativ testet var Beloukha (pelargonsyre), Mizuki (pyraflufen-ethyl), Spotlight Plus (karfentrazon-etyl), Eddik 10% (eddiksyre) med eller uten Biowet (alkoholetoxilatpropoxilat) eller Fibro (parafinolje) og termisk behandling (varmtvann) kombinert med mekanisk behandling (klipping).

5.2.3 Metoder

5.2.3.1 Behandlinger

To forsøk med samme behandlinger ble anlagt i jordbærfeltfelt med dobbelt rad. Feltene hadde ulik alder, det ene feltet var 1 år gammelt og det andre var 3 år gammelt jordbærfelt. Korona var jordbærsorten i begge felt. Kjemiske behandlinger ble utført med NOR-sprøyte som hadde to dyser av type Teejet AIXR 02 (gul) med skjermer (løse skjermer fra Hardi ryggspøyte) på 3 dysers bom (1 dyse var blendet av) (**figur 5.2-1**). Skjermene var holdt ca. 20 cm over bakkenivå og båndbredde av sprøytete bånd i forsøket var 100 cm. Væskemengde var 25 l/daa og arbeidstrykk 2 bar. Varmtvannsbehandling ble utført ved bruk av utstyret Heatweed Mid 3.0 med lansebredde 20 cm. Mekanisk behandling (klipping) ble utført med vanlig plenklipper, som regel 1-2 dager før behandling med varmtvann. Behandlingsområdet for alle typer av behandlinger var kun i gangene (ikke i dobbeltraden). Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **tabell 5.2-1**. Jorda var middels fuktig ved alle behandlingstidspunktene (A – D). Vekstforholdene var optimale eller gode før behandlingene. Temperaturen var 18 °C ved tidspunkt A, 24 °C ved tidspunkt B, 21 °C ved tidspunkt C og 19 °C ved tidspunkt D. Relativ luftfuktighet var 55% (A), 51 % (B), 58% (C) og 78 (D).

Figur 5.2-1. Oversikt over behandlinger (tiltak) testet i to forsøksfelt på Ridabu i 2022. Fra venstre: kjemisk behandling med NOR-sprøyte. I midten: Mekanisk behandling (klipping) med plenklipper. Til høyre: Varmtvannsbehandling med utstyr fra Heatweed. Foto: Jørn Haslestad og Kristin Rofstad.

Tabell 5.2-1: Behandlinger i forsøksserien

Ledd	Prep nr	Virksomt stoff/ behandling	Handelsnavn	Prep./daa (ml)	Virksomstoff g.v.s./daa	Spr. tid*
1	-	Usprøyta	Usprøyta			
2	1534	pelargonsyre	Beloukha	800	544.00	A
	1534	pelargonsyre	Beloukha	800	544.00	B
	1545	pyraflufen-ethyl	Mizuki	100	1.06	C
	1545	pyraflufen-ethyl	Mizuki	100	1.06	D
3	1534	pelargonsyre	Beloukha	800	544.00	A
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	12.5	12.50	A
	1534	pelargonsyre	Beloukha	800	544.00	B
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	12.5	12.50	B
	1463	karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	40	2.40	C
4	1545	pyraflufen-ethyl	Mizuki	200	2.12	D
	1549	pelargonsyre	Beloukha	1600	1088.00	A
	1543	parafinolje	Fibro	500	398.50	A
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	B
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	12.5	12.50	B
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	C
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	12.5	12.50	C
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	D
	1528	alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	12.5	12.50	D
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	A
5	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	B
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	C
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	D
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	A
	1543	parafinolje	Fibro	500	398.50	A
6	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	B
	1543	parafinolje	Fibro	500	398.50	B
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	C
	1543	parafinolje	Fibro	500	398.50	C
	1549	eddiksyre	Eddik 10%**	25000	2500	D
	1543	parafinolje	Fibro	500	398.50	D
7	-	Klipping + Varmtvann	-	300 L	-	A
	-	Klipping + Varmtvann	-	300	-	B
	-	Klipping + Varmtvann	-	300	-	C
	-	Klipping + Varmtvann	-	600	-	D
8	-	Varmtvann	-	300	-	A
	-	Varmtvann	-	300	-	B
	-	Varmtvann	-	300	-	C
	-	Varmtvann	-	600	-	D

*Sprøytetid: A: Før blomstring på ugras og utløpere. B: Før høsting på ugras og utløpere, ca. 2 uker etter A. C: Etter høsting på ugras og utløpere. D: Etter høsting på ugras og utløpere, ca. 2 uker etter C.

** Eddik 35% (U1548) ble tynnet ut til konsentrasjon 10% (U1549) hos NLR rett før sprøyting

Aktive stoffer i kjemiske midler: Beloukha – pelargonsyre 680 g/L; Mizuki - pyraflufen-ethyl 10.6g/L; Spotlight Plus - karfentrazon-etyl 60 g/L; Eddik 10% – eddiksyre 100 g/L, Biowet (klebemiddel) – alkoholetoxilatpropoxilat 800 g/L; Fibro (olje) – parafinolje 797 g/L.

5.2.3.2 Forsøksplan og plassering

Feltene ble anlagt som to randomiserte blokkforsøk med 4 blokker (gjentak). Forsøksruta (behandlingsruta) i begge felt var plassert i gangene og var 1,0 m bred x 6,0 meter lang. Feltene lå på Ridabu (NLR Innlandet), liggende ca. 7 km fra Ilseng klimastasjon, jfr. Forsøksopplysninger. Det ble planlagt behandlinger i fire tidspunkter: A=10/6, B=24/6, C=6/8 og D=7/9.

Det har skjedd en feilsprøyting i begge jordbæråkere rett før forsøksstart (En del av forsøksrutene i begge forsøksfelt ble sprøytet med middel som ble brukt av dyrker). På grunn av dette ble behandlingsruter 101 -108 (hele gjentak 1) kansellert i 1-års feltet. I 3- års felt ble behandlingsruter 101-108 (ledd 1-8, hele gjentak 1), 208 (ledd 7 i gjentak 2), 308 (ledd 1 i gjentak 3 og rute 408 (ledd 2 i gjentak 4) feil sprøytet. I følge av dette ble kontrollrute nr 404 (ledd 1 i gjentak 4) delt i to 3 meters ruter: 404 (ledd 1) og 408 (ledd 2), kontrollrute nr 201 (ledd 1 gjentak 2) ble delt i to 3 meters ruter: 201 (ledd 1) og 208 (ledd 7). Kontrollruter 108 (ledd 1, gjentak 1) og 308 (ledd 1, gjentak 3) ble kansellert i forsøket. Ved ett feil ble dette 3-årsfeltet pløyd etter registreringer av effektene etter sprøytetidspunkt B. I 1-årsfeltet ble behandlinger ved alle fire tidspunkter utført.

5.2.3.3 Registreringer

I henhold til planen ble følgende registreringer utført av NLR Innlandet:

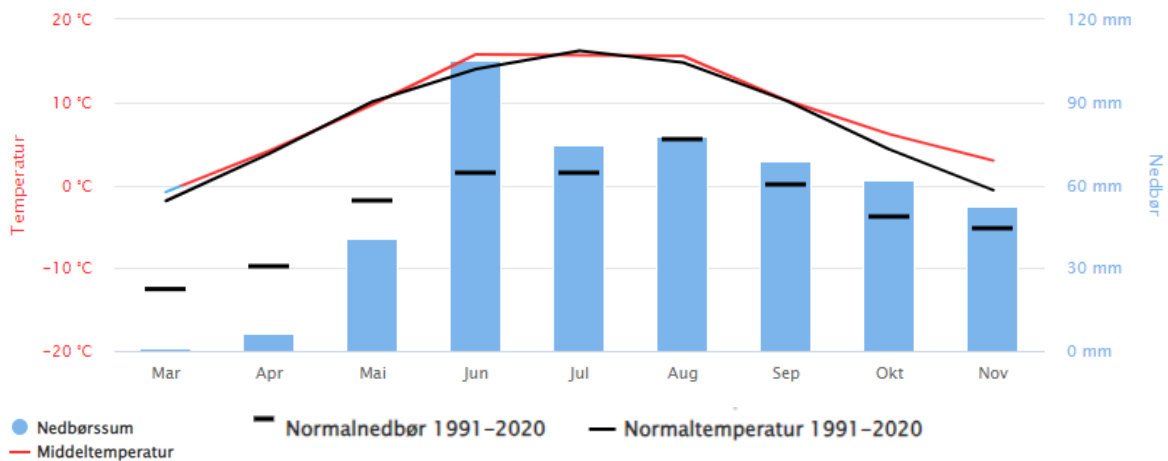
- Ugrasflora i behandlingsruter.
- Prosent dekning av ugras (4 dominerende arter, andre arter og sum ugras), utløpere og barmark ble registrert i gangene (hele behandlingsruta) 2 uker før behandlingstidspunkt A (27/5), 2 uke etter A (10/6), ca. 2 uker etter B (16/8) og ca. 4 uker etter C (30/9).
- Antall utløpere ble telt i registreringsrammer (25 cm x 50 cm) kastet tilfeldig 3 ganger i hver behandlingsrute.
- Prosent skade på kulturen ble registrert etter alle sprøytetidspunkter samtidig med ugrasregistreringer.

5.2.3.4 Beregninger

Forsøket ble analysert som randomisert blokkforsøk med 3 gjentak. Variansanalyse ble utført med prosedyren 'Proc mixed' i Minitab. Tukey test med $P \leq 0.05$ ble brukt for å skille signifikante effekter mellom behandlingene (ledd). Alle ledd ble tatt med i analysen. % dekning av «sum ugras» ble beregnet som sum av «dominerende ugras» og «andre ugrasarter».

5.2.4 Resultater og diskusjon

Oversikt over gjennomsnittlig månedstemperatur og nedbørsum fra Ilseng (nærmeste meteorologisk stasjon til forsøksfeltene, 182 moh.) viste at været i vekstsesongen 2022 var veldig varierende (**Fig. 5.2-2**). Mars måned var mye varmere og tørrere enn vanlig, april-mai perioden var ganske normal når det gjelder temperatur, men ekstremt tørr. Sommer perioden (juni-august) var stort sett varmere og våtere enn vanlig. Høst (september-november) var varmere og våtere enn normalt. Et skiftende værforhold påvirker betydelig gjennomføring av tiltakene for ugrasbekjempelse (at en klarer å utføre tiltak til riktig tid) og effekten av tiltakene som er tilgjengelige i jordbærproduksjon.

Figur 5.2-2. Oversikt over temperatur og nedbørsum fra Ilseng (meteorologisk stasjon, 182 moh.) per måned (mars – oktober 2022) sammenlignet med normalverdier. Kilde: <https://lmt.nibio.no/stationinfo/26/>

Første to tiltak (behandlingstider A og B) ble utført før blomstring av jordbærplantene og høsting av bærene, og to siste tiltak (behandlingstider A og B) ble gjennomført etter bærene ble høstet.

Før A-sprøyting, det ble registrert lite utløpere og ugras i begge felt (**Tabell 5.2-2 A og Tabell 5.2-2 B**). I 1-års felt (**Tabell 5.2-2 A**) ble åkerstemorblom, tunrapp, tungras og meldestokk registrert som dominerende arter. Ugrasdekning (sum alle ugras) varierte fra 3-5%. Utløpere dekket 3-8% før sprøyting som utgjorde 4-11 utløpere per registreringsrute. Det var signifikant færrest utløpere i ledd 5. I 3-års felt (**Tabell 5.2-2 B**), ble løvetann, kveke, tunrapp og tistel registrert som dominerende arter. Ugrasdekning (sum alle ugras) varierte fra 3-8%. Utløpere dekket 5-11% av behandlingsruta før sprøyting og det var registrert 9-16 utløpere per registreringsramme. På grunn av uvær etter registreringen ble det første behandlingstidspunktet utsatt (til 10. juni).

Bedømming utført ca. 2 uker etter A-sprøytinga (23. juni i 1-års felt og 24. juni i 3-års felt) viste svake effekter av de testede tiltak etter første behandlingstid (A) i begge felt (**Tabell 5.2-3 A og Tabell 5.2-3 B**). Eneste klar reduksjon var observert i % dekning av andre arter i 3-års felt (**Tabell 5.2-3 B**) med ingen ugras var registrert i ruter behandlet med Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml (ledd 3), Eddik 10% 25L (ledd 5) og Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml (ledd 6). Ingen effekt på utløpere ble observert etter gjennomførte behandlinger ved tidspunkt A i disse to forsøksfeltene (**Tabell 5.2-3 A og Tabell 5.2-3 B**). Ingen skade på jordbærplantene ble registrert etter første behandlingstid i forsøksfeltene.

Bedømming 11. juli (samme dag i begge felt), ca. 2,5 uker etter behandlingstid B, viste en klar utvikling av utløpere og ugras i ubehandla ruter av 1-års felt (i forhold til forrige registrering) med 10 % dekning av utløpere og 14 % dekning av sum ugras (**Tabell 5.2-4 A**), men lite utvikling av utløpere og ugrasflora ble observert i ubehandla ruter av 3-års felt (i forhold til forrige registrering) med 6 % dekning av utløpere og 12 % dekning av sum ugras (**Tabell 5.2-4 B**).

En svak effekt av de testede tiltak ble observert i 1-års felt etter andre behandlingstidspunkt (**Tabell 5.2-4 A**). Kun Klipping kombinert med 3 L/kvm varmtvann (ledd 7) og 3 L/kvm varmtvann alene (ledd 8) ga signifikant utslag på % dekning av barmark og tunrapp i dette feltet. Variansanalysen viste signifikant utslag på % sum ugras, men Tukey test har ikke avdekket signifikante forskjeller mellom behandlinger. Årsaken kan ligge i store variasjoner innenfor ledd (mellom gjentak).

I 3-årsfeltet viste alle testede tiltak signifikant økning i prosentdekning av barmark (**Tabell 5.2-4 B**). Klipping kombinert med 3 L/kvm varmtvann (ledd 7) og 3 L/kvm varmtvann alene (ledd 8) viste signifikant utslag på % dekning av barmark og tunrapp i dette feltet. Sum ugras i 3-års felt ble også redusert (66% i forhold til usprøyta ruter) med Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml (ledd 4).

Variansanalysen viste signifikant utslag også på % dekning av tungras, men Tukey test har ikke avdekket signifikante forskjeller mellom behandlinger (ledd). Ingen skade på jordbærplantene ble registrert etter andre sprøyting i begge felt. Ved ett feil ble 3-årsfeltet pløyd etter 11. juli og forsøket i dette feltet ble avsluttet.

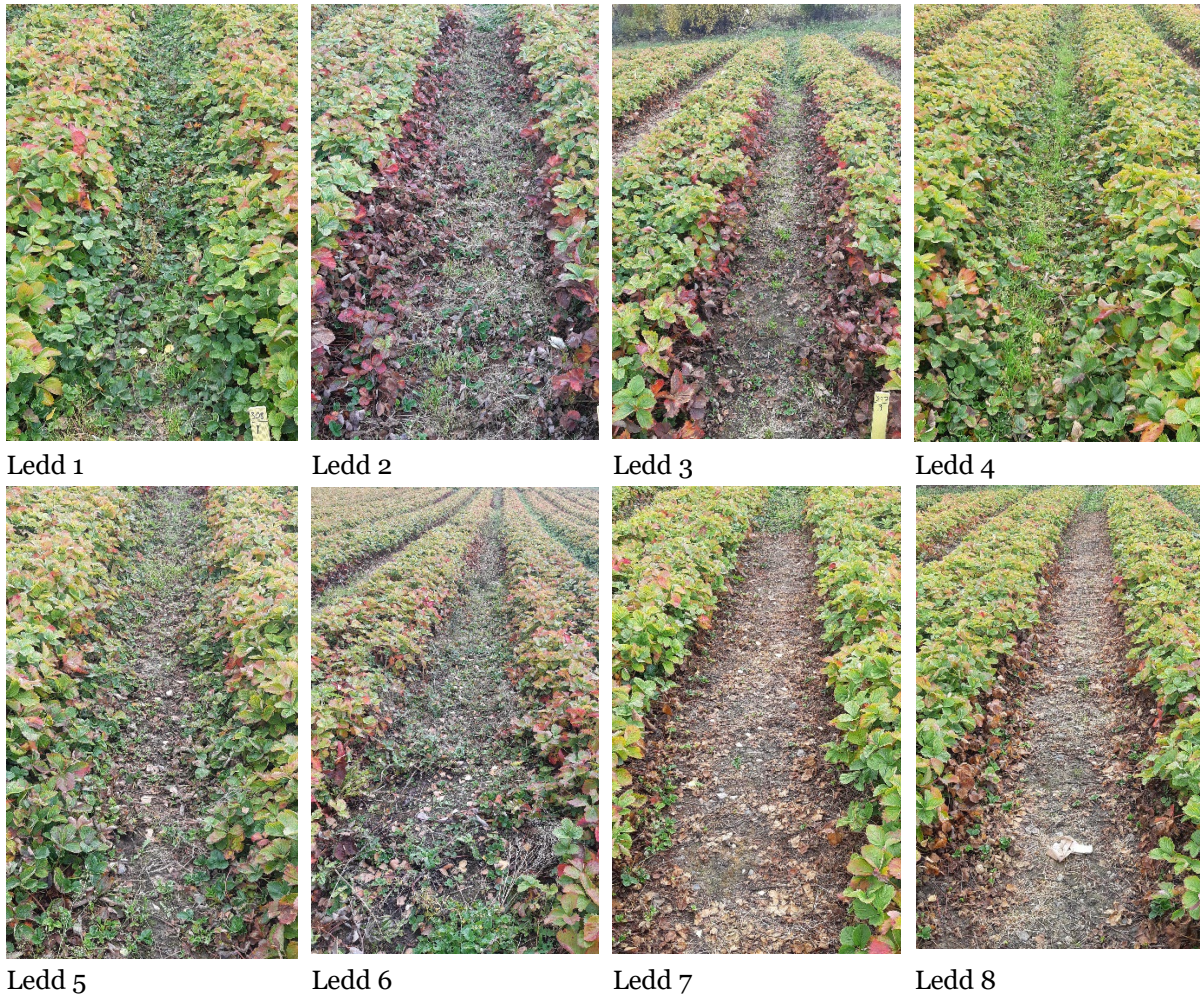
Før C- og D-sprøyting (**Tabell 5.2-5**) ble det observert videreutvikling av utløpere og ugras i ubehandla ruter (i forhold til forrige registrering). Ugrasdekning (sum av alle ugras) varierte fra 5-11% i 1-års felt og tunrapp var dominerende art i behandlingsruter. Utløpere dekket 14-25% av behandlingsruta og det var registrert 18-27 utløpere per registreringsramme. Variansanalysen viste signifikant utslag på % antall av utløpere, men Tukey test har ikke avdekket signifikante forskjeller mellom behandlinger.

Bedømming 28. september (ca. 3 uker etter sprøytetid D) viser en samleeffekt av to behandlinger før høsting (etter sprøytetider A og B) og to behandlinger etter høsting (etter sprøytetider C og D) etter høsting av bærene (**Figur 5.2-3**). På dette tidspunktet var kun tunrapp og tungras registrert som dominerende arter i 1-års feltet (**Tabell 5.2-6**). Åkerstemorblom og meldestokk (som var registrert ved tidligere tidspunkter) avblomstret og visnet i kontrollruter og derfor de visne plantene ble ikke vurdert som effekt av behandlingene (Disse to artene var dermed ikke registrert ved dette registreringstidspunktet).

Av alle tiltak testet i dette forsøket virket klipping kombinert med 3 L/kvm varmtvann (ledd 7) og 3 L/kvm varmtvann alene (ledd 8) best både på dekningsprosent av utløpere og ugras, og antall utløpere. Det var registrert 89% og 85% reduksjon i dekningsprosent av utløpere etter to behandlinger med klipping kombinert med varmtvann (3 L/kvm sprøytetid C og 6 L/kvm, ledd 7) og varmtvann alene (3 L/kvm sprøytetid C og 12 L/kvm ledd 8), tilsvarende. Antall utløpere ble redusert med 69% i ledd 7 og 62% i ledd 8, i forhold til ubehandla ruter. Ingen ugras var observert til å spire ca. 3 uker etter varmtvannsbehandlingene ble utført i disse behandlingsleddene. På grunn av relativt mye vekst av utløpere i ledd 8 ble dosen av varmtvannet fordoblet i dette leddet (fra 6 til 12 L/kvm) ved behandlingstidspunkt D. Dosen av varmtvannet i ledd 7 ble økt tilsvarende (fra 3 til 6 L/kvm).

Av de testede kjemiske midler ga to behandlinger med Mizuki (2 x 100 ml/daa, ledd 2) og kombinasjon av Spotlight Plus (40 ml/daa, ledd 3) og Mizuki (200 ml/daa, ledd 3) den beste svi-effekten på utløpere. Begge tiltakene (ledd 2 og 3) viste omtrent samme effekt på dekningsprosent av utløpere, med 58% reduksjon etter 2 behandlinger med Mizuki og 62% reduksjon etter Spotlight Plus + Mizuki (i forhold til ubehandla ruter) og ingen statistisk forskjell mellom behandlingsleddene var observert. Liten reduksjon av antall utløpere var observert i disse behandlingsleddene og ingen signifikant effekt av Mizuki og Spotlight Plus + Mizuki ble registrert på ugras.

Bioherbicer virket generelt svakt etter høsting i dette forsøket. Kun to behandlinger med Eddik 10% 25L (ledd 5) viste effekt på % dekning av utløpere. % dekning av andre arter var høyest i dette behandlingsleddet.

Figur. 5.2-3. Samlet effekt av alle behandlinger (ledd) i 1- års felt vurdert ca. 3 uker etter tidspunkt D. Foto: Kristin Rofstad.

5.2.5 Konklusjon

Effekt av tiltakene før høsting var generelt svak i dette forsøket, noe som sannsynligvis var forårsaket av utsatt behandling A (på grunn av dårlig vær) og for store ugras ved andre behandlingstid (B).

Etter høsting mot utløpere (prosentdekning og antall) og ugras (prosentdekning) viste to behandlinger med Mizuki (2 x 100 ml/daa, ledd 2) og kombinasjon av Spotlight Plus (40 ml/daa, ledd 3) og Mizuki (200 ml/daa, ledd 3) en lovende effekt i dette forsøket. Effekten så ut til å være langvarig og begge strategier gir omtrent samme svieffekt (ikke statistisk forskjell mellom behandlingsleddene). Et godt alternativ til kjemiske midler som virket veldig godt både på utløpere og ugras i dette forsøket ser ut til å være gjentatte varmtvannsbehandlinger. Men om ugraset er stort må vannmengden økes for å nå en høy reduksjon. Klipping med gressklipper forsterket effekten av varmtvannet, men uten å gi betydelig større reduksjon enn varmtvann alene. Eddik 10% alene reduserte vekst av utløperne, men tilsetning av klebemidler til Eddik 10% ga ikke tilfredsstillende effekt i dette forsøket.

Et skiftende værforhold påvirker betydelig gjennomføring av tiltakene for ugrasbekjempelse (at en klarer å utføre et tiltak til riktig tid). De fleste metoder krever gunstige værforhold ved behandling for å ha en optimal effekt på ugras og jordbærtløpere. Av de testede midler særlig Beloukha (pelargonsyre) ser ut til å være litt krevende når det gjelder værforholdene. Den virker best ved relativt høy temperatur (ca. 18 grader) og gode solforhold under ved behandling. Når værforholdene er langt fra optimale må tiltaket utsettes og dette påvirker effekten av bekjempelse fordi ugraset og utløperne blir ofte for store ved behandling. Dette har en stor betydning for jordbærproduksjonen. For lite svi-effekt

på utløperne før blomstring gjør at utløperne er i stand til å utvikle blomster og produsere bær, men de bærene er relativt små og krever sortering da grossistene ikke aksepterer størrelsen. Dessuten mye ugras og utløpere i gangene (mellom jordbærradene) gjør kulturen mye tettere noe som kan øke risiko for gråskimmel. En svak svi-effekt på ugras og utløpere om høsten vil gjøre en utfordrende start av neste sesong på grunn av mye vegetasjon i gangene.

5.2.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 5.2-2 A. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere, og antall utløpere før første behandlingstid i 1-års felt.

Ledd nr	% dekning registrert før behandlingstid A: 27/5-22								Antall utløpere
	Barmark	Utløpere	Sum ugras	Åker-stemorsblom	Tunrapp	Tungras	Meldestok	Andre arter	
1	91	6	3	1	1	0	0	1	9 AB
2	93	5	2	1	0	0	0	1	9 AB
3	91	7	3	2	0	0	0	0	10 AB
4	91	5	5	3	0	0	1	0	7 AB
5	92	3	5	2	0	0	3	0	4 B
6	91	6	3	1	1	0	0	1	9 AB
7	91	7	2	0	0	0	0	1	11 A
8	90	8	3	2	0	0	0	1	11 A
P-verdi ≤ 0.05*	0.88	0.49	0.27	0.49	0.45	0.56	0.25	0.53	0.05

*Signifikante utslag er merket med fett krift. Ulike store bokstaver viser signifikante effekter mellom behandlingene (ledd)

Tabell 5.2-2 B. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere, og antall utløpere før første behandlingstid i 3-års felt.

Ledd Nr	% dekning registrert før sprøytetid A: 27/5-22							Antall utløpere	
	Barmark	Utløpere	Sum ugras	Løvetann	Kveke	Tunrapp	Tistel		Andre arter
1	86	7	7	2	1	1	1	3	12
2	87	11	3	2	0	1	0	1	15
3	91	5	4	2	0	0	0	0	9
4	90	7	2	1	0	0	0	1	14
5	87	6	7	2	2	0	0	2	13
6	86	9	6	3	1	0	0	1	16
7	85	8	8	1	0	0	0	7	12
8	88	6	6	1	2	0	1	1	12
P-verdi ≤ 0.05*	0.53	0.58	0.51	0.90	0.41	0.76	0.56	0.37	0.73

*Signifikante utslag er merket med fet skrift.

Tabell 5.2-3 A. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere og antall utløpere etter første behandlingstid i 1-års felt. Doser gitt ml eller g per daa.

Ledd nr	Beh.tid A 10/6-22	% dekning registrert etter behandlingstid A: 24/6-22								Antall utløpere
		Bar-mark	Utløpere	Sum ugras	Åker-stemorsblo mst	Tun-rapp	Tun-gras	Melde-stok	Andre arter	
1	Ubehandla	91	4	6	1	3	1	0	1	6
2	Beloukha 800 ml	91	7	4	0	3	0	0	1	11
3	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	90	4	6	2	2	0	0	1	8
4	Beloukha 1600 ml+ Fibro 500 ml	90	6	4	3	1	0	0	0	10
5	Eddik 10% 25L	91	5	5	2	2	0	0	2	10
6	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	87	7	7	0	3	1	3	0	10
7	Klipping + Varmtvann 3L/kvm	93	4	3	1	0	0	1	1	9
8	Varmtvann 6L/kvm	93	5	3	0	1	0	0	1	12
P-verdi ≤ 0.05*		0.45	0.81	0.60	0.51	0.22	0.67	0.51	0.30	0.62

*Signifikante utslag er merket med fet skrift.

Tabell 5.2-3 B. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere og antall utløpere etter første behandlingstid i 3-års felt. Doser gitt ml eller g per daa.

Ledd nr	Beh.tid A 10/6-22	% dekning etter behandlingstid A: 23/6-22								Antall utløpere
		Barmark	Utløpere	Sum ugras	Løvetann	Kveke	Tunrapp	Tungras	Andre arter	
1	Ubehandla	88	5	7	2	2	1	0	3 A	10
2	Beloukha 800 ml	92	4	3	1	1	0	0	1 AB	11
3	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	93	4	3	2	0	0	0	0 B	11
4	Beloukha 1600 ml+ Fibro 500 ml	93	4	2	0	0	0	0	1 AB	11
5	Eddik 10% 25L	92	4	5	2	1	1	1	0 B	9
6	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	88	5	7	2	1	1	1	0 B	12
7	Klipping + Varmtvann 3 L/kvm	93	4	2	1	0	0	1	1 AB	7
8	Varmtvann 3 L/kvm	94	3	3	0	0	0	1	1 AB	9
P-verdi ≤ 0.05*		0.09	0.74	0.17	0.78	0.78	0.17	0.12	0.01	0.81

*Signifikante utslag er merket med fet skrift. Ulike store bokstaver viser signifikante effekter mellom behandlingene (ledd)

Tabell 5.2-4 A. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere etter andre behandlingstid i 1-års felt. Doser angitt i ml eller g per daa.

Ledd nr	Beh.tid A 10/6-22	Beh.tid B 24/6-22	% dekning etter behandlingstid B: 11/7-22								Antall utløpere
			Bar-mark	Utløpere	Sum ugras	Åker-stemors-blom	Tunn-rapp	Tunn-gras	Melde-stok	Andre arter	
1	Ubehandla	Ubehandla	76 C	10	14	2	10 A	1	1	1	6
2	Beloukha 800 ml	Beloukha 800 ml	83 ABC	6	11	0	7 AB	2	0	2	7
3	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	87 ABC	4	9	5	2 AB	0	0	1	8
4	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	88 ABC	7	5	2	3 AB	1	0	0	10
5	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	88 ABC	6	6	1	2 AB	0	0	2	9
6	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	81 BC	6	13	0	7 AB	0	0	5	8
7	Klipping + Varmtvann 3 L/kvm	Klipping + Varmtvann 3 L/kvm	96 A	3	2	0	0 B	0	0	1	6
8	Varmtvann 3 L/kvm	Varmtvann 3 L/kvm	93 AB	5	2	0	1 B	0	0	1	9
P-verdi ≤ 0.05*			0.02	0.06	0.04	0.17	0.00	0.30	0.55	0.62	0.71

*signifikante utslag er merket med fet skrift og bokstaver

Tabell 5.2-4 B. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere etter andre behandlingstid i 3-års felt. Doser angitt i ml eller g per daa.

Ledd nr	Beh.tid A 10/6-22	Beh.tid B 24/6-22	% dekning etter behandlingstid B: 11/7-22								Antall utløpere
			Bar-mark	Utløpere	Sum ugras	Løve-tann	Tunn-rapp	Tunn-gras	Kveke	Andre arter	
1	Ubehandla	Ubehandla	82 B	6	12 A	3	3 A	2	3	2	11
2	Beloukha 800 ml	Beloukha 800 ml	91 A	4	6 AB	1	1 AB	1	0	3	8
3	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	92 A	3	5 AB	2	1 AB	1	0	1	8
4	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	92 A	4	4 B	1	1 AB	1	0	1	7
5	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	91 A	3	6 AB	1	1 AB	1	1	1	7
6	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	90 A	3	7 AB	2	2 AB	2	0	2	6
7	Klipping + Varmtvann 3 L/kvm	Klipping + Varmtvann 3 L/kvm	95 A	3	2 B	1	0 B	0	1	1	8
8	Varmtvann 3 L/kvm	Varmtvann 3 L/kvm	94 A	2	3 B	1	0 B	0	2	0	6
P-verdi ≤ 0.05*			0.00	0.41	0.02	0.08	0.01	0.05	0.36	0.24	0.59

*signifikante utslag er merket med fet skrift og bokstaver

Tabell 5.2-5. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere før tredje og fjerde behandlingstid i 1-års felt. Doser angitt i ml eller g per daa.

L e d d	Beh.tid A 10/6-22	Beh.tid B 24/6-22	Beh.tid C 26/8-22	Beh.tid D 7/9-22	% dekning før behandlingstid C og D: 23/8-22								Antall utlø- pere
					Bar- mark	Utlø- pere	Sum ugras	Åker- stemors- blom	Tun rapp	Tun- gras	Melde- stokk	Andre arter	
					1	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla	72	21	7	
2	Beloukha 800 ml	Beloukha 800 ml	Mizuki 100 ml	Mizuki 100 ml	72	19	9	0	5	2	0	2	20
3	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Spotlight Plus 40 ml	Mizuki 200 ml	76	14	10	2	2	1	1	4	18
4	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	69	25	5	0	3	0	0	1	26
5	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	73	18	9	0	2	2	0	4	22
6	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	73	16	11	0	8	0	0	2	20
7	Klipping + Varmtvann 3L/kvm	Klipping + Varmtvann 3L/kvm	Klipping + Varmtvann 3L/kvm	Klipping + Varmtvann 6L/kvm	71	18	11	0	7	1	1	2	19
8	Varmtvann 3L/kvm	Varmtvann 3L/kvm	Varmtvann 3L/kvm	Varmtvann 6L/kvm	69	22	9	0	8	0	0	1	27
P-verdi ≤ 0.05*					0.83	0.56	0.70	0.06	0.52	0.21	0.26	0.35	0.04

*signifikante utslag er merket med fet skrift.

Tabell 5.2-6. Prosentdekning av dominerende ugras og utløpere etter tredje og fjerde behandlingstid i 1-års felt. Doser angitt i ml eller g per daa.

L e d d	Beh.tid A 10/6-22	Beh.tid B 24/6-22	Beh.tid C 26/8-22	Beh.tid D 7/9-22	% dekning etter behandlingstid C og D: 28/9-22						Antall utlø- pere
					Bar- mark	Utlø- pere	Sum ugras	Tun- rapp	Tun- gras	Andre arter	
					1	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla	69 B	
2	Beloukha 800 ml	Beloukha 800 ml	Mizuki 100 ml	Mizuki 100 ml	84 AB	10 BCD	6 AB	5	0	1 AB	18 ABC
3	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Beloukha 800 ml + Biowet 12.5 ml	Spotlight Plus 40 ml	Mizuki 200 ml	83 AB	11 BCD	6 AB	6	0	1 AB	20 AB
4	Beloukha 1600 ml + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	Eddik 10% 25L + Biowet 12.5 ml	73 B	20 AB	7 AB	7	0	0 B	28 A
5	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	Eddik 10% 25L	82 AB	14 BC	4 AB	2	0	3 A	22 A
6	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	Eddik 10% 25L + Fibro 500 ml	75 B	16 AB	9 A	8	0	1 B	22 A
7	Klipping + Varmtvann 3L/kvm	Klipping + Varmtvann 3 L/kvm	Klipping + Varmtvann 3 L/kvm	Klipping + Varmtvann 6 L/kvm	97 A	3 BCD	0 B	0	0	0 B	8 C
8	Varmtvann 3L/kvm	Varmtvann 3 L/kvm	Varmtvann 3 L/kvm	Varmtvann 6 L/kvm	96 A	4 D	0 B	0	0	0 B	10 BC
P-verdi ≤ 0.05*					0.00	0.00	0.03	0.04	0.56	0.00	0.00

*signifikante utslag er merket med fet skrift og bokstaver.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk								
Serie/forsøksnr		U21.01.034			NLR-enhet/ sted:	Innlandet		
Anleggsrute:		6 m x 1.8 m			Høsterute:	m x m		
Nærmeste klimastasjon:		Ilseng ?	km fra feltet: 7		Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato					A: 10/6 og	B: 24 /6	C: 6 /8	D: 7 /9
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting					10:00-14:00	11.00 - 14.00	13.45 - 15.00	14.00-15.30
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras				Art:	60	80	90	92
Utvikling av kultur ved sprøyting				BBCH:				
Sprøytetype:				Norsprøyte	Norsprøyte	Norsprøyte	Norsprøyte	
Dysetype brukt:..... Teejet AIXR 02 (gul) Dysetrykk i Bar:				2	2	2	2	
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.		Kg kontrollodd:		Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm Svært tørt (1) - Tørt (2) - Middels fuktig (3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)				3	3	3	3	
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm Svært tørt(1) - Tørt(2) - Middels fuktig(3) - Fuktig (4) - Svært fuktig (5)				3	3	3	3	
Vekstforhold siste uke før sprøyting Optimale(1) - Gode (2) - Middels gode (3) - Dårlige (4) - Svært dårlige(5)				1	2	2	2	
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) - Tørre planter, saftspente(2) - Tørre planter (3) - Tørre planter, tørkepreget (4) - Tørre planter, slappe blad (5)				2	2	2	2	
Vind ved sprøyting, m/sek. 0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning					1-1,9	1-1,9	1-1,9	
Lysforhold ved sprøyting Skyfritt, sol (1) - Lettskyet,sol (2) - Lettskyet (3) - Overskyet (4)				2	1	3	1	
Vekstforhold første uke etter sprøyting Optimale (1) - Gode (2) - Middels gode(3) - Dårlige(4) - Svært dårlige(5)				2	2	2		
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)				18	24	20.9	19	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)				55	51	58	78	

Forkultur:	Jordbær
Kultur art:	Jordbær 1. felt: 1-år gammelt; 2. felt: 3-år gammelt
Kultur sort:	Saga

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale			pH

Så/sette/plantetid:	Spiredato:	Skytedato (evt. blomstring):
Registreringsdato(er):	2/6 – 18/6- 16/8 – 30/9	Kultur BBCH ved registrering:
Høstedato(er):	Avling ikke registrert	

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket				Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere					x		
Mhp. avling							

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:							
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)							
Andre merknader:							

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 29/03 2022	Ansvarlig: W. Kaczmarek-Derda

5.3 Bekjemping av ugras i eple (Serie U24.19.007)

v/Wiktoria Kaczmarek-Derda (NIBIO, Divisjon Bioteknologi og plantehelse), Mekjell Melland (NIBIO Divisjon Matproduksjon og Samfunn), Gaute Myren NLR Viken, Endre Bjøtveit NLR Vest, Kristin Rofstad, Jørn Haslestad (NLR Innlandet)

5.3.1 Finansiering

Forsøkene ble utført gjennom prosjektet SOLUTIONS finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (NFR prosjektnr. 319588), Grofondet AS (prosjektnr. 190029) og egeninnsats til prosjektpartnerne Norsk Landbruksrådgiving (NLR), Kilter AS, A-K maskiner AS, Heatweed Technologies AS, HF Maskin Teknikk AS, Gartnerhallen og norske dyrkere av potet, eple og jordbær.

Forsøkene ble utført i samarbeid med NLR Viken, NLR Vest og NLR Innlandet.

5.3.2 Formål

I en konvensjonell frukthage er standardmetoden mot ugras kjemisk renhold i treraden og en dekkkultur, som regel svaktvoksende gress, i kjøregangene (**Fig. 5.3-1**). Fruktrær konkurrerer dårlig med ugras på grunn av lav rottetthet per jordenheter sammenlignet med ugras. I norske konvensjonelle eplehager er en vanlig metode å utrydde ugras langs treraden ved å bruke glyfosat. En usikker fremtid for glyfosat representerer en alvorlig utfordring for norsk epleproduksjon. Herbicider som er godkjent for ugressbekjempelse i treradene i eplehager (f.eks. isoksaben (Gallery), propakvizafop (Agil 100 EC og Zetrola), MCPA (MCPA), mekoprop-p (f. eks. Duplosan Meko, Mekoprop Nufarm, Nufarm Mekoprop-P) og jodsulfuron + foramsulfuron (MaisTer) brukes ikke mye fordi bruken av dem krever enten spesielle værforhold eller tid for sprøyting sammenfaller med tid til oppgaver i andre kulturer.

I 2022 har vi etablert to feltforsøk med ulikt terreng (flatt og skrånende terreng) for å teste alternative metoder til bruk av glyfosat.

Figur 5.3-1. Ugras langs epleraden er et viktig problem i epleproduksjon. På bildet til venstre er 4 år gammelt eplefelt plassert i flatt terreng ved Lena på Østre Toten (NLR Viken). På bildet til høyre er 4 år gammelt eplefelt i plassert i skrånende terreng ved Grimo i Hardanger (NLR Vest). Foto: Wiktoria Kaczmarek-Derda (til Venstre), Endre Bjøtveit (til høyre).

5.3.3 Metoder

5.3.3.1 Behandlinger

Tabell 5.3-1: Opprinnelig planlagte behandlinger i forsøksserien.

Beh.	Behandlingstid A	Behandlingstid B	Behandlingstid C
1	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla
2	Roundup (300 ml/daa)	-	Roundup (300 ml/daa)
3	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa
4	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	-	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa
6	Varmtvann (3L/m ²)	Varmtvann (3L/m ²)	Varmtvann (3L/m ²)
7	Varmtvann (6L/m ²)	Varmtvann (6L/m ²)	Varmtvann (6L/m ²)
8	Mekanisk*	Mekanisk*	Mekanisk*

*Mekanisk fresing, dyrker sitt utstyr.

Tabell 5.3-2: Utførte behandlinger i forsøksserien på Østre Toten

Beh.	Behandlingstid A	Behandlingstid B	Behandlingstid C
1	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla
2	Roundup (300 ml/daa)	Roundup (300 ml/daa)	-
3	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-
4	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	-
6	Varmtvann (3L/m ²)	Varmtvann (6L/m ²)	Varmtvann (6L/m ²)
7	Varmtvann (6L/m ²)	Varmtvann (12L/m ²)	Varmtvann (12L/m ²)
8	Mekanisk*	-	Mekanisk*

*Mekanisk fresing, dyrker sitt utstyr.

Tabell 5.3-3: Utførte behandlinger i forsøksserien på Hardanger

Beh.	Behandlingstid A	Behandlingstid B	Behandlingstid C	
			1	2
1	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla	Ubehandla
2	Roundup (300 ml/daa)	Roundup (300 ml/daa)	-	-
3	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-	-
4	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-	-
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	-	-
6	-	-	Slått**	Eddik (10%) 50 L/daa
7	-	-	Slått**	Eddik (10%) 50 L/daa

** Slått med motorljà: Husqvarna 336FR utstyrt med Stockflitzer 048 vernebøyle for å unngå skade på trea

Behandlingstider: A: På våren etter vegetasjonsstart, helst når ugraset har 2–4 blader. B: På forsommeren etter ny oppspiring. C: På sommeren etter ny oppspiring.

Aktive stoffer i kjemiske midler: Roundup - glyfosat: 360 g/L; Beloukha – pelargonsyre 680 g/L, Eddik 10% – eddiksyre 100 g/L, Biowet (klebemiddel) – alkooletoxilatpropoxilat 800 g/L; Fibro (olje) – parafinolje 797 g/L.

Det var opprinnelig planlagt å teste samme behandlinger i begge felt (som i tabell 1.1-1), men på grunn av uvær og utfordringer med å få til termisk behandling i Hardanger ble forsøksplanen justert i løpet av vekstsesongen (Behandlinger som var med i forsøksserien går fram av **tabeller 5.3-2 og 5.3-3**).

Tre bekjempelsesmetoder (sprøyting med kjemiske midler, varmtvannsbehandling og mekanisk fresing) var utprøvd på Østre Toten og to metoder (sprøyting med kjemiske midler og slått med motorljå) var testet på Hardanger (Fig. 2). Det var brukt forskjellig utstyr for kjemisk sprøyting i disse to forsøksfelt. På Østlandet ble sprøytingen utført ved bruk av Norsprøte og en enkeldyse (AIXR 04) med 2 bar og 50 L væskemengde/daa mens på Vestlandet ble kjemiske midler sprøytet med batteridrevet ryggspørte (Solo 442, volum 16 L, 4 trykkinnstillinger: 1 - 4 bar) og enkeldyse (AIXR 04) med 2 bar og 50 L væskemengde/daa. Behandlinger med varmtvann var utført ved bruk av Heatweed maskiner (trykk 0.1 bar) med lansebredde 20 cm lånet fra HF Maskin Teknikk. Vanntemperatur ved utgangen av lanser var ca. 95 °C. Følgende dosering (vannmengde/tid) var brukt: 3 L/kvm/60 sek (ledd 6) og 6 L/kvm/120 sek (ledd 7) ved behandlingstid A, og 6 L/kvm/120 sek (ledd 6) og 12 L/kvm/240 sek (ledd 7) ved behandlingstider B og C. Mekanisk fresing var utført med tilpasset Rinieri ugrasfreser. Utstyret hadde påmontert stjerneharv og ugrashjul. Arbeidshastigheten var 5–8 km/t. Slått var utført med motorljå av Husqvarna 336FR utstyrt med Stockflitzer 048 vernebøyle for å unngå skade på trea. Alle behandlinger ble utført på begge sider av treraden.

Figur 5.3-2. Ulike bekjempelsesstrategier testet i forsøksfeltene i 2022. Til venstre: kjemisk behandling med forsøks-sprøyteutstyr. I midten: varmtvannsbehandling med vanntemperatur over 95 C og en lanse på 20 cm, utstyr fra Heatweed Technologies. I midten: mekanisk freser tilpasset fruktfelt (arbeidsbredden er 50 cm, brukes på begge sider av treradene). Utstyret brukt på Østre Toten. Til høyre: mekanisk klipper Husqvarna 336FR utstyrt med Stockflitzer 048 vernebøyle for å unngå skade på trea. Utstyret brukt på Hardanger. Foto: Wiktorja Kaczmarek-Derda (to bilder til venstre), Anstein Freberg (i midten) og Endre Bjotveit (til høyre).

5.3.3.2 Forsøksplassering og forsøksplan

To forsøk ble etablert i 2022. Ett forsøk ble anlagt i et 4 år gammelt eplefelt med flatt terreng ved Lena i Østre Toten av NLR Viken og eplesort Rød Aroma. Det andre forsøket ble anlagt i et 4 år gammelt eplefelt med skrånende terreng ved Grimo i Hardanger (NLR Vest). Eplesorten i dette feltet var WUR21-M9.

Feltene ble anlagt som to randomiserte blokkforsøk med 4 blokker (gjentak). I hver blokk var det 7 eller 8 behandlingsledd (7 ledd på Hardanger og 8 ledd på Østre Toten). Forsøksruta (behandlingsruta) i begge felt var plassert på begge sider av treraden. Størrelsen av forsøksruta for kjemisk og termisk behandling og var 1,0 m bred (0,5 m på hver side av eplerad) x 8,1 meter lang (på begge sider av treraden; 9 trær langs midten i hver forsøksrute). Mekanisk fersing krevde større ruter for å oppnå lik kjørehastighet med traktor i forsøksruta (5–8 km/t). Total størrelse av forsøksruta for behandling med fersing var 1 m x 30 m, men registreringer var utført i 8,1 meter lang registreringsrute som lå i midten av den lange forsøksruta.

Behandlinger på Østre Toten var utført ved tre hoved behandlingstider:

Behandlingstid A: 19/5 – kjemisk behandling, 9/6 – termisk behandling og 11/6 – mekanisk behandling. Av tekniske grunner var det ikke mulig å utføre alle behandlinger (alle testede metoder) samme dag mens det var oppholdsvær den 19/5-22. I etterfølgende dager kom det mye regn på Østre Toten og både mekanisk og termisk behandling ble utsatt da begge tiltakene har best effekt når det er oppholdsvær under behandlingen og i etterfølgende dager. Utsettelsen var spesielt viktig for mekaniske tiltak fordi faren for ny fremspiring av ugras i fuktige forhold (f.eks. når det er mye regnvær) er større etter tiltak enn ved å la ugraset stå urørt. Termisk behandling med bruk av varmtvann er mulig å utføre under fuktige forhold, men slike forhold kan påvirke effekten da det våte ugraset krever mer energi for å få skadet plantecellene.

Behandlingstid B: 22/6 termisk behandling (mekanisk behandling ikke utført; ingen kjemisk behandling planlagt ved dette tidspunktet).

Behandlingstid C: 17/6 – kjemisk behandling, 8/7 – termisk behandling og 11/7 – mekanisk behandling.

Behandlinger Hardanger var utført ved tre behandlingstider:

På grunn av utfordringer med å få til termiske behandlinger på Hardanger ble forsøksplanen justert i løpet av vekstsesongen med følgende behandlingstider og tiltak:

Behandlingstid A: 16/5 – kun kjemisk behandling

Behandlingstid B: 15/6 – kun kjemisk behandling

Behandlingstid C: 8/7 - slått med motorljà kombinert med kjemisk behandling påført på gjenveksten 22/7.

5.3.3.3 Registreringer

I henhold til planen ble følgende registreringer utført i begge felt:

- Registrering av ugrasflora (alle ugrasarter i forsøksfelt)
- Gradering av % dekning av ugras: 4 dominerende ugras, andre ugras (Ugras som forekommer i beskjedent omfang), sum ugras (% dekning av 4 dominerende ugras + % dekning av andre ugras) og barmark. Utføres ved å kaste registreringsramme i områder som er representative for forsøksruta. Registreringsramme kastes totalt 4 ganger i hver forsøksrute, dvs. 2 ganger på hver sider av eplerad. Rammestørrelse 25 cm x 50 cm. Det ble tatt bilder av hver registreringsramme og gradering av % dekning av ugras ble utført fra bilder.
- Prosent skade på kulturen ble registrert etter alle behandlingstidspunkter samtidig med ugrasregistreringer og etter høsting.
- Det ble også utført registrering av blomstring og avling ved høsting (antall frukt på 1 tre i hver rute, antall kg frukt på samme treet) og frukt kvalitet ble analysert (uttak av en fruktprøve pr rute (samme treet) på 10 epler for standard kvalitetsanalyse (fruktstorleik, farge, fastleik, sukker- og stive innhold)).

5.3.3.4 Beregninger

På grunn av forskjeller i metodikk ble forsøkene analysert separat, som to randomiserte blokkforsøk med 4 gjentak. For hvert forsøk ble variansanalyse utført med prosedyren 'Proc mixed' i Minitab. Tukey test med $P \leq 0.05$ ble brukt for å skille signifikante effekter mellom behandlingene (ledd). Alle ledd ble tatt med i analysen. % dekning av «sum ugras» ble beregnet som sum av «dominerende ugras» og «andre ugrasarter».

5.3.4 Resultater og diskusjon

5.3.4.1 Effektene i forsøksfelt på Østre Toten

Før første sprøyting med kjemiske midler (den 19. mai) var en moderat oppspiring fra frøbanken registrert i dette forsøksfeltet, med klengemaure (*Galium aparine*), tungras (*Polygonum aviculare*), løvetann (*Taraxacum officinale*) og balderbrå (*Tripleurospermum inodorum*) som dominerende arter (**Tabell 5.3-4**). Ugrasdekning i forsøksruter var jevnt fordelt, med kun små variasjoner fra 3% til 6% for sum ugras (**Tabell 5.3-4**). På grunn av forsinkelse i utførelsen av termisk og mekanisk behandling ble bedømming av ugrasdekning utført separat (den 7. juni) i ledd 1, 6, 7 og 8. Bedømmingen viste en jevn fordeling av ugrasflora i alle behandlingsruter av de aktuelle leddene (**Tabell 5.3-6**).

Tre uker etter første forsøksprøyting med kjemiske midler (den 20. juni) var det registrert sikre forskjeller mellom behandlingene, med et signifikant utslag registrert for sum ugras (alle ugras) og barmark ($P \leq 0.01$) i ledd sprøytet med Roundup (glyfosat 300 ml, ledd 2) (**Tabell 5.3-5**).

Gjennomsnittlig dekningsprosent av sum ugras etter Roundup var redusert med 82% og dekningsprosent av bar jord (barmark) har økt med 17%, i forhold til usprøyta ruter (**Tabell 5.3-5**). Behandlingene med begge doser av Beloukha (1600 ml/daa i ledd 3 og 800 ml/daa i ledd 4), og 50 L/daa Eddik 10 % (ledd 5) ga en relativ svak effekt på ugras ved dette tidspunktet, med kun 41 - 47% reduksjon i dekningsprosent av sum ugras i forhold til usprøyta ruter.

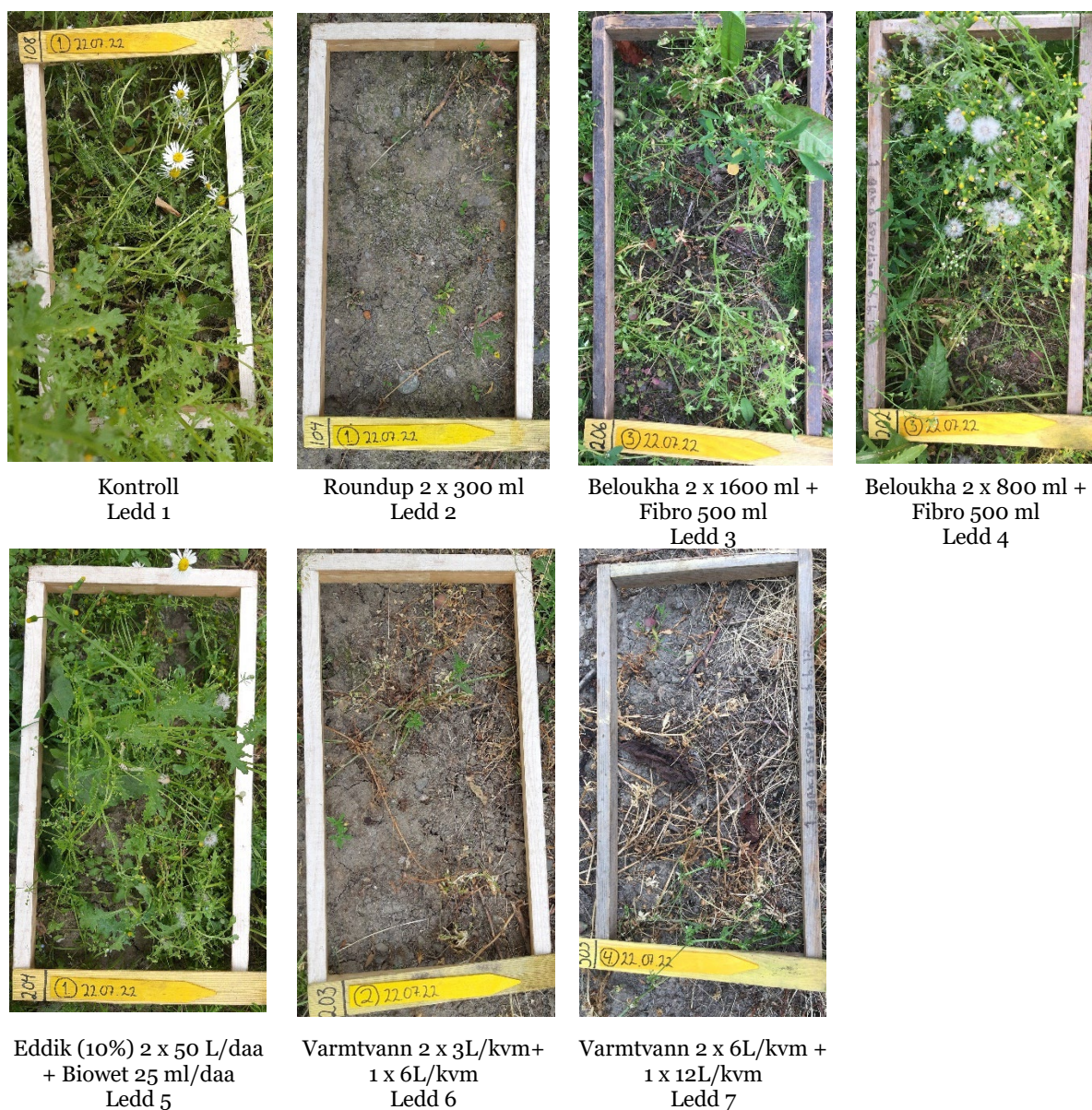
Bedømming ca. to uker etter termisk behandling (den 20. juni) viste et signifikant utslag på sum ugras og barmark kun etter bruk av den høyeste varmtvannsdosen på 6 L/kvm i ledd 7 (**Tabell 5.3-7**).

Dekningsprosent av sum ugras i dette behandlingsleddet (ledd 7) var redusert med 76 % og dekningsprosent av barmark var økt med 36 %, i forhold til kontroll ruter. En dobbel kjøring med mekanisk freser (ledd 8) ga et signifikant utslag på dekningsprosenten av sum ugras og barmark (**Tabell 5.3-7**). Ca. 1 uke etter behandling var dekningsprosenten av sum ugras redusert med 93 % mens dekningsprosenten av barmark var økt med 40 % i forhold til ubehandla ruter. Forsøket viste at mekanisk freser kan ikke nå (behandle) områder mellom trærne. På grunn av dette ble det observert et stående (ubehandla) bånd med ugras i midten av treraden etter mekanisk fresing. Siden registreringsrutne ligget utenfor dette ubehandlede båndet så har vi ikke ugrasregistrering fra dette området.

Ved bedømming den 5. juli viste kun Roundup (300 ml/daa, ledd 2) en tilfredsstillende effekt på ugras i dette forsøket (**Tabell 5.3-8**). Dominerende arter tungras, løvetann og åkersvinneblom ble bekjempet helt (0% dekning), men ved statistisk analyse kun signifikant utslag for tungras ble bekreftet ($P \leq 0.02$). Statistisk utslag var også registret for dekningsprosenten av sum ugras og barmark der sum ugras var redusert med 92 % og barmark var økt med 58 % i forhold til kontroll ruter. Begge doser av Beloukha (1600 ml/daa og 800 ml/daa) blandet med Fibro (500 ml/daa) viste liten effekt på ugras i dette forsøket, men sum ugras (alle ugras) viste en tendens til å være mer redusert etter sprøyting med full dose (1600 ml/daa) enn med halv dose (800 ml/daa) (**Tabell 5.3-8**). Ledd 5 sprøytet med 50L/daa av Eddik (10% eddiksyre) og 25 ml/daa Biowet (klebemiddel) viste også en dårlig ugraseffekt, med mye ugras i alle registreringsruter og en signifikant høyest dekningsprosent av tungras (dekningen dobbelt så høy som i usprøyta ruter) (**Tabell 5.3-8**). Som følge av for stort ugras etter forsinkelse av de første behandlingene ble begge varmtvannsdoser økt til 6L/kvm i ledd 6 og 12L/kvm i ledd 7. Etter doubling av begge varmtvannsdoser ble dekningsprosenten av sum ugras (alle ugras) redusert med 77% og dekningsprosenten av bar jord har økt med 53% i ledd 6 i forhold til ubehandla ruter. I ledd 7 var dekningsprosenten av alle ugras redusert med 92% og dekningsprosenten av bar jord var økt med 58%, i forhold til ubehandla ruter. Det var ingen sikre forskjeller i ugrasdekningen mellom den høyeste og laveste vannmengden. Mekanisk behandling var ikke utført ved behandlingstid B, men dobbel kjøring på hver side av treraden (ledd 8) utført ved behandlingstid A (11/6-22) viste en langtidsvirkende og fortsatt god effekt, med lav oppspiring av ugras (15% dekning av alle ugras) og høy dekningsprosent av barmark (85%).

Siste bedømming av dekningsprosent i forsøket på Østre Toten ble utført den 22. juli. Av de kjemiske tiltakene testet gjennom sprøyting utført ved to tidspunkter (19. mai og 17. juni) ga kun Roundup (glyfosat) et statistisk sikkert utslag på sum ugras (alle ugras) og bar jord (bar mark) (**Tabell 5.3-9, Figur 5.3-3**). Samlet effekt av disse to behandlingstider med glyfosat (2 x 300 ml/daa) var litt lavere enn ved forrige vurdering (den 5. juli), med dekningsprosent sum ugras og barmark redusert henholdsvis, med 86% og 56% i forhold til usprøyta ruter. Verken full dose (1600 ml/daa) eller halv dose (800 ml/daa) av Beloukha blandet med Fibro (500 ml/daa) viste en signifikant reduksjon av ugras i dette forsøket. Ledd 5 sprøytet med 50L/daa av Eddik (10% eddiksyre) og 25 ml/daa Biowet (klebemiddel) viste også en dårlig ugraseffekt, med mye ugras i alle registreringsruter og en signifikant høyest dekningsprosent av tungras (dekningen dobbelt så høy som i usprøyta ruter).

Ingen skade på epletrær ble registrert etter første, andre og tredje behandling (data ikke vist). Blomstertelling ble utført den 23. mai og ingen statistisk forskjell i antall blomster ble registrert. På grunn av soppangrep ble eplene ikke høstet og avlingen var ikke vurdert i dette feltet.

Figur 5.3-3. Samlet effekt av behandlinger på Østre Toten.

5.3.4.2 Effektene i forsøksfelt på Hardanger

Ved starten av forsøksfeltet på Hardanger var det registrert en jevn fordeling av ugrasflora (alle ugras) i alle forsøksruter (**Tabell 5.3-10**). Mjølke, mose, løvetann, og høymole var registrert som dominerende arter i dette feltet. Verken første sprøytinga (den 16. mai) eller den 4 uker senere (den 15. juni) ga noe effekt på ugras. Det var heller ikke noen sikre forskjeller mellom de kjemiske midlene som var testet i leddene 2 - 6 (**Tabeller 5.3-11 og 5.3-12**). Ved siste behandlingstidspunktet C, kun mekanisk tiltak (slått med motorljå) kombinert med bruk av organisk syre (50 L/daa Eddik 10%) var utført i ledd 6 og 7 og tiltaket ble delt i to datoer (mekanisk: 8. juli og kjemisk 22. juli). Begge leddene viste en klar reduksjon kun av mjølke som er ettårig ugras. I ledd 6 var dekningsprosent av mjølke halvert og i ledd 7 var reduksjonen på 82%, i forhold til usprøyta ruter.

Ingen skade på epletrær ble registrert etter testede tiltak i dette forsøksfeltet (data ikke vist). Ingen statistisk forskjell i antall blomster ble registrert. Eplene i forsøksfeltet ble høstet 20/9 og avlingen ble vurdert gjennom målinger av antall og kg frukt på 1 tre i hver rute, og standard kvalitetsanalyse (fruktstorleik, farge, fastleik, sukker- og stive innhold). Ingen av behandlingene reduserte avlinga i forhold til ubehandlede trærne (data ikke vist).

5.3.5 Konklusjon

Forsøksfeltet på Østre Toten hadde en moderat oppspiring fra frøbanken og derfor relativt mindre utfordringer med ugrashåndtering enn forsøksfeltet i Hardanger. Resultatene fra forsøket på Østre Toten gir inntrykk at varmtvann fungerer, men ved utsatt behandling blir ugraset stort og derfor krever behandlingen en økt vanddose (dosen var fordoblet ved to siste behandlinger). Det ser ut som at termisk behandling med varmt vann dreper også frøbanken som ligger på jordoverflaten som kan bety mindre ugras ved oppstart av neste vekstsesong.

Mekanisk fresing virket godt i forsøket på Østre Toten, spesielt på store ugras. Men forsinket behandling krevet dobbelt kjøring. Mekanisk freser brukt i dette forsøket hadde begrensing for å komme mellom epletrærne, noe som gjorde at det var umulig å behandle en stripe i midten av treraden. Det ugraset som blir stående i midten av treraden vil bruke næringa fra jorda rundt epletrærne og vil være kilden til ny ugrasfrøbank.

Bioherbider (Beloukha og Eddik) med tilsatte klebemidler viste noe sviefekt men effekten var dårligere i forhold til standard (Roundup) og varmtvann.

Det var lite effekt av de testede behandlinger i forsøksfeltet på Hardanger. På grunn av justeringer i forsøksplanen for Hardanger felt var det umulig å sammenligne effekter på to ulike terreng typer.

5.3.6 Resultattabeller og forsøksopplysninger

Tabell 5.3-4. % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark ved forsøksstart på Østre Toten.

Ledd nr	% dekning før behandling med kjemiske midler registrert 18/5-22							P-verdi
	Klengemaure	Tungras	Løvetann	Åkersvineblom	Andre arter	Alle ugras	Bar mark	
1	0	1	2	0	2	4	96	
2	0	0	1	0	2	4	96	
3	1	0	1	0	1	3	97	
4	0	0	1	0	2	4	96	
5	1	0	3	0	2	5	95	
6	1	0	3	0	2	6	94	
7	0	0	1	0	2	4	96	
8	1	0	2	0	4	3	97	
P-verdi	0.97	0.17	0.70	0.37	0.70	0.70	0.70	

Tabell 5.3-5. % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark etter første behandling med kjemiske midler på Østre Toten.

Ledd nr	Beh.tid A* 19/5	% dekning etter 1. behandling med kjemiske midler registrert 7/6-22						
		Klengemaure	Åkersvineblom	Løvetann	Åkerstemor	Andre arter	Alle ugras	Bar mark
1	Ubehandlet kontroll	2	2	3	2	7	17 A	83 B
2	Roundup 300 ml/daa	1	0	1	0	1	3 B	97 A
3	Beloukha 1600 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	2	2	2	1	3	10 AB	90 AB
4	Beloukha 800 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	2	2	1	1	4	9 AB	91 AB
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	2	2	3	0	4	10 AB	90 AB
6	Varmtvann (3 L/kvm)	-	-	-	-	-	-	-
7	Varmtvann (6 L/kvm)	-	-	-	-	-	-	-
8	Mekanisk fresing	-	-	-	-	-	-	-
P-verdi**		0.67	0.19	0.40	0.17	0.14	0.01	0.01

* Behandlingstid A: Kun kjemisk behandling ble utført 19/5. På grunn av dårlig værforhold termisk og mekanisk behandling utsatt.

**signifikante utslag er merket med fet skrift og forskjellige bokstaver viser signifikante forskjeller mellom ledd.

Tabell 5.3-6. % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark før første mekanisk og termisk behandling på Østre Toten.

Ledd nr	Beh.tid A* 9/6 og 11/6	% dekning før 1.termiske og mekaniske behandlinger registrert 7/6-22						
		Klengemaure	Åkersvine- blom	Løve- tann	Tungras	Andre arter	Alle ugras	Bar mark
1	Ubehandlet kontroll	2	2	3	2	7	17	83
2	Roundup 300 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
3	Beloukha 1600 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
4	Beloukha 800 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
6	Varmtvann (3 L/kvm)	4	3	7	1	4	19	81
7	Varmtvann (6 L/kvm)	3	3	3	2	7	19	78
8	Mekanisk fresing	4	0	1	2	5	12	88
P-verdi**		0.79	0.14	0.31	0.81	0.72	0.49	0.45

* Utsatt behandlingstid A for termisk og kjemisk behandling: Behandling med varmtvann ble utført 9/6-22 og mekanisk behandling ble utført 11/6-22.

**signifikante utslag er merket med fet skrift og forskjellige bokstaver viser signifikante forskjeller mellom ledd.

Tabell 5.3-7. % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark etter første behandlingstid med termiske og mekanisk tiltak på Østre Toten.

Ledd nr	Beh.tider A* 9/6 og 11/6	% dekning etter 1. termiske og mekaniske behandlinger (og samtidig før behandlinger ved behandlingstidspunkt B) registrert 20/6-22						
		Klengemaure	Åkersvine- blom	Løve- tann	Tungras	Andre arter	Alle ugras	Bar mark
1	Ubehandlet kontroll	8	5	9	6 A	13	42 A	58 B
2	Roundup 300 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
3	Beloukha 1600 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
4	Beloukha 800 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	-	-	-	-	-	-	-
6	Varmtvann (3 L/kvm)	3	6	5	5 A	6	25 AB	75 AB
7	Varmtvann (6 L/kvm)	2	1	2	1.4 AB	3	10 B	90 A
8	Mekanisk fresing (Dobbel kjøring i hver rute) **	1	1	0	0.7 B	1	3 B	97 A
P-verdi***		0.08	0.04	0.09	0.02	0.04	0.00	0.00

* Utsatt behandlingstid A for termisk og kjemisk behandling: Behandling med varmtvann ble utført 9/6-22 og mekanisk behandling ble utført 11/6-22.

** mekanisk fresing: med dyrkerens sitt utstyr. Dobbel kjøring i hver rute pga. store ugras.

***signifikante utslag er merket med fet skrift og forskjellige bokstaver viser signifikante forskjeller mellom ledd

Tabell 5.3-8. % dekning av dominerende ugras andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark etter to behandlingstidspunkter A og B.

Ledd nr	Beh.tider A 19/5, 9/6 og 11/6	Beh.tider B* 17/6 og 22/6	% dekning etter 2. kjemiske og termiske behandlinger (og samtidig før behandlinger ved behandlingstidspunkt C) registrert 5/7-22							
			Kleng -maure	Åkersvine -blom	Løve -tann	Tungras	Andre arter	Alle ugras	Bar mark	
1	Ubehandlet kontroll	Ubehandlet kontroll	12	17	11	5	AB	15	60 A	40 D
2	Roundup 300 ml/daa	Roundup (300 ml/daa)	3	0	0	0	B	2	5 CD	95 AB
3	Beloukha 1600 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	4	6	3	4	AB	8	27 ABCD	74 ABCD
4	Beloukha 800 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	8	10	4	8	AB	17	47 AB	53 CD
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	9	4	5	10	A	13	40 ABC	60 BCD
6	Varmtvann (3 L/kvm)	Varmtvann (6L/m ²)	2	2	5	3	AB	3	14 BCD	86 ABC
7	Varmtvann (6 L/kvm)	Varmtvann (12L/m ²)	1	0	2	1	AB	1	5 D	95 A
8	Mekanisk	-	7	1	2	2	AB	4	15 BCD	85 ABC
P-verdi**			0.172	0.094	0.452	0.02	0.09	0.00	0.00	

*Behandlingsdatoer ved Behandlingstid B: Sprøyting med kjemiske midler: 17/6, behandling med varmtvann: 22/6, mekanisk fresing: ikke planlagt ved behandlingstid B.

**signifikante utslag er merket med fet skrift og forskjellige bokstaver viser signifikante forskjeller mellom ledd

Tabell 5.3-9. % dekning av dominerende ugras andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark etter tre behandlingstidspunkter A, B og C.

Ledd nr	Beh.tider A 19/5, 9/6 og 11/6	Beh.tider B 17/6 og 22/6	Beh.tider C* 8/7 og 11/7	% dekning etter 2 kjemiske, 3 termiske behandlinger og 2 mekaniske behandlinger registrert 22/7-22						
				Kleng -maure	Åkersvine -blom	Løve -tann	Tungras	Andre arter	Alle ugras	Bar mark
1	Ubehandlet kontroll	Ubehandlet kontroll	Ubehandlet kontroll	22	10	13	8	11	63 A	37 D
2	Roundup 300 ml/daa	Roundup (300 ml/daa)	-	5	0	1	0	2	9 C	85 AB
3	Beloukha 1600 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (1600 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-	5	7	8	10	13	43 AB	57 CD
4	Beloukha 800 ml/daa + Fibro 500 ml/daa	Beloukha (800 ml/daa) + Fibro 500 ml/daa	-	5	7	11	6	10	38 AB	62 BCD
5	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	Eddik (10%) 50 L/daa + Biowet 25 ml/daa	-	12	3	8	7	10	40 AB	60 BCD
6	Varmtvann (3 L/kvm)	Varmtvann (6L/m ²)	Varmtvann (6L/m ²)	1	2	7	4	2	16 BC	84 BC
7	Varmtvann (6 L/kvm)	Varmtvann (12L/m ²)	Varmtvann (12L/m ²)	1	0	3	0	1	5 C	95 A
8	Mekanisk (dobbel kjøring i hver rute)	-	Mekanisk	4	1	4	2	6	15 BC	85 AB
P-verdi**				0.09	0.02	0.51	0.05	0.02	0.00	0.00

*Behandlingsdatoer ved Behandlingstid C; behandling med varmtvann: 8/7, mekanisk fresing: 11/7 (enkel kjøring i hver behandlingsrute, utført med dyrkerens utstyr.

**signifikante utslag er merket med fet skrift og forskjellige bokstaver viser signifikante forskjeller mellom ledd

Forsøksopplysninger – Feltforsøk					
Serie/forsøksnr	U24.19.007		NLR-enhet/ sted:	NLR Innlandet	
Anleggsrute:	8.1 m x 0.5 m (anleggsrute på begge sider av treraden)		Høsterute:	m x m	
Nærmeste klimastasjon:	Apelsvoll	km fra feltet: 5	Kartreferanse (UTM):		
Sprøytetid med dato			A:19/5	B: 17/6	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			13-14	12-13	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:		
Utvikling av kultur ved sprøyting			BBCH:		
Sprøytetype: Norspøyte					
Dysetype brukt:.....AXR 04			Dysetrykk i Bar:	2	2
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd:		Vekta viste (kg):		
Jordfuktighet i de øvre 2 cm					
Svært tørt (1) - Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) - Svært fuktig (5)					
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			2	2	
Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)					
Vekstforhold siste uke før sprøyting			3	2	
Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)					
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)			3	4	
Vind ved sprøyting, m/sek.					
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning					
Lysforhold ved sprøyting			4	1	
Skyfritt, sol (1) – Lettskyet,sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)					
Vekstforhold første uke etter sprøyting			3	2	
Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)					
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			12	20	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			65	55	

Forkultur:	Eple
Kultur art:	Eple
Kultur sort:	Rød Aroma

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			
% leir		% silt	% sand
% organisk materiale			pH

Så/sette/plantetid:		Spiredato:		Skytedato (evt. blomstring):	
Registreringsdato(er):	18/5 - 7/6 - 20/6 - 5/7 22/7		Kultur BBCH ved registrering:		
Høstedata(er):	Ingen høsting av avling, Haglskade.				

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgå
Mhp. skadegjørere		X		
Mhp. avling		X		

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 20/8 2023	Ansvarlig: W. Kaczmarek-Derda

Tabell 5.3-10. % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark ved forsøksstart på Hardanger.

Ledd nr	Beh.-tid A	% dekning før 1. behandlingstidspunkt A registrert 12/5-22						
		Barmark	Sum ugras	Mjølke	Mose	Løvetann	Høymole	Andre arter
1		4	96	44	14	28	2	8
2		3	97	49	13	25	1	10
3		4	96	23	8	58	0	8
4		2	98	42	13	28	4	11
5		7	93	40	9	39	0	5
6		2	98	32	10	34	8	15
7		4	97	36	16	37	0	7
P- verdi ≤ 0.05*		0.39	0.48	0.74	0.91	0.44	0.63	0.59

Tabell 5.3-11. % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark etter 1. behandlingstidspunkt A på Hardanger.

Ledd	Beh.tid A 16/5	% dekning etter 1. behandlingstidspunkt A registrert 2/6							
		Barmark	Sum ugras	Mjølke	Mose	Løvetann	Høymole	Andre arter	
1	Ubehandlet kontroll		6	94	57	1	22	5	10
2	Roundup 300 ml		9	91	67	5	9	0	11
3	Beloukha 1600 ml + Fibro 50 ml		7	94	38	2	44	0	10
4	Beloukha 800 ml + Fibro 50 ml		1	99	52	3	36	0	8
5	Eddik (10%) 50 L + Biowet 25 ml		7	93	30	1	45	0	16
6	-		-	-	-	-	-	-	-
7	-		-	-	-	-	-	-	-
P- verdi ≤ 0.05*			0.32	0.30	0.35	0.26	0.37	0.38	0.75

Tabell 5.3-12. % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark etter 2. behandlingstidspunkt B på Hardanger.

Ledd	Beh.tid A 16/5	Beh.tid B 15/6	% dekning etter behandlingstidspunkt B registrert 29/6						
			Bar- mark	Sum ugras	Mjølke	Mose	Løve- tann	Høy- mole	Andre arter
1	Ubehandlet kontroll	Ubehandlet kontroll	1	99	57	21	18	0	3
2	Roundup 300 ml	Roundup 300 ml	9	91	41	37	1	0	12
3	Beloukha 1600 ml + Fibro 50 ml	Beloukha 1600 ml + Fibro 50 ml	5	95	30	33	26	0	7
4	Beloukha 800 ml + Fibro 50 ml	Beloukha 800 ml + Fibro 50 ml	2	98	47	9	40	0	1
5	Eddik (10%) 50 L + Biowet 25 ml	Eddik (10%) 50 L + Biowet 25 ml	15	85	33	32	13	0	7
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P- verdi ≤ 0.05*			0.17	0.17	0.71	0.23	0.28	x	0.16

Tabell 5.3-13 % dekning av dominerende ugras, andre arter, sum ugras (alle arter = dominerende arter + andre arter) og barmark etter tre behandlingstidspunkter A, B og C på Hardanger.

Ledd	Beh. A 16/5	Beh. B 15/6	Beh. C		% dekning etter tre behandlingstidspunkter A, B og C registrert 11/8						
			8/7	22/7	Bar- mark	Sum ugras	Mjølke	Mose	Løve- tann	Høy- mole	Andre arter
1	Ubehandlet kontroll	Ubehandlet kontroll	Ubehandlet kontroll	Ubehandlet kontroll	4	96	17 A	47	23	0	10
2	Roundup 300 ml	Roundup 300 ml	Slått	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Beloukha 1600 ml + Fibro 50 ml	Beloukha 1600 ml + Fibro 50 ml	Slått	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Beloukha 800 ml + Fibro 50 ml	Beloukha 800 ml + Fibro 50 ml	Slått	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Eddik (10%) 50 L + Biowet 25 ml	Eddik (10%) 50 L + Biowet 25 ml	Slått	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	Slått	Eddik (10%) 50 L + Biowet 25 ml	6	94	8 B	58	21	0	8
7	-	-	Slått	Eddik (10%) 50 L + Biowet 25 ml	8	92	3 B	52	32	0	4
P- verdi ≤ 0.05*					0.23	0.23	0.00	0.60	0.61	0.42	0.50

*signifikante utslag er merket med fet skrift og forskjellige bokstaver viser signifikante forskjeller mellom ledd.

Forsøksopplysninger – Feltforsøk

Serie/forsøksnr	U24.19.007		NLR-enhet/ sted:	NLR Vest		
Anleggsrute:	8,1 m x 1 m (0,5 m på kvar side av trekkja)		Høsterute:	m x m		
Nærmeste klimastasjon:	Ullensvang	km fra feltet: 2,7	Kartreferanse (UTM):			
Sprøytetid med dato			A: 16/5	B: 15/6	C: 22/7	
Klokkeslett (fra-til) for sprøyting			10.45-12.00	11.15-12.00	16.45-17.20	
Utvikling/angrep av skadegjørere ved sprøyting, BBCH for ugras			Art:			
Utvikling av kultur ved sprøyting	BBCH:		63	72		
Sprøytetype: Solo 442 ryggsprøyte						
Dysetype brukt: ..... Teejet XR 004.....			Dysetrykk i Bar: 2,0			
Bruk av kontroll-lodd ved sprøyting.	Kg kontrolllodd:	Vekta viste (kg):				
Jordfuktighet i de øvre 2 cm			4	5	4	
Svært tørt (1) – Tørt (2) – Middels fuktig (3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)						
Jordfuktighet i sjiktet 2-10 cm			4	5	4	
Svært tørt(1) – Tørt(2) – Middels fuktig(3) – Fuktig (4) – Svært fuktig (5)						
Vekstforhold siste uke før sprøyting			2	3	2	
Optimale(1) – Gode (2) – Middels gode (3) – Dårlige (4) – Svært dårlige(5)						
Plantenes vannforsyning ved sprøyting: Våte planter(1) – Tørre planter, saftspente(2) – Tørre planter (3) – Tørre planter, tørkepreget (4) – Tørre planter, slappe blad (5)			2	2	2	
Vind ved sprøyting, m/sek.			0-0,09	0-0,09	0-0,09	
0-0,9 - 1,0-1,9 - Over 1,9 Hvor mye? Angi vindretning						
Lysforhold ved sprøyting			1	2	1	
Skyfritt, sol (1) – Lettskyet, sol (2) – Lettskyet (3) – Overskyet (4)						
Vekstforhold første uke etter sprøyting			1	2	1	
Optimale (1) – Gode (2) – Middels gode(3) – Dårlige(4) – Svært dårlige(5)						
Temperatur ved sprøyting, °C (målt)			17	17,5	21,5	
Relativ luftfuktighet (RF %) ved sprøyting (målt)			62	52	58	

Forkultur:	Eple
Kultur art:	Eple
Kultur sort:	WUR 21

Jordart (Sand – Silt – Leir– Morene– Myrjord)			
% leir	% silt	% sand	
% organisk materiale		pH	

Så/sette/plantetid:	Spiredato:	Skytedato (evt. blomstring):
Registreringsdato(er):	12/5 – 2/6 – 29/6 & 1/7 – 11/8	Kultur BBCH ved registrering:
Høstedato(er):	9/9	

Sprøyting, gjødsling og vanning på forsøket utenom forsøksbehandlingen

Sprøyting			Vanning		Gjødsling		
Middel	Mengde	Dato	mm	Dato	Slag	Kg/daa	Dato

Vurdering av kvaliteten på forsøket	Meget godt	Godt	Mindre godt	Dårlig-utgår
Mhp. skadegjørere				
Mhp. avling				

Årsak til evt. lavt avlingsnivå:	
Tørke (1) – Ugras (2) – Dårlig jordstruktur (3) – sjukdommer (4) – Næringsmangel (5) – Lav pH (6) – annet (7, spesifiser over)	
Andre merknader:	

Forsøket er utført etter godkjente GEP retningslinjer.	Dato: 20/8 2023	Ansvarlig: W. Kaczmarek-Derda

6 Oversikt over ugrasmidler med i forsøk 2022

Sortert etter aktivt stoff.

Aktivt stoff	Handelspreparat	Prep. nr.	G a.s. i Handelspreparat	Importør	Serier som midlet har vært med i	Side
2,4 D + aminopyralid + florasulam	Mustang Forte	U1455	195 g/l	FK	U0203168	11
aklonifen	Fenix	U1238	600 g/l	BCA	U0401061, U0801170, U0801171, U0801173, U0801174, U0801172	44, 104, 111, 118, 127, 138
alkoholetoksyilat	DP-klebemiddel	U1340	900 g/l	NF	U0203168	11
alkoholetoxilatpropoxilat	Biowet	U1528	800 g/l	FK	U0212058, U491038, U2101033, U2101034, U2419007	28, 58, 146, 155, 167
diflufenikan	Legacy 500 SC	U1504	500 g/l	FK	U0801172	138
diflufenikan	DFF 500 SC	U1510	500 g/l	BCA	U0801170, U0801171, U0801173, U0801174	104, 111, 118, 127
diflufenikan + florasulam	Saracen Delta	U1544	500 + 50 g/l	ND	U0203168,	11
Dikamba	Banvel	U0645	480 g/l	SY	U0203168,	11
eddiksyre	Eddik 35%	U1548	350 g/l	Europris	U2101033	146
eddiksyre	Eddik 10%	U1549	100 g/l	-	U2101034, U2419007	155, 167
eddiksyre	UgressNIX Trippel Effekt 12%	U1546	120 g/l	TE	U0212058, U491038, U0491039	28, 58, 84
eddiksyre	UgressNIX Trippel Effekt	U1547	60 g/l	TE	U0212057, U491036	28, 58
fenmedifam	Betanal SE	U1405	157 g/l	BCA	U0801172	138
Fenoksaprop-P-etyl	Puma Extra	U1315	69 g/l	BCA	Tunrappgreen	5
fluroksypyr	Flurostar 200 EC	U1498	200 g/l	FK	U0203168, U0801172	11, 138
fluroksypyr+florasulam	Cleave	U1529	144 + 2,5 g/l	FK, NF	U0203168	11
foramsulfuron+ jodsulfuron	MaisTer WG	U1468	300 + 10 g/kg	BCA	U0501111, U0801172, U2101033	98, 138, 146
glyfosat	Glypper	U1512	360 g/l	FK,NF	U0212057,-058, U0501111	28, 98
glyfosat	Roundup	U1303	360 g/l	FK	U2419007	167
karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	U1463	60 g/l	FMC	U491036/-038, U491037/-039, U2101033, U2101034	58, 84, 146, 155
klomazon	Centium 36 SC	U1396	360 g/l	FMC	U0801170, U0801171, U0801173, U0801174, U0801172	104, 111, 118, 127, 138

Aktivt stoff	Handelspreparat	Prep. nr.	G a.s. i Handelspreparat	Importør *	Serier som midlet har vært med i	Side
karfentrazon-etyl	Spotlight Plus	U1463	60 g/l	FMC	U491036/-038, U491037/-039, U2101033, U2101034	58, 84, 146, 155
klomazon	Centium 36 SC	U1396	360 g/l	FMC	U0801170, U0801171, U0801173, U0801174, U0801172	104, 111, 118, 127, 138
MCPA	MCPA 750 Flytende**	U1447	750 g/l	FK,NF, ND	U0203168	11
MCPA+fluroksypyr+klopyralid	Kinvara	U1533	333 + 50 + 28 g/l	NA	U0203168	11
metamitron	Goltix	U1181	700 g/kg	BCA	U0801170, U081171, U0801173, U0801174, U0801172	104, 111, 118, 127, 138
metobromuron	Proman	U1478	500 g/l	NA	U0401061	44
metribuzin	Sencor 600 SC	U1456	600 g/kg	BCA	U0401061, U0801170, U0801171, U0801173, U0801174	44, 104, 111, 118, 127
metsulfuron+tribenuron	Express Gold/CDQ SX	U1474	30+6 g/l	BCA	U0203168	11
parafinolje	Fibro	U1543	797 g/l	NA	U0212057,-058, U491036/-038, U2101033, U2101034, U2419007	28, 58, 146, 155, 167
pelargonsyre	Beloukha	U1534	680 g/l	NA	U0212057/-058, U491036/-038, U2101033, U2101034, U2419007	28, 58, 146, 155, 167
Pinoksaden	Axial	U1443	100 g/l	SY	Tunrappgreen	5
prosulfokarb	Boxer	U1297	800 g/l	SY	U0401061, U0801170, U0801171, U0801173, U0801174	44, 104, 111, 118, 127
propaquizafop	Agil 100 EC	U1285	100 g/l	SY	Tunrappgreen	5
pyraflufen-etyl	Mizuki	U1545	10,6 g/l	NA	U491036/-038, U491037/-039, U2101033, U2101034	58, 84, 146, 155
pyrafufen	Gozai	U1535	26,5 g/l	NA	U0212057	28,
pyridat	Lentagran WP	U1006	450 g/l	NA	U0801173, U0801174, U0801172	118, 127, 138
rapsolje	Mero	U1469	803 g/l	BCA	U0501111, U0801172	98, 138
rapsolje	Renol	U1353	925 g/l	NA	U0212057/-058	28
Sykloksidim	Focus Ultra	U1404	100 g/l	BA	Tunrappgreen	5
tribenuron-m	Express 50 SX	U1495	500 g/l	FMC	U0203168	11

* Importør/Firma BCA – Bayer, FK – Felleskjøpet, BA – BASF, SY – Syngenta, FMC – FMC, NF - Norgesfor, NA - Nordisk Alkali, ND – Nufarm, TE-Tergent

**Skiftet navn i 2022 til Metaxon, Agroxone,

7 Oversikt over de viktigste ugrasarter

SAS kode	Norsk navn	EPPO kode	Latinsk navn
8	Balderbrå	MATIN	Tripleurospermum inodorum (L.) Sch.Bip.
24	Burot	ARTVU	Artemisia vulgaris L.
26	Bygg	HORVS	Hordeum vulgare L.
30	Dikesvineblom	SENAQ	Senecio aquaticus HUDS./HILL
34	Då-arter	GAESS	Galeopsis L. spec.
48	Engreverumpe	ALOPR	Alopecurus pratensis L.
59	Floghavre	AVEFA	Avena fatua L.
71	Gjetartaske	CAPBP	Capsella bursa-pastoris (L.) MEDIK.
78	Grøn busthirse	SETVI	Setaria viridis (L.) P.BEAUV.
92	Haremat	LAPCO	Lapsana communis L.
95	Havre	AVESA	Avena sativa L.
97	Hestehov	TUSFA	Tussilago farfara L.
103	Hønsegras	PRASS	Persicaria MILL. spec.
104	Hønsehirse	ECHCG	Echinochloa crus-galli (L.) P.BEAUV.
106	Jordrøyk	FUMOF	Fumaria officinalis L.
107	Kamilleblom	MATCH	Matricaria recutita L.
111	Klengjemaure	GALAP	Galium aparine L.
117	Knereverumpe	ALOGE	Alopecurus geniculatus L.
123	Krokhal	LYCAR	Anchusa arvensis (L.) M.BIEB.
132	Kveite	TRZAX	Triticum aestivum L.
133	Kveke	AGRRE	Elymus repens (L.) GOULD
145	Landøyda	SENJA	Senecio jacobaea L.
149	Linbendel	SPRAR	Spergula arvensis L.
157	Løvetann	TARSS	Taraxacum Weber spec.
158	Marikåpe	ALCSS	Alchemilla L. spec.
161	Markrapp	POATR	Poa trivialis L.
162	Meldestokk	CHEAL	Chenopodium album L.
165	Mjølke-arter	EPISS	Epilobium L. spec.
174	Oljevekstar	BRSSS	Brassica L. spec.
180	Pengeurt	THLAR	Thlaspi arvense L.
183	Potet	SOLTU	Solanum tuberosum L.
184	Prestekrage	CHYLE	Chrysanthemum leucanthemum L.
195	Raudtvitann	LAMPU	Lamium purpureum L.
230	Stemorsblom	VIOTR	Viola tricolor L.
231	Stivdylle	SONAS	Sonchus asper (L.) HILL
247	Svartsøtvier	SOLNI	Solanum nigrum L.
258	Tofrøvikke	VICHI	Vicia hirsuta (L.) S.F.GRAY
260	Tranehals	EROCI	Erodium cicutarium (L.) L'HERIT. ex AIT.
264	Tunbalderbrå	MATMT	Matricaria matricarioides (LESS.) PORT.
265	Tunbendel	SPBRU	Spergularia rubra (L.) J. & C.PRESL
266	Tungras	POLAV	Polygonum aviculare L.
267	Tunrapp	POAAN	Poa annua L.
270	Tvitann-arter	LAMSS	Lamium L. spec.
277	Vanleg arve	CERFO	Cerastium fontanum BAUMG.

SAS kode	Norsk navn	EPPO kode	Latinsk navn
279	Vanleg høymole	RUMLO	Rumex longifolius DC.
283	Vassarve	STEME	Stellaria media (L.) VILL./CYR.
284	Vasspepar	POLHY	Polygonum hydropiper L.
285	Vegarve	CERGL	Cerastium glomeratum THUILL.
286	Vegkarse	RORSY	Rorippa sylvestris (L.) BESS.
287	Vegsennep	SSYOF	Sisymbrium officinale (L.) SCOP.
288	Vegtistel	CIRVU	Cirsium vulgare (SAVI) TEN./AIRY-SHAW
289	Vikke-arter	VICSS	Vicia L. spec.
293	Vindeslirekne	POLCO	Polygonum convolvulus L.
294	Vinterkarse	BARVU	Barbarea vulgaris R.BR.
300	Åkerdylle	SONAR	Sonchus arvensis L.
302	Åkergråurt	GNAUL	Gnaphalium uliginosum L.
303	Åkergull	ERYCH	Erysimum cheiranthoides L.
306	Åkerminneblom	MYOAR	Myosotis arvensis (L.) HILL
307	Åkermynte	MENAR	Mentha arvensis L.
308	Åkerreddik	RAPRA	Raphanus raphanistrum L.
309	Åkersennep	SINAR	Sinapis arvensis L.
310	Åkersnelle	EQUAR	Equisetum arvense L.
312	Åkerstemorsblom	VIOAR	Viola arvensis MURR.
314	Åkersvineblom	SENVU	Senecio vulgaris L.
315	Åkersvinerot	STAPA	Stachys palustris L.
316	Åkertistel	CIRAR	Cirsium arvense (L.) SCOP.
317	Åkerveronika	VERAG	Veronica agrestis L.
319	Åkervortemjolk	EPHHE	Euphorbia helioscopia L.
349	Andre arter	Another species	Another species
350	Andre frøugras	Other annual weeds	Other annual weeds
351	SUM FRØUGRAS	TOTAL annual weeds	TOTAL annual weeds
352	Andre rotugras	Other rootpropagated weeds	Other rootpropagated weeds
353	SUM ROTUGRAS	TOTAL rootpropagated weeds	TOTAL rootpropagated weeds
380	SUM ALLE UGRAS	TOTAL weeds	TOTAL weeds
381	SUM alle arter	TOTAL all species	TOTAL all species
390	KULTUREN	CROP	CROP

Vedlegg

Vedlegg 1 GEP-sertifikat

The logo for Mattilsynet (The Danish Food Safety and Inspection Service) is located in the top right corner. It consists of a red rectangular box with the word "Mattilsynet" written in white, sans-serif font. Above the text are several small, white, circular shapes of varying sizes, resembling bubbles or droplets.

Sertifikat

I henhold til Forordning (EF) nr. 1107/2009 vedrørende plantevernmidler
er GEP-godkjenning gitt til

NIBIO

Norsk institutt for bioøkonomi

Postboks 115

1431 Ås

Godkjenningen gjelder for biologisk utprøving (effektivitets- og selektivitetsundersøkelser) av
plantevernmidler etter kvalitetssikringsystemet GEP, innenfor områdene:

- Markforsøk for jord- og hagebrukskulturer
- Forsøk i frukt- og bærkulturer
- Forsøk i skogbrukskulturer
- Forsøk med karplanter i veksthus eller på friland

GEP-godkjenningen gjelder for forsøk utført ved NIBIO på deres arealer, samt i de enheter i Norsk
Landbruksrådgiving som har gjennomført GEP-kurs i regi av NIBIO.

GEP-godkjenningen gjelder inntil videre, men kan trekkes tilbake dersom vilkårene for godkjenning ikke
lenger er oppfylt. NIBIO vil være under kontinuerlig kontroll og revisjon på områder som dekkes av GEP-
godkjenningen. Denne kontrollen og revisjonen foretas av GEP-revisor ved Aarhus Universitet på vegne av
Mattilsynet.

Første dato for godkjenning: 25. mai 1999. Sertifikatet er oppdatert i 2016 og gjenspeiler endringer i NIBIO.

Dato for godkjenning:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Peter Kryger Jensen", is written over the printed name.

Peter Kryger Jensen
GEP revisor
Aarhus Universitet

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Tor Erik Jørgensen", is written over the printed name.

Tor Erik Jørgensen
Avdelingsleder
Mattilsynet

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter.